ՅԱՌԱՋ

Թմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

"HARATCH,,

JOURNAL ARMÉNIEN PARAISSANT TROIS FOIS PAR SEMAINE

Directeur-Propriétaire: SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration / Խմբագրութիւն եւ Վարչութիւն — 208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e).

Հեռաձայն՝ Nord 57-82

Մէթրօ.— Louis Blanc կամ Jaurès

ԲԱԺԱՆԵՈՒԹԻՒՆ	Եռամսեայ	Վեցամսեայ	Տարեկան
Ֆրանսա և գաղութները	20 ֆր.	38 ֆր.	75 ֆր.
Անգլիա և » Եգիպտոս, Իրան	10 շ.	20 շ.	
Ամերիկա	—	3 տ.	5 տ.
Ուրիշ երկիրներ	—	50 ֆր.	100 ֆր.

Հասցէի փոփոխութեան համար 2 ֆր. վճարել անհրաժեշտ է:

ՕՒՐԲԱԹ
2
ԱՊՐԻԼ
1926

2 AVRIL 1926

On reçoit des annonces en français et en arménien.

Ա. ՏԱՐԻ Թիւ 105 — Կը հրատարակուի ԿԻՐԱԿԻ, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ և ՈՒՐԲԱԹ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԴԻՄ

ՏԱՐԻՆ ԼՐԱՑԱԻ, ՏԱԿԱՒԻՆ ՀՕՏ ԵՒ ՀՈՎԻՒ ԿԸ ՄՆԱՅ ԵՒՐՈՊԱՆ, ՆՈՅՆ ԻՍԿ ՖՐԱՆՍԱՆ.

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԵԹԷ ՄԻԱՑՆ ՀԵՏԱՓՐՔՐՈՒԻՆ

Կ'արժէ նորէն խօսիլ սա կանայ գերեզմաններուն առջև, որ կը բացուին մէկ օրէն միւսը:

Երկու սև գիծ և մեռել մը,— երեք նման դէպքեր արձանագրեցինք միայն այս շաբթու:

Մնամէջ ադմուկ մը յարուցանելու համար չէր որ Բժշկական Միութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէինք այս կացութեան վրայ: Նախընթաց խմբագրականով մը, (24 Մարտ), դիտել կուտայինք թէ փարիզի Հայ Բժշկական Միութիւնը, Աղքատախնամը և կարմիր Խաչը կը գործեն աւանդաբար: Այդ կարգի գործունէութիւն մը հասկնալի էր սովորական ժամանակներու մէջ, երբ ամբողջ Ֆրանսա հազիւ հինգ հազար Հայ կը համրէր: Այսօր այս երկիրն ալ դարձած է գաղութ մը մեր հալածական բազմութիւններուն համար, և ներելի չէ սովորութեանց կամ կանոններու տարին կառչիլ, և արդարանալ: Ըսած էինք, նաև, որ հրաշքներ չենք սպասեր: Տառապանքներ և տագնապներ կան որոնք վեր են մարդոց ուժէն: Բայց այս իրողութիւնը պատճառ մը չէ մեկուսի կենալու, և թոյլ տալու որ չարիքը ծաւալի անարգել: Մենք լսած ենք պատմութիւններ, երբ երիտասարդ արև մը մարեր է 50-100 ֆր.ի համար:

Մեզի կը հաւաստեն թէ Բժշկական Միութիւնը միշտ պատրաստ է աջակցելու, բայց իր միջոցները չեն բաւեր, մանաւանդ նիւթական տեսակէտով, քանի որ կանոնագիրը չարտօներ հանգանակութիւններ եւլն. սարքել: Այս պարագան ծանօթ էր մեզի, եւ երբ մենք առաջին առթիւ Բժշկական Միութեան հրաւէր կ'ուղղէինք, դրամական օգնութեան համար չէր: Մենք հինգ տարիէ ի վեր, զանազան առիթներով, կը նկատենք որ այդ Միութիւնը մեռաքս թելով մը կապուած է այս ժողովուրդին հետ, եւ կը նախընտրէ ակադեմական բոյն մը դառնալ, զուտ գիտական —յաճախ ֆրանսերէն — զեկուցումներով: Այս ձեր լա՞ւ է թէ դէշ — չենք պրպտեր: Միայն մէկ խօսք, — մեր ժողովուրդին պահանջները այնքան բազմազան են, որ այս կամ օրկանը չի կրնար բոլորովին իր նախասիրութեան հետեւիլ, և մոռնալ իր հանրային կոչումը: կեանքն իսկ թոյլ չի տար այդպիսի պերճանք:

Արդ, ժամգոյն է Բժշկական Միութեան կատարած դերը՝ այս ճամբուն վրայ: Եղած են մխիթարական փորձեր, բայց պատահական, կամ կարճատեւ: Որքան կը յիշենք, անցեալ տարի կազմակերպուած ժողովրդական-առողջապահական դասախօսութիւնները երկուքը չանցան, այն ալ իրարմէ շատ հեռու: Ուրախ ենք որ այժմ կ'ուզեն վերսկսիլ, կամ դասախօսութեանց ծրագիր մը կազմակերպութեան:

Այս որոշումը՝ մէկ մասը պէտք է կազմէ ամբողջական ծրագրի մը, որուն դրամական հոգը կրնան բաժնել Աղքատախնամն ու Կարմիր Խաչը, կամ Տիկնանց Միութիւնը: Այս մարմինները ամէն տարի կարեւոր գումարներ կը բաշխեն զանազան գլուխներու տակ: Պահելով Հայաստանի բաժինը և տեղական տարբեր ծախքեր, կարելի չէ՞ մասնաւոր գումար մը մէկդի դնել և գործածել միայն Բժշկական Միութեան հրահանգներուն համաձայն, և հիւծախտաւորներու օգտին: կամ, կարելի չէ՞ աւելի համապատասխան ձեւի մը վերածել կարմիր Խաչի դարմանատունը:

Ինչ խօսք որ, ապարդիւն է ամէն միջոց, եթէ երիտասարդները իրենք, իրենց այլազան միութիւններով, չուզեն օգտուիլ ամէն պատեհութենէ, և տարուբեր մէկ ուղղութեամբ: Այս տեսակէտէն մասնաւոր դեր մը կ'ինկնայ Հ. Մ Ը. Մ.ի և Զափահաս Որբերու Միութեան, Լսարանական և Հայրենակցական միութեանց վրայ: Բժիշկը չի կրնար փնտռել գտնել ամէն մէկ հիւրանոցի անկիւնը ծիւրող դժբախտը: Բայց իւրաքանչիւր խմբակցութիւն կամ արհեստակից ու բնակակից շատ կ'իմանայ, կը բաւէ որ հետաքրքուի: Մէկ շրջանի բնակիչներ, մէկ ճիւղի հետեւողներ գիտեն իրենց ներքին ցաւերը, և մեղաւոր են, եթէ ծածկեն կամ բախտին ձգեն: Անոնք են որ շարժման մէջ պիտի դնեն միւս օրկանները, կարելի եղածին չափ սահմանափակելու համար աւերը, որ միայն հիւծախտը չէ:

Այս բոլորը՝ տարրական միջոցներ են: Տարագիր երիտասարդութիւնը մեծ մասով կը դեղնի, կը ծիւրի աշխատանքի ծանրութենէն, բայց մանաւանդ մնունդի պակասէն: Շատ քիչեր գիտեն անոնց կերածը, աժան ճաշարանի մը ժխորին մէջ, կամ պանդոկին անկիւնը, 3-4 ֆրանքով: Զիարձակարան մը պահել աւելի՞ սուղ է մատչելի ճաշարան մը բանալ այս դժբախտներուն համար, նոյն իսկ իբրեւ առեւտրական ձեռնարկ, որպէս զի գոնէ մաքուր եւ առողջ մնունդ առնեն:

Պաշտպանութեան միջոցներ շատ կան, եթէ միայն հետաքրքրուին:

Համատարած աղէտին և օտարութեան մէջ, բոլորին սրբազան պարտականութիւնը պէտք է ըլլայ պահել համրանքը:

Շ.

ՄԱՄՈՒԼ

ԹՈՒՐՔԵՐՈՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԳԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Թուրք թերթերը կը շարունակեն ողբալ երկրին տնտեսական գերութեան վրայ: Ահմէտ Ճէվտէթ պէյ կը գրէ «Իգտամ»ի մէջ.

Նախապէս մեր պատրաստած մելաններն անգամ հիմա Եւրոպային բերել կուտանք: Ասոր համար ո՛րքան դրամ կը դրկենք և ի՛նչպիսի արհեստաւորութիւն մը փճացուցինք: Քանի մը հոգիներ մելան շինելու չձեռնարկե՞ն: Միայն մելա՞ն. քանի որ եղէգ դրիչն ալ չենք գործածեր այլեւս, ինչո՞ւ զրչածայրեր ալ չպատրաստենք: Թուղթին դրամ տուր, մելանին դրամ տուր, դրիչին դրամ տուր: Մեր տատոցները ասոնցմէ ո՞ր մէկուն պիտի բաւէն:

«Իբր թէ համալսարաններ եւ արհեստից վարժարաններ ունինք: Սակայն մինչեւ իսկ ատեղն ու թելը Եւրոպայէն կը գնենք: Մտածեցէք էֆէնտիներ, միայն կառավարութիւնը, իր պաշտօնական պէտքերուն համար, տարին մէկ միլիոն ոսկիէն աւելի թուղթի դրամ տալ:

Լաւ հաշուենք, լատինական գիրերը նոր միջոց մը չըլլայ, որով մենք տնտեսապէս Եւրոպայի գերի դառնանք»:

ՄԻՇՏ ՄԻԵԻՆՈՅՆ ՅԱՆԿԵՐԳԸ

Թուրք մամուլը պրպտելով Պատրիարքարանի միջադէպին պատճառները, միշտ կը շեշտէ սա կէտը թէ Հայերը չեն ուզեր հրաժարիլ Լօզանի դաշնագրէն: «Վագրթ»ի մէջ Մէհմէտ Ասըմ պէյ ալ խնդիրը այսպէս մեկնելով, դիտել կուտայ.

«Հայերը բան մը չպիտի կորսնցնեն, եթէ յայտարարեն թէ իրենք դէմ են ոեւէ օտար միջամտութեան, եւ միայն թուրք կառավարութիւնը կը ճանչնան իբրեւ իրենց իրաւունքներու պաշտպանը:»

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՅԵՐԵԿՈՅԹ ՄԸ

Լիոնէն կը գրեն մեզի.— (*Մարտ 28ին*) կէս օրէ վերջ ժամը 2.30ին տեղի ունեցաւ միջազգային գեղարուեստական ցերեկոյթ մը, նախաձեռնութեամբ Ֆրանսացի պատուելի Էմիլ Պրէսի եւ հովանաւորութեամբ Երեսփ. Ժողովի նախագահ Պ. Էռիօ: Իւրաքանչիւր ազգ իր գեղարուեստական բաժինը բերած էր հանդէսին: Հետզհետէ նուագեցին եւ երգեցին Ֆրանսացիները, Իտալացիները, Սպանիացիները, Չեխօ-Սլաւաքները, Չուիցերացիները, Յոյները: Յետոյ կարգը եկաւ Հայերուն: Լիոնի դպրապետ Պ. Վարժապետեանի ղեկավարութեամբ եւ վեց հոգիի մասնակցութեամբ երգուեցաւ «Թէ Թեւ ունէի»ն, որ շատ պաղ անցաւ, թէեւ ամիս մը առաջ լուր տրուած էր Ազգ. Միութեան: Յետոյ հայ օրիորդ մը չուքակ նուագեց Ֆրանսացի դաշնակահարուհիի մը ընկերակցութեամբ, և բուռն ծափեր խլեց: Պ. Երուանդ Տէր-Անդրէասեան Ֆրանսերէն լեզուով խօսեցաւ Հայերու գեղարուեստական տաղանդի մասին և ըսաւ թէ հայ ժողովուրդը այնքան տառապանքներէ յետոյ, դարձեալ իր լեզուն, գրականութիւնը եւ գեղարուեստը չէ մոռցած եւ այսօր ճակատագրաց կը ներկայանայ օտարին:

Գեղարուեստական բաժինէն վերջ, իւրաքանչիւր ազգ իր հին տարազով բեմ եկաւ: Առաջնութիւնը շահեցան Հայերը, եւ Պ. Էռիօ հայ օրիորդին ճակատը համբուրեց, Հայերուն իրենց միջնադարեան հնութիւնները մինչեւ ցարդ պահած ըլլալնուն համար: Յետոյ բեմ եկան հայ արիները, ղեկավարութեամբ Պ. Փէքմէզեանի եւ անթերի կերպով ու մեծ վարժութեամբ տեսակ տեսակ բուրգեր շինեցին: Ներկայ օտարականները հիացած, քանի մը անգամ կրկնել տալ տուին, ինչ որ ներկայ Հայերուն հպարտութիւնը կը փայփայէր: Ամէնէն վերջ խօսք առաւ պատուելի Էմիլ Պրէս և իւրաքանչիւր ազգի գործերը գնահատեց: Երբ կարգը Հայերուն եկաւ, ըսաւ. «Սքանչացումով կ'ըսեմ թէ, Հայը այն ազգն է որ, պատերազմի մէջ մեր պզտիկ զինակիցն էր, վերջը մենք եւ միւս մեծ պետութիւնները պաշտպան չեղանք եւ նոյն իսկ ուզեցինք այս ազնիւ ազգը ջնջել, ինչ որ մեծ սխալ մըն էր: Հայերը այսչափ տառապանքներէ յետոյ օտար հորիզոնի վրայ դարձեալ կը փայլին այսօր: Հայ ազգը միշտ ալ պիտի ապրի, քանի որ յուսահատիլ չի գիտեր:»

ՎԵՐՋԱՊԷՍ ՇԱՐԺԻԼ ՍԿՍԱՆ

Փարիզի Հայ Բժշկ. Միութիւնը մեզի կը հաղորդէ որ շուտով պիտի կազմակերպէ քանի մը հրապարակային դասախօսութիւններ, առողջապահական նիւթերու շուրջ: Ակէ զատ Միութիւնը կը յայտարարէ թէ իր անդամները պատրաստ են ստանձնելու դասախօսութեան որ եւ է հրաւէր որ իրենց կ'ըլլայ ուրիշ Միութեանց կողմէ: Կը յանձնարարուի Ուսանողական Միութեան, Հ. Մ. Ը. Մ.ի, Զափահաս Որբերու Միութեան եւ Լսարանական, Հայրենակցական Միութեանց, օգտուիլ այս պատրաստակամութենէն:

Բժշկական Միութիւնը կ'աւելցնէ թէ ակեղեցիին մէջ Երկուշաբթի եւ Ուրբաթ առաւօտները տեղի ունեցող բժշկական ձրի քննութիւնները միայն չքաւոր հիւանդներու վերապահուած են: Ժամը 10էն վերջ հիւանդ չընդունուիր:

⁂ *Այս առթիւ կը լսենք թէ յառաջիկայ Մայիսին պիտի սկսի հրատարակուիլ ամսագիր մը, նուիրուած՝ բժշկական-առողջապահական դիտելի բներու:*

— Կատղած շուներու վոհմակներ յարձակում գործած են Սթալրօփօլի (Ռուսիա) բնակիչներուն վրայ: 60 հոգի արդէն կատաղութեան նշաններ ցոյց կուտան:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՆՈՐ ՄԻՋԱԴԷՊ ՄԸ

Մատենադարանի դէպքէն վերջ Պոլսոյ զանազան թաղերուն մէջ ալ դաւադրական շարժումներ սկսած են: Վեց հոգի Ֆէրիքիւղի եկեղեցիին խորհրդարանը երթալով, յայտարարած են թէ իրենք թաղեցիներուն կողմէ պաշտօն ունին առժամապէս վարելու եկեղեցիին եւ վարժարանին մատակարարութիւնը: Ցետոյ խօսքէն գործի անցնելով, որոշած են Աւագ շաբթուան ամբողջ հասոյթը յատկացնել ուսուցիչներու յետնեալ թոշակներու վճարման:

Միւս կողմէ Թուրք մամուլը կը զբաղի Քաղաք. ժողովի միջադէպով: Ինամատարութեան տնօրէնն եւ Բերայի Թաղ. Խորհուրդի ատենապետ Տօքթ. Կորեկեան «Ագշամ»ի մէջ այս խնդրին շուրջ նամակ մը հրատարակած է, ուր կ'ըսէ. «Մենք ամբողջովին կապուած ենք մեր հանրապետութեան, որ մեր միակ պաշտպանն է այս աշխարհի մէջ: Ոչ մէկ օգուտ կը սպասենք օտար պետութիւններէ. ամէն շնորհ եւ գթութիւն առանց միջնորդի և միայն մեր հանրապետական կառավարութենէն կը սպասենք: Ահա այս իմաստով հանրագրութիւն մը պատրաստելու վրայ էինք, երբ 4-5 ցուցարարներ ներս մտան: Անոնք էին Միսաք Մալումեան, Սվազցի Մուրատ, Նշան Միհասեան եւ Քարագըզեան, որոնց Ինամատարութեան մէջ ունեցած պաշտօնին վերջ տուած էի իրենց յոռի ընթացքին եւ գաղթականները կեղեքելնուն համար: Միւս բոլոր ցուցարարները յոռի անցեալ ունին եւ քանի մը անգամ բանտ մտած եւլած են. որով ճիշտ չէ ըսել թէ անոնք հայ մտաւորականութիւնը կը ներկայացնեն: Գալով այն կէտին թէ Քաղաք. ժողովը չի վճարեր ուսուցիչներուն ամսականը, ամէն թաղային վարժարան իր եկեղեցիի հասոյթներով կը պահուի. ուստի օրինակ, եթէ Ֆէրիքիւղի Թաղ. Խորհուրդը հասոյթ չունենալուն համար չէ վճարած ուսուցիչներուն թոշակը, Քաղաքական ժողովը յանցաւոր չէ»:

⁂ Վերջին լուրերու համաձայն, որոշուած է Զատկէն վերջ լայն խորհրդակցական ժողով մը գումարել, հրաւիրելով անխտիր բոլոր ծանօթ անձերը: Այս կերպով տագնապը վերջացած կը նկատուի:

ԵԼՄՏԱՑՈՅՑԻ ՔՈՒԷԱՐԿՈՒԹԻՒՆԸ

Երեսփոխանական ժողովը շարունակելով նոր ելմտական նախարարին ծրագրին վիճաբանութիւնը, ընդունեց քաղաքացիական տուրքի հաստատումը: Եկամուտի վրայ ընդհ. տուրքի ենթակայ ասէն մարդ 40 ֆրանք քաղաքացիական տուրք պիտի վճարէ. 60 ֆրանք պիտի վճարեն անոնք, որոնց տուրքի ենթակայ եկամուտը 7,100էն 10,000 ֆր. է: 10,000էն 20,100ի համար՝ եկամուտին 0,80 առ 100ը, 20,100էն 50,100ի համար 1 առ 100, 50,100էն 100,100ին՝ 1,10 առ հարիւր, 100,100էն 200,100ին՝ 1,20 առ 100, 200,100էն 500,100ին՝ 1,50, 500,100էն վեր եկամուտ ունեցողներուն՝ 2 առ 100: Երեք զաւակ ունեցողներուն 100ին 25, հինգ զաւակ և աւելի ունեցողներուն համար 100ին 50 զեղչ պիտի ըլլայ:

Նոյնպէս որոշուեցաւ պատուոյ քարդեր տալ բոլոր անոնց, որոնք բացէն 20 ֆրանք կը վճարեն օժանդակելու համար ֆրանսական դանձին: Այս քարդին անունը պիտի ըլլայ «քաղաքացիական պարտականութեան քարդ»: Ասկէ զատ որոշուեցաւ կամաւոր տուրքեր վճարողներու անունը արձանագրել պաշտօնաթերթին մէջ: Այս որոշումին վրայ երեսփոխան Պ. Տօթի, որ նոր ստացած էր ամսականը, հինգ հատ հարիւր ֆրանքնոց յանձնեց Նախարար Պ, Փէռէի և բաւ թէ ամէնէն առաջ երեսփոխանները պէտք է տան օրինակը:

Երեսփ. ժողովը գիշեր ցորեկ նիստ գումարելով քուէարկեց ծրագրին ամբողջութիւնը: Նախարարական տագնապ առաջ չբերելու համար ընկերվարականները ձեռնպահ մնացին այն խնդիրներուն մէջ, որոնք հակառակ էին իրենց սկզբունքներուն: Ժողովը սկզբունքով ընդունեց նաև որ Ֆրանսայի մէջ քարիւղի ներածման վաճառումը պետական մենաշնորհ դառնայ: Մինչև հիմա շատ մը օտար ընկերակցութիւններ իրենց մենաշնորհ դարձուցած էին ատիկա, մանաւանդ Սթանտարտ Օյլը, անգլւպարսիկ և Ռոյըլ Տըչ ընկերութիւնները: Կը կարծուի թէ այս որոշումը տրուած է այն յոյսով որ Ֆրանսա կը յուսայ մեծաքանակ քարիւղ ստանալ Ռուսիայէն, իբրև միակ միջոց ցարական կառավարութեան պարտքը գանձելու: Առուտուր դէմ քուէարկուեցաւ նաև գործառնութեանց վրայէն հարիւրին 2 տուրք գանձելու առաջարկը: Ելմտացոյցը ամբողջովին քուէարկուած ըլլալով, երէկ ֆրանքը սկսաւ բարձրանալ:

Թուրքիոյ դէմ հաւանայնութիւնը

«Տէյլի Թելէկրաֆ»ի դիւանագիտական թղթակիցը կը հաստատէ թէ Սերպիոյ հետ գինուորական դաշնակցութիւն մը

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ԳՐԱՁԱՆԱԶՈՒԹԻՒՆ

Գրաճանաչութիւնը (graphologie) հետաքրքրական գիտութիւն մըն է, որ գիրին շնորհիւ կ'ուսումնասիրէ, կը յայտնէ գրողին նկարագիրը, ձիրքերն ու կարողութիւնները, տկարութիւնն ու պակասութիւնները, հոգեբանական կամ բժշկական տեսակէտներով։ Կ'ուզեմ կարճ տեղեկութիւն մը տալ այս գիտութեան մասին, որուն նուիրուած են այնքան գիրքեր եւ ուսումնասիրութիւններ։

Գրաճանաչութիւնը եթէ կը ջանայ ճանչցնել առողջ մարդոց նկարագիրը, կամ հոգեպէս խուովեալ անհատականութեանց հոգեբանութիւնն ու տրամագրութիւնները, նոյնպէս եւ առաւելապէս կ'օգնէ իր նշաններուն շնորհիւ հիւանդներու ախտաճանաչութեան։

Եղան գիտուններ, որ ըսին թէ գրաճանաչութիւնը այնքան օգտակար է հիւանդներու ախտաճանաչութեան ատեն, որքան հիւանդին ջերմութեան, լեզուին եւ բազկերակին քննութիւնը։

Մեր մէջ, որքան տեղեակ եմ, գրաճանաչութեամբ պըղաած է առաջին անգամ Ա. Թաշէս Յարութիւնեան, որ յօդուած մըն ալ ստորագրած է «Մասիս»ի մէջ։ Ձեռքիս տակ չունիմ այդ յօդուածը, որ ընդհանուր տեսութիւն մը կը պարզէր միայն, իսկ գիտութիւնը կ'անուանէր գրալուծութիւն, ինչպէս Օշական՝ «Ոստան»ի մէջ, ինչ որ սխալ է, քանի որ այդ բառը շփոթութիւն կը պատճառէ եւ ենթադրել կուտայ թէ ան խնամութիւն մը ունի ծածկագրութեան հետ (cryptographie), որ բոլորովին տարբեր է։ Գրաճանաչութիւն բառը թերեւս Տօքթ. Ց. Մովսէսեան բերած է։ Այս վերջինը բժշկական տեսակէտէն մեկնելով, գրաճանաչութեամբ, եւ առանձին յօդուած մըն ալ ինք ունի «Պարման»ի մէջ։ Ցետոյ պէտք է յիշել Տօքթ. Զիլինկիրեանը (Ռ. Սեւակ), որ եթէ առանձնապէս չէ զբաղած, մտային հիւանդութեանց ուսումնասիրութեան համար գրաճանաչութեան թանկագին օժանդակութիւնը հինէն ի վեր բոլոր մասնագէտներուն ծանօթ ըլլալով, «Բժիշկին գիրքէն փրցուած էջեր»ուն մէջ կէտերու եւ կէտադրութեան արժէքը ցոյց կուտան։ Ան նաեւ հետեւեալ տեսակցութեան մէջ կ'ըսէ որ Տօքթ. Ալլահվէրտի Որդի ալ քրոնիկ մը գրած է։ Արդարութեան համար ես պիտի յիշեմ Ա. Տաթիւազարգի վարժապետ, Ցովհաննէս Վարժեան, որ նոյնպէս զբաղած է, եւ կ'ըսէր. «Եթէ Աստուած ստեղծեց մարդը իր պատկերին նման, մարդը կը գրէ իր գիրը իր հոգւոյն կարողութեանց թելադրութեամբն ու նմանութեամբը»։ Ա ոչխին անգամ ան ճանչցուցած է ինծի այս գիտութիւնը։ Եւ այդ հին օրերէն ի վեր մտածուր սէր մը ունեցած եմ գիրերուն ինծի խօսող գաղտնի լեզուին համար։ Ցետոյ ծանօթացած եմ ֆրանսական ուսումնասիրութիւններու։

Գրաճանաչութիւնը, ֆրանսական գիրքերու մէջ, իրրեւ բառ, 1871էն առաջ ծանօթ չէր։ Այսկան հին է գիտութիւնը։ Կ'ըսուի թէ եգիպտացիները ծանօթ էին գիրերուն գաղտնիքին ու արուեստին. չինական պատմութեան մէջ մագական, կախարդական իմաստութիւն մը նկատուած է։ Արիստոտել իսկ գրաճանաչ մը եղած է։ Շէյքսփիրն ալ, որմէ վկայութեան կը բերեն սա խօսքը. «Ցուէք ինծի կնոջ մը գիրը եւ ես ըսեմ ձեզի անոր բնաւորութիւնը»։ Սուէտենգիտնականը Օգոստոս Կայսեր գիրը քննած է, սակայն ոչ մէկ գիրք մեզի աւանդած է։ Ընաջին գիրքը կուտայ, ճանչցնելու համար գիրերուն գաղտնիքը, իտալացի Պալտօ։ Եւ շատ՛ր կը յիշուին դեռ իբրեւ գրաճանաչ, ահա կէօթէն ալ։ 1830ին գրաճանաչական դպրոցներ կը բացուին, ա՛լ գիտական հիմքերու վրայ կը դրուի։ Վարպետը կը համարուի Միլօն աբեղան։ Այսքան պատմութիւն կը բաւէ։

* * *

Ես չպիտի խօսիմ գրաճանաչութեան գիտական հիմքերուն մասին, որովհետեւ դժուար է օրթոթեղթի մը էջերուն մէջ սեղմել այդքան խոր ուսումնասիրութիւն, եւ յետոյ գիտական խրթնութիւնները այնքան ալ հաճելի չեն։ Ան որ կը հետաքրքրուի, կրնայ այդ մասնագիտական գիրքերուն դիմել։

Պիտի յայտնեմ այն ինչ որ հետաքրքրական է ընթերցողին համար։ Կարճ դասաւորումի մը մէջ ցոյց պիտի տամ այն կէտերը, որոնցմով պիտի գնահատեն գիրը, այն նշանները, որոնք կը խօսին, կը մատնեն «գաղտնի»ն։ Ուրեմն, պզտիկ «բանալի մը, ի պէտս ընթերցող»ին, անով ճանչնալ փորձելու համար իր ու ընկերներուն գիրը։ Կարելի է գիրէն ճանչնալ ոչ միայն կարողութիւնն ու նկարագիրը գրողին, այլ եւ իմանալ տարիքը, սեռը, եւ այլ հնդիրներ։

Պիտի ներկայացնեմ, կարճ, նախ՝ առողջ մարդիկը, յետոյ հիւանդ մարդիկը։

ԱՌՈՂՋ ՄԱՐԴՈՑ ԳԻՐԵՐԸ

Ան գիրերը, որոնք կը բարձրանան հետզհետէ թուղթին ուղիղ գիծէն վեր, կը մատնեն՝ աշխուժութիւն, զուարթութիւն, փառասիրութիւն, յուսալցում, յանկարծական ուրախութիւն։

Ընդհակառակն, այն գիրերը որոնք կ'իջնեն թուղթին ուղիղ գիծէն վար, կը մատնեն մելամաղձոտութիւն, ընկճում, վհատութիւն, կամքի տկարութիւն, յոգնածութիւն միտքով եւ մարմինով։

Մեծ գիրերը կը մատնեն հպարտութիւն, հոգիի մեծութիւն, վեհանձնութիւն։ Ընդհանրապէս նուազ զարգացած են անոնք, խոր համառութիւն չունին եւ չեն կրնար բարդութիւններ լուծել։ կան նաեւ հետեւեալները. մեծ գիրերը, որոնք վարժ են, եւ սկսնակներու մեծ գիրերը, որոնք դանդաղ եւ դժուար գրուած են. ինչ որ կարելի է զանազանել։

Մանր գիրերու մասին կը տարբերին կարծիքները։ Նեղմիտ, խեղճ, միջակ, գձուձ, ագահ մարդոց մէջ պէտք է զանազանել գիտնալ, գիրերու արուեստին եւ փորձառութեան շնորհիւ, նուրբ, ճաշակաւոր, խելացի, սրամիտ եւ համոտ մարդիկը։ Ընդհակառակը անոնք սեր մը ունին մանրամասնութեանց, եւ խղճամիտ են։ Զգո՞յշ կարճատեսներու գիրերէն։

Անկիւնաւոր գիրերը կը մատնեն խստութիւն, համարձակութիւն, անհատներ՝ կամակատար, կռուազան, նուազ ճաշակի տէր, սակայն աւելի դրապաշտ, պայծառ միտքով, յաճախ եսասէր։ Շատ զգայուն են։

Կլոր գիրերու մասին կարծիքները շատ կը տարբերին։ Հայերէն գիրերը ընդունակ են կլորնալու։ Թոյլ ձոյլ վատ, խարեբայ, յեղյեղուկ, մոլութեան մը ենթակայ մարդիկ են անոնք. այս մարդոցմէ դուրս, կլոր գիրերուն մէջ պէտք է փնտռել ու ճանչնալ անոնք որ ընկերական են, դիւրին կը համաձայնին, դիւրին կը տարուին, քաղցր են, գեղեցիկի եւ շնորհալիութեան հասկացողութիւն ունին։ Ցաճախ շատախօս են, ու գաղտնապահ։

Պարզ, անսեթեւեթ գիրերը կը մատնեն վերապահութիւն. լաւ նշան մեծահոգութեան։ Առողջ ուշադրութիւն ունին. խոհեմ, դրապաշտ, ամօթխած, պատուախնդիր, երկչոտ են։

Շատ առաջ ծռած գիրերը կը մատնեն հիւանդութիւն, շատ զգայուն են, շուտ կը սիրահարին, կը քոտ են ու տկար։

Շատ կոխուած գիրերը կը մատնեն սնամտութիւն, անկարգութիւն, զուրկ ճաշակի զգացումէ, տէրվիշական։

Ան ստորագրութիւնները, որոնք առանձին գիծով կը ստորագծուին, կը մատնեն հպարտութիւն, կամքի ուժ, վհատութիւն։ Ստորագրութիւնները երբ բնագիրին գիծերու ուղղութենէն վեր կը բարձրանան, կը մատնեն մեծափառութիւն, գոռոզութիւն, աշխուժութիւն, վհատութիւն, ինքնավստահութիւն՝ համաձայն գիրին արժանիքին։

* * *

ՀԻԻԱՆԴՆԵՐՈՒՆ ԳԻՐԵՐԸ

Ընհատութիւն, խօսելու դժուարութիւն կամ տկարութիւն ցոյց կուտան գիրի մէջ տեսնուած քերծքները, գիրի մոռացումները. այս վերջինը նշանը կը մատնէ նաեւ գիջութիւն։

Գիրերու կտրտուքը նշան է արեան շրջանի հիւանդութեանց, հղձկութեան։

Դէտագրութեան մոռացումը կը մատնէ շնչոդական գործարաններու հիւանդութիւն, սիրտի հիւանդութիւն։ Երբ կէտերը սխալ դրուած են, ջղային հիւանդութեան ենթակայ են։ Անոնք որ կէտերը գիծի պէս կ'երկարեն, ջերմ ունին, խոովուած հոգի մը ունին, գլխու ցաւ ունին։

Ան գիրերը, որոնք լաւ կը կոխուին եւ հետզհետէ նուազում մը կը մատնեն, շնչոդական գործարաններու հիւանդութիւն ցոյց կուտան։ Ան բառերը, որոնք ճիշդ այդ գիրերուն նման, կանոնաւոր կը սկսին, եւ վերջաւորութեան նուազում մը ցոյց կուտան, եւ այս երեւոյթը եթէ հին է, թոքախտ պէտք է վախնալ։

Անոնք որ երիկամունքի ցաւ ունին, գիրերը դէպի ետեւ կը ծռեն։

Անոնք որ ջղային թուլութիւն ունին, դանդաղ, թանձր եւ տղմուտ գիրեր ունին։ Խենդերը ծաղկազարդ, սեթեւեթեալ գիրեր կը գրեն։

Նկրտութիւն եւ փորձառութիւն կը պահանջէ գիտնալը թէ գրողը կի՞ն է թէ այր, եւ քանի՞ տարեկան է։

ՀԱՄԿՅՈՂԻՆ ՇԱՏ ԲԱՐԻ !

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՈՐ ՇԱՏ ԲԱՆ ԿԸ ԲԱՑԱՏՐԷ

«Խորհրդային Հայաստան»ի մարտ 18 թուակիր թերթէն նոյնութեամբ կ'արտատպենք հետեւեալ պատմութիւնը, «ինչպէս են պաշտպանում անհատի ազատութիւնը» խորագրին տակ։

«Խորհրդային իրաւակարգում որքան էլ խստագոյն պաշտպանում են անհատի իրաւունքները եւ նրա ազատութիւնը, այնու ամենայնիւ որոշ սահմանափակումներ են լինում, հնարաւոր նրան, որ մեր վարչական մարմիններում տեղ են գտել, այնպիսիներ որոնք չպիտի գտնէին։ Որպէսզի ասածներս ճշդենք եւ պատկերաւորենք, բերենք մի օրինակ։

Գիւղում զբաղուած ենք, նորընտիր խորհրդի պրեզիդիում (նախագահութիւն), ընտրելու գործով։ Այդ ժամանակ ինչ որ «յոյժ շտապ եւ գաղտնի» գրութեան համաձայն ես յայտարարում եմ բանտարկուած ու պէտք է գնամ գաւառ-լիցիայի (գաւառական ոստիկանութիւն) տրամադրութեան տակ։

Ներկայ եղողները շշմում են. լուրը վայրկեանաբար տարածւում է ամբողջ գիւղում, պարմանք, կասկած, զանազան դատողութիւններ իրար են յաջորդում իմ մասին։ Ես գնում եմ շրջան, գուցէ այնտեղ պարզելու խնդիրը։ Բայց այդ շրջանում գոյութիւն ունի մի անբաւժելի հիւանդութիւն, որ բոլորը գիւղերն են գնում առանց մտածելու, որ հարկաւոր է մէկին գոնէ թողնել որ եկողներին բացատրի, ուստի ես չկարողացայ մարդ գտնել, որպէսզի հարցը պարզէի, ստիպուած եմ դիմել աւագ միլիցիօներին (ոստիկանապետ), որը միակն էր մնացել տեղում։ Ես յայտնում եմ նրան, որ գրուած հրամանի մէջ իմ անունը չկայ, այլ միայն ազգանունն է յիշւում, ուստի բանտարկուելիք անձնաւորութիւնը ես չեմ։ Սա ասանց իմ բացատրութիւններին ուշք դարձնելու, յայտարարում է որ ձերբակալուած է։ Լուրն անմիջապէս տարածւում է գիւղում, գալիս են շատ ընկերներ, երաշխաւորում են թոյլ տալ մնալու, մինչեւ անձնաւորութեան պարզուիլը։ Հնարաւոր չի լինում. միայն դժուարութեամբ համաձայնեցնում են հեռախօսով հարցնել էջմիածին՝ պարզելու բանտարկուելիք անձնաւորութեան ով լինելը։

Գնում են հեռախօսի մօտ, բայց ինչ՞ հեռախօս. ամբողջ շրջանում Սաթարխանի այդ չաթլախ վագոնները,— որի պոչը չկայ, որի գլուխը՝ կապուել ո եւ է հաղորդակցութեամբ այս կամ այն տեղի հետ, կատարեալ դժբախտութիւն է. ուստի առանց ո եւ է հետեւանքի, ինչպէս էջմիածնում պարզուեց, գալիս խաբում է թէ կարգադրութիւնը ձեր մասին է։ Ես ենթարկուում եմ կարգադրութեանը։ Բայց իբր ծեր մարդու որը հիւանդ է սակրացաւով, ոտքերս ուռած են եւ ֆիզիքապէս էնվալիտ (անկար), խնդրում եմ թոյլ տալ օթօմօպիլով գնալ, քաշելով միլիցիոների ծախսը։ Միլիցիոները լսել անգամ չի ուզում եւ խառնելով ուրիշ բանտարկեալների հետ, ցեխին, ձիւնին ու անձրեւին, երեկոյեան սառնամանիքին քշում է էջմիածին, ճանապարհի ուղիղ մէջտեղով, ուրտեղ լճացած ցեխերն են։ Ջախջախուած, գրեթէ ուժասպառ, հասնում ենք էջմիածին։ Միւս օրը գաւիլպետի օգնականը իմանալով գործի էութիւնը, շտապում է Երեւանի քրէական բաժնից ստուգելու անձնաւորութիւնը։ Ուաւօտեան ժամը 8ից հերթով կանգնում էին հեռախօսի մօտ եւ բղղում «կենտրոն, կենտրոն»։ Բայց կենտրոնը զարթնեցնելու ոչ մի հնար չի լինում։ Վերջապէս մօտ ժամը 2ին զարթնում է կենտրոնը, մի կերպ կապւում են քրէական բաժնի հետ, որտեղից ստացուել էր «յոյժ շտապ եւ գաղտնի» գրութիւնը, առանց անձնաւորութեան անունը յիշելու, ուր յայտնում են որ «դա չի, ինչու է՛ք բերել դրան» եւ ես արձակուում եմ կալանքից։

Ցետագայում պարզուեց, որ Երեւանում որդուս վրայ սկսել են ինչ որ 7 րոպէի գործ, պաշտօնաթերթ են արել, հետացրել միութիւնից, որը յաճախ լինում է քրէական բաժնում ու պահանջում գործը քննել, սակայն ինչու եւ ինչպէս քրէական բաժնում այդ գործը դառնում է կալանքի հարց, այն էլ «յոյժ շտապ եւ գաղտնի» չգիտեն։ Պէտք է նկատել, որ ծրարների ու գրութիւնների վրայ այդ տերմինը շատ են էժանցրել եւ ոչ միայն չեն գործածում տեղին, այլ եւ խիստ շռայլում են։

Այժմ հարց է առաջ գալիս։ Ո՞վ կը վերադարձնի իմ բարոյական պրեստիժը կամ ինչ տրամադրութիւն ստեղծեց ադմինիստրացիան (վարչութիւն), թոյլ տալով պիրակոտի տեղ ձերբակալել Մարկոսին, որ նա գէթ ամենափոքր նեղութիւն չի կրում ազգանուան կողքին դնել անունը եւ տարրական հասկացողութիւն չունի այն մասին, թէ միեւնոյն ազգանունով հարիւրաւոր մարդ կարող է լինել»։

Մ. ՐԱՖՖԱԷԼՈՒՆԻ

ՅԻՇԱՏԱԿ ՄԸ ՔՐԻՍԻ ԿԵԱՆՔԷՆ

Ցաղթանդամ կաղնին պատրաստ էր կուրծք պարզել տղուն փոթորիկներուն, կիներ շնչասպառ, չարաշունչ որոտներ անոնցմէ բայց Հանապազօրեայ ուրուականներուն առջեւ։

Քրիս Պոլսոյ Հոմին մէջ ունեցած էր օրինակելի գործունէութիւն մը, մասնաւորապէս «Սերմնցուի ամիս»ին առթիւ։

Մեծ պահքի օրերուն էր։ Հոգեւոր պատրիարք՝ Սերմնցուի Գանձնաժողովի անդամներու կերակրութեամբ՝ կարգաւ կ'ընդունէր Պոլսոյ թաղերը, կը նայէր գահէրի իրիկուան ժամերգութեանց եւ քարոզելով կը յորդորէր ժողովուրդը սերմով լեցնել հայ հշակին չորցած ափերը Հայաստանի խոպան դաշտերուն վերակենդանացնել կեանքի նոր ծլարձակումներով։ Հոգեւոր կուռ մըն ալ եկած էր մեր թեմերէն Ռուսաստան՝ ընկերակցութեամբ Քրիսթի եւ Ա. Երէցեանի։ Երեք ցիներն ետքը, պատրիարքը նորդուած էր թաղին ծոցերուն հայ աղջկանց որբանոցը, կարմար Ռուսաստան՝ միացեալ թաղին Սերմնցուի Գործունեութեան ժողովը։ Մեծահարուստ բանկիր մը կը պակսէր։ Պատրիարքը եւ պիս հրաւանդեց թալ հրաւիրել այդ մեծատունը։ Ծանօթները ինքը կը բանայ դուռը։ Ես առաջ քշելով Քրիսը, կը ներկայացնեմ ինծի ծանօթ մեծատունին.

— Մեր Քրիսը, ծանօթ կը հաղորդենք պատրիարքի հրաւէրը։ Մեծատունը, այլեւայլի, մեզմէ կը խնդրէ որ զորդել պատրիարքին թէ՝ պատրաստ էր վճարելու իրեն մար յարմար տեսնուած գումար։ Քրիս եւ ես շնորհակալութիւն յայտնելով կը չնանք, զարմացած այս լուրեն։ Ընտաւտգիւղ՝ընկերակցութեամբ Քրիսթի եւ Ա. Երէցեանի։ Եղիշե

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՏԻԿՆԵՐ...

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՏԻԿՆԵՐ...

Հայկական Սովետական մարտիկները ամեն վայրկյան պատրաստ են ոտքի կանգնելու՝ ազատության և անկախության Մեծ Հայրենիքի թշնամիներին ջախջախելու համար։

Հայկական Սովետական մարտիկները ամեն վայրկյան պատրաստ են ոտքի կանգնելու՝ ազատության և անկախության Մեծ Հայրենիքի թշնամիներին ջախջախելու համար։

Հայկական Սովետական մարտիկները ամեն վայրկյան պատրաստ են ոտքի կանգնելու՝ ազատության և անկախության Մեծ Հայրենիքի թշնամիներին ջախջախելու համար։

Հայկական Սովետական մարտիկները ամեն վայրկյան պատրաստ են ոտքի կանգնելու՝ ազատության և անկախության Մեծ Հայրենիքի թշնամիներին ջախջախելու համար։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՏԻԿՆԵՐ...

Հայկական Սովետական մարտիկները ամեն վայրկյան պատրաստ են ոտքի կանգնելու՝ ազատության և անկախության Մեծ Հայրենիքի թշնամիներին ջախջախելու համար։

Հայկական Սովետական մարտիկները ամեն վայրկյան պատրաստ են ոտքի կանգնելու՝ ազատության և անկախության Մեծ Հայրենիքի թշնամիներին ջախջախելու համար։

Հայկական Սովետական մարտիկները ամեն վայրկյան պատրաստ են ոտքի կանգնելու՝ ազատության և անկախության Մեծ Հայրենիքի թշնամիներին ջախջախելու համար։

Հայկական Սովետական մարտիկները ամեն վայրկյան պատրաստ են ոտքի կանգնելու՝ ազատության և անկախության Մեծ Հայրենիքի թշնամիներին ջախջախելու համար։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՏԻԿՆԵՐ...

Հայկական Սովետական մարտիկները ամեն վայրկյան պատրաստ են ոտքի կանգնելու՝ ազատության և անկախության Մեծ Հայրենիքի թշնամիներին ջախջախելու համար։

Հայկական Սովետական մարտիկները ամեն վայրկյան պատրաստ են ոտքի կանգնելու՝ ազատության և անկախության Մեծ Հայրենիքի թշնամիներին ջախջախելու համար։

Հայկական Սովետական մարտիկները ամեն վայրկյան պատրաստ են ոտքի կանգնելու՝ ազատության և անկախության Մեծ Հայրենիքի թշնամիներին ջախջախելու համար։

Հայկական Սովետական մարտիկները ամեն վայրկյան պատրաստ են ոտքի կանգնելու՝ ազատության և անկախության Մեծ Հայրենիքի թշնամիներին ջախջախելու համար։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՏԻԿՆԵՐ...

Հայկական Սովետական մարտիկները ամեն վայրկյան պատրաստ են ոտքի կանգնելու՝ ազատության և անկախության Մեծ Հայրենիքի թշնամիներին ջախջախելու համար։

Հայկական Սովետական մարտիկները ամեն վայրկյան պատրաստ են ոտքի կանգնելու՝ ազատության և անկախության Մեծ Հայրենիքի թշնամիներին ջախջախելու համար։

Հայկական Սովետական մարտիկները ամեն վայրկյան պատրաստ են ոտքի կանգնելու՝ ազատության և անկախության Մեծ Հայրենիքի թշնամիներին ջախջախելու համար։

Հայկական Սովետական մարտիկները ամեն վայրկյան պատրաստ են ոտքի կանգնելու՝ ազատության և անկախության Մեծ Հայրենիքի թշնամիներին ջախջախելու համար։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՏԻԿՆԵՐ...

Հայկական Սովետական մարտիկները ամեն վայրկյան պատրաստ են ոտքի կանգնելու՝ ազատության և անկախության Մեծ Հայրենիքի թշնամիներին ջախջախելու համար։

Հայկական Սովետական մարտիկները ամեն վայրկյան պատրաստ են ոտքի կանգնելու՝ ազատության և անկախության Մեծ Հայրենիքի թշնամիներին ջախջախելու համար։

Հայկական Սովետական մարտիկները ամեն վայրկյան պատրաստ են ոտքի կանգնելու՝ ազատության և անկախության Մեծ Հայրենիքի թշնամիներին ջախջախելու համար։

Հայկական Սովետական մարտիկները ամեն վայրկյան պատրաստ են ոտքի կանգնելու՝ ազատության և անկախության Մեծ Հայրենիքի թշնամիներին ջախջախելու համար։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՏԻԿՆԵՐ...

Հայկական Սովետական մարտիկները ամեն վայրկյան պատրաստ են ոտքի կանգնելու՝ ազատության և անկախության Մեծ Հայրենիքի թշնամիներին ջախջախելու համար։

Հայկական Սովետական մարտիկները ամեն վայրկյան պատրաստ են ոտքի կանգնելու՝ ազատության և անկախության Մեծ Հայրենիքի թշնամիներին ջախջախելու համար։

Հայկական Սովետական մարտիկները ամեն վայրկյան պատրաստ են ոտքի կանգնելու՝ ազատության և անկախության Մեծ Հայրենիքի թշնամիներին ջախջախելու համար։

Հայկական Սովետական մարտիկները ամեն վայրկյան պատրաստ են ոտքի կանգնելու՝ ազատության և անկախության Մեծ Հայրենիքի թշնամիներին ջախջախելու համար։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՏԻԿՆԵՐ...

Հայկական Սովետական մարտիկները ամեն վայրկյան պատրաստ են ոտքի կանգնելու՝ ազատության և անկախության Մեծ Հայրենիքի թշնամիներին ջախջախելու համար։

Հայկական Սովետական մարտիկները ամեն վայրկյան պատրաստ են ոտքի կանգնելու՝ ազատության և անկախության Մեծ Հայրենիքի թշնամիներին ջախջախելու համար։

Հայկական Սովետական մարտիկները ամեն վայրկյան պատրաստ են ոտքի կանգնելու՝ ազատության և անկախության Մեծ Հայրենիքի թշնամիներին ջախջախելու համար։

Հայկական Սովետական մարտիկները ամեն վայրկյան պատրաստ են ոտքի կանգնելու՝ ազատության և անկախության Մեծ Հայրենիքի թշնամիներին ջախջախելու համար։

կնքելու մասին Մուսօլինիի կատարած ջանքերը ապարդիւն մնացած են, շնորհիւ Պոհանի և Պէրթլօի ջանքերուն, որոնք իտալեսերպ զինակցութեան տեղ կ'ուզէին երբեակ զինակցութիւն մը կազմել Ֆրանսայի, Իտալիոյ և Սերպիոյ միջև։ Մուսօլինի բացարձակապէս անընդունելի նկատած է Ֆրանսան ալ միացնել իր կնքելիք զինակցութեան. նոյնը պատահած էր նաև 1924ին։

Ֆրանսայի արտաքին նախարարութեան մէջ թրքասէր տարրերը կարեւոր թիւ մը կը կազմեն։ Ատոնք է որ մեծ ջանքեր թափեցին համոզելու համար Պ. Նէնչիչը, որ Սերպիա չգործակցի Իտալիոյ կամ Իտալիոյ և Յունաստանի կողմէ Թուրքիոյ դէմ կատարուելիք յարձակումի մը։ Երբ Սերպիոյ արտաքին նախարարը Փարիզ այցելեց, Ֆրանքեսերպիական բարեկամական ուխտ մը և զինակցութիւն մը կնքելու առաջարկ եղաւ իրեն, սակայն ան չուզեց կապուիլ Իտալիոյ նոյնպէս և Ֆրանսայի հետ։

Արաբական ապստամբութիւնը

Երեուսաղէմէն կը հեռագրեն թէ Սուրիոյ մարզպան Պ. տը Ժուվընէլի Երուսաղէմ՝ Լօրտ Փըլմըրի այցելութեան առթիւ Պաղեստինի արաբ ազգայնականները բողոքի համար ընդհանուր գործադուլ յայտարարած են, փակելով բոլոր խանութները։ Պաղեստինի Արաբները այս ցոյցը կը կատարեն, հաստատելու համար իրենց համերաշխութիւնը սահմանին անդիի կողմի հայրենակիցներուն հետ և փոխարինելու համար այն ընդունելութիւնը զոր անցած տարի ըրին Սուրիոյ Արաբները Լօրտ Պալֆուրի։

«Թայմզ»ի համաձայն Պ. տը Ժուվընէլ խօսակցութեան մը մէջ յայտարարած է թէ Սուրիոյ ապստամբութիւնը այժմ երկու կէտի վրայ միայն սահմանափակուած է՝ ձէպէլը Տրիւզ և Մէճտել էլ Շէմս և թէ հետզհետէ կը կորսնցնէ իր թափը։

Իր այցելութեան նպատակն է աւելի սերտ գործակցութիւն առաջ բերել հոգատարութեան ենթակայ երկու երկիրներու վարիչներուն միջև։ Պարբերական համաժողովներ տեղի պիտի ունենան անգլիացի և ֆրանսացի պէտեռոր պաշտօնատարներու և վարիչներու մասնակցութեամբ։ «Ֆրանսացիները, աւելցուցած է մարզպանը, կատարելապէս ապահով են Պաղեստինի իրենց դրացիին բացարձակ անկեղծութենէն և հաւատարիմ օժանդակութենէն։ Սկզբունքով որոշուած է երկաթուղի մը շինել Հայֆայի և սուրիական Տրիպօլիսի միջև։ Շինութեանց սկսելու համար կը սպասենք որ կնքուի 60 միլիոն ոսկեդրամ ֆրանքի փոխառութիւնը, մօտ օրէն։

Անդրյորդանեան բանակը

Անգլիոյ երեսփ. ժողովին մէջ Պ. Քէնուօրդի հարցում ուղղեց կառավարութեան՝ Անդրյորդանանի արաբական միութեան մասին, որ էմիր Ապտուլլահի բանակը կը կազմէ։ Գաղթային նախարար Էմըրիի կողմէ Լօրտ Սթէնլի պատասխանեց թէ Անդրյորդանանի այդ լեգէոնը անգլիացի սպաներու հրամանին տակ կը գտնուի և պիտի ցրուուի, Պաղեստինի և Անդրյորդանանի պաշտպանութեան ուժերը վերակազմելու ծրագրին համաձայն։ Այս լեգէոնին ծախքերը կը հոգար Անդրյորդանանի գանձը և քանի մը տարիէ ի վեր անգլիական օժանդակութիւն ալ կ'ընար։

Ֆրանսայի պարտքին տեղ հող կ'ուզեն

Վերջերս Իտալացիները շատ նպաստաւոր կերպով կարգադրած էին իրենց Ամերիկայի ունեցած պարտքի խնդիրը։ Ամերիկեան ծերակոյտը օրակարգի վրայ դրած է այս համաձայնութիւնը և բազմաթիւ ծերակուտականներ ատոր դէմ կ'արտայայտուին։ Ծերակուտական Չօուրլ կը յայտարարէ թէ այդ համաձայնութիւնով իտալական պարտքը գործնապէս ջնջուած կ'ըլլայ, քանի որ Իտալիոյ ամբողջ պարտքը բաւական չէ վճարելու նոյնիսկ նախապէս խորհրդարանին կողմէ որոշուած տոկոսները։ Գալով մայր պարտքին, յայտնի է թէ բնաւ չպիտի վճարուի։ Ժամանակ է որ Մ. Նահանգները դադրին Եւրոպայի հանդէպ Սանթա Քլոսի դերը կատարելէ»։

Ծերակուտական Րիա իտալական ֆաշիսմը ամերիկեան Քու-Քլուքս-Քլէնի հետ բաղդատելէ վերջ խիստ լեզուով արտայայտուեցաւ Ֆրանսայի մասին և ըսաւ թէ ան իր պարտքին մեծ մասը կրնայ վճարել՝ Ամերիկայի ձգելով այն կղզիները որոնք անհրաժեշտ են իրեն իր ազգային պաշտպանութեան համար։ Ծերակուտականը կ'ակնարկէր Մարթինիք և Կուատըլուպի կղզիներուն։ Արդէն 45 ծերակուտականներ հակառակ են համաձայնութեան վաւերացումին։

«Թայմզ»ի բղթակիցը վտարուած

Էնկիւրիէն առնուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ կառավարութիւնը Թուրքիայէն վտարած է «Թայմզ»ի Էնկիւրիի թղթակիցը Պ. Մաք Քարթնին։

Մուսօլինիի ճամբորդութիւնը

Մուսօլինի Ապրիլ 7ին ճամբայ պիտի ելլէ դէպի Տրիպոլիս զրահաւորով մը, որուն պիտի ընկերանան 15 մարտանաւեր և Ափրիկէ պիտի հասնի Ապրիլ 11ին։ Ճամբու ընթացքին մարտանաւերը ռազմախորձեր պիտի կատարեն։ Մուսօլինի Տրիպոլսէն պիտի մեկնի Ապրիլ 15ին։ Նաւատորմը Իտալիա հասնելէն անմիջապէս վերջ Մալթա պիտի մեկնի, այցելելու համար անգլ. նաւատորմին և հոն պիտի մնայ մինչև Ապրիլ 24։

Կիևը աւելի զօրաւոր քան դիվտատորը

Աթէնքէն կը հեռագրեն թէ Զօր. Փանկալոս ետ առած է այն հրամանագիրը որ կը պարտադրէր երկար շրջազգեստներ հագնիլ։

Գիշերային ապաստարկութիւն

— Ապրիլ 12էն սկսեալ կէս գիշերէն վերջ գլխաւոր թատրոններուն մօտ բաւարար չափով օթօպուսներ պիտի ապահեն — Օփէրա, Փալէ Ռուայալ, Փլաս Պլանշ, Շաթլէ, Փօրթ Սէն-Մարթէն և Թրինիթէ։Փլաս Պլանշէն վերջին օթօպուսը պիտի մեկնի ժամը 1ին։ Նոյնը պիտի ըլլայ թրամուէյներու եւ մէթրոներու համար։

ԵՐԵԿՈՅԹ - ՊԱՐԱՇԱՆԴԷՍ

"ՌՈՍՏՈՄ,, ԼԱԲԱՆԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

4 Ապրիլ Ջատկի կիրակի գիշեր ժամը 8.30էն մինչեւ առաւօտ

Salon du XV-ի շքեղ սրահին մէջ: 159, Rue Lecourbe (15)

Nord Sud: Vaugirard. Tram. 18, 26, 89. Autobus. AG. X. Z.

կը խօսի՝ Պ. Յ. ԱՄԱՏՈՒՆԻ

Մեներգ, արտասանութիւն: Շամերգ՝ «ՍԻՓԱՆ» երգչախումբին մասնակցութեամբ: Պարերը կէս գիշերին: JAZZ-BAND

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՑԵՐԵԿՈՅԹ

կազմակերպուած՝ ԱԼՖՕՐՎԻԼԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

Ջատկի Բշ. օրը 5 Ապրիլ 1926 կէս օրէ յետոյ ժամը 3ին

25, Rue Etienne Dolet. Salle des Fetes à Alfortville

Փարիզահայ Տրամաթիքը կը ներկայացնէ ՕԹԷԼՕ

Տոմսերու գիները 3, 5, 10 Ֆրանք

Թրամվայ 104, 103, 81, 24. Երկաթուղի Gare de Lyon*էն։*

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Հ. Յ. Դ. ՄԱՐՄԻՆՋԻ Պատանի Միութեան դասախօսութիւնը կիրակուշաբթի առաւօտ ժամը 9,30ին։ Կը հրաւիրուին Դաշնակցական ընկերներ և համակիրները Միութեան կեդրոնատեղին՝ 63 Rue République, *սրճարանի վերնայարկը։ Դասախօս՝ Ընկեր Մեսրոպ։*

Հ. Յ. Դ. Փօն տը Շէրթի Ենթակոմիտէին ընդհ. ժողովը՝ կիրակի 4 Ապրիլ, առաւօտեան ժամը 9ին, ծանօթ հաւաքատեղին։

ՄԱՆՃԸԼԸՔՑԻՆԵՐՈՒ Հայրեն. Միութեան Ընդհ. ժողովը՝ կիրակի, Ապրիլ 4, կէսօրէ վերջ ժամը ճիշդ 3ին, 110 rue Charles Chefson, Bois-Colombes.

ՓՕՆ ՏԸ ՇԷՐԻԻ Հ. Ե. Միութեան ընդհ. ժողովը Ապրիլ 4ին. Կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2ին ծանօթ հաւաքատեղին։

ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Կազմակերպուած Հ. Յ. Դ.ի Փուպէնի ենթակոմիտէին կողմէ, 5 Ապրիլ Երկուշաբթի օր, Սինեմա Վարիէթէի մէջ։ Պիտի բանախօսէ ընկեր Պօղոս Թիւլպէնտեան։ Արտասանութիւններ, երգեր, նուագ եղն.։ Մուտքը ազատ է։

ՆԱՄԱԿԱՑՈՒԹ

ՇԱԹՈՒ, Վ. Դ.— Ստացանք հոմսեան։

ՏԻՄԻՆ, Ս.Ս.— Ստացած ենք 20 ֆրանք։

ՊՐԻՒՍԷԼ. Ժ. Զ.— Նոր օրէնքը չի գործադրուիր տակաւին։ Բաժանումը կ'ըլլայ հին դրութեամբ։

ՏՕՔԹ. ԻԶՄԻՐԼԵԱՆ

48, rue Montmartre

(Բ. յարկ. աջ կողմը առաջին դուռը)

Ֆրանսացի կարող մասնագէտներու ընկերակցութեամբ կը դարմանէ ՆԵՐԲԻՆ ԵՒ ԿԱՆԱՆՑ ՎԷՆԵՐԱԿԱՆ եւ ՄՈՐԹԱՑԻՆ ՓԻՒՒ, ԱԿԱՆՋԻ եւ ԿՈԿՈՐԴԻ ֆիւանդութիւններ

Téléph. CENTRAL 73-38

Métro: SENTIER կամ HALLES

Ընդունելութեան ժամեր՝ ամէն օր 8ԷՕ՝—10եւ. 1,30 — 8

ՏՕՔԹՕՐ

Յ. ՏԷՐ_ԴԱՒԹԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԱՉՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ

120, Boulevard de Grenelle

Métro La-Motte Picquet.

Tél. Invalides 31-48

Կ'ընդունի ամէն օր 4—6

երեք., Հինգ. եւ շաբաթ 12—1

կիրակի օրերը 10—12

իսկ Բշ., Չորեք. եւ Ուրբաթ 6.8

22, rue Nationale Billancourt

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԴԵՐՁԱԿ

ԳԱՐԱԵԱՆ

Tailleur Mignon

5, rue Mignon,

Métro Odéon եւ St. Michel

Կօսիէթէ Յավանեի թատրոնին դէմ: Գարնան համար պատրաստած է ձոխ մեներգ մը ֆրանսական եւ անգլ. սիրուն կերպասներու:

Բաց է նաեւ կէս օրերուն, իրիկուններուն մինչեւ 8.30: իսկ կիրակի օրերը մինչեւ 1.30:

ԳՐԱՎԱՃԱՌ ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ ՊԱԼԵՆՑ

Պատիւ ունի յայտարարել յարգոյ հասարակութեան թէ իր գրատունը հաստատած է փարիզ:

ՃՈԽ ՄԹԵՐՔ

ՀԱՑԵՐԷՆ եւ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳԻՐՔԵՐՈՒ

Պ. Պ. ինկինակներ եւ հրատարակիչներ կրնան իրենց երկերէն մեր մօտ կեդրոնացնել. իւրաքանչիւր ամիս վաճառուածներուն փոխարժէքը ստանալու պայմանաւ:

Գրատանս լիակատար գրացուցակը մամոյ տակ է:

Հասցէ P. BALENTZ.

208 bis Rue Lafayette Paris (10e).

ՏՈՒՆԻ ՄԷՋ

ԳՈՐԾ ՈՒՍՈՒՑՈՒՄՈՎ

Տունի մէջ մեքենայով գործելի համար շրջագիտակ շահագործել կարող ընկերուհի մը կը պահանջուի։

Պ. ԿԱՐԱՊԵՏՕՍԵԱՆ

38 Rue Bisson. առէն օր առէն ժամու

ՀՄԱՅԵԱԿ ՆՕՏԱՐՈՎԵԱՆ

երբեմն փրօֆէսէօր կ. Պոլսոյ իրաւաբանական Համալսարանի

Վերջնապէս փարիզ հաստատուած ըլլալով, կը ստանձնէ փոխանորդութիւնը ցամաքային և ծովային ամէն տեսակ առեւտրական դատերու, զորս անձամբ կը վարէ փարիզի Առեւտրական Դատարանին առջեւ։

Դիմել անձամբ կամ թղթակցութեամբ, իր բնակարանը, ամէն օր ժամը 9—1,

Rue Louis Philippe 15

Neuilly s/Seine (métro-Maillot

Tél. Wagram 96-05

ԱՊԱՌԻԿ ՀԱԳՈՒԵՑԻՔ ԲՈՒՐՈՒ

ԱՌԱՆՑ ԴԻՆԻ ՑԱՒԻԼՄԱՆ

Դերձակ Վ. ՌՕՑԻԷՎԻՉԻ մօտ

ՓԵԹՐՕԿՐԱՏԻՆ

5, Rue Mogador (Օփէրա)

ՇԱՎԻԼԻ ՄԷՋ

3 լաւ կահաւորուած սենեակներ եւ խոհանոց մը վարձու կը տրուի փոքր ընտանիքի մը. Ապրիլ մէկէն սկսեալ։ Դիմել խմբագրատուն։

ԲԱՑԱՌԻԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

5 Ապրիլ 1926 Ջատկի Բշ. գիշեր Sociétés Savantes-ի սրահը ժ. 8.30

Կովկասահայ Տրամա-Օպէրէթային խումբի դիւկավար դերասան Պ. Յ. ՂԱԶԱՐԵԱՆ, կուտայ իր առաջին ներկայացումը, մասնակցութեամբ տեղւոյս կարող դերասաններուն։ Կը ներկայացուի Փարիզի մէջ առաջին անգամ ըլլալով Փեթրօկրատի նախկին արքայական թատրոնի ռէփէրթուարէն, խիստ ծափահարուած

ԿՐԵՋԻՆՍԿՈՒ ՀԱՐՍԱՆԻՔԸ

Ծիծաղաշարժ կատակերգութիւն 5 արարով եւ

ԵՒ ՄԵՒՈՒԶ *գաւեշտ 1 արարով*

Գիները.— 20, 15, 10, 6, 5 ֆրանք։

Տոմսերը կարելի է հայթայթել բոլոր հայ ձաշարաններէն։

COMPTOIR D'OPÉRATIONS EN BANQUE

10, Place de la Bourse et 11, Rue Feydeau, PARIS

Tél.: Gutenberg 06-52 et 06-76

Հանրային սրահ, ուր բոլորէ առ բոլորէ կը հրապարակուին զանազան արժէթղթերու գները, ինչպէս կ'ըլլայ Պորսայի մէջ։ Դիւրութիւն կ'ընծայուի ամէն տեսակ արժէթղթերու վրայ պայմանաժամով գործառնութիւններ ընելու ճիշգ հատով կամ աւելիով, փոխանակ առնուազն 25 հատի, ինչպէս կը պահանջուի Պորսային մէջ, եւ յաճախորդները կարող են իրենք կեցնելու իրենց գործառնութիւնները, արձանագրուած գներուն համեմատ։

ԲՕՆԹՈՒԱՐ ա'ՕՓԻՐԱՍԻՕՆ ԱՆ ՊԱՆՔ հաստատութիւնը իր յաճախորդներուն տրամադրութեան տակ կը դնէ շքանոցներ և Լոնտոնի ու Նիւ Եորքի Պորսաներուն գիները զոր կրնաք հեռագրով կը ստանալ իրենց ելեւէջներով։

Իր անզուգական կազմակերպութեամբ, ԲՕՆԹՈՒԱՐ ը իր յաճախորդներուն կ'երաշխաւորէ ամէն ապահովութեամբ ընծայող գործառնութիւններ։ ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍՈՒԻ

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐԲԻՆ ՄՈՐԹԱՑԻՆ ԵՒ ՎԷՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ

126, Rue du Faubourg St. Denis

Metro: Gare de l'Est Téléphone: Nord 84-04

Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30_7.30—կիրակի եւ տօն օրեր՝ 9-12

ԱԴԱՄ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ԴԵՐՁԱԿ ՓԱՐԻԶԻ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

Ստացած ենք սեզօնի առթիւ իւ անգլիական եւ ֆրանսական նորանոր կերպասներ:

24, Rue Bergère, Paris (9) թելեֆօն Provence 05-49

COMPTOIR PARISIEN DE CHANGE & DE CRÉDIT, S. A.

80, RUE LAFAYETTE, PARIS (9) Tél. BERGÈRE 57-34

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1919ին

փարիզի ամէնահին Հայ դրամատունը, հայ պաշտօնէութեամբ եւ հայ դրամագլուխով: կը ստանձնէ ամէն տեսակ սակարանական գործողութիւններ, չէք, օտար դրամներու եւ արժեթուղթերու գնում եւ վաճառում: Տարեկան 100ին 6 տոկոս Ամէն կարգի օտար դրամներու վրայ:

Արագ գործողութիւն եւ ճշդապահութիւն

Վարիչներ.— Ռ. ԿՐԱՄՊՐ եւ ԵՐ. ՃԷԶԻՐԵԱՆ

ՊԷԼՎԻԼԻ ԾԱՆՕԹ ՀԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌ

ԱՐԹԻՆԵԱՆ

Ներկայիս նոր վաճառատուն մը եւս բացած է 28,rue Lesage, մէթրօ՝ Belleville.

Առջի եւ նոր խանութները պատրաստ են մեր յարգելի յաճախորդներուն գոհացում տալու համար:

Այս առթիւ մասնաւոր զեղչ ըրած ենք մեր գիներուն վրայ։

ՉԱՏԻԿԻ ՉՔՕՐՔՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

202, RUE BOILEAU

«ԱՐԱՐԱՏ» անուշավաճառատունը պիտի ցուցադրէ իր «Չէօրէք»ները Ուրբաթէն կիրակի։ Պէօրէքճեան որդի

ԳՐԱՎԱՃԱՌ ԵՒ ԼՐԱԳՐԱՎԱՃԱՌ

Բ. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

Հայերէն և ֆրանսերէն ամէն տեսակ դիրքեր, ինչպէս նաև ամէն տեսակ հայերէն թերթեր դնելու համար դիմել

P. Markarian, 30 Av. de Robinson, Sceaux-Robinson. Seine

ԱՐԵՒԵԼ. ԿԵՐԱԿՈՒՐՆԵՐՈՒ

եւ ԵՐԱՇՇՏՈՒԹԵԱՆ

ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ

Այցելեցէք անպատճառ հայկական նոր ձաշարանը, ուր պիտի գտնէք արեւելեան համեղ կերակուրներ, խիստ աժան գիներով: Շաբաթ եւ կիրակի գիշերները ինձէ-սազ:

36, Rue Polonceau, Paris 18e: Métro Barbès *կամ* Château-Rouge.

Տէր և Տիկոջն Դ. ՋԱՓԱՐԵԱՆ

ԿՈՉ ՈՒԼԱՇՅԻՆԵՐՈՒՆ

Մեսրոպեան Ուլաշ գիւղի Հայրենակցական Միութիւնը վերակազմուած է 1926 Ապրիլ 1էն սկսեալ, եւ կը խնդրուի բոլոր Ուլաշցիներէն որ հաճին իրենց հասցէները ղրկել, Toros Torossian*, Salle Bonnin, Crolas, Ardèche.*

ԱՔՐԼԻԷ ՓՆՏՈՂՆԵՐՈՒՆ

ԴԵՐՁԱԿԻ, ԿՕՇԿԱԿԱՐՐ ՈՐ ԵՒ Է ԱՐՈՒԵՍՏԻ

Փողոցէն ուղղակի պզտիկ մուտք մը եւ սենեակ մը, կազ, Լուր եւ ելեկտրականութիւն: Ի հարկին բնակարանի համար երբորդարկի վրայ սենեակ մը եւս պիտիկընայ տրուիլ: Դիմել անմիջապէս Նշանեանի՝ 2 avenue Docteur Leray Paris (13e) *մէթրօ Թթալի։*

ԿԸ ՓՆՏՈՒԻ

Դանիէլ Էլէնճեան կը փնտռէ իր եղբօրորդին Անդրանիկ Էլէնեանը, հօր անունը Սեդրակ, անունը Լուսիա, Մէնթէնէն կ'ենդադրուի թէ 1924ին Ֆրանսա եկած է։

Սիրանուշ Գրիգորեան փնտռէ իր եղբօրորդիները բազէտ եւ Հայկուհի Ճամլեաններ. հօր անունը Յակոբը կիւլիւնիա, Ամասիացի, կարծուի թէ 1924ին Ֆրանսա եկած է։

Մանփանեան Գրիգոր, փնտռէ իր եղբայրը Յարութիւն Զաքարեան որ երկու տարի առաջ Օրթաքէօյի (Պոլիս) թաղականական կայանը կը նուէր։

Վերոյիշեալներէն տեղեկութիւն ունեցողներէն կը խնդրուի յայտնել 15 Bd. des Italiens Paris, Near East Relief.

ՍԱԿԱՐԱՆ

1 Ապրիլ 1926

ԴՐԱՄՆԵՐ

Սթերլին.	L. St.	
Տոլար,	Dollar	
Մարք (ոսկի)	Mark	
Թրքական Թղթ.	L. Trq.	
Թրք. ոսկի	» or	
Մէճիտիէ	Médjidié	
Լէվա 100 հատ	Léva	
Տրախմի »	Drachme	
Լիր »	» Lire	
Պելժ. ֆրանք	» Frc. Belge	
Զուից. »	Frc. Suisse	
Ջերվոնեց	(10 Roubles or)	

ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐ

Եգ. Քր. Ֆոնսիէ I	Cr. Fonc. Eg.	3200
» II	»	1950
» III	»	1875
Թուամնի երկաթղ.	Lots turcs	130

Le Gérant: H. TEURNIER

Impr. MASSIS

208bis, Rue Lafayette Paris(10e

Comptoir Parisien de change et de Crédit

80, Rue Lafayette

ՅԱՌԱՋ

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

"HARATCH,,

JOURNAL ARMÉNIEN PARAISSANT TROIS FOIS PAR SEMAINE

Directeur-Propriétaire: SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration / Խմբագրութիւն եւ Վարչութիւն: 208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e).

Հեռաձայն՝ Nord 57-82

Մէթրօ.— Louis Blanc կամ Jaurès

ԲԱԺԱՆԵՈՒՄՆ	Եռամսեայ	Վեցամսեայ	Տարեկան
Ֆրանսա և գաղութներ	20 ֆր.	38 ֆր.	75 ֆր.
Անգլիա և » Եգիպտոս, Իրան	10 շ.	20 շ.	
Ամերիկա	—	3 տ.	5 տ.
Ուրիշ երկիրներ	—	50 ֆր.	100 ֆր.

Հասցէի փոփոխութեան համար 2 ֆր. վճարել անհրաժեշտ է:

ԿԻՐԱԿԻ 4 ԱՊՐԻԼ 1926

4 AVRIL 1926

On reçoit des annonces en français et en arménien.

Ա. ՏԱՐԻ Թիւ 106 — ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԿԻՐԱԿԻ, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ և ՈՒՐԲԱԹ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԴԻՄ

ԵՐԲ Կ'ՈՒՆԵՆԱՆՔ ՄԵՐ ՋԱՏԻԿԸ, ՍԵՓԱԿԱՆ ԵՐԴԻՔՈՎ ԵՒ ԲՈՒԽԵՐԻԿՈՎ, ԱԶԱՏ ԵՒ ԱՆԿԱԽ...

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԱՌԱՆՑ ԵՐԴԻՔԻ

Ջատիկ մը եւս, առանց երդիքի, հեռաւոր և օտար ափերու վրայ...:

Ֆրանսան միակ երկիրն է որ երբեք մտքէ չէր անցներ, իբրեւ գաղութ: Տարիներէ ի վեր, Փարիզի հետ կապուած, անով մնած սերունդ մը ունինք, որ կ'երթար ու կուգար, ուսման կամ առեւտուրի համար: Քիչեր արմատ կը ձգէին այստեղ, ընդհանրապէս այնպիսիներ որոնց խորթ կուգար հայկական միջավայրը: Դաս մը առանց դասակարգի, որ կը լուծուէր յորձանքին մէջ, առանց իրական արժէք մը աւելցնելու:

Իսկ հիմա՞, — Ֆրանսան ալ դարձեր է Ռումանիա կամ Պուլկարիա, մեր փախստական բազմութիւններուն համար: Արդէն իսկ տեղաւորուած են 40-45 հազար հայրենակիցներ, երկրին ամբողջ տարածութեան վրայ, բայց մասնաւորապէս փարիզի շրջակաները եւ հարաւային գաւառներուն մէջ: Եւ հոսանքը չէ դադրած տակաւին, թէեւ դուռները գրեթէ փակ են, կամ չափազանց դժուարութեամբ կը բացուին, աւելի քան մէկ տարիէ ի վեր: Ուրիշ երկիրներ ալ նոյնքան պինդ փակած են կղպանքները: Եւ ստեղծուեր է այնպիսի վիճակ մը որ, դէմ այս երկրին մէջ, գաղթականներ կ'ընդունուին ոչ թէ իբրեւ ժողովուրդի մը մասնիկները, այլ իբրեւ վարձու ձեռք, աշխատանքի միս: Գործակալութիւններ ալ հաստատուած են, յատկապէս այս բանուկ առեւտուրին համար: Յուսախաբ՝ հայրենիքէն որ նոյնքան անմասնչելի է, ժղուած ապրուստի հոգէն որ չարաչար կը տանջէ, արմատախիլ բազմութիւնները միշտ ալ ենթակայ են հոսանքէն քշուելու, և սակարկութեան առարկայ դառնալու:

Ի՞նչ է Ֆրանսայի հայ գաղթականութեան պատկերը, երեք տարի յետոյ, — ճիշտ այն ինչ որ պիտի ըլլար նման միջավայրի մը, օրինակ Ամերիկայի մէջ: Ու թերեւս աւելի մռայլ: Այո՛, աշխատանք ունին բոլորն ալ: Առտուն հինգին՝ գործարան, տասնրհինգ օրը անգամ մը՝ ապահով վճարում, տեղ-տեղ՝ որոշ առաւելութիւններ: Բայց, մինչ ձեռքերը կը բանին, սիրտերը կը ցամքին: Խաբուսիկ ծիծաղ մը կը խաղայ ամէնուն դէմքին վրայ, բայց խոր վիշտ մը կը խոցոտէ մեծ մասի հոգին: Առաւելապէս կը տանջուին աշխատաւորները, հողի, ջուրի և արեւի կարօտէն: Անոնք շատ կը նմանին թաղարներու մէջ դրուած տունկերուն, որոնք արեւուն հոգածութիւն կը պահանջեն, այլապէս պիտի թառամին: Երկկուան լիշատակները բաւական չեն լեցնելու անոնց սիրտն ու միտքը: Ընդհակառակն, այդ յիշատակները կը սաստկացնեն իրենց տառապանքը, քանի որ, մանաւանդ այս հանդիսաւոր պահերուն, կը շեշտեն տարբերութիւնը երէկուան եւ այսօրուան միջեւ:

Երէկ տուն - տեղ էին, այսօր՝ թափառական: Երէկ ճնճղուկներուն համար անգամ ցորեն ունէին երդիքներուն վրայ, ինչպէս առատ հաց՝ հանդիպող հիւրին համար, թոնիրին կամ բուխերիկին բոլորտիքը: Այսօր՝ իրենք դատապարտուած են անօթութեան, եթէ մէկ օր պակաս տքնին: Երէկ՝ հազարաւոր մանուկներ զուարթութիւն կը ցանէին իրենց շուրջը, այսօր կան նոյն մանուկները, բայց ոչ ա՛յն հարազատ ծիծաղը, ոչ իսկ լեզուն: Ոչ թէ մամիկը, այլ հայրն ու մայրը արդէն թարգմանով կը խօսին իրենց զաւակներուն հետ...

Եւ այս բոլորը՝ երդիքի պակասէն, ազատ և անկախ հայրենիքի կարօտէն, որ կը տեւէ ու կը տեւէ:

Կ'անցնի՛ այս ալ: Մեր ժողովուրդը խորապէս ըմբռնած է ապրելու գաղտնիքը, որ կ'ամփոփուի մէկ բառի մէջ,— Տոկալ: Շատերը իր հասակակիցներէն, աւելի հին եւ զօրաւորներ, խառնուեցան պատմութեան, ձգելով միայն արձանագրութիւններ ու փառքեր: Հայ ժողովուրդը քիչ ունեցաւ յաղթանակներ և փառքեր: Ունեցաւ իր ազգային Ջատիկը: Բայց, դարերու մէջէն, եւ ամէն ափի վրայ պատցուց կրակ մը, որ ընդունակ է լեռներ շարժելու: Այդ կրակը՝ ներքին արժէքն է որ, մինչեւ այսօր ալ, անհանգստութիւն կը պատճառէ իր թշնամիներուն: Անոնք փորձեցին բոլոր դաւերը և ինչ որ կրնայ յղանալ դիւային երեւակայութիւն մը, բայց փոխանակ ծիծաղելու, կը մոլոտան ու կը գալարուին:

Հայ ժողովուրդի կենսուրախ կեցուածքն իսկ Ջատիկ մըն է, որ զարմանք կը պատճառէ իր յաղթականներուն: Իր աչքերուն շողը աւելի զօրաւոր է քան սրտաբեկութեան մշուշը, իսկ լացագին օրերու հաւատքը, որ միշտ իր առաքինութիւնն եղած է, ամբողջ նշանախօսք մը կ'արժէ:

Թափառական ենք երկու երրորդով. չունինք երդիք, ոչ ալ վարուցանք՝ այս երկնքին տակ:

Ի՛նչ փոյթ: Այս երկունքն ալ իր Ջատիկը կ'ունենայ, ուշ-կանուխ:

Միշտ հաղորդ մնալով հայրենիքի գաղափարին, բաժնելով անոր չարն ու բարին, մենք անպայման կը տեսնենք այդ օրը:

Շ.

ՄԱՄԻԿԸ ԵՒ ԹՈՌՆԻԿԸ

110 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ ՀԱՐՍՏՈՒԹԻԻՆ ԳԱՂՈՒԹՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

Հօկի պատուիրակ Պ. կարէն Միքայէլեանէն ստացանք հետեւեալ նամակը.—

Ի պատասխան «Յառաջ»ի հարցին, թէ ի՞նչ վիճակի մէջ են գտնուում Հօկի եւ կարմիր Խաչի պատուիրակութեան վարած բանակցութիւնները կառավարի գործադրման ու նրանց Հայաստան փոխադրելու մասին՝ կարող եմ հաղորդել հետեւեալը.—

Մեր պատուիրակութիւնը, իբրեւ մի պաշտօնական ներկայացուցչութիւն Հայաստանի մէջ աշխատող երկու խոշոր կազմակերպութիւնների, չէր կարող, ի հարկէ, չհետաքրքրուիլ Հայաստանի օգտին կամ հայանպաստ ձեռնարկութիւնների համար յատկացրած կտակների խնդրով, մի հանգամանք որ առանձին այժմէականութիւն է ստանում Հայաստանի ներկայ շինարարական շրջանում:

Սակայն նախ քան բուն խնդրին անցնելը, մի ամբողջական պատկեր ունենալու մտքով, մենք տարանք որոշ, սիստեմաթիք աշխատանք, պարզելու համար, թէ առհասարակ ի՛նչ կտակներ դոյութիւն ունին արտասահմանի հայ գաղութների մէջ, ի՛նչ նպատակի են յատկացուած, ո՛րտեղ են գտնւում եւ ո՛վքեր են կտակատարները:

Մեր այդ ուսումնասիրութիւնը, որ տակաւին լրիւ համարել չի կարելի, երեւան հանեց, որ թէ կտակների եւ թէ խոստացուած, սակայն չիրականացած նուիրաբերութիւնների տրամադրելի միջոցները հասնում են մի պատկառելի գումարի, այն է ուժ միլիոն րուբլու, կամ այժմեան Ֆրանսական Ֆրանքի սակով մօտ հարիւր տասը միլիոն Ֆրանքի:

Ի հարկէ, բոլոր գումարներն էլ անմիջապէս գործադրելի չեն: Կան այնպիսիները, որոնց կարելի է գործադրել միայն հիմնական դրամագլխի տոկոսները, կան եւ այնպիսիները, որոնք կարելի է ամբողջովին:

Ահա, այդ աշխատանքներին զուգահեռ, մենք վարեցինք եւ մեր բանակցութիւնները կտակակատարների եւ նուիրատուների հետ, գումարների գործադրման եւ նրանց Հայաստան փոխադրման պայմանների մասին:

Պէտք է ասել, որ նրանք բոլորն էլ սկզբունքով դրական վերաբերմունք ցոյց տուին մեր առաջադրութիւններին: Մի քանի գումարների նկատմամբ կան նոյն իսկ որոշ համաձայնութիւններ, որոնք կամ արդէն գործադրուել եւ կամ գործադրուելու վրայ են: Սակայն այդպիսիները կազմում են ամբողջի միայն չնչին մասը: Խոշորագոյն մասի նկատմամբ դեռ եւս վերջնական համաձայնութիւններ գոյութիւն չունին: Ուզում ենք հաւատալ, որ այդ գումարների տնօրէնները մօտիկ ապագայում խօսքից գործի կ'անցնեն: Յամենայն դէպս այդ է պահանջում մեր ժողովրդի շահը:

ՎԱՍՏԱԿԱՒՈՐ ԳՐԱՇԱՐԱՊԵՏԻ ՄԸ ՅՈՐԵԼԵԱՆԸ

Ապրիլ 11ին Դահիրէի մէջ պիտի տօնուի գրաշարապետ Պ. Արտաշէս Ազապլարի 25ամեայ յոբելեանը: Պ. Ազապլար 1887ին ծնած է Տրապիզոնի մէջ. մանուկ հասակէն որբացած, Պոլիս Ս. Փրկիչի որբանոցը ղրկուած է եւ 1900ին, երբ հազիւ 13 տարեկան էր, մտած է Սուրիանդակի տպարանը իբրեւ գրաշար: Տարի մը վերջ Պուլկարիա անցած եւ աշխատած է վառնայի Իրաւունք, Շարժուն և Թազմիկ Թերթերու տպարաններուն մէջ: 1907ին անցած է Դահիրէ՝ Լուսաբերի տպարանը, ուր կ'աշխատի 19 տարիներէ ի վեր, հակառակ անոր որ այդ Թերթը փոխած է զանազան անուններ — Լուսաբեր - Արեւ - Յուսաբեր —, խմբագիրներ եւ տէրեր (47 խմբագիրներ, որոնց շարքին նաեւ Ա. Արփիարեան, Ս. Պարթեւեան, Երուխան, Տ. Քէլէկեան): Պ. Ազապլար պահուած է նոյն տպարանին մէջ, որովհետեւ եղած է աշխատասէր, խղճամիտ եւ անձնուէր գրաշար մը:

Այս առթիւ կազմուած Յոբելեանական Յանձնախումբը կոչ կ'ուղղէ Եգիպտահայութեան իր բարոյական եւ նիւթական աջակցութիւնը բերել յոբելեանին: Նամակ, հեռագիր եւ նուէր ղրկել Յուսաբերի հասցէով, փոստարկղ 868, Դահիրէ:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԸՆԴՀ. ՅԱՐՁԱԿՈՂԱԿԱՆ ՍՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Ֆրանսական զօրագունդ մը որ Քունէյթրայի վրայ կը քալէր, ծանր ընդհարում մը ունեցաւ ապստամբներուն հետ, որոնք մեծ կորուստներ կրեցին: Ուրիշ զօրագունդ մը որ Էզրաայէն ճամբայ ելած էր, ետ մղեց ապստամբները: Ասոնք ռազմադաշտին վրայ ձգեցին դիակներ, հրացաններ և ռազմանիւթ:

Ապրիլ 2ին ընդհանուր յարձակողականը սկսաւ հարաւային Լիբանանի մէջ: Արաբները փախան բազմաթիւ դիակներ ձգելով: Կռիւը կը շարունակուի:

**** Պաղտատէն կը հեռագրեն թէ Ապրիլ 2ին անգլիական օդանաւեր և զրահապատ ինքնաշարժներ ետ մղեցին Սուրիոյ Արաբներուն մէկ յարձակումը: Ասոնք կռիւի բռնուելով Միջագետքի մէկ ցեղին հետ, 2000 հոգինոց բազմութեամբ մը անցեր էին սահմանագլուխը: Երբ անգլիական օդանաւերը հասան, յարձակողները փախան, 45 դիակ ձգելով:*

**** Սուրիոյ Ֆրանսական և Պաղեստինի անգլիական մարզպանները համաձայնութեան մը յանգեցան, համախորհուրդ գործելու համար:*

Քրտական խռովութիւնները

Պաղտատէն կը գրեն մեզի.— Կը հաստատուի քիւրտ Հիւսէյին փաշայի ապստամբութիւնը: Քաղուած լուրերու համաձայն, քիւրտ ցեղապետը Բանոսէն անցեր է Զիլանի լեռներուր իրեն միացեր է Մողրցի Հրսէ, 3000 հետեւորդներով: Փ Հիւսէյին կրցած է փրկել իր ոսկիները միայն, բայց ոչխ հազարաւոր հողերը ձգած է թշնամիներուն ձեռքը: Ա ները կը հետապնդեն Վանի վալին, Սիլէյմանի Սապր տական ծագում ունի: Միւս կողմէ Սաթմանիսցի Օս իր հետեւորդներով անցած է պարսկական սահմանը կարգ մը ուրիշ ցեղապետներու,— Սաթին պէյի Թամարի տղայ Մահմատ Սըտըգ, Թակուրցի Հիւ Միրզօ, Սաթմանիսցի վերոյիշեալ Օսման աղայի (Սարայի շրջանէն) Վան տարուած են: Թուրքերը փուշտ գտած են: Հետապնդումները և կոտորածներ նակուին անխնայ:

Մուսուլի խնդիրը

«Թան»ի Պոլսոյ Թղթակիցը կը հեռագրէ թէ Մուդիրը կարգադրուելու վրայ է: Թուրք Թերթերը քանի վեր փոխած են իրենց լեզուն, երբ լուր հասաւ թէ Ն դեսպանը Սըր Ռօնալտ Լինտսէյ էնկիւրի պիտի դառնայ: Թերը լաւատես են և կը կարծեն թէ երկու կողմերը գոհացնելիք լուծում մը գտնուած է: Նոյն իսկ «Միլլիյէթ» Լոնտոնէն հեռագիր ստացած է թէ Թուրքիոյ հետ հաշտուելու համար երեք կարելիութիւններ նկատի առնուած են· 1.— Կնքել անգլեթուրք դինակցութիւն մը, որով Անգլիա երաշխաւորէ նաեւ Թուրքիոյ հողային ամբողջութիւնը, 2.— Թուրքիոյ Թողուլ Մուսուլի հիւսիսային սահմանին վրայ, 50-100 քիլօմէթր լայնութեամբ հողաշերտ մը և Թուրքիոյ տալ Իրաքի մէջ կարգ մը տնտեսական շահեր, 3.— Մուսուլը յայտարարել չէզոք գօտի, առանց ամրութիւններու, և որ ոչ Թուրքիոյ պիտի պատկանի, ոչ ալ Իրաքի:

Նոյն Թերթին մէջ Սըերդի երեսփոխան Մահմուտ պէյ խիստ նշանակալից յօդուած մը կը հրատարակէ, հասկցնելով որ կարելի պիտի ըլլայ շուտով գործնական արդիւնքի մը հասնիլ և կ'աւելցնէ թէ Թուրքիա սկզբունքով հակառակ չէ Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ մտնելու: Այսպէս թէ այնպէս, եթէ Մուսուլի խնդիրը լուծուի, մեծ ազդեցութիւն պիտի ունենայ Մերձաւոր Արեւելքի գործերուն վրայ:

Պատրիարքարանի յրկացնելու ձեռնարկը

Ազգ. մատենադարանի եւ Ֆէրիգիւղի եկեղեցիին միջադէպերէն վերջ, նոր դէպք մըն ալ պատահած է Բերայի եկեղեցիին մէջ, անցած կիրակի օր: Նասիպ Պէրպէրեան, Նասիպ Րէխս, եւ Հայկ Պաղճեան անուն երեք անձեր Բերայի Թաղական խորհրդարանը դիմելով պահանջած են որ նորակազմ Թաղական խորհուրդի անդամները քաշուին, որպէսզի անոնց տեղ դրուին իրենց մարդիկը: Թաղ. Խորհուրդի անդամները պատասխանած են Թէ իրենք Ազգ. կեդ. Վարչութեան կողմէ ընտրուած մարմին մը ըլլալով, պէտք է հոն դիմեն:

Թուրք Թերթերը կը շարունակեն իրենց խորհրդածութիւնները այս դէպքերուն առթիւ: Ծրագրուած երեւելիներու ժողովին մասին խօսելով, «Ճիւմհուրիյէթ» կը գրէ.—

Քաղ. ժողովը անցած օրուան դէպքը արժանապատուութեան խնդիր ըրած է եւ իր վարկը վերահաստատելու համար

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ԳԵՂԱՐՎԵՍՏԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆԴԵՍ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՎՈՒՄ Է ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԱՄԵՆ ՈՒՐԲԱԹ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳԱ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ, ԼԵԶՎԻ ԵՎ ԱՐՎԵՍՏԻ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳԱ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳԱ ՎԵՊԵՐԻ ԱՆՎԱՆ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԹԱՆԳԱՐԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳԱ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳԱ ՀՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՏԵԽՆԻԿԱՅԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

ՅՈՒՐԱՔԱՆՉՅՈՒՐ

Ա. ՆԱՀԱՊԵՏԻ

Ամառային իրիկուն է։ Ես եւ Ալիսը նստած ենք մեր տան առջեւ, ծառերի տակ, եւ ուրախ զրուցում ենք։ Ալիսը ինձ պատմում է իր դպրոցական կեանքի մասին։ Ես ուշադիր լսում եմ նրան եւ ժպտում։ Ալիսը ինձ շատ է սիրում, եւ ես էլ նրան։ Ալիսը իմ քրոջս աղջիկն է։ Նա ինձ հետ ապրում է, որովհետեւ ծնողները մահացել են։ Ես նրան ինձ համար կնոջ եմ պատրաստում։

Ալիսը ինձ պատմում է դպրոց

հայ երեւելիներէն բաղկացած ժողովէ մը վստահութեան քուէ առնել կ'ուզէ: Թէեւ այս միջադէպերուն հեղինակները ի վերջոյ ղղջում յայտնած եւ ներում խնդրած են, սակայն վարչութիւնը բաւարար չի նկատեր ատիկա: Գումարուելիք ժողովին համար արտօնութիւն պիտի ուզուի կուսակալութենէն: Միւս կողմէ Թուրքեահայ Բարձրացման միութիւնը էնկիւրի ղրկուելիք հանրագրութեան համար կը շարունակէ ստորագրութիւն մուրալ: Մինչեւ հիմա հազիւ 300 ստորագրութիւն կրցած են հաւաքել:

Ցարձակում Միլլիէթի խմբագրատան վրայ

Պոլիսէն առնուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Հարպիյէի վարժարանէն խումբ մը ուսանողներ յարձակած են «Միլլիյէթ» թերթի խմբագրատան վրայ եւ ապակիները կոտրտած են, որովհետեւ յիշեալ թերթը կռիւի մը պահուն սպաննուած տեղակալ Խայրի պէյի յուղարկաւորութեան առթիւ անոր դէմ նուաստացնող յօդուած մը հրատարակած էր: Ցուցարար սպաներէն չորսը ձերբակալուած են եւ Պատերազմական Ատեանին պիտի յանձնուին:

Նոր Արաբկիր

Երեւանի թերթերը կը գրեն թէ մօտերս կը սկսի նոր Արաբկիրի շինութիւնը: Արդէն պատրաստ են շինուածանիւթերը,— քար, փայտ, հող եւն.: կը խորհուի այս տարի շինել հարիւր տուն: Քաղաքը, որուն տարածութիւնը պիտի ըլլայ 100 տեսեատին, պիտի ունենայ 1300 տուն, եւ շինութիւնը պիտի աւարտի տասը տարիէն: Եւդոկիայէն եւ Արաբկիրէն արհեստաւորներ կը սպասուին:

Ինֆլուէնցայի համաճարակ

Ինֆլուէնցայի սուր համաճարակ մը ծագած է Նոր Բայազիտի ամբողջ գաւառին եւ Նոր Ախտարի մէջ: Մահեր ալ պակաս չեն, մանաւանդ երախաներու մէջ: Բոլոր դպրոցները փակուած են տասը օրուան համար:

Հայերը Թեհրանի մէջ

Հիւսիսային Կովկասի այս շրջանին մէջ կայ 21,000 հայ բնակիչ: Բացի մէկ գիւղէ, որուն բնակիչները կը խօսին թուրքերէն, միւացածները հաւաքուած են գանազան գաւառներէ եւ մեծ մասով Ղարաբաղէն: Հայերու գլխաւոր զբաղումն է հողագործութիւնը եւ առեւտուրը: Կան նաեւ արհեստաւորներ: Գլխաւոր կեդրոններուն՝ Պիատիգորսկի եւ Կիսլավոտսկի մէջ կան մօտ 7000 Հայեր, բայց չունին մտաւոր կեանք: Մինչեւ այժմ չկայ ոչ հայկական ակումբ, ոչ թատրոն ոչ ալ ուրիշ հաստատութիւն: Այս շրջանի հայութիւնը կ'ապրի կղզիացած: «Հօկի մանաճիւղը չարդարացուց իր վրայ դրուած յոյսերը, որովհետեւ գործին գլուխը կանգնած էին տէրտէրներ»:

Ծերակոյտն ալ վաւերացուց

Անցի օր ծերակոյտը արագօրէն վաւերացուց երեսփոխանական ժողովին հաստատած տուրքերը, յետաձգելով քարիւղի և շաքարի մենաշնորհը: Միւս կողմէ, երեսփ. ժողովը քուէարկեց օրինագիծ մը, որով 30 առ 100 կ'աւելնան բոլոր մաքսատուրքերը, բացի ծխախոտի և լրագրի թուղթի տուրքերէն: Այս ծրագրին նպատակն է գոցել ֆրանքի անկման բացը:

Հարիւր տարի առաջ ընկղմած նաւերը

Ձեռնարկներ կ'ըլլան 99 տարի առաջ Նաւարինի պատմական նաւամարտին մէջ ընկղմած թուրք և եգիպտական նաւերը ցամաք հանելու համար: 1827ին Յունաստանի ազատագրութեան համար մղուած պատերազմին մէջ Անգլիոյ, Ֆրանսայի և Ռուսիոյ միացեալ նաւատորմիղները Յունաստանի հարաւակողմը Նաւարինի առջեւ չարաչար պարտութեան ենթարկեցին Թրքական նաւատորմիղը, և այս յաղթութիւնն էր որ վերջնական ազատութիւնը տուաւ Յունաստանի:

Աւելի քան 30 նաւեր ընկղմեցան, մեծ մասամբ կրակի տրուած Թուրքերուն կողմէ, որոնք չէին ուզեր որ Քրիստոսիին ձեռքը իյնան անոնք: Հելլէն կառավարութիւնը իր Լոնտոնի դեսպանին միջոցաւ պաշտօնապէս յայտարարութիւն մը հրատարակած է Լոնտոնի մէջ, հրաւիրելով ամէն ազգի ձեռնարկուները, առաջարկ ներկայացնել: Աշխատանքները պէտք է վերջանան 15 տարիէն: Առաջարկ ներկայացնողները կէս միլիոն տրախմի երաշխաւորագին պէտք է տան:

Գտնուած գանձերուն կէսը կառավարութիւնը պիտի առնէ, իսկ հնութիւնները Աթէնքի թանգարանը պիտի ղրկուին:

Յունաստանի ներկայ դրութիւնը

Այսօր Յունաստանի մէջ ժողովրդական քուէարկութիւն տեղի կ'ունենայ, ընտրելու համար հանրապետութեան նախագահը: Միայն տասը նահանգներու մէջ ընտրութիւնը մէկ շաբաթ յետաձգուած է: Իբրև թեկնածու կը ներկայանայ օրուան դիկտատորը՝ Զօր. Փանկալոս: Հակառակորդներու թեկնածուն Պ. Տէմիրճի քաշուած է: Եթէ Փանկալոս ընտրուի, Հանրապետութեան նախագահի պաշտօնին հետ միաժամանակ պիտի վարէ վարչապետի պաշտօնը եւ Ամերիկայի նախագահին պէս իրաւունքներ պիտի ուզէ ձեռք բերել:

300,000 հոգի մեկնած

Ջատկի արձակուրդին առթիւ երկու օրուան մէջ 300,000 փարիզցիներ մեկնեցան դէպի գաւառները: Մեծ թիւով օտարականներ, մանաւանդ Անգլիացիներ ալ Ֆրանսա եկան Ջատիկը անցնելու համար Փարիզի մէջ կամ Միջերկրականի եզերքներուն վրայ:

Հին Նախիջեւանի դպրոցները

Նախիջեւանի մէջ այս տարի կայ 16 հայկական դպրոց: Հայաստանէն հրաւիրուած են 15 փորձուած ուսուցիչ: Դպրոցները լաւ կահաւորուած են. չքաւոր աշակերտները ձրիաբար կ'օգտուին գրենական պիտոյքներէն: Սակայն հայկական դպրոցներու տեսուչ Վակագան Սահակեան ապօրինի կերպով կը բռնանայ ուսուցիչներու կամքին վրայ և կը մեղմէ անոնց մէջ աշխատելու բուռն ցանկութիւնը, կը գրէ «Ա. Հայաստան»:

Հացը կը ադի

Ապրիլ 6ին հացին քիլօն 1.85ի եւ Ապրիլ 13էն վերջ 1.90ի պիտի ծախուի:

ԲԱՑԱՌԻԿ ՊԱՏՇԱԽՈՒԹԻՒՆ. — Ջատկի կիրակի եւ երկուշաբթի օրը ճիարտուղիները կ'ասպա... մեծադիր ճիար մը (Agrandissement): Դիմել ՃԷՊԻՒ ղուտանիարչատուն, 1 Bld. Poissonnière մուտք 37, Rue Poissonnière «ՄԱՓԷՆ»ի խմբագրատան դիմացը:

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Հայ նոր նպարավաճառատունը օրէ օր շատցող իր բազմաթիւ յաճախորդներուն հրապարակով կուգայ իր շնորհակալութիւնները յայտնել: Քաջալերուած անոնց ցոյց տուած վստահութենէն, արդէն հրապարակի գիներուն հետ բաղդատելով աճան եւ մաքուր եղող իր ապրանքներուն վրայ կը փութայ նոր նուէր մը եւս աւելցնել:

Այսպէս՝ իւրաքանչիւր յաճախորդի իր գնած ապրանքներուն փոխարժէքը նշանակող տոմսակները պիտի տրուին: Երբ ամբողջ արժէքը հարիւր ֆրանքի հասնի, տոմսակը ներկայացնողին, իր կողմէ պատրաստուած՝

ՄԷԿ ՏՈՒՓ ԼՕՔՈՒՄ ՆՈՒԷՐ ՊԻՏԻ ՏՐՈՒԻ

ՆՈՐ ՀԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԳԷՈՐԳ ՄԱՐԹԱԵԱՆ — ՅՈՎՍԷՓ ԱԶԻԶԵԱՆ

52 - 54, Rue Piat, PARIS 20e

Մէթրօ՝ Պ.Լ.Վ.Ի.Լ. Tél. ROQUETTE: 92-56

Փարիզի ապագրան քներբը յաճախորդին տունը կը յանձնուին:
Ապագրան քներ կ'ընդունուին թէլէֆոնով և նամակով:
Արուարձանները քօլի փօսթալով կը ղրկուին:

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ գաւառները եւ արտասահման *ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ*

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐ ԺԱՄԸ 8.30Է՚Ն ՄԵՆՋԵԻ ԼՈՅՍ

ԵՐԵԿՈՅԹ - ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

"ՌՈՍՏՈՄ,, ԼՅԱՐԱՆԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

Salon du XV. ի շքեղ սրահին մէջ: 159, Rue Lecourbe(15)

Nord Sud: Vaugirard. Tram. 18, 26, 89. Autobus. AG. X. Z.

կը խօսի՝ Պ. Յ. ԱՄԱՏՈՒՆԻ

Ընթերց, արտասանութիւն: Համերգ՝ «ՍԻՓԱՆ» երգչախումբին մասնակցութեամբ: Պարերը կէս գիշերին: JAZZ-BAND

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՅԵՐԵԿՈՅԹ

կազմակերպուած՝ ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

Ջատկի Բշ. օրը 5 Ապրիլ 1926 կէս օրէ յետոյ ժամը 3ին

25, Rue Etienne Dolet. Salle des Fetes à Alfortville

Փարիզահայ Տրամաթիքը կը ներկայացնէ ՕԹԷԼՕ

Տոմսերու գիները 3, 5, 10 ֆրանք

Թրամվայ 104, 103, 81, 24. Երկաթուղի Gare de Lyonէն:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՆՃԸԼԸՔՑԻՆԵՐՈՒ Հայրեն. Միութեան Ընդհ. ժողովը՝ կիրակի, Ապրիլ 4, կէսօրէ վերջ ժամը հինգ 3ին, 110 rue Charles Chefson, Bois-Colombes.

ԿԻՅՎԻի Հայրենակցական Միութեան վերջին ընտրական ժողովը վաղը կէս օրէ վերջ ժամը 4ին, 36 Rue Polonceau: Métro Barbès. *Հայրենակիցներէն կը խնդրուի անպայման ներկայ գտնուիլ:*

Հ. Յ. Դ. ՄԱՐՍԻԼԻԻ Պատանի Միութեան դասախօսութիւնը վաղը երկուշաբթի առաւօտ ժամը 9.30ին: Կը հրաւիրուին Դաշնակցական ընկերներ եւ համակիրներ *Միութեան կեդրոնատեղին՝* 63 Rue République, *սրճարանի վերնայարկը: Դասախօս Ընկեր Մեսրոպ:*

Գ. ԱՐԱՄ ՉԻԹՈՒՆԻ փոխան ծաղկեպսակի՝ 25 ֆրանք կը նուիրէ Ջափահան Որբերու Միութեան, ողբացեալ ՀՄԱՅԵԱԿ ՉՈՂՈՂԵԱՆԻ մահուան առթիւ: Ստանալ «Յառաջ»էն:

ԲԱՑԱՌԻԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

5 Ապրիլ 1926 Ջատկի Բշ. գիշեր Sociétés Savantesի սրահը ժ. 8.30

Կովկասահայ Տրամա-Օպէրէթային խումբի ղեկավար դերասան Պ. Յ. ՂԱԶԱՐԵԱՆ, կուտայ իր առաջին ներկայացումը, մասնակցութեամբ տեղւոյս կարող դերասաններուն: Կը ներկայացուի Փարիզի մէջ առաջին անգամ ըլլալով Փէթրօկրատի նախկին արքայական թատրոնի ոսկէդրօշառէն, խիստ ծաւալուած

ԿՐԵԶԻՆՍԿՈՒ ՀԱՐՍԱՆԻՔԸ

Ծիծաղաշարժ կատակերգութիւն 5 արարով եւ

ԵՍ ՄԵՌԱՑ, *դաւեշտ 1 արարով*

Գիներ.— 20, 15, 10, 6, 5 ֆրանք:

Տոմսերը կարելի է հայթայթել բոլոր հայ ճաշարաններէն:

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Զարայի Բահրատ գիւղէն, Սմբատ Եայլեանը կը փնտռէ իր հօրեղբօրորդին Եսայի Եայլեանը որ տասը ամիս առաջ Փարիզի գիւղերը կը գտնուէր, անկէ ի վեր լուր չկայ: Գրել Sarkis Eretzian*ի* 6, rue de Tourenne Marseille.

ԵՐԵԿՈՅԹ-ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻԻՆ

— Նախաձեռնութեամբ Սեբաստահայերու Նահանգային Միութեան եւ հովանաւորութեամբ վոռամշապուհ Եպիսկ.ի, 17 Ապրիլ Շաբաթ երեկոյ ժամը 8ուկէսին 184 Bd. St. Germain, Salle de Géographieի մէջ (մէդրօ Սէն ժէրմէն): Կը բանախօսեն Պ. Ա. Խատիսեան, Պ. Խոնդկարեան, Բժիշկ. Ա. Պօղոսեան: Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցի ծանօթ Լուսթակահար Պ. Հայկ Կիւտէնեան:

ԴՐԱՎԱՃԱՌ ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ

ՊԱԼԵՆՑ

Պատիւ ունի յայտարարել յարգոյ հասարակութեան Թէ իր գրատունը հաստատած է փարիզ:

ՃՈԽ ՄԹԵՐՔ

ՀԱՑԵՐԷՆ եւ ԳՐԱՆՑԵՐԷՆ

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳԻՐՔԵՐՈՒ

Պ. Պ. հեղինակներ եւ հրատարակիչներ կրնան իրենց երկերէն մեր մօտ կեդրոնացնել. իւրաքանչիւր ամիս վաճառուած ներուն փոխարժէքը ստանալու պայմանաւ:

Գրատանս լիակատար գրացուցակը մամլոյ տակ է:

Հասցէ P. BALENTZ.
208 bis Rue Lafayette Paris (10e).

ՆՈՐ ԳԻՐՔԵՐ

Լ. Շանթի քամբուս վրայ 5 ֆրանք, կինը 5, Գերասանուհիին 9 եւ գարձը 9, Ջօպանեանի Թուղթի փառքը 5, Տղու հոգիները 6 եւ Հայրենի քնարը 10, Մաքսիմ Կորքիի Ֆոմա Կորտիչքը 10, Զ. Եսայեանի վերջին բաժակը 6,30 եւ Ալնկուեան ժամերը 1, Հայոց դիները 8, Ալիոդիտէ10, Հայկական երգարան 8, երազահան 5, փարիզէի 6, Աշրգ Ղարիպ (հայերէն 6,30 Թրք. 5), Աքլոր եղբայր 6, Թէոդիկի 1926ի տարեցոյցը 35, Ֆրանս. բառարան 50, Ֆրանսերէն խօսակցութիւն 5, ինչպէս նաեւ ուրիշ ամէն տեսակ վէպեր, Թատերգութիւններ եւ գաւեշտներ: Փափաքողներուն գրացուցակ կը ղրկուի: կանխիկ վճարում կամ Contre Remboursement՝ Հասցէ L.Mozian, 5, Ave. Quihou St. Mandé (Seine): 10-1

ՏՕՔԹՈՐ

Յ. ՏԷՐ_ԴԱՒԹԵԱՆ

ՄԱՆՆԱԳԷՏ

ԸՂՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ

120, Boulevard de Grenelle

Métro La-Motte Picquet.

Tél. Invalides 31-48

Կ'ընդունի ամէն օր 4—7

Կիրակի օրերը 10.30—12

COMPTOIR D'OPÉRATIONS EN BANQUE

10, Place de la Bourse et 11, Rue Feydeau, PARIS

Tél. : Gutenberg 06-52 et 06-76

Հանրային սրահ, ուր րոպէ առ րոպէ կը հրապարակուին գանազան արժէթղթերու գները, ինչպէս կ'ըլլայ Պորսայի մէջ: Դիւրութիւն կ'ընծայուի ամէն տեսակ արժէթղթերու վրայ պայմանաժամով գործառնութիւններ ընելու, ինչպէս կը պահանջուի Պորսային մէջ, եւ յաճախորդները կարող են իրենք կեցնելու իրենց գործառնութիւնները, արձանագրուած գներուն համեմատ:

ՔՕՆԹՈՒԱՐ ա'ՕՓԷՐԱՍԻՕՆ ԱՆ ՊԱՆՔ հաստատութիւնը իր յաճախորդներուն տրամադրութեան տակ կը դնէ Շանհայ եւ Լոնտոնի ու նիւ Եորքի Պորսաներուն գիները րոպէ հետագրով կը ստանայ իրենց ևլեւէյներով:

Իր անզուգական կազմակերպութեամբ, ՔՕՆԹՈՒԱՐ ը իր յաճախորդներուն կ'երաշխաւորէ ամէն ապահովութիւն ընծայող գործառնութիւններ: ՀԱՑԵՐԷՆ ԿԸ ԹՕՍՈՒՒ

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՑԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ

126, Rue du Faubourg St. Denis

Metro : Gare de l'Est Téléphone : Nord 84-04

Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30_7.30—կիրակի եւ տօն օրեր՝ 2.30

ԱԴԱՄ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ԴԵՐՁԱԿ ՓԱՐԻԶԻ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆ

Ստացած ենք սեզոնի առթիւ անգլիական եւ ֆրանսական նորանոր կերպասներ:

24, Rue Bergère, Paris (9) Թելեֆօն Provence 05-49

COMPTOIR PARISIEN DE CHANGE & DE CRÉDIT, S. A.

80, RUE LAFAYETTE, PARIS (9) Tél. BERGÈRE 57-34

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1919ին

փարիզի ամէնահին Հայ դրամատունը, հայ պաշտօնէութեամբ հայ դրամագլուխով: կը ստանձնէ ամէն տեսակ սակարանական գործողութիւններ, չէք, օտար դրամներու եւ արժեթուղթերու գնում եւ վաճառում: Ցարեկան 100ին 6 տոկոս ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ օտար դրամներու վրայ:

Արագ գործողութիւն եւ ճշդապահութիւն

Վարիչներ.— Ռ. ԿՐԱՄՊՒՐ եւ ԵՐ. ՃԷԶԻՐԵԱՆ

ՊԷԼՎԻԼԻ ԾԱՆՕԹ ՀԱՑ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌ

ԱՐԹԻՆԵԱՆ

Ներկայիս նոր վաճառատուն մը եւս բացած է 28,rue Lasage, մէթրօ՝ Belleville.

Ապրանքի եւ նոր խանութները պատրաստ են մեր յարգելի յաճախորդներուն գոհացում տալու համար:

Այս առթիւ մասնաւոր զեղչ ըրած ենք մեր գիներուն վրայ:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՃԱՇԱՐԱՆ

ՄԱՎՐՕՍ

92, Rue Rébeval. Métro: Belleville

Հեռաձայն՝ Combat 0-5

Համեղ Արեւելեան կերակուրներ՝ խոհարարապետ ՀԱՅԻ ԳՐԻՔՈՐԻ

Շաբաթ և Կիրակի դիշերներ Արեւելեան նուագ

ԴՐԱՎԱՃԱՌ ԵՒ ԼՐԱԳՐԱՎԱՃԱՌ

Բ. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

Հայերէն և ֆրանսերէն ամէն տեսակ դիրքեր, ինչպէս նաև ամէն տեսակ հայերէն թերթեր գնելու համար դիմել

P. Markarian, 30 Av. de Robinson, Sceaux-Robinson. Seine

ՏՕՔԹ. ԻԶՄԻՐԼԵԱՆ

48, rue Montmartre

(Բ. յարկ. աջ կողմը առաջին դուռը)

Ֆրանսացի կարող մանուածագործներու ընկերակցութեամբ կը դարմանէ

ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ԿԱՆԱՆՑ

ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ եւ ՄՈՐԹԱՑԻՆ

ՔԻԹԻ, ԱԿԱՆՋԻ եւ ԿՈԿՈՐԴԻ

ՀԻւանդութիւններ

Téléph. CENTRAL 73-38

Métro : SENTIER կամ HALLES

Ընդունելութեան ժամեր՝ ամէն օր 8ԷՕ՝—10եւ 1,30 — 8

ԱՐԵՒԵԼ. ԿԵՐԱԿՈՒՐՆԵՐՈՒ

եւ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ

ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ

Այցելեցէք անպատճառ հայկական նոր ճաշարանը, ուր պիտի գտնէք արեւելեան համեղ կերակուրներ, խիստ ածան գիներով: Շաբաթ եւ կիրակի գիշերները ինձէ՚սազ:

36, Rue Polonceau, Paris 18e: Métro Barbès *կամ* Château-Rouge.

Տէր և Տնօրէն Ղ. ՉԱՓԱՐԵԱՆ

ԱՊԱՌԻԿ ՀԱԳՈՒԵՑՒՔ ԲԱԼՈՒՆՑ ԱՌԱՆՑ ԳԻՆԻ ՅԱՒԵԼՄԱՆ

Դերձակ Վ. ՌՕՅԻԷՎԻՉԻ

ՓԵԹՐՕԿՐԱՏԷՆ

5, Rue Mogador (օփերա)

ՍԱԿԱՐԱՆ

3 Ապրիլ 1926

ԴՐԱՄՆԵՐ

Սթերլին,	L. St.	
Տոլար,	Dollar	
Մարք (ոսկի)	Mark	
Թրքական Թղթ.	L. Trq.	
Թրք. ոսկի	» or	
Մէճիտիէ	Médjidié	
Լէվա 100 հատ	Léva	
Տրախմի »	Drachme	
Լիր »	» Lire	
Պելժ. Ֆրանք	» Frc. Belge	
Ֆրանց. »	Frc. Suisse	
Ցերվոնեց	(10 Roubles or)	

ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐ

Եգ. Ֆր. Ֆոնտի	I Cr. Fonc. Eg.
»	II »
»	III »
Ռումելի երկաթ.	Lots turcs

Comptoir Parisien de change et de Crédit
80, Rue Lafayette

Le Gérant : H. TEURNIER

Impr. MASSIS
208bis, Rue Lafayette Paris(10e)

ՅԱՌԱՋ

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

"HARATCH,,

JOURNAL ARMÉNIEN PARAISSANT TROIS FOIS PAR SEMAINE

Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration / Խմբագրութիւն եւ վարչութիւն — 208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e).

Հեռաձայն՝ Nord 57 - 82

Մէթրօ.— Louis Blanc կամ Jaurès

ԲԱԺԱՆԵՈՒԻՆ	Եռամսեայ	Վեցամսեայ	Տարեկան
Յունաստան եւ գաղութներ	20 ֆր.	38 ֆր.	75 ֆր.
Անգլիա եւ » Եգիպտոս, Իրան	10 շ.	20 շ.	
Ամերիկա	—	3 ա.	5 ա.
Ուրիշ երկիրներ	—	50 ֆր.	100 ֆր.

Հասցէի փոփոխութեան համար 2 ֆր. վճարել անհրաժեշտ է:

ՁՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 7 ԱՊՐԻԼ 1926

7 AVRIL 1926

On reçoit des annonces en français et en arménien.

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻԻ 107 — ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԿԻՐԱԿԻ, ՁՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԴԻՄ

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ ԱՄԷՆԷՆ ԹԱՆԿԱԳԻՆ ԳԱՆՁՆ Է, ՁԳՈՅՇ ՄՊԱՌՈՂ ՀԱՃՈՅՔՆԵՐԷ...

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԹԱՄՈՒՆ ԴՈՒՒՐԸ, ԹԱՂԷ ԹԱՂ

Փարիզը իր շրջականերով ժան Կուժօն փողոցը թափած էր կիրակի առտու, Ջատկի առթիւ:

Կ'արժէր տեսնել այդ խառնիխուռն, խլրտուն բազմութիւնը, — որ կը խափանէր ինքնաշարժներու անցքը— գաղափար մը կազմելու համար փարիզի հայ իրականութեան վրայ: Ա,նտեղ աչքի կը զարնէին ներկայացուցիչները զանազան գաւառներու, ամէն տարիքէ եւ դասակարգէ. բայց մանաւանդ կը տիրապետէր երիտասարդութիւնը, 18էն 35: Միամտութիւն պիտի ըլլար պնդել թէ բոլորն ալ բարեպաշտական զգացումներով եկեր էին: եկեղեցին հազիւ 150—200 հոգի կ'առնէ, իսկ դուրսը անոր հինգ անգամը բազմութիւն կը վխտար, յամենալով մինչեւ ժամը 1—1.30: Հայկական ժամադրավայրն է այդ փողոցը- Ազգային Տունը, եթէ կ'ուզէք, այն ալ կիրակիէ կիրակի: Միւս օրերը՝ պէտք է պտտիք փարիզի զանազան թաղերը, եւ թաղերուն կողմնակի սրճարանները, գտնելու համար հայ տարբը...

Նոյն ծօնական առիթով, հանդէսներ ալ սարքուած էին:

Շաբաթ գիշեր ունէինք Ռոստոմ Լս. Մխիթեան երեկոյթը: Սրճարանի մը անկիւնը ծաղկած ծիլ մը՝ այս ալ: Բոյնը հասատուած է քաղաքին մէկ ծայրը, հանդէսը տրուեցաւ միւս ծայրը: Դժուա՛ր է փարիզի մէջ տեղ գտնել ուզած ատենդ, ուզած շրջանակիդ մէջ, կամ ժողովրդական երեկոյթի մը համապատասխան գնով: Եւ կը վարձեն ո՛ւր որ կարելի է: Այս շաբթու եւ դեռ քանի մը շաբաթ տեղի պիտի ունենան ուրիշ հանդէսներ եւ երեկոյթներ, նոյն թափառական պայմաններուն մէջ, — ո՛ւր որ կարելի ըլլայ սրահ գտնել: Եւ հանդիսականները պիտի հասնին զանազան թաղերէ, հարցնելով վնտռելով, միշտ նոր տեղ մը սորվելով, երբեմն միայն մէկ անգամուան համար:

Բայց մինչեւ ե՞րբ այս անբնական, նոյնիսկ անպատուաբեր վիճակը, ասս քաշքշուքը՝ ժամուն դուռնէն մինչեւ հասարակ սրճարանները. եւ թաղէ թաղ:

Այսպէս կամ այնպէս, կը տարածուի ու կը զարգանայ հանրային կեանքը: Միութիւններ, ընկերութիւններ, թատրոն, ասուլիս, երեկոյթ,— այս բոլորը պահանջ մը կը լրացնեն, եւ իրենց կարգին պահանջներ կը պարտադրեն. 1922ի գաղթէն առաջ ալ, աչքի կը զարնէր հայկական սրահի մը պակասը, եւ յաճախ աւետիսներ կը տրուէին, երբ մենք տակաւին Պոլիս էինք: Ծրագիրը կը պաշտպանուէր նոյն իսկ իբրեւ առեւտրական ձեռնարկ: Իսկ այժմ, երբ հինգ հարիւրի տեղ տասնըհինգ հազար ժողովուրդ եկեր տեղաւորուեր է,— խոր լռութիւն կը տիրէ: Այլեւս վարժութիւն դարձեր է մէկ-երկու ամիս առաջ սրահ ապահովել ո՛րեւէ հայկական հաւաքոյթի համար, եւ ազդերու մէջ մանրամասնել հաղորդակցութեան միջոցները: Ձկայ հայկական Տուն մը, որուն անունը սորված ըլլային բոլորը, ինչպէս գոց գիտեն ժամուն դուռը: Տուն մը որ կը ծառայէր իբրեւ կեդրոնական ժամադրավայր, լրացնելով մեր հանրային կեանքին զանազան պահանջները.— թատրոն, բանախօսութիւն, երեկոյթ, մինչեւ անգամ պարահանդէս: Ընդհանրապէս 150,300, 400 ֆրանք վարձք կը վճարուի ամէնէն սովորական սրահներուն համար, մէկ անգամէն: Մասնագիտական հաշիւներու պէտք չկայ, գտնելու համար այս եղանակով ծախսուած դրամներուն գումարը, ամսէ ամիս կամ տարուէ տարի: Եւ արդէն չորրորդ տարին ենք մտեր, եւ կեանքի կազմաւորման հետ, կ'աւելնան պահանջները: Ժողոր շէնք մը, տասը-քսան յարկաբաժինով եւ քանի մը սրահներով, ինքնին շահաբեր ձեռնարկ է, մանաւանդ եթէ լաւ մասակարուի, ի հարկին օտարներու իսկ վարձու տրուելով: Ռուսերն ալ մեզի պէս տարագիր են, միշտ վերադառնալու կարօտով տոչորուն, բայց զանազան միջոցներ գտած են, իրենց տարագրութիւնը տանելի դարձնելու: Ունեւորներու շնորհն աւելի, ընկերակցութեան ոգին է որ տուն կուտայ անոնց քայլերուն:

Ինչո՞ւ մինակ կը մնանք այս գետնին վրայ, հակառակ բազմազան հնարաւորութեանց:

Պելժիոյ մէջ աւելի ճարպիկ եղած են, գոնէ շէնք մը գտնելու համար, իբրեւ Foyer arménien. Տասնապատիկ աւելի յարմարութիւններ կան այստեղ, եթէ միայն կամք ունենանք: Եւ պայման չէ անպատճառ մեծատունի մը բարեհաճութեան դիմել: Չրաշքներ կը գործեն բաժնետիրական, գործակցական ձեռնարկները, մանաւանդ որ գործն ալ շահաբեր է — շեշտենք այս կէտը:

Անհաւասիկ ասպարէզ մը, որ ամէն բանէ առաջ սրտցաւ հետաքրքրութիւն եւ քիչ մը ձեռներէցութիւն կը պահանջէ:

Ո՞վ պիտի տանէ առաջին քայլը:

Առանց հայկական Տունի մը, շատ պիտի նմանէինք տեսակ մը բոշաներու, այս լոյս-քաղաքին մէջ:

Շ.

ՄԵՐ ՀԱՐՑԱՐԱՓԸ

ԻՆՉՊԷՍ Կ'ԱՊՐԻՆ

Շարունակելով մեր պրպտումները Ֆրանսայի մէջ ցրուած հայ գաղթականութեան թիւի, աշխատանքի եւ ընկերային կացութեան մասին, այս անգամ մեր թղթակիցներուն, աշխատակիցներուն եւ առ հասարակ ընթերցողներու մտանաւոր ուշադրութեան կը յանձնենք կարգ մը որոշ հարցեր.

1.— Ի՞նչպէս կ'ապրին մեր հայրենակիցները ձեր շրջանին մէջ (քաղաք, գիւղ, գործարան կամ ագարակ: Բնակութեան պայմանները, առտնին կենցաղ, մնունդ: Յատնաւորապէս քննել ամուրի երիտասարդներու, պատանիներու եւ մանուկներու պարագան):

2.— Ի՞նչ տեսակ ֆիւանդութիւններ կը տիրեն, կամ կը սպառնան: (Ո՞րքան մեռած են մինչեւ հիմա եւ ի՞նչ ֆիւանդութիւններէ: Ո՞րքան եւ ի՞նչպիսի ֆիւանդներ գիտէք):

Խմբագրութիւնը իր կարգին ալ պիտի կատարէ պրպտումներ: Բայց, առանձնապէս Փարիզի համար, կը թելադրենք նկատի ունենալ հետեւեալ կէտերը.—

Ա.— Քանի՞ հոգի էք ձեր ֆիւրանոցին մէջ (յիշել ծննդավայր եւ տարիք). Բ.— Ո՞ւր կ'աշխատիք եւ ի՞նչ կը շահիք Գ.— Քանի՞ Հայ կայ ձեր գործարանին մէջ. Դ.— Ի՞նչ կը վճարէք սենեակի. Ե.— Ի՞նչպէս կը մնանիք: (Գրել նաեւ ընտանիքներու մասին, որոնց մեծ մասը բոյն դրած է քաղաքի զանազան ֆիւրանոցներուն մէջ, ինչպէս եւ անոնց անչափահաս զաւակները Թիւի եւ դաստիարակութեան մասին:)

Կը խնդրուի գրել կարճ, առանց խորհրդածութեան, ամփոփուելով հարցարանին շուրջը: Վիճակագրական տեղեկութիւն մը, թուանշան մը, իրական կեանքէ մասնիկ մը հազար ածական կ'արժէ, մանաւանդ այս յորձանքին մէջ ուր ամէն ինչ հեւ ի հեւ կ'ընթանայ:

Փափաքողները կրնան ծածկանուն դործածել. բայց պայման է որ մեզի հաղորդեն իրենց իրական անունը, իրենց պատասխաններուն հետ:

Հարց-պատասխաններէն զատ, կ'ընդունուին առանձին ուսումնասիրութիւններ ալ:

ՄԱՄՈՒԼ

ԽՆԱՄԻՆԵՐՈՒ ՄԻՋԵՒ

«Խորհրդային Հայաստան»ի մէջ, Նիւ-Եորքէն Յունուար 2 թուակիր թղթակցութիւն մը կը գանգատէր թէ ամսվաւար «Պայքար» իր նպատակին չէ յատկացուցած Հայաստանի համալսարանի օգտին կատարած հանգանակութեան մէկ մասը, 4227 տոլար: «Պայքար» կը պատասխանէ թէ Յունուար 27ին Երեւան ղրկուած է այդ գումարը, եւ այս առթիւ հետեւեալ անուշ խօսքերը կ'ուղղէ իրենց խնամիներուն.

«Անոնք որ բաց աչքով գառանցնելէ եւ Հայաստանի մասին կէս խելօք, կէս խենթ խօսքեր ընելէ անդին բան մը չեն գիտեր, իրենք թող ըսեն թէ մինչեւ հիմա ի՞նչ ըրած են, քանի՞ սէնթի օգնութիւն հասցուցած են Հայաստան: Եթէ Համալսարանի հանգանակութեան նուիրատուները մեր ընկերներն ու համակիրները չեն մեծամասնութեամբ, եւ իրենց հաւատացող տարբերէ, «բանուոր»ներէ կը բաղկանան, ո՞վ իրենց ձեռքերը կը կապէր, թող այդպիսի ձեռնարկներ իրենք ալ ընէին եւ ընեն այսօր ալ, ու հասակնին կը տեսնենք: Առաջին առթիւ ցեխնիքական մը մէջտեղ ղրկին, քթէքթերանը դարձուցին՝ իրենց ներքին կոիւներուն հետեւանքով, եւ իրարու դէմ անվերջ բամբասանքով: Հիմա ալ Հօկը առեր կ'երթան: Կը վախնանք որ իրենց այս ոգւով ու ընթացքով գարն ալ կը լղճան ու Տեխնիքականի բախտակից կ'ընենն, առանց որ եւ է արդիւնք ու օգուտ արտադրելու: Լաւ է որ ասիկա գիտնան ու հաշուի առնեն, թէ հոս իրենք, եւ թէ Երեւանի մէջ անոնք որ Հօկէն կարեւոր ծառայութիւններ կ'ակնկալեն»:

ՆԵՐՔԻՆ ՓՈԽԱՌՈՒԹԵԱՆ ԹՈՒՂԹԵՐԸ ԿԸ ՓՁԱՑՈՒԻՆ

Ելմտական գործադարութիւնը շրջաբերական մը ղրկելով բոլոր կուսակալութեանց, կը պահանջէ Էնկիւրի ղրկել մինչեւ հիմա իբրեւ ղրամ ընդունուած ներքին փոխառութեան բաժնեթուղթերը, զանոնք փճացնելու համար: Ինչպէս յայտնի է, վերջերս այս բաժնեթուղթերը իրենց իսկական գիներով կ'ընդունուէին «լքեալ» գոյքերու վարչութենէն: Այս կերպով, ուրեմն, Թուրքերը «լքեալ» գոյքերու շնորհիւ կ'ուզեն իրենց ելմտական կացութիւնը բարելաւել եւ ջնջել ներքին պարտքը: Մայիս 1ին պիտի վճարուին այս բաժնեթուղթերու 4 եւ 14 թիւ կտրօնները: Այս կտրօններուն եւ բաժնեթուղթերուն գումարը 1,700,000 ոսկիի կը հասնի:

ՓԱՐԻԶի Փաստաբանական կաճառէն Պ. Տէլվալէ, որ Յունաստանի մէջ ուսումնասիրական ճամբորդութիւն մը կը կատարէր, Ջօր. Փանկալօսի հրամանով ձերբակալուած եւ բանտ նետուած է: Ոստիկան գօրաց հարիւրապետ մը իր բողոքներուն պատասխանած է.— Նոյն իսկ եթէ Պ. Էոիօն ըլլար ձեր տեղը, բանտ պիտի ղրուէր: Փարիզի փաստաբաններէն շատեր կը բողոքեն այս արարքին դէմ:

ԹԱՆԹԱՑԻ մէջ (Եգիպտոս) Շաբաթ կէս օրին մեծ իրդեհ մը ծագեցաւ եւ տեւեց մինչեւ կիրակի առաւօտ: Այրեցան 612 տուներ. փլատակներուն մէջ մեռան կամ ողջ ողջ այրեցան 32 հոգի. 4,000 հոգի անապաստան մնացին:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԼՕԶԱՆԻ ԴԱՇՆԱԳՐԻՆ ԴԷՄ

Նիւ Եորքէն առնուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ եպիսկոպոսական եկեղեցիին պատկանող 110 եպիսկոպոսներ Ջատկի երկուշաբթի օրը համաժողով գումարելով քուէարկած են բանաձեւ մը, որով Միացեալ Նահանգներու Վերակոյսէն կը պահանջեն ջնջել Թուրքիոյ հետ կնքուած Լօզանի դաշնագիրը, այն հիման վրայ թէ մէկ միլիոն մարդ զոհ գացած է Թրքական խժդուժութեանց և թէ ներկայիս ալ բազմաթիւ քրիստոնեաներ կը տառապին այդ երկրին մէջ:

Քրտական շարժումը

Քրտական վերջին շարժումը գրեթէ զսպուած է, համաձայն թուրք թերթերու: Բայց իրազեկներ կը պնդեն թէ ապստամբութեան ղեկավարները՝ Չաճօ եւ Սաքիպ չեն փախած, այլ շարժումը կը վարեն սահմանին հարաւակողմէն: Թուրքերը կը շարունակեն ապստամբութեան շրջանակի անդէն տարրերը տարագրել եւ ջարդել, իսկ քիչ շատ աչքի զարնող դէմքերը ուղղակի անկախութեան դատարան կը յանձնուին: «Միւթէկալիպէ»ները մէջտեղէն վերցնելու եւ արեւելեան նահանգներու բնակչութիւնը «հարստահարութենէ ազատելու» պատրուակին տակ, լռիկ մնջիկ կը բնաջնջեն Քիւրտերը:

Խորհրդակցական ժողովը

Պոլսոյ Քաղաքական ժողովը որոշած է որ մօտերս գումարուելիք «երեւելի»ներու ժողովին իր անդամներէն ոչ ոք մասնակցի: Նոյն պայմանը ղրուած է նաեւ տեղապահին համար: Ժողովին պիտի նախագահէ Արշարունի արքեպ.: Այս որոշումներուն հակառակած է Քաղաք. ժողովի ատենապետ Պ. Յ. Մոստիչեան, որ յայտարարած է թէ «խորհրդակցական» ժողով մը իրենցմէ հաշիւ պահանջելու իրաւունք չունի. վարչութիւնը համաբաւոր է միայն գինքը ընտրող մարմնին: Այս առթիւ լուրջ տարակարծութիւններ կան Տեղապահին և Պ. Մոստիչեանի միջեւ:

Հայեւթուրք Բարձրացման Միութեան ընդհ. քարտուղար Ազիզ պէյ յայտարարած է թէ Ջատկէն անմիջապէս վերջ, Տօքթ. Եաղուպեանի հետ միասին Էնկիւրի երթալով ծանօթ հանրագրութիւնը պիտի ներկայացնեն վարչապետ Ըսմէթ փաշայի: Մինչեւ հիմա հազար ստորագրութիւն հաւաքած են եղեր և կը յուսան շուտով այդ թիւը 2-3000ի բարձրացնել:

Պատրիարքարանի վերջին միջադէպին ակնարկելով, Ազիզ պէյ ըսած է թէ իրենք բնաւ չէին պահանջած որ Միութեան կողմէ պատրաստուած հանրագրութիւնը Պատրիարքարանի կողմէ ստորագրուի «յանուն հայ ազգին», այլ ինչպէս որ կը դիմեն հայ վաճառականի մը, նպարավաճառի կամ արհեստաւորի մը, նոյն ձեւով ալ դիմած են Պատր. տեղապահ Արսլանեան էֆ.ի, իբր Թրքահպատակ հայ անհատի:

Սուրիոյ կոիւները

Անցած հինգշաբթի օր Ֆրանսացիներու սկսած մեծ յարձակողականը յաջողութեամբ առաջ կը տարուի: Գործողութեանց կը մասնակցին նոր հասած զինուորներ, զօր. Պիլօթի հրամանատարութեամբ: Հարաւային Լիբանանի մէջ Պաղեստինի սահմանագլխուն վրայ տեղի ունեցած կոիւներուն մէջ Տիւրզիները չարաչար պարտութեան մատնուեցան, իրենց եռին թողլով բազմաթիւ մեռելներ և վիրաւորներ: Ֆրանս. օդանաւեր ռմբակոծեցին Ալ-Շուլէի մարզին մէջ Շէնտօսար պէտէվի գիւղը: Բազմաթիւ տիւրզի վիրաւորներ բերուեցան Մէթուլա, հրէական գաղթավայր մը՝ Պաղեստինի հիւսիսը:

Սահմանագլուխի անգլիացի զինուորները շարժման մէջ դրուեցան և պատրաստ կը կենան՝ զսպելու համար Սուրիոյ դրացի գօտիին մէջ առաջ գալիք ամէն խռովութիւն:

Միւս կողմէ պատերազմական նախարարութիւնը կը հաղորդէ որ Չերմոնի շրջանը մաքրագործելու համար ծրագրուած գործողութիւնները բնականոն կերպով առաջ տարուեցան վերջին օրերս: Աբեւելքէն եկող Մարթէնի զօրախումբը ծանր կռուստներու ենթարկելէ վերջ Սասա-Քունէյթրա ճամբուն վրայի Տիւրզիները, Ապրիլ 1ին Օրֆանի հասաւ և շարունակելով իր շարժումը դէպ ի արեւմուտք, հասաւ Մէճմէլ-Շէմսի հարաւը, Չերմոն լերան ստորոտը:

Միեւնոյն ժամանակ Քէյման կրանքուրի զօրախումբը, հարաւ-արեւմուտքէն գալով անցաւ Յորդանան գետը և Ապրիլ 2ին, ժամը 9ին յարձակումով գրաւեց Պանեասի ամրոցը: Այս շրջանի հարաւային և արեւելեան կողմերը նոյնպէս մաքրագործուեցան մինչեւ Մէսասի, և կապ հաստատուեցաւ Մարթէնի զօրախումբին հետ: Ապրիլ 3ին, ուրիշ զօրախումբ մը, օգա-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

«ՅԱՌԱՋ»Ի ՊԱՐՊՏՈՒՄՆԵՐԸ

ՀԱՅԵՐԸ ՄԱՐՍԻԼԻՈՅ ԵՒ ՆԻՍԻ ՄԷՋ

ՎԻՃԱԿԱԳՐԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Թեմական վարչութեան անդամներէն պ. Ներսէս Ծիանեան, որ վերջերս նիս եւ Մարսիլիա գացած էր կաթող. պատուիրակին հետ, պատասխանելով մեր հարցումներուն, հետեւեալ տեղեկութիւնները հաղորդեց այդ շրջանի գաղթականութեան եւ ազգային գործերու մասին.—

— Մարտ 12ին օր կաթողիկոսական պատուիրակին հետ մեկնեցանք ուղղակի նիս, որպէսզի այնտեղ գտնուող հայրենակիցներէն դրամ հաւաքենք, Ֆրանսայի գիւղերուն մէջ նոր հաստատուելիք դպրոցներուն եւ եկեղեցիներուն ծախքերը հոգալու համար: Մարսիլիա չէն մեզի միացաւ նաեւ հոգեւոր հովիւը:

Շորս հինգ օր յետոյ Մարսիլիա դարձանք՝ հոգեւոր հովիւին հետ միասին: Եպիսկոպոսը մնաց նիս եւ հանգանակութիւնը շարունակելով մօտ 45,000 ֆր. հաւաքեց:

ՆԻՍԻ ՀԱՅԵՐԸ

Նիսի մէջ կան շուրջ 300 հայեր, որոնք հայ ձեռնարկուներու քով կ'աշխատին շինութեանց մէջ, իբրեւ գործաւոր եւ արհեստաւոր: Ամենահասարակ գործաւորը օրական առնուազն 25 ֆր. կը ստանայ: Մինչեւ 50 ֆրանք օրական առնողներ կան: Ատանք կը բնակին Մատլէն կոչուած գիւղ մը, որ այժմ, Cité Arménienne կը կոչուի տեղացիներուն կողմէ եւ նիսէն 20—30 վայրկեան հեռու է: Մանկապարտէզ եւ եկեղեցի ունենալ կ'ուզեն: Եպիսկ. քաջալերեց անոնց այս ծրագիրը: Պ. Նահապետեան, նիսի վաղեմի եւ բարեսէր բնակիչներէն, խոստացած է եկեղեցիի եւ դպրոցի շինութեան անհրաժեշտ ատաղձները ինք հոգալ: Իսկ տեղւոյն միւս բնակիչները յանձն առած են իրենք ալ շինութիւնը կատարել: Եկեղեցիին համար անհրաժեշտ հողին կէսը կալուածատէր Ռուսի մը կողմէ նուէր պիտի ըլլայ, երբ միւս կէսը գնուի: Շատ գոհ մնացինք նիսի հայրենակիցներուն դէպի մեր որբերն ու գաղթականները ունեցած ղգացումներէն, իսկ ժողովուրդին կորովին եւ աշխատասիրութեանը վրայ հիացանք եւ այն տպաւորութիւնը ունինք որ այս ժողովուրդը ուր որ ալ երթայ, պիտի ապրի շնորհիւ իր շինարար եւ կենսունակ աշխատանքին:

ՄԱՐՍԻԼԻՈՅ ՀԱՅԵՐԸ

Մարսիլիա եւ շրջակաները 20,000ի մօտ հայութիւն կը հաշուուի եւ գրեթէ բոլորն ալ իրենց օրապահիկը կը շահին իրենց աշխատանքով: Ֆրանսացիները առհասարակ լաւ տրամադրուած են դէպի Հայերը: Դժգոհ են միայն քաղաքական պաշտօնեաները, անոր համար որ գաղթականները չեն յարգեր առողջապահական պայմանները, եւ հակառակ քանիցս եղած ազդարարութեանց, կը յամառին պատուհաններէն աղբ թափել փողոցը եւ պատուհանէն դուրս լաթ փռել: Գալով ոստիկանութեան, բացի մանր մունր դէպքերէ, Հայերէն դժգոհութեան մասնաւոր պատճառ չունի:

ԴՊՐՈՑ ԵՒ ԵԿԵՂԵՑԻ

Ակռայ առաջ ընտրովի Ազգ. Միութիւն մը կազմուած է, որ իր կարգին նշանակած էր Հոգաբարձութիւն մը եւ անոր հետ գործակցաբար ձեռնարկ բերած էր եկեղեցին եւ վարժարանը: Այս վերջինը շատ լաւ վիճակ մը չունի, պիւտճէի անձկութեան պատճառաւ: Ցաւալի է որ Մարսիլիոյ պէս քաղաքի մը Հայաշատ բնակիչները 2000 ֆր. պիւտճէ ունեցող դպրոցի պաշտօնէութեան համար չեն կրնար վճարել երկու ամիսէ ի վեր: Այդ բացը գոցելու համար կաթ. պատուիրակը խոստացաւ անմիջապէս դրամ ղրկել եւ միանգամայն ազդարարեց որ յետ այսու Մարսիլիան իր 110 աշակերտ ունեցող դպրոցը մատակարարէ:

Գալով եկեղեցիին, շատ նախանձելի վիճակ մը չունի, բայց եթէ աշխատուի, թէ՛ դպրոցը եւ թէ եկեղեցին կրնան շատ լաւ վիճակ ունենալ: Այս միջոցիս կաթողիկոսական պատուիրակը կ'աշխատի գնել Բողոքականներու հոյակապ եկեղեցին, 400,000 ֆրանքի: Այս եկեղեցին 600 քառ. մեդր. տարածութիւն ունի. շուրջը կան 13 սենեակներ, երկու յարկի վրայ, որոնց մէջ կրնան գետեղուիլ դպրոցը, առաջնորդարանը, ընթերցարան եւ ժողովատեղի՝ զանազան ազգային մարմիններու եւ միութիւններու համար: Բանակցութիւնները կը շարունակուին այդ շէնքը գնելու համար:

ԱԶԳ. ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ

Ազգ. Միութիւնը կազմալուծուած ըլլալով, գործերը երեսի վրայ մնացած էին: Հակառակ սահմանադրական սկզբունքներով նոր ընտրութիւն կատարելու մեր ջերմ փափաքին, կարելի չեր ժողովրդական քուէարկութիւն կատարել, քանի որ ընտրողներուն մեծամասնութիւնը իրենց օրինական տարիքը չէին վճարած: Միւս կողմէ նկատելով որ Մայիս 23ին պատգամաւորական ժողովին մէջ թեմական վարչութեան պատրաստած ծրագիրը պիտի վաւերացուի, եւ այն տեղ ինչպէս փարիզ՝ նոյնպէս Մարսիլիա պիտի ունենան իրենց ընտրովի մարմինները, ուստի փոխանցման այս շրջանին համար պատասխանատուներէն ազդ. Միութեան պատուաւոր անդամ վարչութիւն մը կազմեցինք ծիկնանց Միութիւն մը, որ աղքատ գաղթականներու, որբերու եւ նոր հաստատուելիք քէմփի բնակիչներուն հոգատարութիւնը պիտի ստանձնէ: Գաղթականներու համար ֆրանս. կառավարութեան կողմէ նուիրուած 70,000 ֆր.ը պ. Սահակեանի կողմէ յանձնուեցաւ նորակազմ վարչութեան:

ՔԷՄՓԸ

Ֆրանսական կառավարութիւնը որոշած է մինչեւ երկու ամիս փակել Camp Oddoն, ուր ներկայիս կը պատսպարուին 1725 հոգի, 600 կին, 600 այր, 500 երկսեռ մանուկներ: Ասոնցմէ 1475ը ինքնապահ դարձած ըլլալով, մինչեւ երկու ամիս քէմփին հեռացնալով ուրիշ վայրեր պիտի տեղաւորուին: Մնացած 250 այրի կիներն ու որբերը պատսպարելու համար ալ պիտի գնուի որոշ տարածութեամբ հող, որուն վրայ տաղաւարներ պիտի շինուին: Կապմեցինք վեց հոգինոց յանձնաժողով մը, որ պիտի գլխաւորի հողին գնման եւ տաղաւարներու շինութեան գործերով:

Մինչեւ հիմա քէմփը մտած եղած են 5200 գաղթականներ եւ առանց բեռ ըլլալու ազգին վրայ, ինքզինքին հոգացած են: Քէմփի մտնող իւրաքանչիւր գաղթական օրական 50 սանթիմ վճարած է, բացի որբերէ, այրիներէ, անկարներէ եւ բազմանդամ ընտանիքի հայրերէ: Ակռէ գատ իբրեւ հաստատի ազբիւր ունեցած է պատահական նուէրներ, հանդէսներէ գոյացած գումարներ, նշանտուքի, հարսնիքի եւ կնունքի առթիւ դպրոցի սրահին համար գանձուած վարձքեր, եկեղեցւոյ պնակի հասոյթներ եւն.:

Քէմփը կը կառավարէն տնօրէն պ. Թագուոր Խաչիկեան, մատակարարական մարմին մը եւ դպրոցի հոգաբարձութիւնը: Կայ նաեւ քէմփի բնակիչներէն կազմուած ցիկնանց Բարեսիրաց Միութիւն մը, որուն պաշտօնն է հսկել նորահաս եւ գեռատի անպաշտպան Հայուհիներու վարքին ու բարոյականին, եւ օգնել կարօտ այրիներու: Այս միութիւնը 1924ին ունեցած է 3779 ֆր. հասոյթ. ծախք ունեցած է 3155 ֆր. 1925ին հասոյթը եղած է 3494 ֆր. 70 ս. իսկ ելք ունեցած է 13263.15: Դպրոցի հոգաբարձութիւնը 1924ին ունեցած է 17,986 ֆր. 20 ս. հասոյթ եւ 16,706,40 ֆր.ելք: Քէմփի վարչութեան հասոյթը 1924ին եղած է մօտ 120,000 ֆր., ելք՝ 117,000: 1925ին ունեցած է մօտ 124,000 ֆրանք հասոյթ եւ 119,000 ծախք:

Քէմփը հաստատուած է 1922 Նոյեմբեր 27ին եւ մինչեւ 1923 Սեպտ. 29 կառավարուած է պ. Ց. Միրզայեանցի նախագահութեամբ կազմուած գաղթ. օգնութեան մասնախումբին կողմէ: 1923 Սեպ. 30ին քէմփին վարչութիւնը անցած է Ազգ. Միութեան, իսկ Դեկտ. 15էն վերջ յանձնուած է արդի տնօրէնին:

ՀԱՐՍՆԻՔ ԵՒ ԿՆՈՒՆՔ

Մինչեւ հիմա քէմփին մէջ 200 ամուսնութիւն կնքուած է, 355 ծնունդ եղած է —185 մանչ, 170 աղջիկ: Մեռած են 150 ծերեր, այր եւ կին եւ 100 երկսեռ պզտիկներ:

ԲԱՐՈՑԱԿԱՆ

Քէմփին մէջ մինչեւ հիմա ոեւէ գողութիւն չէ պատահած եւ ոստիկանութիւնը միջամտելու առիթ չէ ունեցած: Պաշտօնական տեսակցութեան մը ընթացքին ոստիկանութիւնը գոհունակութիւն յայտնեց այս մասին: Նոյնպէս անբարոյականութեան ոեւէ դէպք չէ պատահած:

ԵԿԵՂԵՑԻ ԵՒ ԴՊՐՈՑ

Քէմփը ունի եկեղեցի մը եւ անձնուէր քահանայ մը, որ 200 ֆրանք ամսական կը ստանայ.

Քէմփը ունի նախակրթարան մը, վեց դասարանով եւ չորս ուսուցիչներով: Երկսեռ աշակերտներու թիւն է 250: Կայ նաեւ մանկապարտէզ մը 150 աշակերտներով, եւ կը կառավարուին մէկ մանկապարտիզպանուհիով եւ օգնականով... Այս երկու կրթական հաստատութիւններու ամսական ծախքն է 2900 ֆրանք:

ՊԻՒՏՃԷ

Քէմփի տնօրէնը կը ստանայ ամսական 700 ֆրանք, քարտուղարը 600, հաւաքիչը 575, հսկիչը՝ 450 ֆրանք: Գրենական պիտոյքի համար կը ծախսուի 50 ֆրանք. թղթատարի եւ ճամբու երթեւեկի համար՝ ութսուն ֆրանք, իսկ նորոգութեանց համար հարիւր ֆրանք: Ակռէ գատ եկեղեցական, կարասիներու վարձքի, բժիշկի, դեղագործի, դեղերու եւ մաքրութեան համար ամսական ծախք կ'ըլլայ 3688 ֆրանք 85 սանթիմ:

Հասոյթը եւ ծախքերը իրար կը գոցեն:

Մինչեւ հիմա 2885 ապահովագրուած նամակներ եկած են Ամերիկայէն քէմփի բնակիչներու հասցէին:

Քէմփի տնօրէն պ. Թ. Խաչիկեան մինչեւ հիմա ազգ. որեւէ իշխանութեան հաշիւ տուած չէ:

Ուզեց ինծի հաշիւ տալ իբրեւ անհատ, սակայն երբ յայտնեցի թէ այդ հաշիւը կ'առնեմ թեմական վարչութեան անդամի հանգամանքով, հրաժարեցաւ հաշուետուութենէ, քանի որ ինք արդէն դիմած է եղեր Հօկին, պաշտօնապէս հաշիւ տալու համար:

Պ. Ն. Օհանեան եզրակացնելով, ըսաւ.—

Իբրեւ փորձառու մէկը, որ անցեալին երկար գբաղած եմ որբերու եւ գաղթականներու վերաբերեալ գործերով, պարտք կը սեպեմ հրապարակով յայտարարել թէ քէմփին մէջ տեսածս մաքրութիւնը, առողջապահական վիճակը, կարգապահութիւնը, վաճառանդ մանկապարտէզի եւ նախակրթարանի աշակերտներուն առողջ վիճակը եւ կայտառութիւնը հիացուցած է զիս: կը տեսնուի որ քէմփի վարիչները շատ խղճամիտ կերպով աշխատած են, ինչ որ շնորհաւորելի է: Գալով հաշիւներուն, այդ մասին ոեւէ կանխակալ կարծիք չեմ կրնար յայտնել, առանց քննելու գանձք, ինչպէս կը պահանջէ արդարութիւնը:

Կաթ. պատուիրակը այցելած է Կարտան եւ ժողովուրդը քաջալերելով յայտնած է թէ մօտ օրէն պիտի ձեռնարկէ իրենց համար եկեղեցիի եւ դպրոցի շինութեան: Ակռէ գատ է նաեւ Սէն-Թիւլիէն եւ Սէն-Լու, նոյնպէս յուսադրելով եւ խանդավառելով ժողովուրդը եւ մեկնած է ուրիշ տպաւորութեան տակ:

ԶԻՆԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Մանչուրիական երկու օդաչուներ 12 ռումբեր նետեցին փէքինի վրայ, երբ բազմաթիւը ծառ տնկելու տարեկան արարողութեան ներկայ կ'ըլլար: Ռումբերը սարսափի մատնեցին ժողովուրդը: Ռումբերը ինկան զօրաց նցներու մօտերը: Օդանաւորդներու նպատակն է ազգային պինդորները վհատցնել. սակայն շատ բարձրէն կը թռչին եւ չեն կրնար լաւ նշան առնել:

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻԱ

Իտալիա պալքաններու մէջ իր դիրքը ամրացնելու համար, այժմ ալ կը փափաքի համաձայնութիւն մը կնքել Ռումանիոյ հետ: Ավարէսքուի իշխանութեան գլուխ անցնիլը լաւ նշան մըն է այս առթիւ եւ Իտալիա պիտի կրնայ համաձայնութեան լեզու գտնել անոր հետ: «Տէյլի Թէլէկրաֆ»ի Թղթակիցը կը գրէ սակայն թէ այս մասին արգելք մը կայ: Իտալիա մինչեւ հիմա չէ վաւերացուցած դաշնակիցներու գերագոյն խորհուրդին 1920ին որոշումը, որով պեսարապիան Ռումանիոյ կը տրուէր: Այժմ որպէսզի Ռումանիա հաւանի Իտալիոյ հետ համաձայնութիւն մը կնքելու, այս վերջինէն պիտի պահանջէ որ ի հարկին պեսարապիան պաշտպանէ ռուսական յարձակումի մը դէմ: Խնդիր է սակայն թէ Իտալիա պիտի ուզէ՞ թշնամանալ Ռուսիոյ հետ: Ցաջողութեան պարագային, Ֆրանսա եւս պիտի պահանջէ Ռումանիայէն նմանօրինակ համաձայնութիւն մը կնքել:

ՀԱՅՐԵՆԱՍԷՐ ԱՌԱՋՆՈՐԴԸ

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԴՐՈՒԱԳ ՄԸ

Ցառաջիկայ Ցունիս 12ին Ատրպատականի Հայոց ազգային մարմիններու, հանրային հիմնարկութիւններու եւ արհեստակցական միութիւններու նախաձեռնութեամբ, պիտի տօնուի Ներսէս արք. Մելիք-Թանգեանի ազգային գործունէութեան քառասնամեայ յոբելեանը (1886-1926):

Այս երկար տարիներու ընթացքին, շատ պատասխանատու պաշտօններ է վարած յոբելեանը ոչ միայն պարզ ազգային, այլ եւ ազատագրական-քաղաքական ասպարէզներու մէջ:

Ներսէս արք. 1901էն մինչեւ 1906, իբրեւ վանահայր Ցաթեւի պատմական վանքին, միաժամանակ կը վարէր Զանգեզուրի վիճակային Առաջնորդի պաշտօնը: 1903ին Կովկասի նահանգապետ Գալիցինի զեկուցումով, ցարական կառավարութիւնը կը ձեռնարկէ բռնագրաւման ենթարկելու Հայոց եկեղեցական կալուածները:

Բռնագրաւման կարգը կը հասնի Զանգեզուրին, ուր քանի մը ստրկահոգի հայ ստիճանաւորներ, ամէն ջանք կը թափեն մեծաւորներու կամքը կատարելու. այդ իսկ նպատակով կը դիմեն ոստիկանական խստութիւններու, որպէսզի փութացնեն բռնագրաւման գործողութիւնները:

Հայ ժողովրդին կամքով, եւ առաջնորդին գործունէութեան շնորհիւ, կը ստեղծուին հնարաւորութիւններ՝ քիչ զոհերով հակազդելու բոլոր տեսակի ոստիկանական ոտնձգութիւններու եւ մեքենայութիւններու:

1905 Ցուլիսին Կովկասի փոխարքայ Վ. արանցով-Դաշկովի հրամանով, իշխան Լուի Նափօլէօն կը հասնի Գորիս՝ վերաքննելու ոստիկանութեան պաշտօնական անձերու եւ գանձակի նահանգի ժամանակաւոր նահանգապետ-Զաքշիլիի դերը Հայ-Թաթարական կռիւներուն մէջ:

Ներսէս արք. յանուն երկու բախտակից եւ հարեւան ազգերու, Հայ եւ Թաթարներու խաղաղ եւ համերաշխ գոյութեան, վտանգի ենթարկելով իր կեանքը, իշխան Նափօլէօնի հետ կ'այցելէ Թաթարներու կողմէն սպանուած մինքենդ Հայ-Թաթարական գիւղը, ուր Հայերը եւ Թաթարները խառն կ'ապրէին երկար տարիներու ընթացքին:

Մինքենտ գիւղի Հայերու սոսկալի կոտորածը, ծերերու կիներու եւ մանկահասակ երախաներու յօշոտուած դիակները, ցնցող տպաւորութիւն կը ձգեն Լ. Նափօլէօնի վրայ, եւ քննիչը կը մերժէ Թաթար պատգամաւորներու մատուցած աղն ու հացը, յայտարարելով թէ «ձեղպէս վայրենիները պէտք է ոչնչացնել եւ ո՛չ թէ ընդունելութեան արժանացնել»:

Այս այցելութեան հետեւանքով, Մինքենտի ոճրին հեղինակները կը կրեն իրենց արժանի պատիժը:

1911 Դեկտեմբերին Փեթրոգրատի մէջ տեղի կ'ունենայ «Դաշնակցականներու դատավարութիւնը»: Ներսէս Ար.ք. կը հրաւիրուի իբր վկայ ամբաստանեալ Դաշնակցականներու վարած հակապետական գործունէութեան՝ Զանգեզուրի եւ այլ շրջաններու մէջ: Գործունէութիւն մը որ արտայայտուած է «յեղափոխական» արարքներով շարք մը դահիճներու դէմ:

Դատավարութիւնը տեղի կ'ունենայ ծանօթ ծերակուտական Կրիվցովի նախագահութեան ներսէս արք. հարցաքննութիւն կ'ենթարկուի իբրեւ վկայ: Ընտառիթ կ'արտասանէ պատմական մը, ծերակուտականներէ կազմած արտակարգ ատեանին առջեւ, խայտառակութեան սիրտ գամելով ցարիկատավարութեան տիկանութիւնը, Զանգեզուրի ապառաժոտ Ալալեանների եւ ուրիշ բազմայայտ կերպով կ'ամբաստանէ իբրեւ Հեղինակ Հայ-Թաթարական ընդհարումներուն:

Այս պատմական ճառը շիտակութեան կը մատնէ ծերակուտականները. նախագահ Կրիվցովը կը դիմանէ առաջնորդը «Որբազանութիւնդ չէք ընդունիր ներսէս արք. կը պատասխանէ «Որբազանը խաչ ունի կռիւ վրայ եւ սուտ չի խօսիր» ելեւէջով:

Բաւական ծանր մթնոլորտ ստեղծուի, բայց առաջնորդը կրօնական հանգամանքով հեղինակութեամբ կը յաջողի պատկառանք ազդել դատաւորուն եւ լսելի դարձնել արդարութեան ձայնը:

1921ին Ներսէս արք. առջին պաշտպանը կը հանդիսանայ Հայաստանի բազմահազար տարագիրներու եւ շատ մը փախստականներ կ'աղատէ միջազգային իրաւունքով նախատեսուած փոխանակութիւններէ:

Բայց այս մասը առանձին պէտք է պատմել:

Թաւրիզ Զ. Եօկեան

* * *

Ներսէս արք. Մելիք-Թանգեանի յոբելեանական յանձնաժողովը որոշած է փարիզի մէջ յոբելեանական հանդէսը կատարել նիս 12ին շաբաթ գիշեր: պ. Խոսրով Յանձնաժողովի նախագահ Արշակ Խան Գոյայեան եւ պ. Ս. Ս. Ս

ՍԵՓԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐԻ

ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿՎԱԾ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Ս. ԽՈՐՈՒՆՅԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԸ ՊԵՏՔ Է ՀԱՄԱԼՐՎԻ

Մասնագիտական համալսարանը պետք է համալրվի ոչ միայն ուսանողներով, այլև դասախոսական կազմով։ Ուսանողները պետք է ստանան ոչ միայն գիտելիքներ, այլև դաստիարակվեն մասնագիտական ոգ

նաւերու օժանդակութեամբ Քաթանայէն քալեց Քալաթ-Ճէնտալի վրայ։ Գլխաւոր նշանակէտը՝ Մէճատէ-էշ-Շէմս, յարձակում կրեց երկու զօրախումբերու կողմէ միաժամանակ, արեւելքէն և արեւմուտքէն։ Քաղաքը երկար կռիւներէ վերջ ամբողջովին գրաւուեցաւ Ապրիլ 3ի իրիկունը։ Մէճատէ, տիւրզի հրոսախումբերու մեծ կեդրոն մը ըլլալով, անոր անկումը խոր ազդեցութիւն պիտի ունենայ յառաջիկայ գործողութեանց վրայ։

Հայ մը եւ ռուս մը սւսնձնասպան՝ Սօֆիայի մէջ

Մարտ 31ին Սօֆիա, պանդոկի մը մէջ անձնասպան եղած է Սօխումցի Արշակ Մինասեան, ուրիշ անունով՝ Արկադի Միքայէլ։ Մեղանին վրայ գտնուած երկտող մը կը յայտներ թէ որոշած է կեանքին վերջ տալ, ֆիզիքական տկարութեան պատճառով։ (Մէկ ոտքը ձլատուած էր, երկաթուղագիծին վրայ աշխատած առեն)։

Անձնասպանը 42-43 տարեկան էր, գաւակը Սօխումի Մկրտիչ քահանային և ըրջանաւարտ Գէորգեան Ճեմարանէն։ Մասնակցած է կամաւորական կռիւներուն, Մէչոյի գունդին մէջ։ Քալ և արկածախնդիր մարդու համբաւ ունէր։

⁂ *Նոյն օրը դարձեալ Սօֆիայի մէջ ինքզինքը կախեց Արքատի Եուակիմէվիչ Սմբրէլպիցքի, որ ցարական ըրջանին երեւանի կառավարիչ եղած է։ 45 տարեկան էր։ Ցաճախ կատա. կով կ'ըսէր իր հայ ծանօթներուն. «Կը յիշե՞ք ինչպէս ձեզ Դաշնակցականներդ կը հալածէինք երեւանի և Կովկասի մէջ»։*

Նոր տուրքեր

Երեսփ. ժողովին եւ ծերակոյտին կողմէ վաւերացուած եւ պաշտօնաթերթերէն կողմէ հրատարակուած գլխաւոր տուրքերն են՝ 1.— ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔԸ, որուն մասին գրեցինք արդէն։ 2.— ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՏՈՒՐՔԵՐԸ. (droits d'enregistrement) *վաճառումի եւ աճուրդի համար 100ին 12էն 15ի բարձրացած է, կալուածներու գնման առթիւ վճարուած արձանագրութեան տուրքը 100ին 14.40էն հարիւրին 18ի բարձրացած է։ Խանութի եւ այլ* fonds de commerce*-ներու արձանագրութեան տուրքը 100ին 9 որոշուած է։ 3.— ԱԼՔՈԼԻ ՏՈՒՐՔ.— Ալքոլի ըրջաբերութեան իրաւունքին վրայ 100 ֆր.ի յաւելում եղած է. ալքոլի. ոգելից ըմպելիներու, լիքէօրներու եւ ափէրիթիֆներու վրայ 100ին 30 տուրք դրուած է։ Կազէօզներու գինը կրկնապատկուած է։ 4.— ՃԱՇԻ-ԻՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ ԴՐՈՒՄԱԾ ՏՈՒՐՔԸ.— Ճաշարաններու, թէյասրահներու, անուշավաճառի խանութներու, սրճարաններու մէջ եւ այլ տեղեր 20 ֆրանքէն աւելի ծախսող յաճախորդներէն հետեւեալ կերպով տուրք պիտի գանձուի.—*

20էն	25	ֆրանքի համար՝		25	սանթիմ
25էն	50	»	»	50	»
50էն	100	»	»	1	ֆրանք
100էն	200	»	»	2.50	»
200էն	300	»	»	5	»
300էն վեր				10	»

5.— ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՅԻ ՏՈՒՐՔԸ (chiffre d'affaires) *հարիւրին 1.30էն 2ի բարձրացած է։ Այս յաւելումէն զերծ են փոքրաքանակ վաճառողները, ինչպէս նաեւ Մարտ 15էն առաջ կատարուած ապսպրանքները։ 6.— ՄԱՔՍԱՏՈՒՐՔԸ հարիւրին 30 յաւելում կրած է։ Ցորենը, սուրճը, քաքաօն, շաքարը եւ երկրագործական մեքենաներու անջատ մասերը այլեւս զերծ չեն տուրքէ։ 7.— Ադի 100 քիլոյէն 20 ֆրանք տուրք պիտի գանձուի. 8.— ԾԽԱՀՈՏԻ ՏՈՒՐՔԸ, սովորական ծխախոտը 1 ֆրանք 50էն 2 ֆր. 50ի բարձրացած է, Մարիլան (դեղին) կօլուազ սիկառէթի տուփը 3 ֆր.ի պիտի ծախուի, սովորական դեղին Մարիլանը (էլէկանթ) 2 ֆր. 75, Քափօրալ կօլուազը (վարդագոյն) 2 ֆր. 70, սովորական Քափօրալը (կապոյտ) 2 ֆր. 50, Վօլթիժէօր սիկառները 50 սանթիմի, սիկարօնները՝ 40 եւ Փիքաուիւրօնները 30 սանթիմի։ 9.— ԼՈՒՑԿԻ՝ 50 ծխմբային լուցկիի տուփը՝ 0.15, գրպանի տափակ տուփերը՝ 0,15, շուկայական լուցկիի տուփը (60 հատի տեղ 50) 0.20։*

Շուտով մանաւանդ հրամանագիր մը պիտի հրատարակուի, գիներու բարձրացումը պաշտօնական դարձնելու համար։ Մինչ այդ, նախկին գիները կը պահուին։

Նամակաղրոշմներու բարձրացման մասին որոշում տրուած չէ տակաւին։

Պալհանեան հանաժողով մը

Ապրիլ 9ին Սօֆիայի մէջ պիտի գումարուի Պալքանեան արհեստակցական միութեանց համաժողովը, նախաձեռնութեամբ Ամսթէրտամի արհեստակցական Միջազգայինին։ Համաժողովին մէջ մանաւանդ պիտի դառնայ Պալքանեան ժողովուրդներու մերձեցումը, բանուոր դասակարգին միջոցաւ։ Ամսթէրտամի պատուիրակները եւս պիտի մասնակցին այս համաժողովին, և հրապարակային բանախօսութիւններ պիտի ընեն Վառնայի, Պուրկազի, Խասքովօի և ուրիշ քաղաքներու մէջ։

Սերպ դաւիճը հրաժարած

Նախարարական նոր տագնապ մը ծագեցաւ Սերպիոյ մէջ։ Պ. Ռատիչ, որ իր յեղափոխական գործունէութիւնը դադրեցնելով յարած էր կառավարութեան, և Փաշիչի դահլիճին մէջ նախարարական պաշտօն ստանձնած էր, իր հրաժարականը տուաւ։ Ասոր վրայ ամբողջ դահլիճը հրաժարեցաւ։

Գետնի ոսկի կը ժողվեն

Երկու տարի առաջ ճարտարագէտ Քալտըրվուտի գլխաւորութեամբ Փանամայի հանրապետութիւնը ղրկուած անգլիական երկրախուզական մարմին մը գտած է հսկայ ոսկեհանքեր, որոնք շատ աւելի կարեւոր են քան ափրիկեան Րէնտի հանրածանօթ ոսկեհանքերը։ Վտանգալից ճամբորդութենէ մը վերջ, մարմինը հասաւ հովիտ մը ուր Հնդիկներ կը բնակին եւ հոն է որ գտաւ ոսկիի դաշտերը։ Ոսկին կը գտնուի հողին մակերեսը եւ այդ թանկագին մետաղը հաւաքելու համար բաւական է միայն գետին ծռիլ։ Այս անգլիական ընկերութեան գլուխը կը գտնուի Սըր Ալֆրէտ Մըլնտ, որ վերջերս ազատական կուսակցութենէն հրաժարելով պահպանողականներուն միացաւ, եւ պ. Սօլլի Ճօէլ։ Ընկերութիւնը մինչեւ այսօր գաղտնի կը պահէր այս դղրդալից գիւտը։ Նոր ընկերութիւն մը պիտի կազմուի, փանամայի ոսկեհանքերը շահագործելու համար։

ՆՈՐ ԿԱԼՈՒԱԾԱՀԱՄԱՐ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Լօզանի կալուածահամարի անօրէն Փրօֆ. Հէկ Էնկիւրի հրաւիրուած է ելմտական գործավարութեան կողմէ, Թուրքիոյ կալուածահամարի գործողութիւնները կատարելու համար։ Այս առթիւ զանազան օտար ընկերութիւններ առաջարկներ ներկայացուցած են։ Գերման ընկերութիւն մը առաջարկած է օգնաւով առնել Թուրքիոյ կալուածահամարի բոլոր քարտէսները։ Փրօֆ. Հէկ յանձնարարած է նորնութեամբ գործադրել զուիցերական օրէնքները։

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՄԵԾ ԵՐԵԿՈՅԹ
ՓԱՐԻԶԻ ՋԱՓԱՂԱՍ ՈՐԲԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ
10 Ապրիլ Շաբաթ գիշեր ժամը 8,30ին
Salle de Géographieի մէջ. 184 Boulevard St. Germain 184
բանախօսութիւն, ապտասանութիւն, մեներգ, ջութակ եւ դաշնակ,
Համերգ «ՍԻՓԱՆ» երգչախումբին կողմէ
կը ներկայացուի ՄՈԼիէրի «ԵՐԿՈՒ ԽՈՒՀԵՐԸ» գաւեշտ։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Հ. Ց. Դ. ՓԱՐԻԶԻ ՈՒսանողական Միութեան դասախօսական ժողովը այս Շաբաթ գիշեր ժամը 8,30ին «Ֆլօրիա» ճաշարանը։ կը խօսի ընկ. Գ. երամեան։ կը հրաւիրուին բոլոր կուսակցական ընկերները։

Հ. Ց. Դ. Մարսէյլի շրջ. կոմիտէի դասախօսութիւնը երկուշաբթի Ապրիլ 11 երեկոյեան ժամը 8ին 63 Rue RéPublique։ կը հրաւիրուին բոլոր ընկերներ ու համակիրները ինչպէս նաեւ պատանի միութեան անդամները։

Դասախօս ընկեր Հոյկ Սէրէնկիւլեան։

Հ. Ց. Դ. Մարսէյլի «Ռոստոմ» խումբի ընդհ. ժողովը Հինգշաբթի երեկոյեան ժամը 8,30ին 63 Rue Républiqueի սրճարանի վերնայարկը։

Հ. Ց. Դ. «Խաժակ» խումբի ժողովը՝ 10 Ապրիլ Շաբաթ երեկոյ, 13 Rue de Londres.

Հ. Ց. Դ. Տեսինի ենթակոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը՝ Ապրիլ 11 կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2ին, ծանօթ հաւաքատեղին։ Ներկայանալ անդամատոմսերով։

ՎԱԼԱՆՍԻ Հայ ցրամադիքը շաբաթ 10 Ապրիլ մեծ պատրաստութեամբ մը ներկայացնէ «Հեքեաթ»ը, հայ-քրտական կեանք, եւ «Տայի կարպպետ» պօլսական-ամերիկահայ կեանքէ խիստ ծիծաղաշարժ կատակերգութիւն մը։

Իմ խորունկ շնորհակալութիւններս կը յայտնեմ այն բազմաթիւ հայրենակիցներուս, ազգականներուս եւ բարեկամներուս, որոնք ցաւակցութիւններով ու ծաղկեփունջերով, իրենց յարգանքն ու վիշտը յայտնեցին ինձ, կնոջս՝ Տիւնուդ Ազատեանի մահուան առթիւ, որ տեղի ունեցաւ փետր. 22ին Լա Պիօթայի, (Պուշ տիւ Ռոն)ի մէջ։

Ղազարոս Գ. Ազատեան
(Տիվըրիկի Օտուռ գիւղացի)

ԵՐԿՈՅԹ-ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ — Նախաձեռնութեամբ Սեբաստահայերու Նահանգային Միութեան եւ հովանաւորութեամբ Վռամշապուհ Եպիսկ.ի, 17 Ապրիլ Շաբաթ երեկոյ ժամը 8ուկէսին 184 Bd. St. Germain, Salle de Géographieի մէջ (մէդրօ Սէն ժէրմէն)։ կը բանախօսեն Պ. Ա. Խատիսեան, Պ. Խոնդկարեան, Բժիշկ. Ա. Պօղոսեան։ Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցի ծանօթ չուիթակահար Պ. Հայկ Կիւտէնեան։

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Խարբերդի բաշաղակ գիւղէն ցակոբ Հայրապետեան, որ կը կարծուի թէ փալիֆոռնիա կը գտնուի։ Գրել Օր. եղսա Մանուկեանի, 84 Ռիւ Ռէպլըվալ, փարիզ։

«Ասպարէզ»էն կը խնդրուի արտատպել. 3.1

Շապին-Գարահիսարցի Տիկին Ալաքսի (ծնեալ Ալմաճեան) վերջերս ամուսնացած պուլկարիա։ Տեղեկացնել Hagop Tchaderdjianի 34 Rue Gruger. Gardanne (B. R.) (France)

Կիրասունցի Նուպար Պալեանեան աքսորուած 1915ին։ Ալն ժամանակ 8 տարեկան։ Գրել «ցաւաջ»ի հասցէով, Մասիս Սահանճեանի։։

COMPTOIR D'OPÉRATIONS EN BANQUE
10, Place de la Bourse et 11, Rue Feydeau, PARIS
Tél. : Gutenberg 06-52 et 06-76
Հանրային սրահ, ուր բոլոր առ բոլոր կը հրապարակուին զանազան արժէթղթերու գները, ինչպէս կ'ըլլայ Պուրսայի մէջ։ Գիւրութիւն կ'ընծայուի ամէն տեսակ արժէթղթերու վրայ պարմանաժամով գործառնութիւններ ընելու հինգ հատով կամ աւելիով, փոխանակ առնուազն 25 հատի, ինչպէս կը պահանջուի Պորսային մէջ, եւ յաճախորդները կարող են իրենք կեցնելու իրենց գործառնութիւնները, արձանագրուած գներուն համեմատ։
ԳՕՆԹՈՒԱՐ ա'ՕՓԷՐԱՍԻՕՆ ԱՆ ՊԱՆՔ հասատաութիւն իր յաճախորդներուն տրամադրութեան տակ կը դնէ շահութիւն և լմնտոնի ու նիւ եորքի Պորսաներուն գները, բոլորը հեռագրով կը ստանայ իրենց եւեւէյներով։
իր անզուգական կազմակերպութեամբ, ԳՕՆԹՈՒԱՐ կը յաճախորդներուն կ'երաշխաւորէ ամէն ապահովութիւն ընծայող գործառնութիւններ։ ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍԻ

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՁԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ
126, Rue du Faubourg St. Denis
Metro : Gare de l'Est Téléphone : Nord 84-04
Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30-7.30—կիրակի եւ տօն օրեր՝ 9-12

ԱԴԱՄ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ
ԴԵՐՁԱԿ ՓԱՐԻԶԻ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆ
Ստացած ենք սեզոնի առթիւ անգլիական եւ Ֆրանսական նորանոր կերպասներ։
24, Rue Bergère, Paris (9) Թելեֆօն Provence 05-47

COMPTOIR PARISIEN DE CHANGE & DE CRÉDIT, S. A.
80, RUE LAFAYETTE, PARIS (9) Tél. BERGÈRE 57-39
ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1919ին
փարիզի ամէնահին Հայ դրամատունը, հայ պաշտօնէութեամբ հայ դրամագլուխով։ կը ստանձնէ ամէն տեսակ սակարանագործողութիւններ, չէք, օտար դրամներու եւ արժեթուղթերու գնում եւ վաճառում։ Ցարեկան 100ին 6 տոկոս ԱՄԻՆ ԿԱՐ օտար դրամներու վրայ։
Արագ գործողութիւն եւ ճշդապահութիւն
Վարիչներ.— Ռ. ԿՐԱՄՊՏՐ *և* ԵՐ. ՃԷԶԻՐԵԱՆ

ՊԷԼՎԻԼԻ ԾԱՆՕԹ ՀԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌ
ԱՐԹԻՆԵԱՆ
Ներկայիս նոր վաճառատուն մը եւս բացած է 28,rue Lesage, մէթրօ՝ Belleville.
Ամէնի եւ նոր խանութները պատրաստ են մեր յարգելի յաճախորդներուն գոհացում տալու համար։
Այս առթիւ մասնաւոր զեղչ ըրած ենք մեր գիներուն վրայ։

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԴԵՐՁԱԿ
ԳԱՐԱԵԱՆ
Tailleur Mignon
5, rue Mignon,
Métro Odéon *և* St. Michel
Ցօսիէթէ Սավանեի թատրոնին դէմ։ Գարնան համար պատրաստած է ճոխ մոդերք մը Ֆրանսական եւ անգլ. սիրուն կերպասներու։
Բաց է նաեւ կէս օրերուն, իրիկունները մինչեւ *8.30*։ իսկ կիրակի օրերը մինչեւ *1.30*։

ՏՕՔԹ. ԻԶՄԻՐԼԵԱՆ
48, rue Montmartre
(Բ. յարկ. աջ կողմը առաջին դուռը)
Ֆրանսացի կարող մասնագէտներու ընկերակցութեամբ կը դարմանէ
ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ԿԱՆԱՆՑ
ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ եւ ՄՈՐԹԱՁԻՆ
ՓԻՆԻ, ԱԿԱՆՋԻ եւ ԿՈԿՈՐԴԻ
հիւանդութիւններ
Téléph. CENTRAL 73-38
Métro : SENTIER կամ HALLES
Ընդունելութեան ժամեր՝ ամէն օր
8ԷՕ—10եւ. 1,30 — 8

ԼՕՅՍ ՏԵՍԱՒ
ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ
ԶՐՈՒՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆ
Ուղեցոյց առօրեայ խօսակցութեան, օրինակներով եւ պիտանի բառերով
ԳԻՆ 75 ՍԷՆԹ
Կ'արժէ որ Ֆրանսա բնակող ամէն հայ գրպանը հատ մը ունենայ անկէ։
ԴԻՄԵԼ
H. Mamasian*ի* Massis Book store
137 1)2 East 27th st.
New-York City U. S. A.

ՍՂՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ ՊԱՅՔԱՐ
Նոր վարչութեանս բացառիկ կարգադրութեամբ, իր տրամադրութեան տակ ունեցած մեծ պաղտահայի մը վրայ օդասուն խոշոր շէնքի մէջ ունինք ամուրիներու համար առանձին մահճակալներով պառկելու տեղեր։ Խիստ մաքուր սպասարկութիւն։ Միայն օրական 2 ֆրանք 30 սանթիմ ընդհ վճարումով։ Թրամուէյով եւ շոգեկառքով հաղորդակցութիւն բոլոր վայրերու համար։ Համոզուելու համար մեկ այցելութիւն բաւ է։
Դիմել նոր վարչութեանս 20 Rue de Bezons, Courbevoie. Tél. 39։

ԱՐԱՄ ԹԱՀՏԱՃԵԱՆ
ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏ
18, rue Claude Vellefaux, Paris
Կ'ընդունի ամէն օր ժամադրութեամբ

ԱՐԵՒԵԼ. ԿԵՐԱԿՈՒՐՆԵՐՈՒ եւ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ ՄԻՒԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ
Այցելեցէք անպատճառ հայկական նոր ճաշարանը, ուր պիտի գտնէք արեւելեան համեղ կերակուրներ, խիստ աժան գիներով։ Շաբաթ եւ կիրակի գիշերները ինճէ-սազ։
36, Rue Polonceau, Paris 18e: Métro Barbès *կամ* Château-Rouge.
Տէր և Տնօրէն Գ. ՋԱՓԱՐԵԱՆ

ՃԱՇԱՐԱՆ COSTAS
ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԿԵՐԱԿՈՒՐՆԵՐՈՒ ՄԱՍՆԱԳԷՏ
Խնամեալ սպասարկութիւն
Ընդարձակ սրահներ
Մասնաւոր սենեակներ
54, Rue du Pont-Neuf,
BRUXELLES,
Tel. *118*.44

ԳՐԱՎԱՃԱՌ ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ
ՊԱԼԵՆՑ
Պատիւ ունի յայտարարել յարգոյ հասարակութեան թէ իր գրատունը հաստատած է փարիզ։
ՃՈԽ ՄԹԵՐՔ
ՀԱՑԵՐԷՆ եւ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳԻՐՔԵՐՈՒ
Պ. Պ. հեղինակներ եւ հրատարակիչներ կրնան իրենց երկերէն մեր մօտ կեդրոնացնել. իրաքանչիւր ամիս վաճառուած ներուն փոխարժէքը ստանալու պայմանաւ։
Գրատանս լիակատար գրացուցակը մամոյ տակ է։
Հասցէ P. BALENTZ.
208 bis Rue Lafayette Paris (10e).

ՏՕՔԹՈՐ
Յ. ՏԷՐ-ԴԱՒԹԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ԱՋՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ
120, Boulevard de Grenelle
Métro La-Motte Picquet.
Tél. Invalides 31-...
Կ'ընդունի ամէն օր 4—7
կիրակի օրերը 10.30—12

ԳՐԱՎԱՃԱՌ ԵՒ ԼՐԱԳՐՎԱՃԱՌ
Բ. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ
Հայերէն և ֆրանսերէն զանազան տեսակ գիրքեր, ինչպէս նաեւ մէկն տեսակ հայերէն թերթեր գնելու համար դիմել
P. Markarian, 30 Av. de ...binson, Sceaux-Robinson. Seine.

ՍԱԿԱՐԱՆ

6 Ապրիլ 1926

ԴՐԱՄՆԵՐ		
Սթերլին,	L. St.	13...
Տոլար,	Dollar	2...
Մարք (ոսկի)	Mark	...
Թրքական Ոսկի	L. Trq.	1...
Թրք. ոսկի	» or	12...
Մէճիտիէ	Médjidié	...
Լէվա 100 հատ	Léva	...
Տրախմի »	Drachme	...
Լիր »	» Lire	1...
Պելժ. ֆրանք	» Frc. Belge	10...
Ջուից. »	Frc. Suisse	5...
Ջերվոնեց	(10 Roubles or)	1...

ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐ		
Եգ. Ֆր. Ֆոնսիէ I	Cr. Fonc. Eg.	2300
» II	»	2050
» III	»	1900
Թուրքի երկաթ.	Lots turcs	130

Comptoir Parisien de change et de Crédit
80, Rue Lafayette

Le Gérant : H. TEURNIER
Impr. MASSIS
208bis, Rue Lafayette Paris(10e)

ՅԱՌԱՋ

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

"HARATCH,,

JOURNAL ARMÉNIEN PARAISSANT TROIS FOIS PAR SEMAINE

Directeur-Propriétaire: SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration / Խմբագրութիւն եւ վարչութիւն) 208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e).

Հեռաձայն՝ Nord 57-82

Մէթրօ.— Louis Blanc կամ Jaurès

ԲԱԺԱՆԵՈՐԴ	եռամսեայ	վեցամսեայ	Տարեկան
Յունաստան և գաղութներ 20 ֆր.		38 ֆր.	75 ֆր.
Անգլիա և » եգիպտոս, Իրան 10 շ.			20 շ.
Ամերիկա	—	3 ա.	5 ա.
Ուրիշ երկիրներ	—	50 ֆր.	100 ֆր.

Հասցէի փոփոխութեան համար 2 ֆր. վճարել անհրաժեշտ է:

ՕՒՐԲԱԹ
9
ԱՊՐԻԼ
1926

9 AVRIL 1926

On reçoit des annonces en français et en arménien.

Ա. ՏԱՐԻ Թիւ 108 — Կը հրատարակուի ԿԻՐԱԿԻ, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ և ՈՒՐԲԱԹ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԴԻՄ

ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԱՄՈՒԼԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԷ ՍՈՒՐԻԱՑԻՆԵՐԸ ԳՐԳՌԵԼ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ ԴԷՄ...

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՀՈԳԵԿԱՆ ԲՈՐՈՏՈՒԹԻՒՆ

Խորհրդային վարիչներն ու գրիչները կը շարունակեն իրենց անպատիւ խաչակրութիւնը, Սուրիոյ դէպքերուն առթիւ:

Խաչակրութիւն մը՝ որ արիւն կը հոտի:

Ամիսներ առաջ Երեւանի «Խորհրդային Հայաստան»ը, Թիֆլիսի «Մարտակոչը», Բագուի «Կոմունիստ»ը եւ անոնց թուաթակները երկինք-գետին իրար կ'անցընէին, ծանուցանելով թէ «վեց հարիւր հայ երիտասարդներ կռուել են Դրուզների դէմ, յանուն ֆրանսիական իմպերիալիզմի»: Ու կը փչէին «ազգայնական աւանտուրիստների» դէմ, կոչերով ու խմբագրականներով: Այն ատեն զբաղեցանք — եւ քանի մը անգամ — այդ շնական ստութեամբ, փաստերն ալ յիշելով: Մեզի հետ լուսաբանութիւններ տուին նաեւ մեր հակառակորդները, որ իրենց փառքը կ'երգեն ամէն տեղ, երկիւղածօրէն բարեւի կեցած: Լուրը շինծու էր, եւ թրքական աղբիւրէ. յատուկ նպատակով արձակուած փամփուշտ մը: Միեւնոյն ատեն, բացատրեցինք թէ ո՛րն է իսկական «ավանտուրա»ն, արտատպելով «Խորհրդային Հայաստան»ի մէկ խմբագրականը (13 Յունուար): Նորէն կարդանք անոր հիմնական մասը.

— «Ահա թէ ինչո՛ւ եւ հայ ժողովուրդի այն հայ հատուածները որ կ'ապրին Սուրիոյ մէջ, առանց վարանումներու պէտք է յարին յեղափոխականներու բանակին եւ աջակցին ու գործօրէն օժանդակեն ցիւրզիներուն»:

Ինչ՞ է փոյթ: Մարդիկը շեփոր մը ունին և անպատճառ պիտի հնչեցնեն զայն, որքան ալ ժանգոտած, խախուտ ըլլայ: Կծկուած՝ միջնաբերդի մը մէջ, քարացած՝ միտքով և խղճով, անոնք թուղթին կը յանձնեն ինչ որ գոց են ըրեր: Հանգիստ չեն կրնար կենալ, կը քերուրտին անբուժելի բորոտութիւնով մը:

Ահաւասիկ մէկն ալ, Արտաշէս Կարինեան, գրոց-բրոց, այժմ նախագահ՝ Հայկենդգործկոմի: Յօդուածաշարքի մը մէջ («Ժ. Հ.» Մարտ 20 և 23), Ա. Կ. կը ճգնի համոզել թէ կեղծիք է Դաշնակցութեան չէզոք դիրքը Սուրիոյ դէպքերուն մէջ, խառնիխուռն կը շարէ գիրքերէ քաղուած տեսութիւններ «բուրժուազիայի և պրոլետարիատ»ի հակամարտութեան մասին, և կը հանէ եզրակացութիւններ որոնց ամէն մէկը առանձին վերլուծում պիտի պահանջէր, Այսօր կ'առնենք այն ինչ որ կապ ունի մեր նիւթին հետ:

Հայ պոլշեւիկ վարիչը չի հաւատար Հայերու չէզոքութեան: Փա՞ստ, — «Որովհետեւ չէզոքութիւն չի կարող լինել այնտեղ որտեղ օդանաւերը աւերում են գիւղերն ու աւանները, իմպերիալիստական խմբերը կոտորում են խաղաղ շինականներին, իսկ միեւնոյն այդ շինականների հիւրասիրութիւնը վայելող եկուոր բնակչութիւնը սեղմուում է գիշատիչների կողքին»:

Մանաւանդ որ, այդ «չէզոքութեան» շնորհիւ, «եկուորների վաճառական դասը ուռճանում եւ ուժեղանում է շահագործող Արեւելքցիների կողքին»:

Եւ նորէն գարշելի սուտը. «Արտասահմանի հայ լրագրերից մենք գիտենք արդէն, որ Դրուզների ձեռքն ինկած ֆրանսիական գերիներից 500 հոգի Հայեր էին»:

Եւ այս թխածոյ կրկնութիւնը ճիշտ այն պահուն, երբ սուրիական կոմիտէին կարգ մը վարիչները սուտ և գրգռիչ լուրեր կը տարածեն մինչև Հռոմ և Ամերիկա, հայ կամաւորներու մեղսակցութեան, իբրև թէ կատարուած ջարդերու, տասը հազարնոց հայկական բանակի մը մասին. երբ Սուրիոյ հայկական կազմակերպութիւնները — կաթողիկոսն ալ միասին— հազար կնոր կ'ըլլան, գաղտնի գործակալներու ցանած որոմը չէզոքացնելու, մինչև անգամ Հայերու ոստիկան-զինուորութիւնը խափանելու համար: Ու՞ր է տարբերութիւնը Հայաստանի կերդրոնական Գործադիր Կոմիտէի նախագահ Արտաշէս Կարինեանի, և Դամասկոսի ժողովրդական կուսակցութեան նախագահ Տօքթ. Շահպէնտէրի, Երեւանի «Խորհրդային Հայաստան»ին և Ատանայի «Տօղրու Եօլ»ին կամ Պոլսոյ «Իգտամ Ազգամ»ին:

Այս հարցումը կ'ուղղենք այն ենթադրութեամբ թէ պոլշեւիկ յօդուածագիրն ալ մէկ նպատակ ունի, — կանխել նոր կոտորած մը: Միւս ակադեմական տեսութիւնները բան չեն ապացուցաներ. կ'արհամարհենք նաեւ իր հակադաշնակցական ճամարտակութիւնները, որոնց հիւսուածքն իսկ տգիտութիւն եւ մոլեռանդութիւն կը մատնէ:

Արդ, եթէ արաբական կոմիտէն կամ Սուլթան էլ Աթրաշ թարգմանել տան այս ամբողջ գրուածքը, եւ նման հազարումէկ սուտեր եւ սոփեստութիւններ, Սուրիոյ հայ գաղթականութիւնը կը փրկուի՞ թէ կը կոտորուի:

Եւ դեռ շատ քիչ բան քաղեցինք:

Բնագրին մէջ կան այնպիսի արտայայտութիւններ, որոնց ոգին շատ լաւ կը հասկնան Արեւելքի ժողովուրդները:

Արդէն իսկ, մինչեւ հիմա կատարուած մասնակի ջարդերու մեղքը Հայերուն վրայ կը ձգէ Ա. Կ. Շ.

ՄԱՄՈՒԼ

ԵԹԷ ԵՐԵՍՈՒՆ ՄԻԼԻՈՆ ԸԼԼԱՅԻՆՔ...

Ազաօղլու Ահմէտ պէյ, Բագուի տխրահռչակ Ադայեբը, որ այժմ կեդրոնական դէմք է Էնկիւրիի մէջ, իբրեւ երեսփոխան և հրապարակագիր, խմբագրականով մը կ'ողբայ թուրք մանուկներու անհաշիւ կորուստը.

— «Իրապէս ողբերգական է թուրք երախաներու ճակատագիրը, իբրեւ հետեւանք տգիտութեան եւ թշուառութեան: Ինչքան սրտաճմլիկ տեսարաններու ականատես եղայ վերջին ճամբորդութեանս ընթացքին, Անատոլուի մէջ, Էնկիւրիէն մինչեւ Կարս: Հարցուցէք թուրք հօր մը թէ քանի զաւակ ունի, եւ խոր հառաչանք մը պիտի ըլլայ իր առաջին պատասխանը: Յետոյ պիտի լսէք պատմութիւն մը որ պիտի ճմլէ ձեր սիրտը իր սրտակեղեք պարզութեամբ: Պիտի պատմէ թէ վեց, ութ, նոյն իսկ տասը զաւակ ունեցած է, բայց պիտի աւելցնէ. «Հիմա միայն մէկը մնացած է» (կամ երկու): Իսկ միւսնե՞րը... երեք-չորսը մեռած են երկու, երեք, չորս կամ հինգ տարեկանին, ջերմէ, պաղառութենէ, հարսանեաց, — ի՞նչ գիտնամ: Մէկ-երկուքն ալ ապահովաբար պատերազմի մէջ մնռած են:

«Մինչեւ ե՞րբ պիտի տեւէ այս ողբալի կացութիւնը: Շարունակ բնակչութեան նուազութենէն կը գանգատինք: Այդ նուազման հետեւանքները միայն երկրին տնտեսական, երկրագործական եւ ճարտարագործական կեանքին մէջ չէ որ կը զգացուին: Անոնք միեւնոյն ատեն կը քաջալերեն մեր նախանձոտ թշնամիները, որոնք շարունակ մեր վրայ յառած են իրենց աչքերը: Եթէ միայն Անատոլու կարենար երեսուն միլիոն բնակիչ ունենալ, ո՛վ պիտի համարձակէր չափուիլ մեզի հետ»:

ՔՐՏԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԸ

Թանի Պոլսոյ Թղթակիցը, որ ծանօթ է իբրեւ Թրքասէր, հետեւեալ մանրամասնութիւնները կուտայ քրտական շարժումին մասին.—

Մարտի կիսուն Էնկիւրիէն կարճ հեռագիր մը կը հաղորդէր թէ Մծբինի կողմերը տեղական բնոյթ կրող ըմբոստութիւն մը ծագած է: Զինեալ հրոսախումբեր յանկարծակի յարձակած են սահմանապահ թուրք պահականոցներուն վրայ, քանի մը զինուոր դերի բռնած եւ փորձած են գրաւել Միտիաթ աւանը, սահմանէն 50 քիլոմեթր ներս: Բարեէսին վրայ փոքր ակնարկ մը ցոյց կուտայ թէ այս ըմբոստութիւնը ծագած է հոն, ուր Թուրքիոյ, Սուրիոյ և Իրաքի սահմանները իրար կը հանդիպին: Ուրիշ հեռագիրներու համաձայն, ըմբոստները մասամբ Ասորի Քաղդէացիներէ եւ Եզիտիներէ կը բաղկանան: Ապստամբութեան վարիչ Չաճօ 50 տարեկան է եւ ազդեցութիւն ունի այդ շրջանի Եզիտիներուն վրայ: Անցած տարի Քիւրտիստանի ապստամբութիւնը զսպելու համար աջակցած էր Թուրք կառավարութեան, եւ Տիարպէքիրի մէջ ներկայ եղած էր 47 քիւրտ շէյխերու կախուելուն: Սակայն հիմա ինք է որ նոր ըմբոստութիւնը կազմակերպած է:

Թուրք կառավարութիւնը, որ աչալուրջ կը հսկէ շէյխ Սաիտի ապստամբութենէն ի վեր, այս անգամ անակնկալի չենթարկուեցաւ եւ առաջին օրէն ըմբոստութիւնը սահմանափակուեցաւ Մծբին-Ճէզիրէ իսկն Օմար-Միտիաթ եռանկիւնին մէջ:

Մինչեւ հիմա պաշտօնական ո եւ է զեկոյց չլուսաբանեց այս ապստամբական շարժումին սկզբնաւորութիւնն ու պատճառները: Կը կարծուի սակայն թէ այս, ինչպէս եւ Քիւրտիստանի ապստամբութիւնը ամէն բանէ առաջ գործն է տեղացի պէյերու եւ շէյխերու, որոնց շահերը ուղղակի վտանգուած են հանրապետութեան բարենորոգումներու երեսէն: Այս վերջինը կ'ուզէ անցեալի բոլոր հետքերը ջնջել, հպատակեցնել սուլթանական շրջանի տէրէպէյիները եւ ջնջել միջնադարեան աւատապետութիւնը:

Դէպքը պատահած ըլլալով հարաւային սահմանին վրայ եւ Միջազետքի մօտիկ, թուրք թերթերը ասկէ զատ ատոր մէջ օտար մատ տեսան, այսինքն Անգլիոյ մատը: Այս վերջինը իր դերը ամբացնելու համար Մուսուլի վիլայէթին մէջ եւ ցոյց տալու համար որ Թրքական Քիւրտիստանի բնակիչները դոհ չեն Էնկիւրիի կառավարութենէն, ամէն զինով դժուարութիւններ կը ստեղծէ նոր Թուրքիոյ: Հաքիմիյէթը Միլլիյէ ուշադրութիւն հրաւիրեց այն իրողութեան վրայ թէ Մծբինի ապստամբութենէն քանի մը օր առաջ Իրաքի անգլ. իշխանութիւնները Մուսուլի հիւսիսակողմը բնակող Քիւրտերուն ինքնավար վարչութիւն մը շնորհեցին: Էնկիւրիի կիսապաշտօն օրկանը այս նոր վարչաձեւին մէջ կը տեսնէ քաղաքական նպատակ մը, այն է՝ վերջնապէս ստեղծել անկախ Քիւրտիստան մը, հակադրելով զայն Թուրքիոյ կենսական շահերուն:

Աւելցնենք որ այս դէպքին հետեւանքով քաղաքական շրջանակները անգամ մը եւս քննեցին Արեւելեան նահանգներու վարչական եւ տնտեսական բարենորոգումը: Ամէնէն կարեւորը հողային խնդրին լուծումն է: Այս շրջաններու գիւղացիները հողի սեփականատիրութեան ամենադոյզն իրաւունքն իսկ չունին եւ իրենց դիրքը կը նմանի աւետապետական շրջանի ճորտերու դիրքին: Կարելի չէ քանի մը ամսուան մէջ լուծել այս կնճռոտ հարցը: Էնկիւրի կտրուկ միջոցի դիմելով որոշեց Իզմիր եւ ուրիշ ծովեզերեայ քաղաքներ փոխադրել Արեւելեան նահանգներու բազմաթիւ շէյխերը, պէյերն ու աղաները:

ԱՆԳԼԻՈՅ և ՍԿՈՎՏԻՈՅ մէջ կրկին համաձարակ կը տիրէ: Միայն Լոնտոնի մէջ մէկ շաբթուան մէջ 155 հոգի մեռան: Կլասքօի հիւանդանոցները խռնուած են. հիւանդներուն մէջ են նաեւ 140 ոստիկաններ եւ 200 երկաթուղիի գործաւորներ: Վիքթորիա իշխանուհին եւ Անգլիոյ գահաժառանգ իշխանը եւս կրկին բռնուեցան, բայց այժմ վտանգը անցուցած են:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՄԱՀՀԱՓՈՐՁ ՄՈՒՍՕԼԻՆԻԻ ԴԷՄ

Պառաւ կին մը առջի օր ատրճանակով մահափորձ կատարեց Մուսօլինիի վրայ, որ քիթէն թեթեւօրէն վիրաւորուեցաւ: Իտալիոյ դիկտատորը շուտով գտաւ իր պաղարիւնը և հրահանգ տուաւ խիստ միջոցներ ձեռք առնել՝ հանրային անդորրութիւնը չխանգարելու համար: Տէրորիսթը ձերբակալուած է:

Մահափորձին հեղինակն է Իրլանտայի քաղաքական յայտնի դէմքերէն Լօրտ Էշպըրնի աղջիկը՝ Վիօլէթ Ալպինա Ճիպսըն, որուն եղբայրը Լօրտ Էշպըրն Ֆրանսա կը բնակի: Ջերբակալութենէն յետոյ Տիկ. Ճիպսըն անգլիերէն քանի կը անհասկընալի խօսքեր մրթմրթաց: Լօրտ Էշպըրնի կինը յայտնած է թէ Տիկ. Ճիպսըն երկար ատենէ ի վեր կորնցուցած է ուղեղին հաւասարակշռութիւնը և քանիցս փորձած է անձնասպան ըլլալ: «18 ամիսէ ի վեր չենք տեսած զինքը և ամէն յարաբերութիւն խզած ենք իրեն հետ: Տիկ. Ճիպսըն խորհրդապաշտ կաթոլիկ մըն է և ֆաշիստ: Հակառակ ատոր, յաճախ յայտարարած է թէ Պապը պիտի սպաննէ»:

Մահափորձը մեծ յուզում առաջ բերած է ամբողջ Իտալիոյ, մանաւանդ Հռոմի մէջ: Մուսօլինի ժամը 4ին նախագահեց պաշտօնական արարողութեան մը և վարչապետարանի պատշգամբէն ճառ մը խօսեցաւ պալատին առջև խռնուած անհամար բազմութեան.

— Կ'ուզեմ քանի մը վայրկեան ձայնս լսելի ընել տալ, ըսաւ, համոզելու համար ձեզ թէ բնաւ չէ փոխուած անոր շեշտը և սրտիս բաբախումը չէ արագացած: Հպարտ եմ որ կը պատկանիմ սերունդի մը, որ երբեք չի դողար, այլ միշտ յառաջ կը քալէ, ճակատագրին ցոյց տուած ճամբուն վրայ: Ո՛չ մէկ բան և ոչ ոք պիտի կրնայ կեցնել յաղթական ֆաշիստի անտեղիտալի յառաջխաղացումը: Ո՛չ մէկ վտանգ կը սպառնայ ֆաշիստ վարչաձեւին:

Այբոխէն մէկը պոռաց, «Հապա օտարնե՞րը»:— Օտարներուն դէմ պիտի ճակատինք: Եթէ այս խօսքին է որ կը սպասէիք, ահա ըսի զայն:

Աշխարհի չորս կողմէն հեռագիրներ սկսան տեղալ՝ շնորհաւորելու համար Իտալիոյ դիկտատորը՝ մահափորձէն անվնաս ազատելուն առթիւ:

Քանկալօսի յաղթանակը

Յունաստանի նախագահական ընտրութիւնը տուաւ սպասուած արդիւնքը: Քանի նահանգներու մէջ ալ, մանաւանդ Սելանիկ, Աթէնք և Փիրէա, Զօր. Փանկալօսի յաղթանակը չախչախիչ եղաւ. միջին հաշուով ընտրողները 100ին 80 համեմատութեամբ իրենց ձայնը տուած էին Յունաստանի դիկտատորին: Այս յաղողութեան հանդէպ ընդդիմադիրները սահմռկած են: կիրակի տեղի կ'ունենայ միւս նահանգներու քուէարկութիւնը:

Զօր. Փանկալօս այժմէն հաստատ հիմերու վրայ կ'ուզէ ղբնել իր իշխանութիւնը և հանրապետութեան նախագահի պաշտօնը խրտուիլակի դերէն ազատելով, աւելի հեղինակաւոր դարձնել զայն: Այսպէս, հեռագիրները կը հաղորդեն թէ պաշտօնաթերթը հրատարակած է հրովարտակ մը, հետեւեալ փոփոխութիւնները մտցնելով Սահմանադրութեան մէջ.— «Նկատելով որ ներկայ խորհրդարան. դրութեամբ դժուար կ'ըլլայ հաստատ և տեւական կառավարութիւններ կազմել, փափաքելով ստեղծել բնականոն խորհրդարանային դրութիւն մը, որ երկիրը կարենայ կառավարել, քաջալերուած ժողովուրդին մեզի հանդէպ ցոյց տուած վստահութեան նոր հաւաստիքէն, կը հրամայենք Սահմանադրութեան 76րդ յօդուածին մէջ հետեւեալ փոփոխութիւնները մտցնել. «Հանրապետութեան նախագահը կրնայ միշտ լուծել երեսփոխանական ժողովը, իր շրջանի աւարտելէն առաջ»: Իսկ 85րդ յօդուածին վրայ հետեւեալ յաւելումը պիտի կատարուի. «Նոյն նստաշրջանի ընթացքին կարելի չէ անվստահութեան բանաձեւ առաջարկել կառավարութեան դէմ, որ արդէն վստահութեան քուէ մը ստացած է: Մէկ նախարարի դէմ անվստահութեան առաջարկ կարելի է ներկայացնել, եթէ կառավարութիւնը հաւաքաբար պատասխանատուութիւն չստանձնէ. Հանրապետութեան նախագահը ամէն նստաշրջանի իրաւունք ունի կառավարութեան հանդէպ վստահութեան կամ անվստահութեան քուէ պահանջելու:

Փանկալօս դեռ ուրիշ փոփոխութիւններ ալ պիտի մտցնէ: Այս նպատակով պիտի կազմուի եօթը իրաւագէտներէ բաղկացած մարմին մը:

Սուրիոյ կռիւները

Ֆրանսացիները շարունակելով իրենց յարձակողական

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

Ամերիկահայ գրող Վ. Սարոյեանի «Մարդկային կատակերգություն» վեպի մասին

Ամերիկահայ գրող Վիլյամ Սարոյեանի «Մարդկային կատակերգություն» վեպը հրատարակվել է 1943 թ. Նյու Յորքում։ Վեպի հերոսը 14 տարեկան պատանի Հենրի Մարինն է, որ ապրում է Կալիֆորնիայի Սան Ֆրանցիսկո քաղաքում։ Հենրին ծնվել է աղքատ ընտանիքում։ Նրա հայրը՝ Արամը, հյուսն է, մայրը՝ Լիլին, տնային տնտեսուհի։ Հենրին ունի մի քույր՝ Մարին, որ նրանից մեծ է։ Հենրին սիրում է Մարինին, բայց նրա սերը մանկական է։ Հենրին ուսանում է տեղի միջնակարգ դպրոցում։ Նա սիրում է գրականություն, ինքն էլ գրում է պատմվածքներ։ Նրա ուսուցիչներից մեկը՝ Ուիլյամսը, նրա մեջ տեսնում է ապագա գրող։ Հենրին ընկերանում է Ուիլյամսի հետ։ Ուիլյամսը նրան ծանոթացնում է գրականության հետ։ Հենրին կարդում է Մարկ Տվենի, Ջեք Լոնդոնի, Ֆրենսիս Բրետ Հարտի, Ռոբերտ Լուի Ստիվենսոնի, Ալեքսանդր Դյումա-հոր, Ալեքսանդր Դյումա-որդի, Վիկտոր Հյուգոյի, Էդգար Ալան Պոյի, Ջեյմս Ֆենիմոր Կուպերի, Ջեք Լոնդոն

ՎԱՏԱ Վ

ՂԱՀԱՎԱՅԻՆ ՂՆԿՈՒԹՅՈՒՆ

«Le Verbe» գրական-գեղարուեստական տասնօրեայ հանդէսն է, որուն խմբագրութեան կը պատրաստուի մասնաւոր համար մը՝ նուիրուած Վատա Վ-ի ստեղծագործութեան։ Հոդուածներ, յուշեր, նամակներ եւ անտիպ գրութիւններ կը պարունակէ այս համարը, որ կը լոյսնայ Յունուարին։

Ընդունուած են բանաստեղծութիւններ, արձակ գործեր, ինչպէս նաեւ նկարներ, որոնք կը վերաբերին Վատա Վ-ի կեանքին եւ գործունէութեան։

Հասցէ՝ Le Verbe, rue de Sèze—Paris (IXe).

Ա. ՆԱՀԱՊԵՏԵԱՆ ՆՈՐ ԳԻՐՔԵՐ

Ա. Նահապետեան նոր գիրքեր տայու միտումով կը հրատարակէ «VOZROJDENIE» շաբաթաթերթը Paris-ի մէջ։ Առաջին հատորը, որ պիտի ունենայ 200 էջ, պիտի պարունակէ Ա. Նահապետեանի ամբողջ գրական ժառանգութիւնը։ Ան կը պարունակէ նաեւ հեղինակին անտիպ գործերը։ Հատորը պիտի հրատարակուի 5 Ապրիլ 1926-ին։ Գինը՝ 25 ֆրանք։ Պատուիրատուները պիտի ստանան զայն առանձին փոստով։

Ա. ՆԱՀԱՊԵՏԵԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑ

ՀԱՅ ՏՈՒՆԻ ՀԱՐՑԸ

Ամերիկահայ ազգաբնակչութեան մեծ մասը կը բնակի քաղաքներու մէջ։ Գիւղերու մէջ ապրողներուն թիւը շատ սակաւ է։ Ամերիկահայ գիւղացին ունի իր հողը, իր տունը, իր ընտանիքը, իր անասունները, իր ամառանոցը, իր ձմեռանոցը։ Ան ունի իր ամառնային եւ ձմեռնային արօտավայրերը։ Ունի իր ջուրը, իր ցորենը, իր ալիւրը, իր հացը։ Ունի իր կաթը, իր կարագը, իր պանիրը։ Ունի իր միրգերը, իր բանջարեղէնները։ Ունի իր ձուերը, իր հաւերը։ Ունի իր ոչխարները, իր կովերը, իր ձիերը։ Ունի իր մեղուները, իր մեղրը։ Ունի իր ծխախոտը, իր գինին։ Ունի իր ամառնային եւ ձմեռնային հագուստները։ Ունի իր ամառնային եւ ձմեռնային կօշիկները։ Ունի իր ամառնային եւ ձմեռնային գլխարկները։ Ունի իր ամառնային եւ ձմեռնային ձեռնոցները։ Ունի իր ամառնային եւ ձմեռնային գուլպաները։ Ունի իր ամառնային եւ ձմեռնային ներքնազգեստները։ Ունի իր ամառնային եւ ձմեռնային վերնազգեստները։ Ունի իր ամառնային եւ ձմեռնային ամէնքը։

Ամերիկահայ գիւղացին ունի իր ամառնային եւ ձմեռնային ամէնքը։ Ան

Սուրիոյ մէջ, գրաւեցին Պայասը, Հերմոնի շրջանին մէջ։ Տիւրզի ապստամբները ապաստանեցան Պաղեստին, ուր դինաթափ եղան։ Այս վայրէն յաջողութիւնը ֆրանսացիներուն արժեց մէկ մեռեալ եւ չորս վիրաւոր։ Թշնամին ռազմադաշտին վրայ թողուց 204 դիակ եւ 250 վիրաւոր։

Միւս կողմէ անգլիական թերթ մը Դամասկոսէն կը տեղեկանայ թէ Տիւրզիները Դամասկոսէն տասը քիլոմեթր հեռուն վաճառաբարձ կառախումբի մը վրայ յարձակած են, գրաւելով բոլոր ապրանքները եւ գերի բռնած են երկաթուղիի վեց պաշտօնեաներ։ Զինուորներ ղրկուած են՝ հետապնդելու համար ապստամբները։

*** Ամերիկացի զօրավար Հարբի Սմիթ Սուրիա գնաց, քրն, նուիթիւն մը կատարելու կացութեան մասին, առանձնապէս զինուորական տեսակէտով։

Նոր խռովութիւններ

Հնդկաստանի մէջ նոր խռովութիւններ ծագեցան երկուշաբթի գիշեր։ Հազարի մօտ իսլամներ ոստիկանական պահականոցի մը վրայ յարձակած ըլլալով, ոստիկանութիւնը կրակ բացաւ, վիրաւորելով յարձակողներէն շատեր։ Փողոցներուն մէջ իսլամի և հնդիկի միջև կռիւները կը շարունակուին։ Երեքշաբթի գիշեր մզկիթի մը վրայ յարձակում գործուեցաւ։

Կալկաթայէն 25 մղոն հեռու Կուրիփօրի մէջ կացութիւնը խիստ ծանր է։ Մանարանի մը քանի մը հազարի հասնող բանուորները գործադուլ հռչակեցին Եւրոպացիի մը կողմէ բնիկի մը սպանութեան վրայ։ Բանուորները յարձակեցան Եւրոպացիներուն վրայ, որոնցմէ չորս հոգի վիրաւորուեցաւ։ Ոստիկանական ուժեր կանչուած են օգնութեան համար։

Գերմանիա իր վառելեղը կը յիշէ

Առջի օր Պերլինի մէջ մեծ հանդիսաւորութեամբ տօնուեցաւ Հինտէնպուրկի զինուորութեան 60ամեակը։

Գերմանիոյ նախագահը շառաւիղն է ռազմիկներու ընտանիքի մը որ նշանաւոր հանդիսացած է Միջին դարէն իվեր։ Հաբիւր հազարաւոր ժողովուրդ կը ժամնակցէր հանդիսութեանց։ Ընդունելութիւնը տեղի ունեցաւ նախագահական պալատին մէջ։ Պատասխանելով պատերազմական նախարար Գօսլերի ճառին, Հինտէնպուրկ ըսաւ.

— «Ցաւագին մելամաղձութեամբ մըն է որ կը յիշեմ հին խրոխտ բանակը։ Ազգին եւ ժողովուրդին բանակն էր այն որ կատարեց իր պարտքը հայրենիքը պաշտպանելու համար. բայց ատկէ զատ դաստիարակութեան կեդրոն մըն էր ան ամբողջ ազգին համար, բարձրագոյն դպրոց մը պարտականութեան եւ հայրենասիրութեան կատարման համար։ Հիմա է որ լիովին կը հասկնանք թէ ի՞նչ կորնչցուցինք, կորնչցնելով բանակը։ Նոր բանակը բոլորովին տարբեր հիմերու վրայ շինուած է եւ փոքր է։ Փոխանակ պատիւ մը եւ պարտականութիւն մը ըլլալու զինուորութիւնը, կամաւոր գործ մը դարձած է։ Բայց բարձր բռնելով մեր զինուորական անցեալին մեծ աւանդութիւնը, նոր բանակը կրնայ դառնալ պահակը ազգային օրուութեան եւ ապահովութեան, պահպանելու համար գերման ազգին ռազմական յատկութիւնը»։

Յարը կ'ուզեն աւելի գնով...

Ռուս միապետականներու Փարիզի ժողովին մէջ ծայրագոյն ձախակողմեանները, այսինքն բացարձակ միապետութեան կողմնակիցները մեծամասնութիւն կը կազմեն։ Նախագահական ընտրութեան առեն չափաւոր միապետական Սթրուվէի ընտրութիւնը յաջողցնելու համար ժողովականներէն շատեր սպառնացին մեկնիլ ժողովասրահէն։ Ռուս տարագիրներու դերին մասին Սէմէնօֆի տեղեկագրէն յետոյ, փրօֆէսէօր Ֆէտօրօֆ, որ ռուս ուսանողներու օժանդակ մարմնի նախագահն է, յայտարարեց թէ նախապէս կարելի չէ ոչ Ռուսիոյ կառավարութեան ձեւը որոշել, ո՛չ ալ հատուցում պահանջել յեղափոխութեան առեն կորսուած գոյքերու համար։ Ձախակողմեանները սուլեցին Ֆէտօրօֆի խօսքերը։ Ցետոյ խօսեցաւ նախկին վարչապետ Թրէփօֆ, որ առաջարկեց տեսակ մը պետական խոր հուրդ ընտրել։ Ասկէ վերջ ուղերձ մը քուէարկուեցաւ մեծ դուքս Նիքօլային։ Առաջարկուած բանաձեւը կ'ըսէր թէ տարագիր Ռուսերը իրենց անձն ու ինչքը մեծ դուքսին տրամադրութեան տակ կը դնեն եւ թէ պատրաստ են քալելու առաջին ազդանշանին։ Գործարանատէրերը պահանջեցին որ «ինչք» բառը աւրուի, ինչ որ ընդունուեցաւ։ Տասը հոգիէ բաղկացած դիւանը ժողովասրահէն մեկնեցաւ քուէարկուած բանաձեւը անձամբ ներկայացնելու համար մեծ-դուքսին։

Չինաթափութեան հանաժողովը

Տօքթ. Նանսէն կը հերքէ Մոսկուայի մէկ թերթին այն լուրը թէ ինք իրաւարար կարգուած է որոշելու համար զինաթափութեան համաժողովի նախապատրաստական յանձնախումբի գումարուելիք քաղաքը։ Ռուսիա մերժեց մասնակցիլ այս նախապատրաստական ժողովին, այն պատրուակով թէ անիկա Զուիցերիոյ մէջ պիտի գումարուի։ «Տէյլի Թելէկրաֆ» կը գրէ թէ ասիկա պատճառ չէ սակայն որ յիշեալ ժողովը չյաջողութեամբ պսակուի և նոյն իսկ յոյս կը յայտնէ թէ Ռուսիա պիտի մասնակցի բուն ժողովին։ Մոսկուա այս օրերս կրկին կ'աշխատի Զինաստանի և Պալթեան պետութիւններու հետ համաձայնութիւններ կնքել։

Ֆրանսա եւ Անգլիա Ահւելքի մէջ

Սուրիոյ մարզպանը մասնաւոր խօսակցութեան մը մէջ «Թայմզ»ի Պէյրութի թղթակցին յայտարարած է թէ բերանացի խօսակցութիւններն ու բանակցութիւնները շատ աւելի լաւ արդիւնքներու կրնան յանգիլ և յաջողութեամբ լուծել միանգամայն Սուրիան և Պաղեստինը շահագրգռող խնդիրները։ Մարզպանը մտադրած է ամէն երեք ամիսը անգամ մը տեսակցիլ զանազան ճիւղերու վարիչներուն հետ։ Ցետոյ յայտնած է թէ մօտ օրէն Սուրիա պիտի այցելէ Երուսաղէմի զինուորական կառավարիչը։ Իրաքի և Պաղեստինի տարբեր վարչաձեւերուն մասին խօսելով, մարզպանը մասնաւորապէս շեշտած է Եգիպտոսի մէջ ձեռք բերուած փորձառութեան մեծ կարեւորութիւնը։ Նոյնպէս յայտնած է թէ կարգ մը խնդիրներ Փարիզի և Լոնտոնի մէջ կարելի է լուծել։

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Հայ նոր նպարավաճառատունը օրէ օր շատցող իր բազմաթիւ յաճախորդներուն հրապարակով կուգայ իր շնորհակալութիւնները յայտնել։ Քաջալերուած անոնց ցոյց տուած վստահութենէն, արդէն հրապարակի գիներուն հետ բաղդատելով ածան եւ մաքուր եղող իր ապրանքներուն վրայ կը փութայ նոր նուէր մը եւս աւելցնել։

Այսպէս՝ իւրաքանչիւր յաճախորդի իր գնած ապրանքներուն փոխարժէքը նշանակող տոմսակներ պիտի տրուին։ Երբ ամբողջ արժէքը հարիւր ֆրանքի հասնի, տոմսակը ներկայացնողին, իր կողմէ պատրաստուած՝

ՄԷԿ ՏՈՒՓ ԼՕՔՈՒՄ ՆՈՒԷՐ ՊԻՏԻ ՏՐՈՒԻ

ՆՈՐ ՀԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԳԷՈՐԳ ՄԱՐԹԱԵԱՆ — ՅՈՎՍԷՓ ԱԶԻԶԵԱՆ

52 - 54, Rue Piat, PARIS 20e

Մէթրօ՝ Պ.Է.Վ.Ի.Լ. Tél. ROQUETTE: 92-56

Փարիզի ապսպրանքները յաճախորդին տունը կը յանձնուին։
Ապսպրանքներ կ'ընդունուին թէլէֆոնով և նամակով։
Առուարձանները քօլի փօսթալով կը ղրկուի։
ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ Գաւառները եւ արտասահման ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՄԵԾ ԵՐԵԿՈՅԹ

ՓԱՐԻԶԻ ԶԱՓԱՇԱՍ ՈՐԲԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

10 Ապրիլ Շաբաթ գիշեր ժամը 8.30ին

Salle de Géographieի մէջ. 184 Boulevard St. Germain 184 բանախօսութիւն, արտասանութիւն, մեներգ, ջութակ եւ դաշնակ, Համերգ «Սիփան» երգչախումբին կողմէ

Կը ներկայացուի ՄՈԼԻԷՐԻ «ԵՐԿՈՒ ԽՈՒՀԵՐԸ» դաւեշտ։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Հ. Ց. Դ. ՓԱՐԻԶԻ Ուսանողական միութեան դասախօսական ժողովը վաղը Շաբաթ գիշեր ժամը 8,30ին «Ֆլօրիա» ճաշարանը։ կը խօսի ընկ. Գ. Երամեան։ կը հրաւիրուին բոլոր կուսակցական ընկերները։

Հ. Ց. Դ. Մարսէյլի շրջ. կոմիտէի դասախօսութիւնը երկուշաբթի 11 Ապրիլ երեկոյեան ժամը 8ին 63 Rue République։ կը հրաւիրուին բոլոր ընկերներ ու համակիրները ինչպէս նաեւ պատանի միութեան անդամները։

Դասախօս ընկեր Հայկ Մեբէնկիւլեան։

Հ. Ց. Դ. «Խաժակ» խումբի ժողովը՝ վաղը Շաբաթ երեկոյ, 13 Rue de Londres.

Հ. Ց. Դ. Տեփինի ենթակոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը՝ Ապրիլ 11 կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2ին, ծանօթ հաւաքատեղին։ Ներկայանալ անդամատոմսերով։

ՎԱԼԱՆՍԻ Հայ Տրամադիքը վաղը շաբաթ մեծ պատրաստութեամբ կը ներկայացնէ «Հեքեաթ»ը, հայ-քրտական կեանքէ, եւ «Տայի կարապետ» պօլսական-ամերիկահայ կեանքէ խիստ ծիծաղաշարժ կատակերգութիւն մը։

ԿՈՉ

Նկատի ունենալով հայ մեքենագործ արհեստաւորներու միութեան մը անհրաժեշտութիւնը, խումբ մը մասնագէտ մեքենագործներ նախաձեռնարկ եղան՝ միութիւն մը հիմնելու, նպատակ ունենալով՝ Մեքենագիտութեան մասնագիտական դասեր տալ, գործնական եւ տեսական մէթոտներով։

Բոլոր անոնք՝ որ կը զգան մեքենագիտական արհեստին անհրաժեշտութիւնը, թող հաճին ներկայ ըլլալ ընդհ. ժողովին, որ տեղի պիտի ունենայ կիրակի 11 Ապրիլ ժամը 2.30ին, 40 rue de Bellevilleի ճաշարանի վերնայարկը։ Métro Belleville.

Անիքեան եւ Մուրատեան ընտանիքները իրենց սրտագին շնորհակալութիւնները կը յայտնեն ամէն անոնց՝ որոնք հաճեցան ներկայ ըլլալ իրենց զաւկին եւ տիկնոջ՝ վաղամեռիկ Տիկին ԱՆՆԱ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆի յուղարկաւորութեան եւ իրենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին այս տխուր առթիւ։

ԵՐԵԿՈՅԹ-ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ. — Նախաձեռնութեամբ Սեբաստահայերու Նահանգային Միութեան եւ հովանաւորութեամբ վրամշապուհ Եպիսկ.ի, 17 Ապրիլ Շաբաթ երեկոյ ժամը 8ուկէսին 184 Bd. St. Germain, Salle de Géographieի մէջ (մէդրօ Սէն ժէրմէն)։ Կը բանախօսեն Պ. Ա. Յատիսեան, Պ. Խոնդկարեան, Բժիշկ. Ա. Պօղոսեան։ Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցի ձանօթ չութակահար Պ. Հայկ Կիւրէղեան։

ԹԷՅ. ԹԷՅ. ԹԷՅ.

Ամէն տեսակ եւ ամէն գիներով թէյի խառնուրդներ, ուղղակի Մէյլանէ, Հնդկաստանէ և Ձինաստանէ ներածուած։
Գիները անբաղդատելիօրէն Աժան։ Շրջառուած թէյ՝

«THÉ YAVROU»

Աշխարհահռչակ և հանրածանօթ մարքա
ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1880ին

Վարձատրուած Պօրտոյի 1907ի ցուցահանդէսէն
ոսկի մետալով Նափոլիի 1906ի »
Փափաքողներուն ծրար մը թէյ ձրի կը ղրկուի մէկ ֆրանկ ղրոշմաթուղթի փոխարէն։
Ֆրանսայի եւ գաղութներու բոլոր կարեւոր խանութներն կը գտնուի։
Արեւելեան ճաշակով և ծաղիկ թէյով խառնուրդներ։
Թղթակցութիւն ուղղել «Thé Yavrou» 15 Rue Sénac, Marseille

COMPTOIR D'OPÉRATIONS EN BANQUE

10, Place de la Bourse et 11, Rue Feydeau, PARIS

Tél. : Gutenberg 06-52 et 06-76

Հանրային սրահ, ուր բոլէ առ բոլէ կը հրապարակուին զանազան արժէթղթերու գները, ինչպէս կ'ըլլայ Պորսայի մէջ։ Դիւրութիւն կ'ընծայուի ամէն տեսակ արժէթղթերու վրայ պայմանաժամով գործառնութիւններ ընելու հինգ հատով կամ աւելիով, փոխանակ առնուազն 25 հատի, ինչպէս կը պահանջուի Պորսային մէջ, եւ յաճախորդները կարող են իրենք կեցնելու իրենց գործառնութիւնները, արձանագրուած գներուն համեմատ։

ՓՕՆԹՈՒԱՐ ա'Օփէրասիօն Ան Պանք հաստատութիւնը իր յաճախորդներուն տրամադրութեան տակ կը դնէ շքեղ սրահ մը Փարիզի եւ Լոնտոնի ու նիւ Եորքի Պորսաներուն գիները ցոյց տալու համար։

Իր անզուգական կազմակերպութեամբ, ՓՕՆԹՈՒԱՐ իր յաճախորդներուն կ'երաշխաւորէ ամէն ապահովութիւն ընծայող գործառնութիւններ։ ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍՈՒԻ

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԴԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՑԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵՆ

126, Rue du Faubourg St. Denis

Metro : Gare de l'Est Téléphone : Nord 84-04

Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30-7.30—կիրակի եւ տօն օրեր՝ 9-12

ԱԴԱՄ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ԴԵՐՁԱԿ ՓԱՐԻԶԻ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

Ստացած ենք սեզոնի առթիւ անգլիական եւ ֆրանսական նորանոր կերպասներ։

24, Rue Bergère, Paris (9) Թելեֆօն Provence 05-49

COMPTOIR PARISIEN DE CHANGE & DE CRÉDIT, S. A.

80, RUE LAFAYETTE, PARIS (9) Tél. BERGÈRE 57-38

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1919ին

Փարիզի ամէնահին Հայ դրամատունը, հայ պաշտօնէութեամբ։ Հայ դրամագլուխով։ կը ստանձնէ ամէն տեսակ սակարանական գործողութիւններ, չէք, օտար դրամներու եւ արժեթուղթերու գնում եւ վաճառում։ Տարեկան 100ին 6 տոկոս ԱՄԷՆ ԿԱՐ օտար դրամներու վրայ։

Արագ գործողութիւն եւ ճշդապահութիւն

Վարիչները.— Ռ. ԿԻԼԱՐՊԵՐ եւ Եր. ՃԷՋԻՐԵԱՆ

ՊԷԼՎԻԼԻ ԾԱՆՕԹ ՀԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌ

ԱՐԹԻՆԵԱՆ

Ներկայիս նոր վաճառատուն մը եւս բացած է 28,rue Lassage, մէթրօ՝ Belleville.

Ամէն տեսակ նոր խանութները պատրաստ են մեր յարգելի յաճախորդներուն գոհացում տալու համար։

Այս առթիւ մասնաւոր զեղչ ըրած ենք մեր գիներուն վրայ։

ԱՐԵՒԵԼ. ԿԵՐԱԿՈՒՐՆԵՐՈՒ ԵՒ ԵՐԱՇՇՏՈՒԹԵԱՆ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ

Այցելեցէք անպատճառ հայկական նոր ճաշարանը, ուր պիտի գտնէք արեւելեան համեղ կերակուրներ, խիստ ածան գիներով։ Շաբաթ եւ կիրակի գիշերները ինճէ-սազ։

36, Rue Polonceau, Paris 18e: Métro Barbès կամ Château-Rouge.

Տէր և Տնօրէն Ղ. ՉԱՓԱՐԵԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ

8 Ապրիլ 1926

ԴՐԱՄՆԵՐ

Սթերլին,	L. St.	
Տոլար,	Dollar	
Մարք (ոսկի)	Mark	
Թրքական Թղթ.	L. Trq.	
Թրք. ոսկի	» or	
Մէճիտիէ	Médjidié	
Լեվա 100 հատը	Léva	
Տրախմի »	Drachme	
Լիր »	» Lire	
Պելճ. ֆրանք	» Frc. Belge	
Զուից. »	Frc. Suisse	
Ձերվոնեց	(10 Roubles or)	

ԱՐԺԵԹԱՒՊԵՐ

Եգ. Ֆր. Ֆոնսիէ I	Cr. Fonc. Eg.	
» II	»	
» III	»	
Թուրքի երկաթղ.	Lots turcs	

Comptoir Parisien de change et de Crédit
80, Rue Lafayette

ՁԵՐ ԵՒ ՁԱՒԱԿՆԵՐՈՒՆ ՇԱՀ

ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ

ՁԱՔԱՐ ՏԱՐԱԳՃԵԱՆ

Գործակալ Le Travail *կեանքի*
Ապահովագրական Ընկ.
կը ստանձնէ այդ գործը, մասչելի պայմաններով։
Գրել.— 110, Bld. Jean Jaurès
Boulogne-Sur-Seine

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԴԵՐՁԱԿ

ԳԱՐԱԵԱՆ

Tailleur Mignon
5, rue Mignon,
Métro Odéon եւ St. Michel

Կօսիէթէ կամանթի թատրոնին դէմ։ Գարնան համար պատրաստած է ձոխ մթերք մը ֆրանսական եւ անգլ. սիրուն կերպասներու։

Բաց է նաեւ կէս օրերուն, իրիկունները մինչեւ *8.30*։ իսկ կիրակի օրերը մինչեւ *1.30*։

ԳՐԱՎԱՃԱՌ ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ ՊԱԼԵՆՑ

Պատիւ ունի յայտարարել յարգ. հասարակութեան թէ իր գրատունը հաստատած է փարիզ։

ՃՈԽ ՄԹԵՐՔ

ՀԱՑԵՐԷՆ եւ ՓՐԱՆՍԵՐԷՆ

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳԻՐՔԵՐՈՒ

Պ. Պ. հեղինակներ եւ հրատարակիչներ կրնան իրենց երկերէն մեր մօտ կեդրոնացնել. իւրաքանչիւր ամիս վաճառուած-ներուն փոխարժէքը ստանալու պայմանաւ։

Գրատունս լիակատար գրացուցակը մատոյց տակ է։

Հասցէ P. BALENTZ.
208 bis Rue Lafayette Paris (10e).

Le Gérant : H. TEURNIER

Impr. MASSIS
208bis, Rue Lafayette Paris(10e

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

կանանց classique Tailleur *կարող լաւ գործաւոր մը, որ գիտնայ միանգամայն այր մարդու* vestonներ *կարել։ Դիմել դերձակ Պ. կարօ Ցարութեանի.*

51 Rue de Seine. Paris

ՅԱՌԱՋ

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

"HARATCH,,

JOURNAL ARMÉNIEN PARAISSANT TROIS FOIS PAR SEMAINE

Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration / Խմբագրութիւն եւ վարչութիւն՝ 208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e).

Հեռաձայն՝ Nord 57-82

Մէթրօ.— Louis Blanc կամ Jaurès

ԲԱԺԱՆԵՈՒԹԻՒՆ	Եռամսեայ	Վեցամսեայ	Տարեկան
Թրանսա և գաղութներ	20 ֆր.	38 ֆր.	75 ֆր.
Անգլիա և Եգիպտոս, Իրան	10 շ.	20 շ.	
Ամերիկա	—	3 ա.	5 ա.
Ուրիշ երկիրներ	—	50 ֆր.	100 ֆր.

Հասցէի փոփոխութեան համար 2 ֆր. վճարել անհրաժեշտ է:

ԿԻՐԱԿԻ 11 ԱՊՐԻԼ 1926

11 AVRIL 1926

On reçoit des annonces en français et en arménien.

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 109 — ԿԸ հրատարակուի ԿԻՐԱԿԻ, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ և ՈՒՐԲԱԹ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԴԻՄ

ԿՐԿԻՆ ԵՒ ԿՐԿԻՆ ԿԸ ՀԱՍՏԱՏՈՒԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԾԱՆՕԹ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ...

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՆՈՐ ԵՐԿՈՒՆՔԸ

Խիզախ և դլրադէմ, ինչպէս իր բոլոր գործերը, Մուսօլինի Տրիպոլիս ղնաց ուղեկցութեամբ տասնըհինգ մարտանաւերու: Եւ այս՝ ծանօթ արկածէն քիչ յետոյ:

Երկար առենէ ի վեր ծրագրուած էր այս պտոյտը. բայց, վերջին պահուն, այնքան բացառիկ ձեւեր առաւ որ, արդէն խոշոր դէպքի մը տպաւորութիւնը կը գործէ:

Միջազգային մամուլը կը քրքրէ խնդիրը լայնքէն և երկայնքէն, մաղէ կ'անցընէ «ծովերու դուքս»ին իւրաքանչիւր շարժուձեւն ու խօսքը, անոնց ամբողջ իմաստը լոյս աշխարհ բերելու համար: Եւ միայն աղմկարար թերթերը չեն որ իրար անցած են: Կիսապաշտօնական, ծանրագլուխ «Թան»ն անգամ չի ծածկեր մտահոգութիւնը, թէև պատ ի պատ բացատրութիւններով: «Պ. Մուսօլինիի ճամբորդութիւնը դէպի Տրիպոլիս ուղեկցութեամբ կարեւոր նաւատորմի մը՝ իրապէս նոր բան մը կը ծանուցանէ իտալական քաղաքականութեան մէջ: Իտալական ֆաշիսմը իր դիրքն ամրապնդած ըլլալով ներսէն, այժմ իր բովանդակ ուժով պիտի ջանայ ընդարձակել Իտալիոյ դերը արտաքին աշխարհին մէջ»:

Արդէն իսկ, շատ բաց կը խօսին իտալական թերթերը, և ամէնէն աղդեցիկները: Ամենքն ալ այս ճամբորդութիւնը կը նկատեն «նախաբանը Իտալիոյ գաղթային քաղաքականութեան որ ի լինելութեան է»: «Մեր տնտեսական դժուարութիւնները գաղթի կը մղեն մեզ»: Եւ դեռ աւելի որոշ դիծերով. «Մենք կըրնայինք, եթէ ուզէինք, Ափրիկէի մասին պահանջել որ ելք մը տրուի դէպի աջ եւ դէպի ձախ, Տրիպոլիսը կեդրոն ունենալով եւ, մէկ կողմէ մեր թեւն երկարելով Թունուզի վրայ, — Մարոքէն ալ մասնիկ մը — եւ միւս կողմէ եգիպտոսի վրայ, — մասնիկ մը եւս Նուպիայէն — Նեղոսի ճամբով կապուիլ կարմիր ծովու մեր ստացուածքներուն հետ: Նոյնը կրնայինք ընել Ասիոյ համար, ուր Յոտէքանէզի եւ կիպրոսի վրայ նայող ամբողջ գօտին, իզմիրէն մինչեւ Ալեոիոք եւ աւելի վար, մեզ կը հետաքրքրէ քիչ մը: Բայց մենք խելօք ենք, համեստ եւ իրապաշտ: Մեր ուզածն է ցելվին մէջ տարածել գաղթային հպարտութիւնը եւ տիրապետութեան ախորժակը:»

Աւելորդ է խորհրդածութիւններ և գուշակութիւններ կցել այս քաղուածներուն: Շատ պերճախօս են անոնք, իբրև ազդարար նոր փոթորիկներու: Երկունք մըն է որ տեղի կ'ունենայ իտալական երկինքին տակ, իր ջղաձգութիւնները տարածելով անմիջական հարեւաններէն մինչեւ հեռաւոր ափեր: Ժողովուրդ մը, որ երեք տարուան մէջ չորս միլիոն աճեր է, եւ ամէն տարի առնուազն 400,000 «արտածելի» բնակչութիւն կը համրէ, ուշ - կանուխ պիտի պոռթկայ այս կամ այն ուղղութեամբ, ինչպէս փորձեց քանի մը անգամ: Մեծ պատերազմէն յետոյ, Իտալիա իր պարտուած դրացիներէն առաւ ինչ որ կ'ուզէր. բայց գոհ չէ: Գոհ չէ մանաւանդ սեւ շապիկներու տիրապետութենէն ի վեր: «Խուրձերը» չափազանց յափշտակուած են հռոմէական կայսրութեան փառքերով եւ հետզհետէ աւելի ուժգնութեամբ կը յուզեն անոնց յիշատակները:

Բայց հիմնական պատճառը տնտեսական է, հողի և շահատանի կոիւ: Միջազգային քաղաքականութեան արդի վիճակը ծոյլ չի տար որ Մուսօլինի լայն արշաւանքներ կազմակերպէ. իր երկկուան դաշնակիցներն անգամ չեն հանդուրժեր այդպիսի ձեռնարկի մը: Ուստի առայժմ գոհացում կը պահանջէ անմիջական շրջականերէն, օրինակ Թունուզէն: Եւ պարապ տեղը չէ որ Ֆրանսացիները մտահոգ են Ափրիկէի այդ գաղութի մասին. իտալացի գաղթականները կամաց-կամաց՝ տուն տեղ կ'ըլլան Թունուզի մէջ: 1914ին, Եւրոպացիներուն մշակած 800,000 Թունուզի մէջ: 1914ին, եւրոպացիներուն մշակած 800,000 հեքտար հողէն 30,000ը իտալացիներու ձեռքն էր. ու թէև կը հաւաստեն որ շատ բան չէ աւելցած անկէ ի վեր, բայց Ֆրանսացիները աւելի տակաւ են, գաղթավայրին տէրն ըլլալով հանդերձ: Տարին հազիւ հարիւր ընտանիք կը տեղաւորուի 1919-էն ի վեր, մեծ մասը Ազժերիայէն: Վտանգը այնքան ակներեւ է որ, «Թան»ի մէջ կ'առաջարկուի Զեհեր, Լեհեր, Սլաւներ, Արաբներ, Գելժեր հրաւիրել, հակակշռելու համար իտալական ներգաղթը:

Չմոռնանք որ Իտալիա յաւակնութիւններ ունի նաեւ Նիսի, Սաւոյայի, Քորսիքայի վրայ: Անշուշտ հեռաւոր ծրագիրներ են ասոնք, բայց անոնց վրայ մտածելն իսկ տագնապային ծանրութիւնը կ'ապացուցանէ: «Կա՛մ դուք տուէք մեր ուզածը, կամ ծոյլ տուէք որ մենք երթանք ուրիշ տեղէ առնենք ինչ որ անհրաժեշտ է մեր գոյութեան»: Ահա թէ ի՛նչու մտահոգ է Եւրոպան, նորէն և նորէն:

Շ.

ՄԱՄՈՒԼ

ՍՈՒՐԻՈՅ ՏԱԳՆԱՊԸ ԵՒ ՄԵՐ ԴԻՐՔԸ

Եգիպտոսի «Յուսաբեր»ը, որ օրաթերթի վերածուած է Ապրիլ 1էն ի վեր, խմբագրականի մը մէջ պարզելով Սուրիոյ հայ գաղթականութեան փափուկ վիճակը, կրկին եւ կրկին զգուշութեան հրաւէր կը կարդայ.

«Մանաւանդ հայ կամաւորներու դէմ պիտի ծառանայ ինքը բովանդակ սուրիահայութիւնը, զինաւորութեամբ իր բոլոր հանրային հաստատութեանց, կազմակերպութիւններու և հոսանքներու:

Իբրեւ ազգութեան դաւանեալ պիտի հիշակուի այն Հայը, որ կամաւորագէս իր ծառայութիւնը կը բերէ ֆրանսական բանակին:

Եւ իրբեւ դաւանեալ՝ ան պիտի հալածուի ամէն տեղ եւ ամէնուն կողմէ:

Ջոհենք քանի մը հոգիները զանգուածը փրկած ըլլալու համար:

Անխնայ հալածենք ամէն անոնք, որոնք որ եւ է ձեւով առիթ կուտան արաբ ժողովուրդի զայրոյթին մեր դէմ:»

Առաջին անգամը չէ որ այսպիսի արտայայտութիւններ կ'ունենան դաշնակցական թերթերը, ինչպէս եւ ուրիշներ. եւ սակայն, խորհրդային մամուլը կը շարունակէ սուտ խենդ ձեւանալ, եւ ամսէ ամիս հոլովել 500 հայ գերիներու սուտ լուրը եւ նման գրգռիչ առասպելներ...

"ԵԹԷ ԸՆԿՐԿԻՄ, ՍՊԱՆՆԵՑԷՔ. ԵԹԷ ՄԵՌՆԻՄ, ՎՐԷԺ ԼՈՒԾԵՑԷՔ,,

Մահափորձէն վերջ Մուսօլինի Վիթթօրիօ պալատին մէջ ֆաշիստական գերագոյն մարմինին ի պատիւ կատարուած արարողութեան մը պահուն, ընդունեց գաւառի ընդհ. քարտուղարները եւ խօսեցաւ խիստ կարեւոր ճառ մը.— «Գերագոյն մարմինը կարելի է կոչել ֆաշիստ կուսակցութեան նախարարութիւնը: Ան կուսակցութեան հոգին է, կուսակցութիւնը վարող եւ հակակշռող տարրը: Կ'ապրինք ֆաշիստ պետութեան մէջ, թաղեցինք հին ազատական ժողովրդապետութիւնը: Մենք պետութիւն մըն ենք, որ կը հակակշռէ ազգին ծոցին մէջ գործող բոլոր ուժերը: Մենք կը հակակշռենք քաղաքական, բարոյական եւ տնտեսական բոլոր ուժերը: Մեր նպատակը լուրջ է. գօրաւոր շէնք մը շինած ենք: Կուսակցութիւնը պատմական ահեղ պատասխանատուութիւն մը ստանձնած է: Երկրին ներսը մեր կուխը շահած ենք: Իրապէս կըրնանք հաստատել թէ հին կուսակցութիւնները քայքայուած են եւ հին վարչաձեւը փտած է: Սակայն մեր կուխը չէ կորսուած արտասահմանի մէջ: Հոն մեր կուխը օտարներու հետ հետզհետէ դժուարացաւ իրերէն եւ մարդերու կամքէն կախում ունեցող պատգամներու բերումով: Աշխարհի մէջ նոր սկզբունք մը կը ներկայացնենք մենք: Մեծ պատմաբան Սիմօնտի կը հաստատէր թէ այն ժողովուրդները, որոնք իրենց պատմութեան որոշ մէկ շրջանին քաղաքական նախաձեռնութիւն կը ստանձնեն, զայն կը պահեն ամբողջ երկու դար: Արդարեւ ֆրանսական ժողովուրդը, որ 1789ին քաղաքական նախաձեռնութիւն առաւ, զայն պահեց 130 տարի: Ինչ որ 1789ին Ֆրանսա ըրաւ, նորը ըրած է այսօր ֆաշիստ Իտալիան, որ աշխարհի մէջ նախաձեռնարկ կ'ըլլայ, որ նոր խօսք մը կ'ըսէ աշխարհի եւ թէ պիտի պահէ այդ նախաձեռնութիւնը: Ուստի պէտք չէ զարմանալ որ մեզի դէմ դաշնակցած են բոլոր այն մարդիկը, որոնք կը դաւանին եղբայրութեան անմահ սկզբունքները՝ առանց եղբայրութեան, որոնք անհատասար հաւասարութիւն եւ քմահաճ ազատութիւն կ'ընդունին: Կը գտնուինք այնպիսի մակարդակի մը վրայ, ուր կուխը դժուար է եւ կարեւոր, որովհետեւ Իտալիոյ հին կուսակցութեանց մնացորդները քայքայելը ապերախտ աշխատանք մը եղաւ, սակայն աշխարհի մէջ նոր սկզբունք մը քարոզել եւ զայն յաղթանակել տալը այնպիսի աշխատանք մըն է, որ պատմութեան մէջ կ'անցընէ ժողովուրդ մը կամ յեղափոխութիւն մը:

«Սովորաբար լաւատես չեմ: Դժուար շրջան մը կը տեսնեմ. բայց ատիկա փոխանակ վհատեցնելու, պէտք է հպարտացնէ մեզ: Ասիկա ճակատագրական է եւ հրաշալի: Յաղթանակող ամէն յեղափոխութիւն իր դէմ կը գտնէ ամբողջ հին աշխարհ մը: Ի հարկին, պիտի խորտակենք նաեւ քաղաքական օղակը, որովհետեւ Իտալիա գոյութիւն ունի եւ լիովին կը պահանջէ իր գոյութեան իրաւունքը աշխարհի մէջ: Իմ սկզբունքս է՝ «Ապրէ՛ վտանգի մէջ», և կը յայտարարեմ ձեզ իբրև նախկին պատերազմիկ. «եթէ յառաջանամ, հետեւեցէք ինծի. եթէ ընկրկիմ, սպաննեցէք զիս. եթէ մնանիմ, վրէժս լուծեցէք»:

Յաջորդ առաւօտ Մուսօլինի գավուր զրահաւորով ճամբայ ելաւ դէպի Տրիպոլիս: Զրահաւորին մէջ ընդունելով ֆաշիստ կուսակցութեան գաւառային ընդհ. քարտուղարները եւ ծովային հրամանատարներն ու սպաները, հետեւեալ ճառը խօսեցաւ.

— «Ուզեցի որ այս արարողութիւնը մարտանաւերու մէջ տեղի ունենայ հետեւեալ պատճառներով.— 1. Ուզեցի որ ձեր յարգանքը մատուցանէիք մեր փառապեղ նաւատորմին, որուն վրայ են ղրուած ապագայի մեր լաւագոյն յոյսերը: 2. Կ'ուզէի որ ընտելանայիք պատերազմ. գործի քներուն, 3. Կ'ուզէի որ ձեր շնչառութիւնն ու միտքը ընդլայնին այս մարտանաւերուն վրայ. 4. Որովհետեւ, երբ դառնաք ձեր գաւառները, որոնք աւելի կամ նուազ ծովերէ հեռու են, պէտք է շարժիք այնպէս, որ նաւային ուժի հանդէպ ձեր գիտակցութիւնը ամբողջովին արթննայ: Մենք Միջերկրականցիներ ենք, եւ մեր ճակատագիրը, առանց ընդօրինակելու ուրիշ մէկը, միշտ ծովու վրայ եղած է եւ պիտի ըլլայ:»

Երբ ողջոյնի թնդանօթները սկսան արձակուիլ, գաւառային քարտուղարները իրենց գլխարկները հանեցին եւ անշարժ կեցան, հետեւելով Մուսօլինիի օր մը առաջ ըսած խօսքերուն. «Կ'ազդարարեմ ձեզ, որ երբ թնդանօթը որոտայ, իրապէս հայրենիքի ձայնն է որ կ'որոտայ: Այն ատեն պէտք է բանալ ձեր գլուխները եւ բարեւի կենալ:»

Հ. Մ. Ը. Մ.ի յառաջապահները Մոնմարանսիի մրցումին մէջ, ուր շահեցան բաժակը (*Կիրակի 4 Ապրիլ*): (Լուս. Գ. ՃՕԼՕԼԵԱՆ)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԲԱՑԱՌՁԱԿԱՊԷՍ ՃԻՇՏ ԵՆ

Երեւանէն Մարտ 22 թուակիր մանաւոր նամակէ մը կը քաղենք հետեւեալ տեղեկութիւնները, բառ առ բառ.

— «Վերջերս փարիզում հրատարակուող *Երեւան* թերթում մի քանի ռիսկաւոր յօդուածներ են լոյս տեսնում, որոնք այնքան էլ պատիւ չեն բերում թերթին: Միթէ ստելով հնարաւո՞ր է վերացնել փաստը: Միթէ նրանց յայտնի չէ՞ մեր ժողովրդական առածը՝ որ գողութիւնն ու սուտը քառասուն օրից աւելի չեն կարող տեւել: Վերջապէս չէ՞ որ այդ թերթը մենք էլ ենք կարդում: Ի՞նչ կարծիք կարող ենք կազմել այդ թերթի մասին: փաստերը շատ յամառ բաներ են:

«Ամէն մարդ գիտէ այստեղի ձերբակալութիւնների մասին եւ զոհերի թիւը 250ից (երկու հարիւր յիսուն) պակաս չէ: Թէ յետագայում կ'աւելանայ, շիտակը չգիտեմ. բայց դրա մէջ զարմանալի ոչինչ չկայ, քանի որ մեզ մօտ ապահովութիւն չկայ: Մեծ մասի դրութիւնը վատ է: Ա՛ւ այժմ մեր հորիզոնի վրայ ոչ մի լուսաւոր կէտ չկայ: Աստուած խեր վրայ բերի»:

Նամակագիրը կուտայ կարգ մը անուններ, բայց կը վերապահենք, ինչպէս միշտ, շատ հասկնալի պատճառներով:

Զանգեզուրի մէկ շրջանէն Մարտ 3 թուակիր անհատական նամակէ մը.—

«Յունուար 5ից ձերբակալուած են մեր շրջանից..... (կը յիշէ ութ հոգի, որոնց մէկը քահանայ. զանց կ'առնենք անունները, միեւնոյն պատճառներով):

Ապրիլ 5 թուակիր հեռագիր մը կը հաղորդէ.

— «Շալածանքները կը շարունակուին: Ձանրամասնութիւնները նամակով»:

Խորհրդածութիւնները ընթերցողին կը թողունք:

Ընթրոստութիւն Սելանիկի մէջ

Աթէնքէն կը հեռագրեն թէ Ապրիլ 8ին ըմբոստութիւն մը ծագեցաւ Սելանիկի զօրքին մէջ: Երեք գնդացիրներ ապստամբներու ձեռքն անցած, դիրք բռնեցին մօտակայ քաղաքի մը մէջ: Զօրքին մեծ մասը հաւատարիմ մնաց եւ 11րդ զօրաբաժինը ղրկուեցաւ ապստամբները հետապնդելու համար: Գնդապետները լուր ղրկեցին թէ իրենց շարժումը փանկալօսի կառավարութեան դէմ չէ, այլ իրենց հրամանատարին դէմ, որմէ դժգոհութիւններ ունին:

Նաւային պահեստի սժեր Սելանիկի նաւահանգիստը փութացին, քաղաքապետը հեռագրեց փանկալօսի թէ ժողովուրդը ղայրացած է ըմբոստներուն դէմ: Կառավարութիւնը պահանջեց որ ըմբոստները յանձնուին: Երկու հարիւր ըմբոստներ անձնատուր եղան առանց պայմանի եւ մարտանաւերու մէջ փոխադրուեցան իբրեւ գերի: Առաջնորդները պիտի դատուին պատերազմական ատեանի մը առջեւ:

Տրամայի ասուրի Հայերը կ'արտասուին?

Տրամայի ոսպիկանութիւնը Մարտ 20ին ձերբակալած է չորս Հայէ և մէկ Յոյնէ բաղկացած աւազակախումբ մը, որ կը գործէր Տրամայի և Սէրէզի շրջանակներուն մէջ: Անոնք են Յակոբ Ղազարեան (24 տարեկան), Պօղոս Կիւրճեան (22 տա-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՆԱՄԱԿՆԵՐ ԼՈՆՏՈՆԷՆ

ԱՇԽԱՏԱՒՈՐԱԿԱՆ ՀՈՍԱՆՔԸ

ՈՒԲԲԱԹ

Ընկալ աշխատաւորականներու տարեկան ընդհ. ժողովը գումարուեցաւ շաբթուան սկիզբը: Ձէքի առջեւ ունենալով պետութեան ներկայ տնտեսական ու քաղաքական վիճակը, պէտք է ըսել որ քուէարկուած բանաձեւերը աներկարգործելի են: Գոնէ այս իմաստով կ'արտայայտուի պահպանողական մամուլը որ հետաքրքրութեամբ կը հետեւէր ժողովի ընթացքին:

Ընկալ աշխատաւորական կուսակցութիւնը ձախ թեւն է Ընկլիոյ ընկերվարութեան, որուն գլուխը կեցած են Մաքտոնըլտ, Մնօտըն եւ ուրիշներ: Ճիշդ է որ ներկայ խորհրդարանին 153 աշխատաւորականներէն մօտ 100 ընտրութեան անուանապէս մաս կը կազմեն անկախներուն, սակայն կարելի չէ ըսել թէ անոնք անվերապահօրէն կ'որդեգրեն առաջարկուած ծայրայեղութիւնները: Պահպանողական թերթ մը դիտել կուտայ որ Մաքտոնըլտի բացակայութիւնը ժողովին, չափազանց ուշագրաւ պարագայ մըն էր:

Ժողովը նախ գբաղեցաւ երկրին տնտեսական վերականգնումի հարցով: Միաձայնութեամբ քուէարկուեցան հետեւեալ բանաձեւերը.— Ընդդէմ գրամտուներու եւ եղմտական ամէն նեսակ հաստատութեանց, հանքերու, երկաթուղիներու, արդիւնաբերութեան այլազան հիմնարկութիւններու, հողի եւ այլն: Բանաձեւը խմբագրողները համոզուած են որ «եթէ իրագործուին այս առաջադրութիւնները, այն ատեն աշխատաւոր զանգուածը պիտի ունենայ իր աշխատութեան համապատասխան վարձատրութիւն, ընկերային կեանքի բարեւաւում, եւ հետեւաբար լաւ տնտեսական, հանգիստ բնակարան, մէկ խօսքով ներկայ քաղաքակրթութեան պահանջներուն համաձայն կեցցաղ»: Ընկէ զատ, ինչպէս կը յայտարարէր բանախօսներէն մէկը, «ներկայ շրջանը փոխանցման շրջան մըն է դրամատիրական իրաւակարգէն դէպի ընկերվարութիւն եւ եթէ այս վերջինը օր մը ստանձնէ կառավարութեանղեկը, իր գլխաւոր ուղեգիծը պիտի ըլլայ բարեփոխել ներկայ ընկերութեան կարգուսարքը»:

Ինչ կը վերաբերի մի քանի ազգային հարցերու, որոնց հետ սերտ կապ ունի Մեծն Բրիտանիոյ տնտեսական բարեկարգութիւնը, ժողովը առաջարկեց «վերաքննել վէրսայլի դաշնագիրը, ջնջել Գերմանիոյ հատուցումները, ինչպէս նաեւ միջդաշնակցային պարտքերը եւ առաջին առիթով սկսիլ առեւտրական եւ քաղաքական բնականոն յարաբերութեանց՝ խորհրդային Ռուսիոյ հետ: Բանաձեւին մէջ կար նաեւ տրամադրութիւն մը, որուն համաձայն «աշխատաւորները չպիտի կռուին պատերազմի ժամանակ, եւ եթէ պէտք ըլլայ պիտի առնեն այն տեսակ քայլերը որ անկարելի դարձնեն ապագայ արիւնահեղութիւնները: Ազգերու Դաշնակցութեան հեղինակութեան մասին ոչ մէկ հաւատք ունին անկախ ընկերվարականները, իսկ Լոքարնոյի դաշնագիրը անխուսափելի վտանգի մը կ'առաջնորդէ Եւրոպան, ուր զանազան խմբակցութիւններ կը կազմուին դրացի երկիրներու միջեւ եւ հեռանկարը փայլուն չէ:

Պատգամաւոր մը առաջարկեր բերաւ որ Մեծն Բրիտանիա վճարէ իր պարտքը Ամերիկայի, եթէ այս վերջինը պնդէ իր պահանջներուն վրայ, իսկ մոռնայ իր առնելիքները դաշնակից երկիրներէն: Ուրիշ մը անհրաժեշտ նկատեց Եւրոպի. ժողովին բարեկարգութիւնը, յայտնելով որ այդ հիմնարկութիւնը պէտք է պատշաճեցնել արդի ընկերվարական ըմբռնումներու հետ:

Երկար է շարքը այն յանդուգն առաջարկներուն որոնցմով խանդավառուած էին պատգամաւորներէն կարգ մը ծայրայեղներ՝ ներքին կամ արտաքին խընդիրներու մասին:

* * *

Պահպանողական թերթերը ուժգնօրէն կը քննադատեն բանաձեւերու ամբողջութիւնը ու մանաւանդ աշխատաւորականներու մէջ տիրող մտայնութիւնը:

«Ցէյլի Թելեկրաֆ», ամէնէն ազդեցիկ օրկաններէն մէկը, դիտել կուտայ որ ժողովին գլխաւոր նպատակն էր ազդել այն ընկերվարական երեսփոխաններու վրայ որոնք համեմատաբար չափաւոր ուղղութիւն մը ունին խորհրդարանէն ներս: «Ընկերներու հատուածը ինքնին շատ թոյլ է նիւթականի եւ անդամներու թիւի տեսակէտէն եւ իրենց ուժը կը կայանայ՝ քանի մը վարիչ անձերու անհատական արժանիքներուն մէջ: Ծանրանալով մանաւանդ օրավարձերու յաւելման մասին եղած բանաձեւերուն վրայ, յօդուածագիրը կը հաշուէ որ Ընկլիոյ օրավարձերը շատ աւելի բարձր են քան ուրիշ որ եւ է երկրի մէջ, բացի Ամերիկայէն «ուր արտադրութեան հսկայական քանակը եւ բարձր օրավարձերը չափչփած են ընկերվարական սկզբունքները եւ ուր դրամատիրութիւնը կ'իշխէ հզօր եւ ինքնակամ»: Ընկլիա տարեկան 300 միլիոն տղերլին կը ծախսէ հանրային նպատակներու համար, որոնցմէ կ'օգտուին աշխատաւոր կամ ունեւոր դասակարգերը հաւասար իրաւունքներով:

Ցիշենք անմիջապէս որ քուէարկուած բանաձեւերը նորութիւններ չեն բերեր ընկերվարականներու ծրագրին մէջ: 1914ին՝ պատերազմի յայտարարութենէ ետք, Աշխատաւորականները մեկդի դնելով տեսական ծրագիրները, համոզուեցան որ անհրաժեշտ էր պայքարիլ պատերազմի անհրաժեշտութեան դէմ ու վազեցին ռազմադաշտ, հետեւելով Ֆրանսայի, Գերմանիոյ Աւստրիոյ եւ պելժ եղբայրակիցներու օրինակին: Չէ՞ որ Թնդանօթները կը գոռային յանուն ճնշուածներու ազատագրման եւ իրաւունքի յաղթանակին...

ՓՈՒՆԴ ՄԸ՝ ՍԱՅԵԱՓ-ՆՕՎԱՅԻ ՊԱՐՏԷԶԷՆ

Վազգէն Շուշանեան, մեր երիտասարդ աշխատակիցը, լրացնելու համար իր այնքան ինքնատիպ պոեմը «Սայեաթ-Նովայի պարտէզին մէջ», որ հրատարակուեցաւ անցեալ կիրակի, քազած է նաեւ հետեւեալ փունջը՝ անոր երգերէն.—

ՏԱՂ Ա.ԷՆ

Ընգացաբդ էրճանէէն պիտի, գըլուխըդ չավաիիը քարած,
կուէրդ շիրմայէմէն պիտի, փուրըդ սատափօվ նախշ արած,
սիմըդ օսկէն քաշած պիտի, էրկանէրդ փանջարա արած
Օչ օվ ղիմէնէրդ չի գիդի, լալ ու ալման իս, քա՛մանչա...:

ձիպուտրդ վարդնած պիտի՝ ձիաիր ունենայ հազար ռանգով.
Ջարըդ ռաշի կուդէն պիտի՝ վուր դուն խօսիս քաղցըր հանգօվ.
Շատին զարհուռն կու լուսացցնիս, շատին կու քընէցնիս բանգով՝
Ընուշահամ գինօվ լիքըն դո՛ւն օսկէ ձասն իս, քամանչա...:

* * *

ՏԱՂ Բ.ԷՆ

Ամէն մարթ չի կանա խրմի իմ ջուրըն՝ ուրիշ ջըրէն է,
Ամէն մարթ չի կանա կարթա իմ գիրըն՝ ուրիշ գըրէն է.
Բունիաթս ավազ չիմանաս՝ քարափէ, քարուկըրէն է՝
Սէլավի պէս՝ առանց ցամքիլ, դուն շուտօվ խարաբ մի անի:

Քանի գուգէ քամին տանէ՝ ծօվէմէն ավազ չի պակսի.
Թէգուզ ըլիմ, Թէգուզ չըլիմ՝ մէջլիսներուն սազ չի պակսի.
Թէ կու պակսիմ, քիչ կու պակսիմ՝ աշխարիս մէ մազ չի պակսի՝
Սայաթ-Նօվու գէրէզմանըն հինդ-հաբաշ, Աբաք մի՛ անի...:

* * *

ՏԱՂ Գ.ԷՆ

Ղումաշ ասիմ՝ շուրէդէն է, կու մաշվի,
Սալբի ասիմ՝ ախըր մին օր կու տաշվի.
Ջէյրան ասիմ՝ շատ մարթ քիգիթ կու եաշվի,
Բաս վո՞ւնց Թարիփ անիմ՝ միրա իս, գօզալ...:

* * *

ՏԱՂ Դ.ԷՆ

Աշխարումըս ախ չիմ քաշի, քանի վուր ջան իս ինձ ամա.
Անմահական ջըրօվ լիքըն օսկէ փընջան իս ինձ ամա.
Նըստիմ, վըրէս շըվաք անիս՝ զարըքաբ վըրան իս ինձ ամա.
Սուչս իմացի՛, էնէնց սպանէ՝ սուլթան ու խան իս ինձ ամա:

* * *

ՏԱՂ Ե.ԷՆ

Երգնուց վըրէդ ձուն է էկի՝ փունջ-մանիշակ՝ նուր իս, ջանուս.
Մօդըդ նըստողըն կու էրվի՝ էտ նազի տէր վուր իս, ջանուս.
Դեռ Սայեաթ-Նօվէն չէ մէռի՝ դուն ի՞նչի տրխուր իս, ջանուս.
Թաք ես մեռնիմ, դուն սաղ ըլիս, գէրէզմանըս վաղ տիս, գօզալ:

* * *

ՏԱՂ Զ.ԷՆ

Վուր տիղ ճասնիք, վուր տիղըն սուք, վուր տեղ սօյքաթ խաղ է ըլում.
Վուր տիղ ժամ, վուր տիղ պատարաք, վուր տիղ սիրօվ տաղ է ըլում.
Թէ վուր հօքուդ կամքն իս անում, մարմինդ բէդամաղ է ըլում.
Վո՞ւր մէ դարդին կու դիմանաս դո՛ւն ջրատար Սայեաթ-Նօվա:

* * *

ՏԱՂ Է.ԷՆ

Աշխարըս՝ մէ փանջարա է, — Թաղէրումէն բէզարիլ իմ.
Մըտիկ տըվօղըն կու խուցվի, — դաշէրումէն բէզարիլ իմ.
Էրէգ լավ էր կանց վուր էսօր, — վաղէրումէն բէզարիլ իմ.
Մարթ հաժաշա մէկ չի ըլի, — խաղէրումէն բէզարիլ իմ:

Բ Ա Ռ Ե Ր.— Կութ—կոթ: Շիրմայէմէն—փղոսկրեայ: Սիմըդ—թեւերդ: Փուր—որովայն, փոր: Լալ—կարմիր, Թանկագին քար (rubis): Ճիպուտ—ճպուտ: Վարաղնած—ջնարակած: Թահր—երանգ: Ջար—ճպուտի թել: Կուդ—պոչ: Ռաշ—թեւաւոր, հրեղէն ձի: Բուռնիաթ—Շէնք, տիմք: Մալբի—կիպարիս, նոճի: Կու եաշվի—կը հասասարուի, կը յարմարուի: Թարիփ անէլ—Նկարագրել: Միրա—երկինք, հորիզոն: Սօղաթ—խրախճանք: Բէդամաղ—յողնաբեկ: Բանգ—Ափիոն: Թաս—դաշխուրան:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲՈՑՆ ՄԸ
ՋՈՒԻՑԵՐԻՈՅ ՄԷՋ

ՊԸՆԵԷՆ - ԺԸՆԵՒԻ ԴՊՐՈՑԸ

Քանի մը խօսք այս կրթական հաստատութեան անցեալ պատմութենէն՝ անոր այժմու նշանակութիւնը աւելի լաւ ըմբռնելու համար:

Ջուիցերիացիներուն հայոց գործը երեսուն տարուայ կեանք ունի: 1896ին, Համիտեան վայրագ պատմութիւնները կ'արձագանգեն Ջուիցերիա: Փրօֆէսէօր Ժօրժ կօտէ կը հիմնէ Հայերու Օգնութեան Ջուիցերիական Խորհուրդը: Ջուիցերիացի աղքատ ժողովուրդին լուման կը հասնի Ընատօլուի այրիացած եւ որբացած զոհերուն: Նպաստի գանգատ ձեռնարկներու կողքին՝ կը բացուի Սեբաստիոյ Ջուիցերահայ որբանոցը, ուր կը պահուին հարիւրաւոր որբ-որբուհիներ: Թէ՝ ի՞նչ է եղած կրթական գործունէութիւնը հոգ՝ մութ է ինծի: Ամէն պարագայի՝ երկրորդական, բարձրագոյն կրթութիւն մը չէր տրուեր:

Համաշխարհային պատերազմի մղձաւանջներէն վերջ, երբ գինադադարը վրայ կը հասնի եւ հայկական հորիզոնն ալ փայլուն յոյսերով կը լուսաւորուի, հայասէր-ներու զուիցերիական ընկերակցութիւնը կ'որոշէ որբանոցը փոխադրել Ազատ Հայաստան: Սակայն՝ Մուսթաֆա Քէմալ արդէն գործի վրայ էր եւ Սեբաստիան ալ վտանգի տակ: Առանց այլեւայլի, որբանոցը կը տեղափոխուի Սամսուն, որ ոչ նուազ անապահով էր դժբախտաբար: Որբուհիներուն շատերը կը յանձնուին ամերիկեան որբանոցներուն, ու պզտիկ թիւ մը, տնօրէնուհիին եւ պատ. Պօղոսեանի հետ, կ'անցնի Պոլիս:

Բա՛յց, հանգիստ չկայ: Քէմալի բանակները յաղթանակէ յաղթանակ կը վազեն: Իզմիր կ'ինկնայ: Որբանոցներուն ճակատագիրը կը վճռուի: Ու առաջին հեռացողը կ'ըլլայ Ջուիցերահայ որբանոցը: 1922 Դեկտեմբեր 1ին, քառասունէ աւելի որբ-որբուհի, քանի մը կիներ, երկու Ջուիցերիացի տնօրէնուհիներ, տնօրէնը, ուսուցիչ մը եւ ուսուցչուհի մը կը հասնին Ժընեւ:

Պէտք է գտնել զանոնք: Ցարի մը առաջ, Պընեէնի մէջ հիմնուած հայ օջախ մը ապաստան կը գտնէ յիսունի չափ գաղթականներ՝ հասած կովկասէն, Իմիրէն եւն.: Նախ քան որբերուն հասնիլը, ասոնք կը փոխադրուին Ժընեւի Շամբէլ թաղամասը վարձուած տուն մը եւ Պընեէնի շէնքը կը յատկացուի Պոլսոյ եկեղեցականներուն: Խակ քիչ վերջ, շէնքի անբաւականութիւնը զգալի ըլլալով, կը գնուին երկրորդ եւ երրորդ շէնքերը. շրջապատուած պարտէզներով:

*
* *

Պատ. Պօղոսեան շատ չի մնար եւ կ'անցնի Ամերիկա: Իր օրով լուրջ կրթական կազմակերպութիւն մը չէր ըլլար: Պաշտօնի կը կոչուի պ. Գէորգեան, իբր կրթական վարիչ եւ ուսուցիչ:

Շուտով կը կազմակերպուի Պընեէնի դպրոցը: Ու դասերը կանոնաւոր ընթացք կը ստանան՝ փրկելով տգիտութեան վիճակէն, որ այնքան ալ լաւ աչքով չէր դիտուեր գիւղացիութեան կողմէ: Ընդհէն տրտունջներ ալ սկսեր էին պտտիլ թէ՝ հայերը պատրաստ ուտող, դատարկապոր ծոյլ ժողովուրդ մըն են:

Կազմակերպութեան գործը այնքանով պիտի չվերջանար կայն: Պընեէնի նախակրթութիւնը վերջ, հայ տղան պէտք էր տուեր պատնէշ առիթէն՝ տոլով երկրորդական, բարձրագոյն կրթութիւն մը, սորվելով մասնագիտութիւն մը, արհեստ մը: Ջանալէս ապագայ մը ապահովելու էր:

Ուստի, Պընեէնի մեծերը հետզհետէ կը հաստատեն Ժընեւի հայ օջախը: Գաղթականները կամաց-կամաց, անցեալի դժուարութիւններով, կը ջուրէն: Ու այս տունն ալ կը դառնայ կրթական որդան մը, ընդհանուր համար շարունակութեամբ Պընեէնի նախակրթարանին, Աշակերտներու Ցուն անունով:

Ասկէ ցորկը, կը յաջորդեն Ժընեւի երկրորդական եւ բարձրագոյն դպրոցները, միեւնոյն ատեն մանակ ստանալով հայերէն լեզուի եւ պատմութեան դասեր, եւ տնօրէնէն, ջութակի, դաշնակի, գերմաներէն լեզուի եւ դծագրութեան դասեր ալ՝ հայ եւ օտար անձերէ, առանց վճարումի: Ընդհանրապէս ամէն տարի մէկ քանի մը հարիւրական հաւաքոյթներով վաճառութեան հրաւէրով շրջագիշեր, հայ կամ օտար ուսուցիչներ, երբեմն ալ ընկերային տարբեր խօսութիւններ կ'ընեն: Պատանիները ունին նաեւ մարմնակրթական միութիւն մը: Ցղաք իրենց տրամադրութեան տակ ունին Պընեէնի, թէ՛ Ժընեւի երկու դպրոցները: Ի հարկին կ'օգտուին Ժընեւի «Դրօշակ»ի խմբագրատան մատենադարանէն:

«Հայ Դպրոց»ի մէջ թանկագին քարտէսներէ զատ, առաքելութեան եւ յիշատակութեան արժանի են՝ շարժանկարասարակի եւ խոշորացոյցի գործերը, նուիրուած քանի մը տարիներու կաղանդներուն, Ժընեւի հայ գաղութին, որուն անդամները կանոնաւորաբար, ամէն տարի կ'ուղարկեն դպրոցը եւ ուսուցչական մարմնի փափաքած մէկ գոյքին հետ կ'ըլլան դրամական եւ ընդհական նուէրներ: Պէտք չէ մոռնալ Լօզանի քանի մը հոգիներոց հայ գաղութին որ այս տարի իր նուիրական նպաստութիւնը բերաւ՝ բանակներու նշանակալից գումարով մը:

«Հայ Դպրոց» իր նպատակին համաձայն, ամէն ջանք կ'ընէ անունը արդարացնէ: Պահել ազգային նկարագիրը, յարգել սովորութիւնները ու աւանդութիւնները, կոյսին ու կրօնը,— ահա՝ ինչ որ կը սպասուի, ամէն բանէ առաջ, «Հայ Դպրոց»ին աշակերտէն: Խորհրդանշանին "պիտի տանք մուտքին ճակատը, ամէն վարդապետ կեան այդ կը խօսի:

Ազգ. տօները, ինչպէս՝ Վարդանանց, Թարգմանչաց տօները, Նահատակութիւնը, դրերու գիւտը, Վարդանանցը եւն. կը տօնուին ներքին հանդէսներով: Պօտնական տօները նոյնպէս կանոնաւորաբար կը շատակուին: Այս առթիւ ընդհանուր միջանկեալ, որ Ժընեւի պատանեկութիւնը կ'ունենայ այս շաբթու, Փարիզի քահանայ մը, որուն ներկայութենէն օգտուելով, Շամբէլի տաճարը կը հաղորդուին:

Հայ Աշակերտներու Ցուն պատանիներու երգչախումբը, որ կիրակի, տնօրէնին առաջնորդութեամբ, կ'երգէ պատարագը, որուն կը սպասուի, ամէն բանէ առաջ, «Հայ Դպրոց»ին աշակերտէն խորհրդանշանին "պիտի տանք մուտքին ճակատը, ամէն վարդապետ կեան այդ կը խօսի:

Ազգ. տօները, ինչպէս՝ Վարդանանց, Թարգմանչաց տօները, Նահատակութիւնը, դրերու գիւտը, Վարդանանցը եւն. կը տօնուին ներքին հանդէսներով: Պօտնական տօները նոյնպէս կանոնաւորաբար կը շատակուին: Այս առթիւ ընդհանուր միջանկեալ, որ Ժընեւի պատանեկութիւնը կ'ունենայ այս շաբթու, Փարիզի քահանայ մը, որուն ներկայութենէն օգտուելով, Շամբէլի տաճարը կը հաղորդուին:

Հայ Աշակերտներու Ցուն պատանիներու երգչախումբը, որ կիրակի, տնօրէնին առաջնորդութեամբ, կ'երգէ պատարագը, որուն ներկայ կ'ըլլան հայ գաղութին

Կը տեսնենք որ հայասիրաբար ընկերակցութիւնը նոր ուղղութեամբ մը կը գործէ: Ան կ'ուզէ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԸ ԵՎ ՆՐԱ ԼՈՒԾՈՒՄԸ

Ա. ՄԱՐԿՈՒՍԵՎԻՉ

Հայկական հարցի լուծման ուղիների մասին ամենատարբեր կարծիքներ են հնչել ու հնչում։ Ոմանք կարծում են, թե հայկական հարցը գոյություն չունի, ուրիշները՝ թե հայկական հարցը գոյություն ունի, բայց նրա լուծումը անհնարին է, երրորդները՝ թե հայկական հարցը գոյություն ունի, նրա լուծումը հնարավոր է, բայց ոչ այսօր, ոչ էլ վաղը, այլ ապագայում։ Չորրորդները՝ թե հայկական հարցը գոյություն ունի, նրա լուծումը հնարավոր է, և այդ լուծումը պետք է գտնել հենց հիմա, անհապաղ։ Ինչպես տեսնում եք, կարծիքների մեջ մեծ տարբերություն կա։ Ո՞ր կարծիքն է ճիշտ։

Ես կարծում եմ, որ ճիշտ է վերջին կարծիքը։ Ես կարծում եմ, որ հայկական հարցը գոյություն ունի, նրա լուծումը հնարավոր է, և այդ լուծումը պետք է գտնել հենց հիմա, անհապաղ։

Ինչո՞ւ է հայկական հարցը գոյություն ունենում։ Ինչո՞ւ է նա ծագում։ Հայկական հարցը ծագում է այն ժամանակ, երբ ինչ-որ ազգ, որ ապրում է ինչ-որ երկրում, ինչ-որ պատճառներով զրկվում է ազգային ինքնուրույն զարգացման հնարավորությունից, ինչ-որ պատճառներով զրկվում է ազգային ինքնուրույն պետություն ունենալու հնարավորությունից։ Հայկական հարցը ծագում է այն ժամանակ, երբ ինչ-որ ազգ, որ ապրում է ինչ-որ երկրում, ինչ-որ պատճառներով զրկվում է ազգային ինքնուրույն պետություն ունենալու հնարավորությունից։

բեկան), Մավրիտիս և Մէնտեան(?) որոնք ծրագրած էին, Պոսֆիօս գիւղի ջաղացպանը կողոպտել։ Քօսթա Ֆանտին, որուն գործակցելու առաջարկ բրած էին աւազակները, խնդիրը ոստիկանութեան տեղեկացուցած ըլլալով, երկար ընդհարումներէ վերջ ձերբակալուած է Մավրիտիս։ Հայերը փախած են, սակայն հետապնդումներու շնորհիւ Յակոբ Ղազարեան և Պօղոս Կիւրճեան ձերբակալուած են Յոյնի մը տան մէջ։ Աւազակներու վրայէն գտնուած են 2 ատրճանակ, 1 փարապէլլօմ, 1 դաշոյն, 1 հրացան, 1 կարճ մավզէր և անհամար փամփուշտ։

Այս դէպքին առթիւ «Փօստոս» հետեւեալը կը գրէ.— «Ընդհ. ոստիկանութեան հրամանատար Պ. Սթաւրիանօի յայտարարութեան համաձայն ցարդ կատարուած հարցաքննութիւններէն երեւան եկած է որ մինչեւ հիմա Տրամայի նահանգին մէջ պատահած դէպքերուն հեղինակները Հայեր են։ Նոյնպէս, երէկ, ոստիկաններուն հետ ընդհարում ունեցող աւազակներն ալ Հայեր ըլլալով, որոշուած է աքսորել Տրամայի նահանգին մէջ գտնուող այն բոլոր Հայերը որոնք ընտանիք չունին։

Մազլումեան եպիսկոպոսի մօտումը կրկտրեց

Անախորժ լուրեր կը հասնին Աթէնքէն։ Մարտ 30ին 3-400 Հայեր Աթէնքի առաջնորդարանը երթալով ցոյց մը կատարած են վարչութեան և նախագահին՝ Մազլումեան եպիսկ.ի դէմ, որոնք երկար ատենէ ի վեր անտարբեր կը դիտեն գաղթականներու տեղահանութիւնը և գանազան դաւեր կը սարքեն։ Ցուցարարները պահանջած են որ առաջնորդը քաշուի։ Մազլումեան եպիսկ. ընդդիմացած և անարգած է ցուցարարները, որոնցմէ մէկը զայրանալով արմատէն կտրած է եպիսկոպոսին մօրուքը։ Ժողովուրդը ցրուելէ յետոյ, առաջնորդը իր արբանեակներուն հետ պահականոցէ պահականոց կը դիմէ և մատնանշումներ կ'ընէ։ Ասոր վրայ յաջորդ օրը հարցաքննութեան կը կանչուին «Նոր Օր»ի պատասխանատու տնօրէն Պ. Գաբրիէլ Լազեան և խմբագիր Պ. Անտոն Կազէլ, իբրև «հակահեղինակ» թերթի վարիչներ։ Արդէն քանի մը օր առաջ Մազլումեան եպիսկ. պաշտօնապէս «ժուռնալ» մը տուած էր կառավարութեան, նոյն թերթին դէմ։

Տիգրիսի յորդումը

Պաղտատէն կը հեռագրեն թէ Տիգրիսը անսնախընթաց կերպով յորդած է։ Պաղտատի մէջ 30 հոգի յորձանքէն քշուելով մեռած են։ Թագաւորին պալատը ջուրերու մէջ է եւ արքայական ընտանիքը նաւակներով ուրիշ տեղ փոխադրուած է։ Զօրանոցներն ալ ողողուած են։ Հակառակ թումբեր կանգնելու համար բանուորներու բանակի մը կողմէ եղած ջանքերուն, ջուրերը արդէն հասած են քաղաքին հիւսիսային դուռը։ Վաթսուն տուն փլած է։

Հաշտութեան ձեռնարկ Մարոքի մէջ

Ֆրանս. եւ սպանիական կառավարութիւնները վերջապէս համաձայնեցան Ռիֆցիներուն ներկայացուելիք հաշտութեան պայմաններուն մասին եւ նշանակեցին իրենց պատուիրակները։ Երկու կողմի պատուիրակները մօտ օրէն նախնական խորհրդակցութեան մը պիտի ունենան Փարիզի մէջ եւ յետոյ պիտի մեկնին Ուճտա, բանակցելու համար Ռիֆի ներկայացուցիչներուն հետ, որոնք են Ռիֆի արտաքին նախարար Սի Մօհամմէտ Ազէրքան, Սի Մօհամմէտ Հիֆուի եւ Սի Ահմէտ Շէտտի։

15 միլիոն բանուորներ գարեջուր կ'ուզեն

Միացեալ Նահանգներու Աշխատանքի Դաշնակցութեան նախագահը 15 միլիոն կազմակերպուած աշխատաւորներու անունով պահանջեց Ծերակոյտէն, որ վերահաստատուի թերեւս գինիներու եւ գարեջուրի գործածութիւնը։ Տասերկու միլիոն ստորագրութեամբ հանրագրութիւն մը ղրկուած է Ծերակոյտի յատուկ յանձնախումբին, որ կը քննէ ոգելից ըմպելիներու արգելքը բարեփոխելու խնդիրը։ Աշխատանքի Դաշնակցութեան նախագահը ազդարարեց թէ խլրտումը կ'ածի աշխատաւորներուն մէջ եւ թէ դժգոհութիւն կայ նաեւ երեսփոխաններուն դէմ, որոնք «թաց» են իրենց գործով, իսկ «չոր» իրենց քաղաքականութեամբ։

Ցրաւիր փրկելու համար

Ազգային յանձնաժողով մը կազմուած է, հանգանակութիւն կատարելու և ֆրանքը ամրացնելու համար։ Հանրապետութեան նախագահը 50,000 ֆրանք նուիրեց, վարչապետ Պոխան՝ 10,000, ելմտական նախարարը՝ 10,000։ Յանձնաժողովին նախագահն է մարաջախտ Ժօֆր։ Անդամակցելու հրաւիրուած են նաև կարտինալ Տիւպուա, Բաբունապետը, Աշխատանքի Դաշնակցութեան նախագահ Պ. Ժուհօ եւլն։

Մահափորձ ռուս կոմիսարի մը դէմ

Պերլինէն առնուած լուրերու համաձայն, ուսանող մը ատրճանակ արձակած է Ռուսիոյ ներքին գործակալ Պէլօկօրօթօֆի վրայ և զայն վիրաւորած է ուսէն։ Կ'ըսուի թէ մահափորձին հեղինակն է ցարական արքունիքի նախկին պաշտօնատարի մը զաւակը։

Պ. Մալվիի հրաժարականը

Ներքին նախարար Պ. Մալվի երեսփոխանական ժողովի Մարտ 18ի նիստին մէջ իր դէմ խօսուած ճառերուն առթիւ սաստիկ յուզուած և ժողովասրահին մէջ նուաղած ըլլալով, գաւառ գացած էր հանգստանալու համար։ Պ. Մալվի գիւղացուցչութենէն վերադարձաւ Հինգշաբթի իրիկուն և վարչապետութեան ներկայացուց իր հրաժարականը, ոչ թէ առողջական պատճառներով, այլ քաղաքական նպատակներով —որպէսզի աւելի ազատօրէն կարենայ պաշտպանել ինքզինքը եղած յարձակումներուն դէմ։ Նախարարական խորհուրդը Ուրբաթ առաւօտ գումարուելով ընդունեց հրաժարականը և ներքին նախարարութիւնը յանձնեց երկրագործական նախարար Պ. Ժան Տիւրանի, արմատական ընկերվարական։

1926ի ելմտացոյցը

Ծերակոյտի ելմտական յանձնաժողովը վերջացուց 1926 տարուոյ ելմտացոյցի քննութիւնը։ Ապրիլ 4ին նոր տուրքերու քուէարկութենէն վերջ, ահա՝ թէ ինչպէս կը ներկայանայ կացութիւնը.—

Հասոյթ կը նախատեսուի 37,555,090,523 ֆրանք, ծախք՝ 36,116,829,476 ֆրանք, այսինքն 1,438,261,047 ֆր.ի յաւելուածական հասոյթ մը կը մնայ, որ պիտի յատկացուի ուրիշ պէտքերու։

Տեղեկաբերի զեկոյցէն վերջ, յանձնաժողովի անդամները երկարօրէն վիճաբանեցան պիւտճէն հաւասարակշռելու, հասոյթին աղբիւրները շատցնելու և ֆրանքին կայուն վիճակ մը տալու անհրաժեշտութեանց շուրջ։ Ծերակոյտը վաղը կէս օրէ վերջ վիճաբանութեան պիտի ենթարկէ յանձնաժողովի տեղեկագիրը։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ

ԱՄԷՆ ԿԱՐԳԻ ՆՊԱՐԵՂԷՆՆԵՐ
ԱՄԷՆԷՆ ԱԺԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ ՊԻՏԻ ԳՏՆԷՔ
ՆՈՐ ՀԱՅ
ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ԳԷՈՐԳ ՄԱՐԹԱԵԱՆ — ՅՈՎՍԷՓ ԱԶԻԶԵԱՆ

52 - 54, Rue Piat, PARIS 20e

Մէթրօ՝ ՊԷԼՎԻԼ Tél. ROQUETTE: 92-56

Փարիզի ապսպրանքները յաճախորդին տունը կը յանձնուին։

Ապսպրանքները կ'ընդունուին թէլէֆոնով և նամակով։

Արուարձանները քօլի փօսթալով կը ղրկուի։

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ Գաւառները եւ արտասահման ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

ԸՑՍՕՐՈՒԱՆ ԽԱՂԵՐԸ

Հ. Մ. Ը. Մ.ի առաջինը այսօր ազատ է։

Պահեստիին Villier-le-Bel*ի խումբին դէմ ունենալիք խաղը* forfait *եղած է, այս վերջինին ախոյանութեան մասնակցելուն պատճառաւ։*

Հ. Մ. Ը. Մ.ի Hirondelle*ի խումբը կը մրցի* Club Athlétique et Sportif Gennevilliers (R)*ի հետ։*

Մեր երկրորդն ու երրորդը կը խաղան նոյն խումբին համապատասխան խումբերուն դէմ։

Ֆութպոլի ցանմ.

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Հ. Յ. Դ. Փարիզի շրջանի բոլոր խումբերը ստիպողաբար ընդհ. ժողովի կը հրաւիրուին 16 Ապրիլ Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին 128, Bld. St. Germain. Café Rocher*ի մէջ։ Օրակարգ՝ խիստ կարեւոր։*

Հ. Յ. Դ. Մարսէյլի շրջ. կոմիտէի դասախօսութիւնը վաղը երկուշաբթի երեկոյեան ժամը 8ին 63 Rue République։ կը հրաւիրուին բոլոր ընկերները ու համակիրները ինչպէս նաեւ պատանի միութեան անդամները։

Դասախօս ընկեր Հայկ Սէրքիսկիլեան։

ՍՏԱՑԱՆՔ

Յովհ. Թումանեանի բանաստեղծութիւնները։ *Տպագր. Պոլիս. 346 էջ։ Գին 20 ֆրանք։*

Երուանդ Օտեան, Ազգային քարերար, *երգիծական վէպ ազգային կեանքէ։ Դահիրէ, 1926 գին 4 ֆրանք։ Կեդրոն՝ Պալենց գրատուն։*

PAUL DESCAMPS.— La formation sociale des Arméniens (*Հայերու ընկերային կազմութիւնը*)։ *Հրատարակութիւն* «La Science sociale»*ի։ Տպագրութիւն՝* Firmin-Didot & Cie., 56, Rue Jacob, Paris, *112 էջ։ Գին 7.50 ֆրանք։*

ԵՐԵԿՈՅԹ-ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ. — *Նախաձեռնութեամբ Սերաստահայերու Նահանգային Միութեան եւ հովանաւորութեամբ Վոմշապուհ Գալեկ.ի, 17 Ապրիլ Շաբաթ երեկոյ ժամը 8ուկէսին* 184 Bd. St. Germain, Salle de Géographie*ի մէջ (մետրօ Սէն Ժէրմէն)։ Կը բանախօսեն Պ. Ա. Խատիսեան, Պ. Խոնդկարեան, Բժիշկ. Ա. Պօղոսեան։ Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցի Ծանօթ Չուքմակեահար Պ. Հայկ Կիւտէնեան։*

ԳՈՐԳ ՆՈՐՈԳՈՂ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Գորդ Նորոգող երկաթ գործաւորներ կ'ուզուին, վարժ կամ ոչ։ Դիմել Սարգիս Յովսէփեանի 45, Rue Lepic, Paris 18. *Հեռաձայն* Marcadet 27-14.

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Թարբերդի Բաշաղակ գիւղէն Յակոբ Հայրապետեան, որ կը կարծուի թէ Քալիֆոռնիա կը գտնուի։ Գրել Օր. եղբայր Մանուկեանի, 84 Ռիւ Ռեպլըվլի, Փարիզ։

«Ապագրեզ»էն կը խնդրուի արտատպել. 3.3

ԱՒԵՏԻՍ!!!

Ունինք խնամքով մաքուր կարուած շապիկ և շապկակերներ։ Կարճ ու երկայն գանազան ձեւերով, խիստ դիւրամատչելի գիներով։ Կը կարենք փափաքի համաձայն։ Կ'ընդունինք ապսպրանքներ ամէն տեղերէ։

94 Bolivar Ն. ԱԼԱՏԻՆԵԱՆ։ *Ամէն օր ամէն ժամու։ Մէթրօ* Combat *կամ* Bolivar. *Թրամվայ 26.*

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԴԵՐՁԱԿ

ԳԱՐԱԵԱՆ

Tailleur Mignon
5, rue Mignon,
Métro Odéon *եւ* St. Michel

Յօսիէթէ Յավանեի թատրոնին դէմ։ Գարնան համար պատրաստած է ճոխ մոդելք մը ֆրանսական եւ անգլ. սիրուն կերպասներու։

Բաց է նաեւ կէս օրերուն, իրիկուններն մինչեւ *8.30*։ Իսկ կիրակի օրերը մինչեւ *1.30*։

ՏՕՔԹ. ԻԶՄԻՐԼԵԱՆ

48, rue Montmartre
(Բ. յարկ. աջ կողմը առաջին դուռ)
Ֆրանսայի կարող մանագէաներու ընկերակցութեամբ կը դարմանէ
ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ԿԱՆԱՆՑ
ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ եւ ՄՈՐԹԱՅԻՆ
ՔԻԹԻ, ԱԿԱՆՋԻ եւ ԿՈՒԿՈՐԻ
ՅԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Téléph. CENTRAL 73-38
Métro: SENTIER կամ HALLES
Ընդունելութեան ժամեր՝ ամէն օր 8ԷՕ՝—10ես. 1,30 — 8

ԳՐԱՎԱՃԱՌ ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ ՊԱԼԵՆՑ

Պատիւ ունի յայտարարել յարգոյ հաճախորդներուն թէ իր գրատունը հաստատած է փարիզ։

ՃՈՒ ՄԹԵՐ

ՀԱՅԵՐԷՆ եւ ՓՐԱՆՍԵՐԷՆ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳԻՐՔԵՐՈՒ

Պ. Պ. հեղինակներ եւ հրատարակիչներ կրնան իրենց երկերէն մեր մօտ կեդրոնացնել. իւրաքանչիւր ամիս վաճառուած ներուն փոխարժէքը ստանալու պայմանաւ։

Գրատունս լիակատար գրացուցակը մամոյ տակ է։

Հասցէ P. BALENTZ.
208 bis Rue Lafayette Paris (10e).

Le Gérant : H. TEURNIER

Impr. MASSIS
208bis, Rue Lafayette Paris(10e

ԹԷՅ. ԹԷՅ. ԹԷՅ.

Ամէն տեսակ եւ ամէն գիներով Թէյի խառնուրդներ, ուղղակի Մէյլանէ, Ցեղկաստանէ և Զինաստանէ ներածուած։ Գիները անբաղդատելիօրէն Աժան։ Տրաբուած Թէյ՝

«THÉ YAVROU»

Աշխարհահռչակ և հանրածանօթ մարքա
ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1880ին

Վարձատրուած՝ Պօրտոյի 1907ի ցուցահանդէսէն
ոսկի մետալով՝ Նափոլիի 1906ի » »

Փափաքողներուն ծրար մը Թէյ ձրի կը ղրկուի մէկ ֆրանքի դրոշմաթուղթի փոխարէն։

Ֆրանսայի եւ գաղութներու բոլոր կարեւոր խառնուրդները կը գտնուին։

Արեւելեան ճաշակով և ծաղիկ Թէյով խառնուրդներ։

Թղթակցութիւն ուղղել «Thé Yavrou» 15 Rue Sénac, Marseille

COMPTOIR D'OPÉRATIONS EN BANQUE

10, Place de la Bourse et 11, Rue Feydeau, PARIS
Tél. : Gutenberg 06-52 et 06-76

Հանրային սրահ, ուր բոպէ առ բոպէ կը հրապարակուին դանազան արժէթղթերու գները, ինչպէս կ'ըլլայ Պուրսայի մէջ։ Դիւրութիւն կ'ընծայուի ամէն տեսակ արժէթղթերու վրայ պարմանաժամով գործառնութիւններ ընելու հինգ հատով կամ աւելիով, փոխանակ առնուազն 25 հատի, ինչպէս կը պահանջուի Պորսային մէջ, եւ յաճախորդները կարող են իրենք կեցնելու իրենց գործառնութիւնները, արձանագրուած գներուն համեմատ։

ԴՕՆԹՈՒԱՐ ա'ՕՓԷՐԱՍԻՕՆ ԱՆ ՊԱՆՔ հասատաութիւն իր յաճախորդներուն տրամադրութեան տակ կը դնէ շահաբերուն և լմնտունի ու նիւ եորքի Պորսաներուն գիները որոնք հեռագրով կը ստանայ իրենց Ագենէներով։

Իր անզուգական կազմակերպութեամբ, ՔՕՆԹՈՒԱՐ իր յաճախորդներուն կ'երաշխաւորէ ամէն ապահովութիւն ընծայող գործառնութիւններ։ ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍՈՒԻ

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՆԱՒԱԳԻՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՅԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ
126, Rue du Faubourg St. Denis
Metro : Gare de l'Est Téléphone : N-rd 84-04
Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30_7.30—կիրակի եւ տօն օրեր՝ [illegible]

ԱԴԱՄ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ԴԵՐՁԱԿ ՓԱՐԻԶԻ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵՆՆԻ

Ստացած ենք սեզօնի առթիւ անգլիական եւ ֆրանսական նորանոր կերպասներ։

24, Rue Bergère, Paris (9) թելեֆօն Provence 05-[illegible]

COMPTOIR PARISIEN DE CHANGE & DE CRÉDIT, S.A.

80, RUE LAFAYETTE, PARIS (9) Tél. BERGÈRE 52-[illegible]
ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1919ին

Փարիզի ամէնահին Հայ դրամատունը, հայ պաշտօնէութեամբ հայ դրամագլուխով։ կը ստանձնէ ամէն տեսակ սակարանական գործողութիւններ, չէք, օտար դրամներու եւ արժեթուղթերու գնում եւ վաճառում։ Ցարեկան 1ՕՕին 6 տոկոս Ամէն կարգի օտար դրամներու վրայ։

Արագ գործողութիւն եւ ճշդապահութիւն

Վարիչներ.— Ռ. ԿՐԱՄՊՈՒՐ եւ Եր. ՃԷՋԻԲԵՆ

ՊԷԼՎԻԼԻ ԾԱՆՕԹ ՀԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌ

ԱՐԹԻՆԵԱՆ

Ներկայիս նոր վաճառատուն մը եւս բացած է 28,rue [illegible]sage, մէթրօ՝ Belleville.

Ամէն տեսակ նոր խառնուածները պատրաստ են մեր յարգելի յաճախորդներուն գոհացում տալու համար։

Այս առթիւ մասնաւոր զեղչ ըրած ենք մեր գիներուն վրայ։

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՃԱՇԱՐԱՆ

ՄԱՎՐՕՍ

92, Rue Rébeval. Métro: Belleville

Հեռաձայն՝ Combat 0-5

Շաբաթ և կիրակի գիշերներ Արեւելեան նուագ

ԱՐԵՒԵԼ. ԿԵՐԱԿՈՒՐՆԵՐՈՒ եւ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ

Այցելեցէք անպատճառ հայկական նոր ճաշարանը, ուր պիտի գտնէք արեւելեան համեղ կերակուրներ, խիստ աժան գիներով։ Շաբաթ եւ կիրակի գիշերները ինճէ-սազ։

36, Rue Polonceau, Paris 18e: Métro Barbès *կամ* Château-Rouge.

Տէր և Տնօրէն Ղ. ՋԱՓԱՐԵԱՆ

ՏՕՔԹՕՐ

Յ. ՏԷՐ-ԴԱՒԹԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԱՀԲԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ
120, Boulevard de Grenelle
Métro La-Motte Picquet.
Tél. Invalides 31-48

Կ'ընդունի ամէն օր 4—7
կիրակի օրերը 10.30—12

ՍԱԿԱՐԱՆ

10 Ապրիլ 1926

ԴՐԱՄՆԵՐ

Սթերլին,	L. St.	
Տոլար,	Dollar	
Մարք (ոսկի)	Mark	
Թրքական Թղթ.	L. Trq.	
Թրք. ոսկի	»	or
Մէճիտիէ	Médjidié	
Լէվա 100 հատ	Léva	
Տրախմի	»	Drachme
Լիր	»	» Lire
Պելժ. ֆրանք	»	Frc. Belge
Զուից.	»	Frc. Suisse
Ցարմինեց	(10 Roubles or)	

ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐ

եգ. ֆր. Ֆոնսիէ	I Cr. Fonc. Eg.	31[illegible]
»	II »	202[illegible]
»	III »	196[illegible]
Թուրքի երկաթ.	Lots turcs	115

Comptoir Parisien de change et de Cr[illegible]
80, Rue Lafay[illegible]

ՅԱՌԱՋ

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

"HARATCH,,

JOURNAL ARMÉNIEN PARAISSANT TROIS FOIS PAR SEMAINE

Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration / Խմբագրութիւն եւ Վարչութիւն՝ 208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e).

Հեռաձայն՝ Nord 57-82

Մէթրօ.— Louis Blanc կամ՝ Jaurès

ԲԱԺԱՆԵՈՐԴԻՆ	Եռամսեայ	Վեցամսեայ	Տարեկան
Ֆրանսա և գաղութներ	20 ֆր.	38 ֆր.	75 ֆր.
Անգլիա և » Եգիպտոս, Իրան	10 շ.	20 շ.	
Ամերիկա	—	3 ա.	5 ա.
Ուրիշ երկիրներ	—	50 ֆր.	100 ֆր.

Հասցէի փոփոխութեան համար 2 ֆր. վճարել անհրաժեշտ է:

ՁՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 14 ԱՊՐԻԼ 1926

14 AVRIL 1926

On reçoit des annonces en français et en arménien.

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 110 — ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԿԻՐԱԿԻ, ՁՈՐԵՔՇԱԲԹԻ և ՈՒՐԲԱԹ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԴԻՄ

ԵՐԵՒԱՆ ԱՍՊԱՐԷԶ ԿԸ ԿԱՐԴԱՅ ԻՐ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐՈՒՆ, ԿՏԱԿՆԵՐԸ ԵՒՆ. ՅԱՆՁՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ...

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

«ԾՊՏԵԱԼ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐԸ»

Այս տողերը գրած ատեն, նամակ մը ստացանք հայրենակից մը, որ գաւառէն խորհուրդ կը հարցնէ, ընտանիքով Հայաստան երթալու համար: «Եթէ դիւրութիւն մը գիտէք տեղեկացնէք, ամէն ցաւերնուս վերջ մը տալու համար: Նաև եթէ Շահվերտեանի հասցէն գիտէք, մեզ տեղեկացնէք, գոնէ յուսահատ փորձ մը ընենք նամակով»:

Ի հարկէ պիտի հաղորդենք ինչ որ գիտենք, ինչպէս և իր ուզած հասցէն: Եւ այս առաջինը չէ: Ուրիշներ ալ գիտենք որ կատարած են այդ «յուսահատ փորձը», յետոյ տեղէն վրայ ճնալու կամ... նորէն Յունաստան երթալու համար: Եւ կան ալ որ կը զարմանան թէ «մեր կառավարութիւնը» ի՞նչպէս Մոսկուայի հրամանին կը սպասէ, անցագիր վաւերացնելու համար:

Այդ կէտը թող ուրիշները բացատրեն: Ամէն անգամ որ տարագիրները ներս առնելու պահանջ կը դրուի, մէկ պատասխան կուտան երեւանէն,— Դրամ տուէք: Այս պայմանին համակերպեր ենք խմբական ներգաղթի համար. բայց անհատնե՞րը: Ինչո՞ւ ամիսներով հոգի կը հանեն, երբ անհատ մը կ'ուզէ Հայաստան անցնիլ, և իր սեփական միջոցներով. ինչո՞ւ ամէնէն յետադիմական երկիրներն անգամ քսանըչորս ժամէն անցագիր կուտան իրենց քաղաքացիներուն, իսկ մեր «ազատ և անկախ» կառավարութիւնը կը քաշքշէ երեք, չորս, վեց ամիս, և կը յուսահատեցնէ, վարկաբեկելով թէ ինքզինքը և թէ հայրենիքը: Եւ տակաւին չենք յիշեր այն ժէզուիտական հաւատաքննութիւնը, որ խորհրդային իշխանութեան ամէնէն հարազատ գիծն է, իսկ և իսկ հակայեղափոխական և բռնապետական:

Այս կէտն ալ թող ուրիշները լուսաբանեն:

Ականջ կը յիշենք այս քանի մը մանրամասնութիւնները, կարդալով Երեւանի նոր պատգամները: Ինչպէս պիտի տեսնէք քիչ անդին, Հայրենիքի Օգնութեան Կոմիտէի (Հօկ) Կեդր. Վարչութիւնը, որ անունով եւ շատ մը անդամներով «անկուսակցական» է, բայց իրապէս կառավարութեան թաթին տակ, կարգ մը որոշումներ տուեր է, Հօկի անդամակցութեան եւ գործունէութեան մասին: Առաջին պատգամը, — խորհրդային Հայաստանի Թշնամիները չեն կրնար մասնակցիլ Հօկերու վարչի մարմիններուն: Ո՛չ Նորութիւն մըն է այս, ոչ ալ գաղտնիք մը. պատգամը կ'ակնարկէ Դաշնակցութեան, որ հրապարակաւ կը պահանջէ Հօկերը դարձնել իսկապէս հայրենիքի օգնութեան մարմիններ, եւ ոչ թէ քաղաքական - կուսակցական պայքարի, հայրենասիրական «չանթաժ»ի օրկաններ: Լա՛ւ է որ ոչ մէկ Դաշնակցական չմասնակցի պառակտումի, դիրքի և կիրքի այդ մարզարաններուն, որոնք հայրենիքի սէրէն առաջ որոմ ցանելու կը ձգտին, — ա՛յդ ճամբուն վրայ դրուած են, դժբախտաբար: Հայրենիքին օգնելու շա՛տ ձեւեր կան, եւ մենք դաս առնելու պէտք չունինք, մանաւանդ իբրեւ հիմնադիրները հայրենիքի օգնութեան իրական մարմիններուն, Հօմերուն, որ շատ աւելի արդիւնաւոր եղան երկու տարուան մէջ (1920-1922), քան այլասերած Հօկերը՝ վերջին հինգ տարուան ընթացքին:

Ուրեմն, Հօկի կեդր. վարչութիւնը նոր բան մը չըսեր «Թշնամի»ներուն հանդէպ: Ընդհակառակն, շեշտելով հաւատաքննական գիծը, աւելորդ անգամ մըն ալ կ'ապացուցանէ թէ՝ երեւանի անկուսակցական մտաւորականութիւնը ոչ խորհելու, ոչ ալ գործելու ազատութիւն կը վայելէ:

Բայց կայ խոշոր նորութիւն մը,— Երեւան հրապարակաւ ձեռնոց կը նետէ իր բարեկամներուն և խնամիներուն, բոլոր անոնց որոնք «թէև ծեծում են իրենց կուրծքը» խորհրդային Հայաստանի համար, բայց երբ կարգը խօսքէն գործի գայ, «մոռանում են Խորհրդային Հայաստանի շահերը և գործում են նրա շահերի հակառակ»:

«Խորհրդային Հայաստան» նոյնքան վտանգաւոր կը գտնէ այս «ծպտեալ հակառակորդները»: Երեւի ըսել կ'ուզէ. «Տէր, բարեկամներէս փրկէ, Թշնամիներուս հետ գլուխ կ'ելլեմ»:

Եւ իսկապէս, կարելի չէր երեւակայել աւելի ողբերգական կացութիւն:

Պարզ է որ նոր որոշումը տրուած է իբրեւ հետեւանք Հօկի առաքելութեան: Անցեալ շաբթու, մեր հարցումներուն պատասխանելով, Պ. Կարէն Միքայէլեան կը յայտարարէր թէ հարիւր տասը միլիոն ֆրանքի կտակներ և նուէրներ կան արտասահմանի մէջ, և միայն չնչին մաս մը տրամադրուած է, կամ խոստումներ եղած են: Հօկի Կեդր. Վարչութիւնը որոշեր է իր մանրաճիւղերուն միջոցաւ հետապնդել այդ գործը, և, առաջին առթիւ, կը հրաւիրէ արծարծել Մելքոնեան կտակի խնդիրը, որ քար դայթակղութեան դարձաւ:

Ուշագրաւ է նաեւ որ՝ Հօկը այս գործին յաջողութեան հետ կը կապէ ներգաղթի խնդիրը:

Կը խօսինք յաջորդով:

Շ.

ՄԱՄՈՒԼ

ԽՐԱՏՆԵՐ ՀՕԿԻ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐՈՒՆ

Գ. էջին մէջ արտատպած ենք Հայաստանի Հօկի կեդր. վարչութեան նոր հրահանգները՝ արտասահմանի մասնաճիւղերուն: Հօկերուն անդամ չեն կրնար ըլլալ Խորհրդային Հայաստանի «թշնամիները»: Այս գիտէինք արդէն. բայց ահաւասիկ բարեկամներն ու խնամիներն ալ իրենց դասը կ'առնեն: Նոր պատգամներուն առթիւ գրուած խմբագրականի մը մէջ, «Խորհրդային Հայաստան» կը շեշտէ (28 Մարտ),—

«Հօկերը արտասահմանեան շատ վայրերում դարձել են գաղութային կուսակցութիւնների պայքարի ու շահագործման առարկայ. այս դրութեան հետ Հօկի կեդրոնը ի հարկէ չի կարող հաշտուել:

. . . Հօկերի մէջ մուտք են գործում եւ անձնաւորութիւններ, որոնք թէեւ ծեծում են իրենց կուրծքը, թէ խորհրդային Հայաստանի բարեկամներն են, սակայն երբ խօսքից անցնում են գործի, այն ժամանակ միանգամայն մոռանում են խորհրդային Հայաստանի շահերը եւ գործում են նրա շահերին հակառակ:

Նման ծպտեալ հակառակորդները նոյնքան վտանգաւոր են որքան ակնյայտ թշնամիները:

Արտասահմանում նստած բազմաթիւ հիմնարկութիւնների եւ անհատների ձեռքում գտնւում են իսկայական գումարներ եւ կտակներ որոնք բաւական են, եթէ ոչ. ամբողջովին, գոնէ խոշոր չափով լուծելու գաղթականական հարցը. սակայն այդ գումարները ծախսւում են, իսկ գաղթականական հարցը մնում է ծառացած եւ լուծման կարօտ, շնորհիւ միջոցների բացակայութեան: Գաղութահայութիւնը եւ գաղութային կուսակցութիւնները այդ ուղղութեամբ մատ-մատի չեն խփում»:

Թիֆլիզի «Մարտակոչ»ն ալ իր կարգին դիտել կուտայ (3 Ապրիլ),—

«Ոչ ոքի համար գաղտնիք չէ, որ արտասահմանում մի շարք հասարակական խոշոր գումարներ կան, որոնք դրուած են գանազան կտակակատարների տրամադրութեան տակ, մինչդեռ այդ գումարներով աշխարհի չորս ծայրերում թափառող հազարաւոր գաղթականների կարելի էր տեղաւորել Խորհրդային Հայաստանում, ապահովելով նրանց տնտեսական եւ կուլտուրական գոյութիւնը:

Այդ դրամների վրայ նստողները գործադրում են ճիշտ այն մեթոդը, որով ղեկավարում էին ռուսական միլիոնատէր վանքերի կղերականները, որոնք յանուն «աստուածային» օրէնքների հրաժարւում էին սովի տարին դրամ բաց թողնել քաղցից մեռնողներին փրկելու համար: Նրանց համար վանքի ոսկին ու արծաթը (իրենց հոգեպահուստը) աւելի թանկ արժէին, քան մեռնող բազմութիւնների կեանքը:

Եթէ գաղութահայ բուրժուազիան ուզում է ազատուել նրան յաւիտեան անհանգիստ անող գաղթականութիւնից, նա պէտք է հիմապատասխան էլ նիւթական զոհաբերութիւն յանձն առնէ, հասարակական գումարները տրամադրելով հիմնական շինարարութեան համար»:

ՊՈԼՍՈՅ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻՆ ՔԱՅՔԱՅՈՒՄԸ

Քաղաք. ժողովին քայքայումը կը շարունակուի: Նախապէս հրաժարածներէն յետոյ դեռ պաշտօնի վրայ կը մնային հինգ հոգի: Ասոնցմէ չորսը՝ Լեւոն պէյ Փափազեան, Պետրոս պէյ Ալթունճեան, Դաւթարոս Պէզազեան եւ Յակոբ Թորոսեան իրենց հրաժարականը տուած են Տեղապահին, որ մերժած է ընդունիլ, խնդրելով որ իրենց պաշտօնը շարունակեն մինչեւ մօտերս զումարուելիք խորհրդակցական ժողովը: Չէ հրաժարած միայն ատենապետ Պ. Յ. Մոստիչեան:

Ոստիկանութեան քաղաքական ճիւղի պաշտօնեաները Հինգշաբթի առաւօտ Մատենադարան երթալով, ոստիկանութեան պաշտօնատունը հրաւիրած են Քաղաք. ժողովի անդամներէն Պ. Պ. Լեւոն Փափազեան, Թորոսեանը եւ Պէզազեանը եւ բացատրութիւններ պահանջած են նոյն օրը կատարուած խորհրդակցութիւններուն, ինչպէս նաեւ ծանօթ միջադէպին մասին: Ոստիկանատուն հրաւիրուած է նաեւ Պատրիարքարանի դիւանապետ Պ. Մխիթար Զուհաճեան: Հարցաքննութենէ վերջ ասոնք ալ ազատ թողուած են:

5000 ՀՈԳԻ Կ'ԱՐՏԱՔՍԵՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԷՆ

Միացեալ Նահանգներու Ոստիկանական վարչութիւնը լրջօրէն գործի ձեռնարկած է, անբաղձալի օտարականները արտաքսելու համար: Արդէն իսկ պատրաստ է ցանկը հինգ հազար օտարականներու, որոնք պիտի վտարուին դարձեան: Ներգաղթի 35 գրասենեակները հրահանգ ստացած են անհրաժեշտ լուրերը հաղորդել ուրիշ կասկածելիներու մասին: 625,000 տոլար յատկացուած է արտաքսման ծախքերը հոգալու համար:

Անցեալ շաբթու 500 նոր վճիռներ տրուեցան: Մանաւանդ պիտի հետապնդուին անոնք որ տարեշրջիկ (քոթա) օրէնքին դէմ գործելով ներս մտած են: Այս կարգէն 20,000 հոգի կը հաշուուին միայն վերջին տարուան ընթացքին:

ՆԵՐՔԻՆ նախարար Պ. Ժան Տիւբոսի անձնական քարտուղարութեան պետ նշանակուեցաւ իր փեսան, Պ. Թաիթինեան:

ՊՈԼՍՈՅ Քաղաքապետարանի մէկ պատուհանին մէջ անգլիական ձեռնաոումբ մը դտնուած է, թուղթի մէջ փաթթուած:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

Թուրքերը կը կասկածին Մուսօլինիի պատրաստութիւններուն

«Քաւուր» զրահաւորը Տրիպոլիի մէջ ցամաք հանեց Մուսօլինին, որ մեծ շուքով և թնդանօթի ողջոյններով ընդունուեցաւ: Տրիպոլիի քաղաքապետ Հասունա փաշա արաբերէն լեզուով բարի գալուստի խանդավառ ճառ մը խօսեցաւ: Յետոյ Մուսօլինի ձի նստած աչքէ անցուց զինուորները, որոնք մէկ ժամ զօրանոց կատարեցին: Հազարաւոր բազմութիւն ներկայ էր այս արարողութեան: Տրիպոլիի ֆաշիստները և արաբ հեծելազօրքի շքախումբ մը նոյնպէս զօրանոց կատարեցին, հրոսմէական ձեւով բարեւելով Մուսօլինին՝ երբ անոր առջեւէն կ'անցնէին: Ֆաշիստներուն առջև ճառ մը խօսելով, Մուսօլինի ըսաւ թէ իր այս այցելութիւնը սովորական բան չէ. իր նպատակն է» ցոյց տալ Իտալիոյ ուժը, ուժ մը, որ կը բխի Հռոմէն և որ յաղթական ու անմեռ ֆաշիզմը կը տանի մինչև Ափրիկէի եզերքները: Ճակատագիրն է որ մեզ կը մղէ դէպի այս կողմը և ոչ ոք կրնայ կասեցնել ճակատագիրը. մանաւանդ ոչ ոք կրնայ խորտակել մեր անխախտ կամքը: Ջեզի կ'ինչայ քաղաքակրթութեան չահակիրները ըլլալու բարձր աշխատանքը: Իտալիա մեծ եղած է Միջերկրականի մէջ. կ'ուզեմ որ դարձեալ մեծ ըլլայ:»

Պոլիսէն առնուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ թուրք թերթերը երկար յօդուածներ կը նուիրեն Մուսօլինիի ճամբորդութեան. մեծ վախի մատնուած են, և կը հարցնեն թէ ինչ կը նշանակէ այս ճամբորդութիւնը: Ընկիւրիի թերթերն ալ կը գրեն թէ պէտք է պատրաստ գտնուիլ ամէն պատահականութեան հանդէպ:

«Վերոս»ները կը հարցաքննուին

Գրած էինք թէ կարգ մը Հայեր Բերայի մատենադարանը երթալով, պահանջած էին որ քաղաքական ժողովը հրաժարի: Ոստիկանութեան քաղաքական բաժնի պաշտօնեաները անցած շաբաթ ոստիկանատուն հրաւիրած են «Ժ. Զայն»ի նախկին պատասխանատուներէն Շաւարշ Յակոբեանը, Պ. Ծընտրղեանը, Թօգաթլըի վարիչներէն Պ. Լեւոն Խրտրեանը, Պ. Լեւոն Թօփալեան և քանի մը շոգենաւային գործակալ: Պ. Պ. Թօփալեան և Խտրեան անմիջապէս ազատ ձգուած են, իսկ միւս ութը հոգին ատեն մը ևս հսկողութեան տակ պահուելէ վերջ, նոյնպէս արձակուած են: Ոստիկանութիւնը կ'ուզէր հասկնալ թէ այս մարդիկը ինքնաբերաբա՞ր գործած են թէ ոչ վարագոյրին ետեւը ուրիշ անձեր ալ կան: Ցուցարարները պատասխանած են թէ իրենք այդ ցոյցը կազմակերպած էին Լոզանի դաշնագրին փոքրամասնութեանց վերաբերեալ իրաւունքներէն հրաժարելու համար:

Պատրիարքարանը կը հերքէ թէ իր կողմէ ո և է տեղեկատուութիւն եղած ըլլայ ոստիկանութեան:

«Վաքըթ» կը գրէ թէ բացի վերի Հայերէն, ոստիկանատուն կանչուած են նաեւ Պ. Պ. Բիւզանդ Քէչեան, Արտաշէս Ջէլալեան, Միսաք Մալումեան, Մուրատ Աբօեան, Նշան Մխիտարեան, Տիգրան Գարագըզեան եւ Տօքթ. Անտրէ Վահրամ:

ՍՈՒՐԻՈՅ ԿՈՒԻՆԵՐԸ

Հերմոնի շրջանին մէջ յարձակողական շարժումը փութով առաջ կը տարուի: Վերջին կուիներու ընթացքին Տիւրզիներուն կորուստը եղած է մօտ 700 հոգի, սպանեալ եւ վիրաւոր: Ֆրանսացիներուն կողմէ 18 հոգի (3ը Ֆրանսացի) սպաննուած եւ 48 վիրաւորուած են (3ը Ֆրանսացի):

Ընդհարումներ տեղի ունեցան նաեւ Դամասկոսի Քատէմ թաղին մէջ եւ Փարզի շրջակաները Ֆրանս. հոգատարութեան կուսակիցներուն եւ Տիւրզիներու միջեւ: Այս վերջիններէն եօթը դիակ թողած են ռազմադաշտին վրայ:

Հալէպի մարզին մէջ, Թուրքիկ խումբեր յարձակեցան Թէլհամամի կողմը գործող ապստամբներու վրայ, Հալէպէն 20 քիլոմէթր դէպի հարաւ արեւմուտք: Սաստիկ կուիւ մը վերջ ապստամբները փախան, թողլով ինը դիակներ, որոնց մէջ նաև հրոսապետ Սուպհի Լատքանիի դիակը: Օդանաւերը կ'օժանդակեն գործողութիւններուն:

Պաղտատ ջուրերու վրայ

Տիգրիսի յորդումը մեծ համեմատութիւններ ստացած է եւ կացութիւնը խիստ ծանր է Պաղտատի մէջ: Տիգրիս քանդած է իր թումբը 120 մեդրէ աւելի ընդարձակ տարածութեան մը վրայ: Կը կարծուի թէ գետը այլեւս փոխած է իր ճամբան եւ ներկայիս կը հոսի արքայական պալատի պարտէզներուն մէջէն:

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՕՐՈՒՆ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՀԱՄԱՐ

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆ

1918ի մարտ 24ին «Ինքնապաշտպանութեան» (Défense) ձեռքի տակ եղած ամբողջ զէնքերը յանձնեցինք «Ազատագրական» կոչուած կազմակերպութեան։ Այդ զէնքերուն մեծ մասը ձեռք բերած էինք Ռուսիոյ զինուորական պետերէն, որոնք ամէն կերպով կ՚աշխատէին զէնքերը ազատ ժողովուրդներու ձեռքը չհասցնել։ Ռուսիոյ զինուորական պետերը կ՚ուզէին զէնքերը պահել իրենց ձեռքը, որպէսզի ռուսական զօրքերը ետ դառնային։ Ռուսական զօրքերը ետ դառնալու պարագային, զէնքերը պիտի ծառայէին ռուսական զօրքերուն, որպէսզի ռուսական զօրքերը կարենան ճնշել ազատագրական շարժումները։

(Զեկուցումը ընդունվեց ծափահարությամբ)

ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ԵՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՉԱԿԱՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԻ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

ՈՒՂՈՒՄ

Ընկերներ, ինչպես գիտեք, Համամիութենական կենտրոնական գործադիր կոմիտեն և Ռուսաստանի Ֆեդերատիվ Սովետական Հանրապետության Ժողովրդական կոմիսարների խորհուրդը հրապարակել են հասարակական կարգավորումների և հայկական կազմակերպչական համաժողովի որոշումները։ Ես կանգ չեմ առնի այդ որոշումների ամբողջ բովանդակության վրա, որովհետև ենթադրում եմ, որ դուք ծանոթ եք դրանց։ Ես կանգ կառնեմ միայն այդ որոշումների հիմնական կետերի վրա։

Ինչպես գիտեք, հասարակական կարգավորումների մասին որոշումը ընդունվել է Համամիութենական կենտրոնական գործադիր կոմիտեի և Ռուսաստանի Ֆեդերատիվ Սովետական Հանրապետության Ժողովրդական կոմիսարների խորհրդի կողմից։ Այդ որոշումը ընդունվել է հետևյալ նկատառումներով։

Ինչպես գիտեք, Ռուսաստանի Ֆեդերատիվ Սովետական Հանրապետությունը գտնվում է ռազմական դրության մեջ։ Ռազմական դրության մեջ գտնվելու հանգամանքը ստիպում է, որ մեր երկրի ամբողջ տնտեսական կյանքը, ամբողջ տնտեսական շինարարությունը ենթարկվի ռազմական դրության պահանջներին։ Ռազմական դրության պահանջներն են՝ ամենից առաջ ամենակարճ ժամանակամիջոցում ռազմաճակատի համար անհրաժեշտ ամեն տեսակ զինվորական ապրանքների արտադրության կազմակերպումը, ռազմաճակատի համար անհրաժեշտ ամեն տեսակ զինվորական ապրանքների ամենակարճ ժամանակամիջոցում ռազմաճակատ հասցնելը

Ֆէյսալ Թագաւորի պալատը մինչեւ երկու մեդր բարձրութեամբ ջուրերու մէջ մխրճուած է։ Պաղտատի կայարանը բոլորովին ջուրերով ծածկուած է եւ վակոններու գագաթը միայն կը տեսնուի։ Կառախումբերուն եւ մթերանոցներուն մէջ գտնուող մեծաքանակ ապրանքներ անդարմանելիօրէն կորսուած են։ Մինչեւ հիմա կորուստ կը հաշուուի աւելի քան մէկ միլիոն ոսկերլին։ Տենդոտ աշխատութիւն կը թափուի նոյնինքն Պաղտատ քաղաքը պաշտպանող թումբերը ամրացնելու համար։ Շրջակաները բնակող Արաբները 20 հոգի զոհ տուած են։ Վեր ջին լուրերու համաձայն, Տիգրիս գետէն մէկ երկվայրկեանի մէջ 2000 թօնս ջուր կը վազէ և քաղաքը ամբողջովին ողողուելու վտանգին մէջ է, որովհետեւ շատ մը տուներ գետի մակարդակէն 5 մեթր միայն բարձրութիւն ունին։

ՀԱՑՏՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Ֆրանսական եւ սպանիական պատուիրակները Փարիզի մէջ իրենց յաճախակի հանդիպումներով վերջնականապէս համաձայնեցան Ռիֆցիներուն ներկայացուելիք առաջարկներուն մասին։ Հաշտութեան բանակցութիւնները պիտի սկսին Ապրիլ 16ին Ուճտայի մէջ։ Ֆրանս. պատուիրակ զօր. Սիմոն արդէն Մարսիլիոյ ճամբով Ալժէր մեկնեցաւ. միւս երկու պատուիրակները՝ Պ. Փոնսօ եւ Պ. Օլիվան երէկ առաւօտ ճամբայ ելան դէպի Մատրիտ, զօր. Փրիմօ տը Ռիվէրայի հետ տեսակցելու համար։

Ֆրանսա եւ Սպանիա զինուորական ամէն կարգի միջոցներ ձեռք առած են բանակցութեանց ձախողութեան պարագային անմիջապէս եւ խիստ զօրաւոր յարձակողականի սկսելու համար։ Հաշտութեան պայմանները բաւական խիստ են։ Կը պահանջուի որ Ռիֆի եւ Ճիպալայի ցեղերը հպատակութիւն յայտնեն Մարօքի սուլթանին, փոխարէն Ռիֆի պիտի տրուի վարչական ինքնավարութիւն, սահմանի մը մէջ որ դեռ չէ որոշուած։ Ընդհանուր ներում պիտի յայտարարուի եւ երկու կողմի գերիները պիտի փոխանակուին։ Ռիֆը պիտի յանձէ իր բոլոր թնդանօթները, գնդացիրները, օդանաւերը, զէնքերն ու ռազմամթերքը, պիտի ունենայ միայն քաղաքապահ զինուորներ։ Ապտիլ Քէրիմ պէտք է հեռանայ Ռիֆէն։ Բանակցութիւնները շատ չպիտի երկարին, քանի որ հիմա ճիշտ եղանակն է զինուորական մեծ գործողութիւններու։ Այնպէս որ վերի պայմանները գրեթէ պիտի պարտադրուին Ռիֆցիներուն։

Սեվանիկ Ումբակոծուած

Սեւանիկէն կը հեռագրեն թէ ապստամբութիւնը զսպելու համար օդանաւեր ռումբեր նետած են քաղաքին վրայ, 200 հոգի սպաննուած և վիրաւորուած են։

«Վհեալ» գոյքերու աւարը

«Լքեալ» գոյքերու վարչութիւնը աճուրդով ծախու հանած է Գոստիկեանի Պօյաճը գիւղ, Ֆըստըգլը Պաղի մօտ գտնուող թիւ 10 տունը։ Գրաւուած է Ֆընտըգլը ափարթմանը և շուրջը գտնուող ածուխի մթերանոցները։

«Լքեալ» գոյքերու վարչութիւնը փոխանակութեան ծախքերու իբր փոխարինութիւն, 8 միլիոն ոսկիի կալուած ծախելու համար օրէնք մը կը պատրաստէ։

Նոյնպէս գրաւուած է Բերայի պողոտային վրայ Օլիվօ փողոցին մէջ գտնուած ափարթմանը եւ անոր կից 7 տուն, եւ դարձեալ Բերա, Հավրա փողոց պանդոկ մը իր տակի խանութով։

**** «Լքեալ» գոյքերու վարչութիւնը շուտով կը լրացնէ Պոլսոյ կողմը գտնուած վեց մեծ խաներու քննութիւնները։ Ասոնցմէ առայժմ միայն Քսանթօփուլօ խանը գրաւուած է։ Աճուրդի հանուած են Զամուրեան Վերժինի Մահմուտ փաշայի կողմը ունեցած վաճառատունը, ինչպէս նաև Գարթալի մէջ ոսկերիչ Մկրտիչ Հրանտ Պըյրգեանի տունն ու խանութը։*

Նաւապետ թուրքերէն

Կէօզթէփէի մկրիթին իմամը Հաճի Ձէմալէտտին Բամազանի առաջին եւ երկրորդ շաբաթներուն ուրբաթի նամազը թուրքերէն կատարել տուած է։ Ժողովուրդը մեծ երկիւղածութեամբ աղօթած է. սակայն կարգ մը հին հօճաներ գայթակղելով այս նորութենէն, բողոքեր են կրօնից տեսչութեան, որ պաշտօնավարելէ կախակայեր է իմամը, միաժամանակ հրահանգ իջնդրելով Էնկիւրիէն։ Կրօնից տեսուչը կ'ըսէ թէ ամէն անհատ ազատ է իր ուզած լեզուով աղօթել. սակայն հաւաքական աղօթքներու համար կարելի չէ ինքնագլուխ կարգադրութիւններ ընել։

Օդային թղթատար Պոլսոյ մէջ

Եւրոպայի եւ Թուրքիոյ միջեւ օդային թղթատարութիւն կատարող ընկերութիւնը մօտ օրէն Վարշաւիա—Մոսկուա—Պոլիս գիծն ալ պիտի հաստատէ։ Ներկայիս առտուան ժամը 8ին Պոլսէն ղրկուած նամակ մը կէսօրէ վերջ ժամը 1ին Պուքրէշ կը հասնի։ Պոլսոյ եւ Էնկիւրիի միջեւ ալ օրական մէկ օդային թղթատար պիտի հաստատուի։

Օսար ապահերու ներս գալող րրոմւիներ

Պոլսոյ ոստիկանութիւնը լուր առած է թէ հետզհետէ Պոլիս կը վերադառնան կարգ մը թրքուհիներ, մասնաւորապէս փաշայի աղջիկներ, որոնք զինադադարի շրջանին օտար սպաներու հետ ժամանակ անցուցնելէ վերջ, դաշնակիցներու Պոլսէն մեկնած ատեն իրենց սիրած սպաներուն հետ արտասահման մեկնած էին։ Վերադարձողներուն մէջէն է եղեր նաեւ Համտի փաշայի աղջիկը՝ Սիւզան, ուրիշ անունով, «Ձաքաճը»։ Համտի փաշա Տամատ Ֆէրիտի դահլիճին մէջ ծովային եւ պատերազմ. նախարար էր եւ անգ. զրահաւորով մը փախած էր։ Սիւզան իր հօր նախարարութեան օրով կը սիրէ եղեր «Այըրըն Տիւք» Տրէտնօթի սպաներէն Հուայթը, որուն հետ օր մը Մօտա պատած ատեն թուրք ոստիկան մը ատրճանակ քաշած էր անգլիացի սպային եւ այդ պատճառով ալ պաշտօնանկ եղած։ Թուրք թերթերը կը գրեն թէ ուրիշ շատ մը փաշայի աղջիկներ ալ իրենց նախկին սիրահարներէն լքուած ըլլալով, սկսեր են հիմա Պոլիսը յիշել եւ վերադարձի միջոցներուն վրայ խորհիլ։ Ոստիկանութիւնը խստիւ կը քննէ այս խնդիրը։

Թէյ. Թէյ. Թէյ.

Ամէն տեսակ եւ ամէն գիներով թէյի խառնուրդներ, ապակի մէյլանէյ, Հնդկաստանէ և Ջեյլանէ ներածուած։ Գիները անբաղդատելիօրէն Աժան։ Ծրարուած թէյ՝

«THÉ YAVROU»

Աշխարհահռչակ և հանրածանօթ մարքա

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1880ին

Վարձատրուած Փորտոյի 1907ի ցուցահանդէսէն
ոսկի մետալով Նափոլիի 1906ի " "

Փափաքողներուն ծրար մը թէյ ձրի կը ղրկուի մէկ ֆրանկ ղրոշմաթուղթի փոխարէն։

Ֆրանսայի եւ գաղութներու բոլոր կարեւոր խանութներն կը գտնուի։

Արեւելեան ճաշակով և ծաղիկ թէյով խառնուրդներ։

Թղթակցութիւն ուղղել «Thé Yavrou» 15 Rue Sénac, Marseille

COMPTOIR D'OPÉRATIONS EN BANQUE

10, Place de la Bourse et 11, Rue Feydeau, PARIS

Tél. : Gutenberg 06-52 et 06-76

Հանրային սրահ, ուր բոլոր առ բոլոր կը հրապարակուին գանազան արժէթղթերու գները, ինչպէս կ'ըլլայ Պորսայի մէջ։ Դիւրութիւն կ'ընծայուի ամէն տեսակ արժէթղթերու վրայ պայմանաժամով գործառնութիւններ ընելու։ Կինգ հատով կամ աւելիով, փոխանակ առնուազն 25 հատի, ինչպէս կը պահանջուի Պորսային մէջ, եւ յաճախորդները կարող են իրենք կեցնելու իրենց գործառնութիւնները, արձանագրուած գիներուն համեմատ։

ԲՈՆԹՈՒԱՐ ա'ՕԳԻՐԱՍԻՕՆ ԱՆ ՊԱՆՔ հաստատութիւնը իր յաճախորդներուն տրամադրութեան տակ կը դնէ շքեղ բուն և լոնտոնի ու նիւ եորքի Պորսաներուն գիները զրոյց հեռագրով կը ստանայ իրենց ելեւէջներով։

Իր անզուգական կազմակերպութեամբ, ԲՈՆԹՈՒԱՐ իր յաճախորդներուն կ'երաշխաւորէ ամէն ապահովութիւն ընծայող գործառնութիւններ։ ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍՒԻ

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՑԻՆ ԵՒ ՎՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ

126, Rue du Faubourg St. Denis

Metro : Gare de l'Est Téléphone : Nord 84-04

Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30-7.30—կիրակի եւ տօն օրեր՝ 9.3

ԱԴԱՄ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ԴԵՐՁԱԿ ՓԱՐԻԶԻ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

Ստացած ենք սեզոնի առթիւ անգլիական եւ ֆրանսական նորանոր կերպասներ։

24, Rue Bergère, Paris (9) Թելեֆօն Provence 05-49

COMPTOIR PARISIEN DE CHANGE & DE CRÉDIT, S.A.

80, RUE LAFAYETTE, PARIS (9) Tél. BERGÈRE 57-3

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1919ին

փարիզի ամենահին հայ դրամատունը, հայ պաշտօնէութեամբ հայ դրամագլուխով։ կը ստանձնէ ամէն տեսակ սակարանական գործողութիւններ, չէք, օտար դրամներու եւ արժեթուղթերու գնում եւ վաճառում։ Տարեկան 100ին 6 տոկոս ԱՄԷՆ ԿՕՏԱՐ դրամներու վրայ։

Արագ գործողութիւն եւ ձշդապահութիւն

Վարիչներ.— Ռ. ԿՐԱՄՊԷՐ եւ ԵՐ. ՃԷՋԻՐԵԱՆ

ԱՐԵՒԵԼ. ԿԵՐԱԿՈՒՐՆԵՐՈՒ ԵՒ ԵՐԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ

Այցելեցէք անպատճառ հայկական նոր ճաշարանը, ուր պիտի գտնէք արեւելեան համով կերակուրներ, խիստ աժան գիներով։ Շաբաթ եւ կիրակի գիշերները ինձէ-սազ։

36, Rue Polonceau, Paris 18e: Métro Barbès կամ Château-Rouge.

Տէր և Տնօրէն Ղ. ՉԱՓՈՒՐԵԱՆ

ՃԱՇԱՐԱՆ COSTAS

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԿԵՐԱԿՈՒՐՆԵՐՈՒ ՄԱՍՆԱԳԷՏ

Խնամեալ սպասարկութիւն
Ընդարձակ սրահներ
Մասնաւոր սենեակներ

54, Rue du Pont-Neuf,
BRUXELLES,
Tel. 118.44

ԱՐԱՄ ԹԱՀՏԱՃԵԱՆ

ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏ

18, rue Claude Vellefaux, Paris

Կ'ընդունի ամէն օր ժամադրութեամբ

ՏՕՔԹՈՐ Յ. ՏԷՐ-ԴԱՒԹԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԱՋԳԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ

120, Boulevard de Grenelle
Métro La-Motte Picquet.
Tél. Invalides 31-48

Կ'ընդունի ամէն օր 4—7
կիրակի օրերը 10.30—12

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԴԵՐԶԱԿ

ԳԱՐԱԵԱՆ

Tailleur Mignon
5, rue Mignon,
Métro Odéon եւ St. Michel

Սօսիէթէ Սավանեի Բրոնին դէմ։ Գարնան համար պատրաստած է ձոխ մեծ ֆրանսական եւ անգլ. սիրուհիի կերպասներու։

Բաց է նաեւ կէս օրեր իրիկունները մինչեւ 8.30, կիրակի օրերը մինչեւ 1.30

ՄԵՐ ՀԱՐՑԱՐԱՆԸ

ՒՆԶՊԷՍ Կ'ԱՊՐԻՆ

Շարունակելով մեր պրպտումները Ֆրանսայի մէջ ցրուած հայ գաղթականութեան թիւի, աշխատանքի եւ ընկերային կացութեան մասին, այս անգամ մեր թղթակիցներուն, աշխատակիցներուն եւ առ հասարակ ընթերցողներու մտանուր ուշադրութեան կը յանձնենք կարգ մը որոշ հարցեր.

1.— Ի՞նչպէս կ'ապրին մեր հայրենակիցները ձեր շրջանին մէջ (քաղաք, գիւղ գործարան կամ ագարակ։ բնակութեան պայմանները, առտնին կենցաղ, մտունդ։ մասնաւորապէս քննել ամուրի երիտասարդներու, պատանիներու եւ մանուկներու պարագան)։

2.— Ի՞նչ տեսակ ձիւանդութիւններ կը տիրեն, կամ կը սպառնան։ (Ո՞րքան մեռած են մինչեւ հիմա եւ ի՞նչ ձիւանդութիւններէ։ Ո՞րքան եւ ի՞նչպիսի ձիւանդներ գիտէք)։

Խմբագրութիւնը իր կարգին ալ պիտի կատարէ պրպտումներ։ Բայց, առանձնապէս Փարիզի համար, կը թելադրենք նկատի ունենալ հետեւեալ կէտերը.—

Ա.— Քանի՞ հոգի էք ձեր ձիւրանոցին մէջ (յիշել ծնողք եւ տարիք)։ Բ.— Ո՞ւր կ'աշխատիք եւ ի՞նչ կը շահիք Գ.— Քանի՞ հայ կայ ձեր գործարանին մէջ։ Դ.— Ի՞նչ կը վճարէք սենեակի. ե.— Ի՞նչպէս կը մնանիք։ (Գրել նաեւ ընտանիքներու մասին, որոնց մեծ մասը քոյն դրած է քաղաքի զանազան ձիւրանոցներուն մէջ, ինչպէս եւ անոնց անչափահաս զաւակներուն Ձիւի եւ դաստիարակութեան մասին։)

Կը խնդրուի գրել կարճ, առանց խորհրդածութեան, ամփոփուելով հարցարանին շուրջը։ Վիճակագրական տեղեկութիւն մը, թուանշան մը, իրական կեանքէ մանրիկ մը հազար անգամ կ'արժէ, մանաւանդ այս յորձանքին մէջ ուր ամէն ինչ հեւ ի հեւ կ'ընթանայ։

Փափաքողները կրնան ծածկանուն գործածել. բայց պայման է որ մեզի հաղորդեն իրենց իրական անունը, իրենց պատասխաններուն հետ։

Հարց-պատասխաններէն զատ, կ'ընդունուին առանձին ուսումնասիրութիւններ ալ։

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐՈՒԱՆ ԱՐԴԻՒՆԵՔՆԵՐԸ

Հ. Մ. Ը. Մ.ի (Hirondelle)ի խումբը խանդավառ նախընթաց կիրակի օրուան փայլուն յաջողութենէն, զօրաւոր հակառակորդ մը ընտրած էր այս անգամ, Մեր տղոց բոլոր ճիգերը ապարդիւն անցան եւ չախչախիչ պարտութիւն մը կրեցին, հակառակորդին 8 նշանակէէին դէմ ոչ իսկ մէկ հատ շահելով։ Այս նորակազմ խումբը իր առաջին խաղերն է որ կ'ունենայ եւ ամէն սկսնակի նման իր թերիները ունի անշուշտ, որոնք ժամանակի ընթացքին կարելի է սրբագրել։ Մանաւանդ յաղաքը իրարու անվարժ կը թուին եւ շատերը անհատական խաղը զարգացուցած են։

Նոյն դաշտին վրայ եւ նոյն խումբին երրորդին դէմ մրցեցաւ Հ. Մ. Ը. Մ.ի երրորդը որ իր կարգին պարտուեցաւ 1-0ով։

Միաժամանակ հանդիպակաց դաշտին մէջ կը մրցէին Հ. Մ. Ը. Մ. (2) եւ C. A. S. Gennevilliers (2)։

Հայերը այս մրցման մէջ միայն բախտաւոր եղան 2-1ի դժուարին յաղթանակ մը տանելով,

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Հ. Յ. Դ. Փարիզի շրջանի բոլոր խումբերը ստիպողաբար ընդհ. ժողովի կը հրաւիրուին 16 Ապրիլ Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին 128, Bld. St. Germain. Café Rocherի մէջ։ Օրակարգ խիստ կարեւոր։

ԲՄՐՉՐ-ՀԱՅԿԻ Հայրենակցական Միութեան ընդհ. ժողովը 18 Ապրիլ Կիրակի ժամը 3ին Fbg. du Temple.

Հ. Յ. Յ. Զաւարեան խումբի ժողովը 23 Ապրիլ, իրիկնան ժամը 8.30ին ծանօթ հաւաքատեղին։

Հ. Յ. Դ. Արմէն Կարս խումբի հերթական ժողովը 18 Ապրիլ Կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2ին 93 Bd. St. Germain. Մէթրօ Odéon. Պիտի դասախօսէ ընկեր Ս. Վրացեան։

ՓԱՐԻԶԻ Հայ Երիտասարդաց Միութեան երեկոյթը՝ վաղը, Հինգշաբթի 15 Ապրիլ երեկոյեան ժամը 9ին Salle Floriaի մէջ, 61, Rue Mr. le Prince. (Մէթրօ Odéon)։

Զանազան հետաքրքրական ժամանցներէ զատ պիտի ըլլայ վիճաբանական ժողով մը, նիւթ ունենալով կնոջ ազատագրութեան ընկերային հետեւանքը. Թէղը պիտի ներկայացնէ Պ. Թոլոսեան։ Վիճաբանութիւնը պիտի վարէ Պ. Դամկեան։ Մխրճիւնը որոշած է յետ այսու կանոնաւորաբար սարքել նմանօրինակ երեկոյթներ։ Մուտքը ազատ է։

ՍՏԱՑԱՆՔ

Հայրենիք ամսագրի Դ. տարուան 5րդ և 6րդ թիւերը (Մարտ եւ Ապրիլ 1926) ճոխ բովանդակութեամբ։ Տարեկան բաժնեգինն է 5 տոլար, վեցամսեայ 3 տոլար, օրաթերթի հետ միասին տարեկան 10 տոլար։ Հասցէ՝ 13—15 Shawmut Str. Boston, Mass. U. S. A.

Փոքրիկ կարմիր գլխանոցաւորը եւ կօշիկ ֆագած կատուն։ *Հրատ. Յ. Գ. Աթանասեան, «Գարուն» մանկական մատենաշարի Ա. եւ Բ. պրակները։ Պուքրէշ, 1926։*

Ալ. Մարտունի (*Ա. Մանուկեան*) *Կուսակցութիւնները գաղութահայութեան մէջ, Բերլին, 1925, գին 50 սէնթ։*

Հրավիրակ, *Հոկի կենտր. վարչութեան պարբերաթերթի Բ. թիւը, 1925, Յերեվան։*

Տքթ. Ա. Ց, ձէպէճեան, *Սեռ ու սէրը (աղոց համար)։ Տպագր. «Արաքս» Հալէպ, 1926, գին 5 ֆրանք։*

Արարատ, *(Գրպանի երգարան, ազգային, սիրային, ժողովրդ. գեղջ. երգեր։ Տպագր. Յ. Տէր Յովհաննէսեան, Դամասկոս 1925 գին 8 ֆրանք։*

Առաջնորդ խոսակցութեան եւ նամակագրութեան, *հայերէն-ֆրանսերէն, հրատարակութիւն Ս. Յակոբեան (նախկին Պալենց) Պոլիս 1924։ Գին 20 ֆրանք։*

Այս գիրքերուն կեդրոնատեղին է, Պալենց դրատուն, 208bis, Rue Lafayette, Paris (10).

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

— Կը փնտռուի *բնիկ Մալաթիացի Յակոբ Ալաշաեան, որ 1924ին Հալէպէն մեկնած է Պաղտատ։ Տեղեկացնել* Sarkis N. Enariguian, 48, P. B. St. Chamond (Loire).

ԵՐԵԿՈՅԹ-ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ. — Նախաձեռնութեամբ *Սեբաստահայերու Նահանգային Միութեան եւ հովանաւորութեամբ վտամշապուհ Եպիսկ.ի, 17 Ապրիլ Շաբաթ երեկոյ ժամը 8ուկէսին 184 Bd. St. Germain, Salle de Géographieի մէջ (մէդրօ Սէն ժէրմէն)։ Կը բանախօսեն Գ. Ա. Խատիսեան, Պ. Խոնդկարեան, Բժիշկ. Ա. Պօղոսեան։ Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցի ծանօթ Լութակահար Պ. Հայկ Կիւտէնեան։*

ԼԱԻ ԿԱՀԱԻՈՐՈՒԱԾ ընջասենեակ մը եւ հիւրասենեակ-ճաշարան մը, խոհանոցի յարմարութիւններով *Մայիս 1էն վարձու է երկու հոգինոց ընտանիքի մը համար։ Դիմել Տիկին Շահպազի, 5, Rue Gay-Lussac, (5e), Լիւքսէնպուրկի պարտէզին դիմաց։*

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԴԵՐԶԱԿ

ՍԱԿԱՐԱՆ

13 Ապրիլ 1926

ԴՐԱՄՆԵՐ

Ստեռլին,	L. St.	
Տոլար,	Dollar	
Մարք (ոսկի)	Mark	
Թրքական ոսկի	L. Trq.	
Թրք. ոսկի	» or	
Մէճիտիէ	Médjidié	
Լէվա 100 հատ	Léva	
Տրախմի »	Drachme	
Լիր »	» Lire	
Պելճ. ֆրանք	» Frc. Belge	
Ջուից. »	Frc. Suisse	
Լէյ 100 հատ	Ley	
Ձերվոնեց	(10 Roubles or)	

ԱՐԾԵԹԱԴԻՐՔԵՐ

Եգ. Ֆր. Ֆոնսիէ I	Cr. Fonc. Eg.	3150
» II	»	2020
» III	»	1965
Թուրքի երկաթղ.	Lots turcs	110

Comptoir Parisien de change et de Crédit
80, Rue Lafayette

Le Gérant : H. TEURNIER

Impr. MASSIS
208bis, Rue Lafayette Paris(10e)

ՅԱՌԱՋ

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

"HARATCH,,

JOURNAL ARMÉNIEN PARAISSANT TROIS FOIS PAR SEMAINE

Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration / Խմբագրութիւն եւ Վարչութիւն) 208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e).

Հեռաձայն՝ Nord 57 - 82

Մէթրօ.— Louis Blanc կամ Jaurès

ԲԱԺԱՆԵՈՐԴ	Եռամսեայ	Վեցամսեայ	Տարեկան
Ֆրանսա և գաղութներ 20 ֆր.		38 ֆր.	75 ֆր.
Անգլիա և » Եգիպտոս, Իրան 10 շ.			20 շ.
Ամերիկա	—	3 ա.	5 ա.
Ուրիշ երկիրներ	—	50 ֆր.	100 ֆր.

Հասցէի փոփոխութեան համար 2 ֆր. վճարել անհրաժեշտ է:

ՈՒՐԲԱԹ 16 ԱՊՐԻԼ 1926

16 AVRIL 1926

On reçoit des annonces en français et en arménien.

Ա. ՏԱՐԻ Թիւ 111 — Կը հրատարակուի ԿԻՐԱԿԻ, ԶՈՐԵՔՇԱԲԹԻ և ՈՒՐԲԱԹ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԴԻՄ

ՆԵՐԳԱՂԹԸ ԿՏԱԿՆԵՐՈՒ ԵՒ ՆՈՒԷՐՆԵՐՈՒ ՀԵՏ ԿԱՊԵԼ, ԿԸ ՆՇԱՆԱԿԷ ԹԱՂԵԼ ՋԱՅՆ.

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԵԼՔԸ ԱՅԴ ՉԷ

Ազգանշանը տրուած է արդէն:

Չօկերը հրաման ստացած են պայքար մղել, արտասահմանի մէջ կուտակուած բոլոր ազգային գումարները Հայաստան փոխադրելու համար:

Ահաւասիկ փորձ մը՝ հաստատելու խորհրդային Հայաստանի երկիւղած բարեկամներուն անկեղծութիւնը: Չէ՞ որ անոնց ափին մէջ են այդ հարստութիւնները, Մելքոնեանի ծանօթ աւարէն մինչեւ Սանասարեանի պատմական կտակը: Իրենց կ'իյնայ հերքել խորհրդային թերթերուն մեղադրանքները եւ փրկել իրենց պատիւը: Ճիշտ հասցէին արձակուած խօսք մըն է սա թշու նախադասութիւնը. «Չօկերու մէջ մուտք կը գործեն նաեւ անձեր որոնք թէեւ կուրծք կը ծեծեն թէ խորհրդային Հայաստանի բարեկամներն են, սակայն երբ խօսքէն գործի կ'անցնին, բոլորովին կը մոռնան խորհրդային Հայաստանի շահերը եւ կը գործեն անոր շահերուն հակառակ» («Խ. Հ.» 28 Մարտ):

Թէ արտասահմանի հարստութիւնները պէտք է գործածուին հայրենիքի օգտին,— խօսք չի վերցներ, մանաւանդ ներկայ պարագաներուն մէջ: Նոյնքան անվիճելի պահանջ է նաեւ կտակներն ու նուէրները յատկացնել իրենց նպատակին: Կտակ մը նուիրական կամք է, անձեռնմխելի՝ թէ սովորութեամբ եւ թէ օրէնքով. բայց երբ գոյութենէ դադրած են անոր նախատեսած պայմանները, ինչո՞ւ չյարմարցնել ուրիշ համապատասխան ձեռնարկի մը, միշտ ժողովուրդի բարիքին համար, եւ անոր հայրենիքին մէջ: Այս կարգի հարստութիւնները տարիներէ ի վեր կը մնան կղպանքի տակ, յաճախ անհատներու ձեռքը, եւ կը հալին զանազան ձեւերով, եթէ ոչ մսխումով: Մեզի կը հաւաստեն թէ մինչեւ այսօր կարելի չէ եղած երեւան հանել Սանասարեան կտակին ճիշտ հաշիւը, թէ տասը հազար սղերլինի գումար մը կը գտնուի անգլիական դրամատուն մը, Գ. Նորատունկեանի անունով. թէ վերջերս կլորիկ —եւ լիաթոշակ— պաշտօնէութիւն մը ստեղծուեր է Բարեգործականի գրասենեակին մէջ, Մելքոնեան նուէրը եւ նման գործեր մատակարարելու համար եւն.: Սպասելով այս լուրերուն ստուգման, (եւ կ'ուզէինք որ Բարեգործականը ինք լուսաբանէր, հրապարակաւ), մենք ալ մեր կողմէ ուժ կուտանք Չօկի բացած պայքարին, միշտ մնալով ընդդիմադիր, կամ «թշնամի», ինչպէս կ'ըսեն...

Բայց, — սկզբունքի խնդիր մը: Չօկի կեդր. վարչութիւնը և խորհրդային մամուլը չարաչար կը սխալին, նուէրներու եւ կտակներու խնդիրը տանիլ կապելով գաղթականներու տագնապին լուծման հետ: «Մինչեւ ազը հասաւ, մատաղը հատաւ»: Չարքը այդպէս դրուած առեն, եզրակացութիւնը շատ պարզ է, — եթէ կտակները եւ նուէրները չտաք, մենք ալ գաղթական չենք կրնար ընդունիլ: Երկրի մը իշխանութիւնը չի կրնար այսպիսի պայման առաջարկել իր կառավարած ժողովուրդին: Այդպիսի սակարկութիւններ կը կատարուին կապալառուներու եւ վարձուորներու միջեւ: Արդ, Հայաստանը օթեւան կամ ազարակ չէ, ոչ ալ գաղթականները՝ պատսպարեալ կամ վարձու մշակ: Անկէ առաջ ռամկավար թերթ մը գնահատելով երեւանի վարիչները, զանոնք կը նմանցնէր խելօք խանութպաններու, որոնք իրենց կարողութեան եւ հաշիւներուն համաձայն կը վարեն ներգաղթի խնդիրը: Չենք գիտեր թէ մեր մարզպանները որքան հաճոյք զգացին այս առեւտրական գիւտէն. բայց գիտենք որ այդպէս չեն շինուիր հայրենիքները: Ո՛չ և է երկիր միշտ բաց պէտք է ըլլայ իր զաւակներուն առջեւ, առանց պայմանի: Պուլկարիա և Յունաստան իրենց հարիւր հազարաւոր բազմութիւնները ներս առած առեն, չհարցուցին թէ անոնք դրամ ունի՞ն թէ ոչ, կամ պայման չդրին որ դրամ ճարուի, Պուրկազի կամ Մակեդոնիոյ ճահիճները չորցուին, առուներ շինուին, յետոյ համրանքով անցագիր վաւերացուի: Ներս առին, տեղաւորեցին, եւ անմիջապէս գործի ձեռնարկեցին, հոգերը թեթեւցնելու համար: Ափ մը հող միշտ կը գտնուի մեր երկրին մէջ, կը բաւէ որ քիչ մըն ալ ազգային քաղաքականութեան ուժ տան, աչք մը պտտցնեն ամայի գիւղերուն եւ դաշտերուն, գտնէ ներքին սահմաններուն վրայ, և հասկնան, վերջապէս, թէ իրենք Հինաստանի մանտարիններուն կամ Ատիլլ Քէրիմի յեղափոխակա՛ն պայքարը խրախուսելէ առաջ, իրենց կառավարած ժողովուրդին բարիքը պիտի հետապնդեն: Եւ մեր մատնանշած ուղին երբեք «բուրժուա-նացիոնալիստական» չէ, այլ իսկապէս բանուորա-գիւղացիական. որովհետեւ, այսօրուան մարդկութեան մէջ, չկայ դաս մը որ այնքան «պրոլեթար» դարձած ըլլայ որքան հայ ժողովուրդը, անտուն, անտէր եւ թափառական: Այսպիսի քաղաքականութիւն մը վարած առեն, դրամն ալ ինքնին կուգայ, շատ աւելի քան կտակներու արդիւնքը:

Ներգաղթը կտակներու հետ կապել՝ կը նշանակէ թաղել գայն:

Շ.

ՄԱՄՈՒԼ

"ՆՈՐ ՍԵԲԱՍՏԻՈՅ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ,,

Ամերիկայի մէջ շատ մը Միութիւններ կան Սեբաստիոյ գանագան քաղաքներուն եւ գիւղերուն անունով: Ասոնք վերջերս խորհրդակցելով կազմեր են «Նոր Սեբաստիոյ Համագործակցական Միութիւնը»: Ահա առթիւ «Հայրենիք» կը գրէ.

Այդ անունը արդէն ցոյց կուտայ, որ հայրենակցական այս նոր ընկերութեան նպատակն է «միացեալ ուժերով եւ նուիրուած գործունէութեամբ» Հայաստանի մէջ հիմը դնել «նոր Սեբաստիայի» մը եւ հոն փոխադրել տարագիր Սեբաստացիները:

Ինչպէս մեզ կը հաղորդեն, ամերիկաբնակ Սեբաստացիներու այս ընկերութիւնը յաջողած է գոյացնել բաւականին աչքառու գումար մը եւ ընտրած է արդէն պատուիրակ մը, որ ճամբայ ելած է արդէն երեւան՝ տեղին վրայ վերջնական համաձայնութեան մը գալու համար «Նոր Սեբաստիոյ» շինութեան վերաբերեալ բոլոր հիմնական խնդիրներուն շուրջը:

Սեբաստացիները պարտաւոր են ասկէ ետքը աւելի մեծ եռանդով փարիլ այս շարժման, որպէսզի երբ երեւան ղրկուած պատուիրակը իր առաքելութիւնը յաջողութեամբ կատարէ եւ նախապատրաստական բոլոր աշխատանքները լմնցնէ, հոս արդէն գոյացած ըլլայ այն ամբողջ գումարը, որ անհրաժեշտ է գլուխ բերելու համար «Նոր Սեբաստիոյ» ձեռնարկը:

ՀԵՂԻՆԱԿԻ ԻՐԱՒՈՒՆՔԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Թուրքիոյ կրթական գործավարութիւնը օրինագիծ մը պատրաստած է հեղինակներու իրաւունքը պաշտպանելու համար:

Այդ օրինագծին տրամադրութեամբ, բացի թերթօններէ եւ պատմութիւններէ, բոլոր թերթերու յօդուածները եւ լուրերը կրնան արտատպուիլ աղբիւրը ցոյց տալու պայմանով:

Անտէր մնացած գործ մը կրնայ տպագրուիլ եւ հրատարակուիլ ո եւ է անձի կողմէ՝ որ ուզէ: 100 ոսկիէն 500 ոսկիի տուգանքի ու մէկ շաբաթէն երկու ամիս բանտարկութեան կ'ենթարկուին առանց հեղինակներու արտօնութեան անոնց գործերը տպողները, հրատարակողները եւ զանոնք ներկայացնողները: Գործերն ալ պիտի գրաւուին ու պիտի յանձնուին տիրոջ: Ատոնք գիտնալով ծախողներն ալ 25 ոսկիէն 100 ոսկի տուգանք պիտի տան:

ԱՆԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆՆԵՐԸ ՄԵԾԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆ

Մոսկուայի հեռագրական գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ վերջանալու վրայ են խորհուրդներու ընտրութիւնները: Պաշտօնական առաջին տեղեկութիւններու համաձայն, ամբողջ խորհրդային միութեան մէջ 823,704 հոգի ընտրուած են իբրեւ անդամ գիւղական խորհուրդներուն եւ 77,176 հոգի՝ քաղաքներու խորհուրդներուն: Գիւղական խորհուրդներուն անդամներուն 100ին 90.2ը անկուսակցական են անցեալ տարուան 100ին 91.5ի տեղ: Քաղաքներու խորհուրդներուն մէջ՝ 100ին 43.4ը, փոխանակ 100ին 34.2ի:

«Փրավտա» այս առթիւ դիտել կուտայ թէ անկուսակցական մտաւորականներուն թիւը աւելցած է քաղաքապետական խորհուրդներուն մէջ, եւ կը շարունակէ.

— «Այս իրողութիւնը աւելի շատ նպաստաւոր է եւ պէտք է գոհունակութեամբ ընդունուի: Մենք գիտենք թէ որքան փոխուած է մտաւորականներու ընթացքը խորհրդային կառավարութեան հանդէպ: Դիտենք նաեւ որ մենք արդէն ունինք նոր մտաւորականներ՝ գիւղացիներու եւ բանուորներու շարքերէն: Սակայն պէտք է նկատի առնուի, որ կարգ մը պարագաներու մէջ մեզի համար խորթ ազդեցութիւն մը կրնայ թափանցել մտաւորականներուն խողովակով»:

ՍԳԱՀԱՆԴԷՍ ՏՕՔԹ. ԼԵՓՍԻՈՒՍԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Պերլինէն կը գրեն մեզի թէ Ապրիլ 8 Հինգշաբթի իրիկուն Պերլին Բողոքական նոր եկեղեցիին մէջ սգահանդէս մը կատարուած է ողբացեալ Տօքթ. Ե. Լեփսիուսի յիշատակին, նախաձեռնութեամբ հայկերման կոմիտէին, Արեւելեան միսիոնին և Պերլինի հայ գաղութին:

Սգահանդէսին ներկայ եղած են մեծ թիւով Հայեր եւ Գերմաններ: Հայերու կողմէ խօսած է Տօքթ. Կրինֆիլտ, Արեւելեան միսիոնին կողմէ խօսած են Պ. Պ. Յելայշման, Զիկմունտ Շլուցէ եւ Փրօֆ. Վէքէսէր: Բանախօսութիւններէն առաջ և վերջ նուագուած են մահերգներ և ուրիշ կտորներ մասնաւոր երգչախումբի կողմէ:»

«Der Orient» *թերթը այս առթիւ հրատարակած է Տօքտ. Լեփսիուսի վերջին լուսանկարը և հանդուցեալին կեանքի մասին ուսումնասիրութիւն մը:*

ՏՕՔԹ. ԵԱՂՈՒՊԵԱՆ ԷՆԿԻՒՐԻ ԳԱՑԵՐ Է

Անցեալ շաբթու Էնկիւրի մէկնեցաւ Տօքթ. Եաղուպեան, միասին տանելով հանրապետութիւն մը որ կը յայտնէ թէ Թուրքիոյ Հայերը կը հրաժարին փոքրամասնութեանց իրաւունքներէն: Իր իսկ յայտարարութեամբ, հաղիւ 600 հոգի ստորագրած են հանրապետութիւնը: Պատասխանելով իրեն եղած հարցումներուն, տօքթորը այսպէս բացատրած է իր պաշտօնը. «Ես պիտի խնդրեմ մեր կառավարութենէն որ ինքը պատրաստէ ազգային գործերը իմասցուն կերպով վարելու ծրագիր մը եւ մեր ազգային մարմինները միայն գայն գործադրելով զբաղին:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

Ռուսիա եւ Գերմանիա կը դաշնակցին?

Զիչէրին վերջնապէս մերժած ըլլալով մասնակցիլ Ջուլիցերիոյ մէջ գումարուելիք Զինաթափութեան Համաժողովին, Ֆրանս. թերթերը մեծ մտահոգութիւն ցոյց կուտան: Այս մտահոգութիւնը կ'աւելցնէ «Թայմզ»ի վերջին թիւին մէջ հրատարակուած այն լուրը թէ գերման կառավարութիւնը բանակցութիւններ կը վարէ Ռուսիոյ հետ, կնքելու համար դաշնագիր մը, որուն նպատակը պիտի ըլլայ 1922ի Ռափալլոի դաշնագիրը հաշտեցնել անցեալ Հոկտեմբերին կնքուած Լոքառնոյի համաձայնագրին հետ:

«Թան» կը հաստատէ «Թայմզ»ի տուած այս լուրը եւ կ'ըսէ թէ Մոսկուա երբեք չէր ծածկած իր դժգոհութիւնը՝ տեսնելով Գերմանիոյ դէպի Լոքառնօ հակումը եւ Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ մտնելու ձգտումը, որովհետեւ, հակառակ Փարիզի եւ Պերլինի մէջ իրեն տրուած բոլոր հաւաստիքներուն, Ռուսիա կը շարունակէ Հռենոսեան դաշինքը նկատել Անգլիոյ կողմէ սովետներու դէմ ուղղուած մեքենայութիւն մը: Ռուսիոյ բուն վախը այն է որ Լոքառնոյի դաշինքը մի՛ գուցէ Գերմանիան առաջնորդէ դէպի արեւմտեան պետութեանց լայն խմբակցութիւն մը եւ ատով իսկ տկարացնէ սովետներու դիրքը հանդէպ Գերմանիոյ:

Ֆրանսայի պարտքը

Անգլիոյ պարտքին մասին համաձայնութեան գալու համար Ֆրանս. պատուիրակութիւն մը կը մեկնի մայր Լոնտոն: Ելժատական Նախարար Պ. Ռաուլ Փէրէ անոնց պիտի միանայ Զօրեքշաբթի օր:

Այս առթիւ ազատական օրգան «Ուէսթմինսթըր Կազէթ» կը յարձակի Անգլիոյ ելմտական Նախարար Պ. Զըրչիլի վրայ, ամբաստանելով զայն որ մեծ զիջումներ ըրած է Ֆրանսայի, իր պարտքին մասին: Ցիշեալ թերթին համաձայն, «Ֆրանսա ի վիճակի է տարեկան 12ուկէս միլիոն սղերլին վճարելու: Անցեալ Օգոստոսին Բայեօի եւ Զըրչիլի միջեւ կնքուած համաձայնութիւնը իր ուժը կը պահէ եւ զարմանալի է որ Պ. Փէրէ վերապահումներ կ'ընէ այդ մասին: Եթէ ընդունինք, որ Ֆրանսա մեզի վճարէ միայն ինչ որ ինք կը ստանայ Գերմանիայէն, այն առեն Զըրչիլ-Բայեօ համաձայնութիւնը բացարձակապէս արժէք չունենար: Երբ մենք համաձայնեցանք Մ. Նահանգներուն հետ՝ յանձն առինք վճարել որոշ գումար մը, առանց հաշուելու թէ մենք ինչ կը ստանայինք մեր պարտականներէն: Հետեւաբար արդար չըլլար ի նպաստ Ֆրանսայի այս տեսակ պայման մը ընդունիլ:»

Ամերիկայի մէջ եւս Ֆրանսայի պարտքին մասին մանաւանդ բանակցութիւնները նպաստաւոր գետին պատրաստած ըլլալով, մօտ օրէն պաշտօնական պատուիրակներ պիտի մեկնին վերջնական համաձայնութիւն կնքելու համար:

Երկաթուղիի սակերը կը բարձրանան

Երկաթուղիներու գերագոյն խորհուրդը առջի օր գումարուեցաւ հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան մէջ: Առաջարկուեցաւ ճամբորդի և ապրանքներու սակագիները 7,5 առ 100 աւելցնել, քանի որ Յունուար մէկէն ի վեր նախանիւթերը սկսած են սղել և պաշտօնէութեան թոշակը աւելցած է:

Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը պահանջեց յաւելումը 100ին 6ի իջեցնել, գոցելու համար միայն պաշտօնէութեան օրավարձի յաւելումէն յառաջ եկած բացը: Նախարարութեան այս առաջարկը ընդունուեցաւ և 100ին 6 յաւելումը ստացաւ 2ի դէմ 61 քուէ:

Հեռագիրներն ալ կը սղեն

Այսօրուընէ սկսեալ արտասահմանի և գաղթավայրերու համար հեռագրի իւրաքանչիւր բառը պիտի արժէ 5 ֆր. 60: Գաղթավայրերու համար մէկ բառը պիտի արժէ 3 ֆր. 70, եթէ փոխանակ սովորական հեռագրի, անթել հեռագրով ղրկուի:

Պաղտատի աղէտը

Թէեւ Տիգրիսի ջուրերը թեթեւօրէն իջած են, սակայն Պաղտատի և շրջականերու կացութիւնը կը շարունակէ մտահոգութիւն պատճառել: Կառավարութեան կողմէ շարժման մէջ դրուած հազարաւոր գործաւորներ գիշեր ցորեկ կ'աշխատին Տիգրիսի թումբին մէջ առաջ եկած ահագին ճեղքը նորոգելու: Մինչեւ հիմա ինչս կը հաշուուի երկու միլիոն սղերլինէն աւելի: Արքայական ընտանիքին կինները քաղաքէն 100 քիլոմէթր հեռու գտնուող քաղաք մը փոխադրուեցան. իսկ Ցէչյալ թագաւորը Պաղտատի հարուստ վաճառականի մը տունը հաստատուած է առժամաբար:

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՈՐԴԻ ՁԱՅՆ

Հրատարակվում է Ռուսաստանի Կոմունիստական Կուսակցության Կովկասյան Կենտրոնական Կոմիտեի կողմից

Հասցե՝ Թիֆլիս, Ավլաբարի 2-րդ նրբ. № 1

Հեռախոս № 22-38

Ստորագրության գինը՝ տարեկան 6 ռ., կես տարվա 3 ռ., երեք ամսվա 1 ռ. 50 կ.

Առանձին համարի գինը 5 կ.

Ստորագրվել կարելի է ամեն ժամանակ

Ստորագրության գումարը ուղարկել հետևյալ հասցեով՝ Թիֆլիս, Ավլաբարի 2-րդ նրբ. № 1, «Որդի Ձայն»

ՀԱՅԿՈՄԿՈՂՄԻ — օրաթերթ։ Հրատ. 1924 թ.։ Խմբագրատուն՝ Երևան, Ալավերդյան փող. № 3։ Հեռախոս № 24։

Ինչպես ենք մենք ընտրում

Ընտրությունների մասին մեր հրապարակած հոդվածներում մենք ասել ենք, որ ընտրությունները պետք է լինեն ազատ, գաղտնի և ուղղակի։ Ընտրությունները ազատ կլինեն միայն այն դեպքում, եթե ընտրողները կարող լինեն ընտրել այն թեկնածուներին, որոնց իրենք կուզեն։ Ընտրությունները գաղտնի կլինեն միայն այն դեպքում, եթե ընտրողները կարող լինեն քվեարկել առանց որևէ մեկի կողմից հսկվելու։ Ընտրությունները ուղղակի կլինեն միայն այն դեպքում, եթե ընտրողները կարող լինեն ընտրել իրենց թեկնածուներին առանց որևէ միջնորդի։

Սեվաստիկի ապստամբները

Արտակարգ պատերազմական ատեանը մահուան դատապարտեց Սեվաստիկի զինուորական ապստամբութեան պարագլուխ գնդապետներ Ճավըլեան ու Ֆարքուֆասը և դեր-գնդապետ Պաքըրճիսը։ Ուրիշ եօթը ապստամբներ բերդարգելուեցան։ Ջօր. Փանկալօս հրամայեց յետաձգել երեք գնդապետներու գնդակահարումը և յայտնեց թէ անոնք զոհ գացած էին կարգ մը յոյն պետական մարդոց։ Փարիզի հելլէն դեսպանատունը կը հերքէ այն լուրը թէ Սեվաստիկի ապստամբները զսպելու ատեն 200 հոգի սպաննուած կամ վիրաւորուած են։ Միայն 2-3 հոգի վիրաւորուած են։

Ֆրանսական նաւատորմիղի պետը

Միջերկրականի տորմիղը առջի օր Թուլօնէն ճամբայ ելաւ դէպի Ալժէր, ուր կը հասնի այսօր։ Նաւատորմիղը պետը պիտի տեւէ մէկ ամիս, որու ընթացքին առաջին նաւաբաժինը, հրամանատարութեամբ դեր ծովակալ Վիօլէթի, Մալթա երթալով այցելութիւն պիտի տայ Միջերկրականի անգլիական նաւատորմիղին։

3Ի ԴԷՄ 247 ՁԱՅՆՈՎ ԿԸ ՄԵՐԺՈՒԻ
ՄԻԱՑԵԱԼ ՃԱԿԱՏԻ ԱՌԱՋԱՐԿԸ

Ընկերվարական միջազգայինի գործադիր կոմիտէն գումարուեցաւ Ապրիլ 13ին Ցիւրիխի մէջ, քննելու համար կարգ մը անմիջական խնդիրներ։

Ժողովը երկարօրէն զբաղեցաւ Ազգերու Դաշնակցութեան կացութեամբ, իբրեւ հետեւանք վերջին տագնապին, և քուէարկեց բանաձեւ մը, որ ցաւ յայտնելով անցեալ Սեպտեմբերի միջադէպերուն համար, կը պահանջէ 1. Ամէն բանէ առաջ եւ առանց նոր յապաղումի ընդունիլ Գերմանիան։ 2. Ազգերու Դաշնակցութեան ընդհ. ժողովը չստորադասել վարչական խորհուրդին, այլ անոր տալ նախաձեռնութեան իրաւունքը՝ կարեւոր պարագաներու մէջ։ 3. Խորհուրդին անդամները առնել ընտրովի, ոչ թէ նշանակովի։

Այս առթիւ բաղձանք յայտնուեցաւ որ Ազգերու Դաշնակցութիւնը աւելի ոամկավարական դառնայ։

Ուրիշ կարեւոր վիճաբանութիւն մը յարուցին Անգլիոյ Անկախ Աշխատաւորականները, պահանջելով որ խորհրդաժողով մը գումարուի Գ. Միջազգայինին հետ, միակ տիեզերական էնթէրնասիօնալ մը կազմելու համար։ Այս առաջարկին դէմ ուժգնօրէն առարկեցին Անգլիոյ Աշխատաւորական Կուսակցութեան ներկայացուցիչը եւ ուրիշ պատուիրակներ, եւ 3ի դէմ 247 ձայնով մերժուեցաւ բանաձեւը։ (Կողմնակիցներէն երկուքը Անգլիոյ անկախ աշխատաւորականներէն են, սէկը՝ Լեհաստանի անկախներէն)։

Ժողովը քուէարկեց ընդհ. քարտուղար Ալէքի տեղեկագիրը, միջազգային միութեան մասին, որ կը յայտնէ թէ Ընկերվարական Միջազգայինը փափաք եւ կամք ունի միացնելու աշխատաւորական շարժումը, եւ միշտ պատրաստ է լրջօրէն նկատի առնելու միացեալ ճակատի հնարաւորութիւնները, բայց կատարուած փորձերը յոյս չեն ներշնչեր թէ Մոսկուայի վարիչները հրաժարած են «իրենց կուսակցութեան մենաշնորհի յիմարութենէն»։

Ժողովը հանդիսաւոր կոչ մը պիտի ուղղէ Մայիս 1ի առթիւ։ Փակումէն առաջ, պարսաւանքի խօսքեր ուղղուեցան սեւ շապիկներուն եւ փառաբանուեցաւ Մաթէոթթին, որուն համար փառաւոր յիշատակարան մը պիտի կանգնուի։

Դէպի Մուսուլի խնդրին լուծումը

«Թան»ի Պոլսոյ թղթակիցը կը գրէ թէ այս օրերս երբորդ անգամ ըլլալով անգլիական դեսպան Սըր Րօնալտ Լինտսէյ, էնկիւրի պիտի երթայ Մուսուլի խնդրին կարգադրութեան համար։ Իր նախկին երկու ճամբորդութեանց ընթացքին թէեւ վերջնական արդիւնք մը ձեռք չէր բերած, սակայն մօտիկ շփում ունեցած էր Թուրք վարիչներուն հետ եւ թափանցած՝ էնկիւրիի մէջ տիրող տրամադրութեան։ Վերջին անգամ իր Լոնտոն այցելութենէն յետոյ անգլիական դեսպանը այս անգամ կորուկ եւ գործնական առաջարկներ կը բերէ իր հետ։ Ձիշտ այս միջոցին էնկիւրի կը գտնուի անգլիացի թրքասէր երեսփոխան մը, Պ. Ուոտ։ Թուրք մամուլը մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայէ այս զուգադիպութեան։

Չիլիօվիեվ ձերբակալուած ?

Ռեվալէն կը հեռագրեն Ապրիլ 14 թուականով.- «Պօսլէտնիա Իզվէսթիա» վստահելի աղբիւրէ կը տեղեկանայ թէ Պ. Չիլիօ. վիեվ և Լենինի ճշմարիտ վարդապետութեան ուրիշ ջատագովներ վերջերս բուռն պայքար մղած ըլլալով համայնավարութեան դէմ, ձերբակալուած և Մինսքի մէջ բանտարկուած են։

Նախարար մը առեւանգուած

Սօֆիայէն կը հեռագրեն թէ պուլկար գինեալ ֆաշիստներու խումբ մը Շաբաթ գիշեր Սօֆիա-Վիեին կառախումբին վրայ յարձակելով, վար իջեցուցած է հողագործական կուսակցութենէն նախկին նախարար Թոմօֆն ու քանի մը երեսփոխաններ եւ քանի մը քիլոմեդր հեռուները տարած է։ Զոհերը յետոյ սահիպուեր են 13 քիլոմեդր ճամբայ կտրել, նորէն կայարան հասնելու համար։ Այս առթիւ հարցապնդում եղած է Սոպրանիէին մէջ։

∴ Տնտեսական տագնապը սաստկացած ըլլալով ամբողջ Պուլկարիոյ մէջ, զօրաւոր հոսանք մը կը ծաւալի հատուցումներու վճարման դէմ։ Կ'ըսուի թէ վաճառականները որոշեր են շաբաթը անգամ մը փակել վաճառատուները, իբրեւ բողոքի ցոյց, բայց կառավարութիւնը չպիտի թոյլատրէ։

Երկու յրեւելեան ձերբակալուած

Ոստիկանութիւնը Նիսի մէջ ձերբակալեց երկու ֆրանսացի վաճառականներ, որոնք լրտեսութիւն կ'ընէին օտար պետութեան մը օգտին։ Կալանաւորները անմիջապէս փարիզ փոխադրուելով, բանտարկուեցան։ Քննութիւնները կը շարունակուին։ Կը կարծուի թէ ուրիշ մեղսակիցներ ալ կան։

Չիւսդադար Ռիֆի մէջ

Ֆրանսական պատուիրակները քանի մը շաբաթէ ի վեր բանակցութեան մէջ են Ապտիւլ Քէրիմի ներկայացուցիչներուն հետ։ Ռիֆցիներու արտաքին նախարար Սի Մօհամմէտ Ազերքան անցեալ ուրբաթ հոն էր եւ հաւանաբար ուր օրէ ի վեր ֆրանս. ճակատին վրայ լռելեայն տիրող զինադադարը անոր կարգադրութեամբ եղած է։ Ռիֆցիները տրամադիր են հաշտուելու եւ կը կարծուի թէ անցեալ Յուլիսի պայմաններէն աւելի ծանր պայմաններ պիտի ընդունին։ Ջօր. Մուժէն յայտարարած է թէ Ապտիւլ Քէրիմ բաւական ազդեցութիւն ունի եւ ապստամբական շարժման մէջ իրեն աջակցող ցեղախումբերուն պիտի կրնայ պարտադրել հաշտութեան պայմանները։

20,000 կիներու ցոյցը

Վաղը, Շաբաթ, 20,000 Անգլուհիներ ցոյց պիտի կատարեն Լոնտոնի մէջ, բողոքելու համար գործադուլներու եւ հակագործադուլներուս հետեւանքով եղած մսխումներուն դէմ։ Պիտի պահանջեն որ բանուորական վէճերը բանակցութիւններով եւ իրաւարարութեամբ լուծուին։ Թափօրը ճամբայ պիտի ելլէ Սորհրդարանին փողոցէն։ Առջեւէն պիտի երթան կին քաղաքապահներ՝ ձիաւոր եւ երիտասարդուհիներ՝ ձիթենիի ոստերով։

Շատ կանուխ ակռաւ...

«Խորհրդային Հայաստան» կը գրէ թէ Աշխատանքի Տեսչութիւնը քննելով Նոր Արարկիրը շինող 300 բանուորներու վիճակը, հաստատեր է որ աշխատանքի պաշտպանութեան ոչ մէկ պայմանագրութիւն կայ. բանուորները 8 ժամէն աւելի կ'աշխատին, խմելու ջուր եւ քիչ-շատ կանոնաւոր բնակարան չունին, ուտելու հացը ժամանակին չի տրուիր, բանուորները ապահովագրուած չեն եւլն.։ Առաջարկուած է Արաբկիրցիներու վարչութեան՝ միջոցներ ձեռք առնել։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԵՒԱՆի պետական թանգարանը Թիֆլիսէն ստացած է Երեւանի հին բերդին բանալին զոր 1827ին Ռուսերը իրենց հետ տարած էին։ Թանգարան փոխադրուած են նաեւ Մինաս Բերբերեանի ձեռագիրները։

ԵՐԵԿՈՅԹ-ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

նախաձեռնութեամբ՝ ՍԵՒԱՍՏԱՀԱՅԵՐՈՒ ՆԱՀԱՆԳԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

եւ Հովանաւորութեամբ՝ ՎՈՒՄՇԱՊՈՒՀ ԵՊՍԿ.Ի

Վաղը 17 Ապրիլ Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին

184, Bd. St. Germain, Salle de Géographie-ի մէջ (մէտրօ Սէն-Ժէրմէն)

կը բանախօսեն Պ. Ա. ՄԱՏԻՍԵԱՆ, Պ. ՄՈՆԴԿԱՐԵԱՆ

և Բ-ԻՇԽ Ա. ՊՕՂՈՍԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցի ծանօթ ջութակահար Պ. ՀԱՅԿ ԿԻՒՏՆԵԱՆ, որ մասնաւոր գնահատման արժանացած է Անգլիոյ եւ Ամերիկայի բարձր դասուն մէջ։

Տոմսերու գինն է 2.50 ֆրանք։ Դիմել հանդէսին օրը կիշէն։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Հ. Յ. Դ. Փարիզի շրջանի բոլոր խումբերը ստիպողաբար ընդհ. ժողովի կը հրաւիրուին այսօր Ուրբաթ իրիկուան ժամը 8.30ին 128, Bld. St. Germain. Café Rocher-ի մէջ։ Օրակարգ՝ խիստ կարեւոր։

ԲԱՐՁՐ-ՀԱՅԿԻ Հայրենակցական Միութեան ընդհ. ժողովը 18 Ապրիլ Կիրակի ժամը 3ին Fbg. du Temple.

Հ. Յ. Յ. Ջաւարեան խումբի ժողովը 23 Ապրիլ, իրիկուան ժամը 8.30ին ծանօթ հաւաքատեղին։

Հ. Յ. Դ. Արմէն Կարօ խումբի հերթական ժողովը 18 Ապրիլ Կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2ին 95 Bd. St. Germain. Մէթրօ Odéon. Պիտի դասախօսէ ընկեր Ս. Վրացեան։

ՄԱՐՕՒՃԼԻ Հ. Ց. Դ. Պատանեկան Միութեան դասախօսական ժողովը տեղի կ'ունենայ կիրակի 18 Ապրիլ առաւօտեան ժամը 9,30ին 63 Rue de la République, միութեան կեդրոնատեղին։ կը հրաւիրուին միութեան բոլոր անդամները եւ դաշնակցական բոլոր ընկերներն ու համակիրները։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Փարիզի Հայ Բժշկական Միութիւնը բժշկա-առողջապահական նիւթերու շուրջ դասախօսութիւններու շարք մը սարքած է։ Առաջին երկուքը տեղի պիտի ունենան Ապրիլ 28ին եւ Մայիս 12ին, Զոր. քշբաբեթի գիշեր ժամը 9ին, Musée Pédagogique-ի մէջ, 41, Rue Gay-Lussac (Լիւքսէնպուրկի մօտ)։ պիտի խօսին Ց.Բ.Թ. Գօլշեան եւ Ց.Բ.Թ. Գրիգորեան սիֆիլիսի (Ապրիլ 28) եւ ջերմամիզութեան ու կակուղ կեղի մասին (Մայիս 12)։ Շարժանկարով եւ ժոգական լապտերով ցոյց պիտի տրուին վիճակագրական տեղեկութիւններ։ Մուտքը ազատ է։

ԿԸ ՓՆՏՈՒԻ

Խաչատուրեան եղբայրները կը փնտուեն իրենց քեռայրը Պոլսեցի Գորգոմ փափազեանը, որուն նախորդ հասցէն եղած է Հալեպ Պաղտատ երկաթուղ. կայանի գանձապահ Լեւոն փափազեան։ Տեղեկացնել «Ցառաջ»ի։

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ

Ջուիցերիացի արուեստագէտներու կողմէ մասնակցութեամբ Օր. Մ. ԲԱԲԱՅԵԱՆի։ Տեղի կ'ունենայ 19 Ապրիլ Բշ. գիշեր ժամը 8,45ին, 20 Ave. de l'Opéra։ Օր Բաբայեան պիտի երգէ նահապետ Քուչակէն եւ յունական երգեր։ Մուտք 10 եւ 5 ֆրանք։

ԼԱԻ ԿԱՀԱՒՈՐՈՒԱԾ ննջասենեակ մը եւ հիւրասենեակ-ճաշարան մը, խոհանոցի յարմարութիւններով Մայիս 1էն վարձու է երկու հոգիոց ընտանիքի մը համար։ Դիմել Տիկին Շահպազի, 5, Rue Gay-Lussac, (5e), Լիւքսէնպուրկի պարտէզին դիմաց։

ՓՐԱՆՍԵՐէն ԴԻՏՈՂ հայ տիկին մը կ'ուզուի գրասենեակի մէջ աշխատելու համար։ Դիմել 106, Rue St. Maur, Mr. Henry-ի։ Մանքենագրութիւն պիտի սորվի ձրիօրէն։

ՏՕՔԹ. ԻԶՄԻՐԼԵԱՆ

48, rue Montmartre

(Բ. յարկ. աջ կողմը առաջին դուռ)

Ֆրանսացի կարող մաննագէտներու ընկերակցութեամբ կը դարմանէ

ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ԿԱՆԱՆՑ

ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ եւ ՄՈՐԹԱՑԻՆ

ՓԻՓԻ, ԱԿԱՆՋԻ եւ ԿՈՂՈՐԻ

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆներ

Téléph. CENTRAL 73-38

Métro : SENTIER կամ HALLES

Ընդունելութեան ժամեր՝ ամէն օր

8ԷՕ՝—10եւ 1,30 — 8

Le Gérant : H. TEURNIER

Impr. MASSIS

208bis, Rue Lafayette Paris(10e

ՄԵՐ ՇԱՐՑԱՐՆԸ

ԻՆՉՊԷՍ Կ'ԱՊՐԻՆ

Շարունակելով մեր պրպտումները Ֆրանսայի մէջ ցրուած հայ գաղթականութեան թիւի, աշխատանքի եւ ընկերային կացութեան մասին, այս անգամ մեր թղթակիցներուն, աշխատակիցներուն եւ առ հասարակ ընթերցողներու մտանաւոր ուշադրութեան կը յանձնենք կարգ մը որոշ հարցեր.

1.— Ի՞նչպէս կ'ապրին մեր հայրենակիցները ձեր շրջանի մէջ (քաղաք, գիւղ, գործարան կամ ագարակ։ Բնակութեան պայմաններ, առանին կենցաղ, մնունդ։ Մանաւորապէս քննելի ամուրի երիտասարդներու, պատանիներու եւ մանուկներու պարագան)։

2.— Ի՞նչ տեսակ ֆիւանդութիւններ կը տիրեն, կամ կը սպառնան։ (Ո՞րքան մեռած են մինչեւ հիմա եւ ի՞նչ հիւանդութիւններէ։ Ո՞րքան եւ ի՞նչպիսի հիւանդներ գիտէք)։

Ամրագրութիւնը իր կարգին ալ պիտի կատարէ պրպտուներ։ Բայց, առանձնապէս Փարիզի համար, կը թելադրենք նկատի ունենալ հետեւեալ կէտերը.—

Ա.— Քանի՞ հոգի էք ձեր հիւրանոցին մէջ (յիշել ծնողք, կայր եւ տարիք)։ Բ.— Ո՞ւր կ'աշխատիք եւ ի՞նչ կը շահիք գ.— Քանի՞ հայ կայ ձեր գործարանին մէջ։ Դ.— Ի՞նչ կը վճարէք սենեակի։ ե.— Ի՞նչպէս կը մնանիք։ (Գրել նաեւ ընտանիքներու մասին, որոնց մեծ մասը բոյն դրած է քաղաքի զանազան հիւրանոցներուն մէջ, ինչպէս եւ անոնց անչափահաս զաւակներուն թիւի եւ դաստիարակութեան մասին։)

Կը խնդրուի պրել կարճ, առանց խորհրդածութեան, փոփուելով հարցարանին շուրջը։ Վիճակագրական տեղեկութիւն մը, թուանշան մը, իրական կեանքէ մասնիկ մը հազարաւոր կ'արժէ, մանաւանդ այս յորձանքին մէջ ուր ամէն ինչ հեւ ի հեւ կ'ընթանայ։

Փափաքողները կրնան ծածկանուն գործածել. բայց պէտք է որ ուզի հաղորդեն իրենց իրական անունը, իրենց պատասխաններուն հետ։

Հարց-պատասխաններէն զատ, կ'ընդունուին առանձին ուսումնասիրութիւններ ալ։

COMPTOIR D'OPÉRATIONS EN BANQUE

10, Place de la Bourse et 11, Rue Feydeau, PARIS

Tél. : Gutenberg 06-52 et 06-76

Հանրային սրահ, ուր բոլոր առ բոլոր կը հրապարակուին գանազան արժէթղթերու գները, ինչպէս կ'ըլլայ Պորսայի մէջ։ Դիւրութիւն կ'ընծայուի ամէն տեսակ արժէթղթերու վրայ պարմանաժամով գործառնութիւններ ընելու, ինկ հատով կամ աւելիով, փոխանակ առնուազն 25 հատի, ինչպէս կը պահանջուի Պորսային մէջ, եւ յաճախորդները կարող են իրենք կեցնելու իրենց գործառնութիւնները, արձանագրուած գներուն համեմատ։

ԲՕՆԹՈՒԱՐ ա'ՕՓԻՐԱՍԻՕՆ ԱՆ ՊԱՆՔ հաստատութիւնը իր յաճախորդներուն տրամադրութեան տակ կը դնէ շահեցնելու և Լոնտոնի ու Նիւ Եորքի Պորսաներուն գիները գրանք հեռագրով կը ստանայ իրենց ելեւէջներով։

Իր անզուգական կազմակերպութեամբ, ԲՕՆԹՈՒԱՐ իր յաճախորդներուն կ'երաշխաւորէ ամէն ապահովութիւն ընծայող գործառնութիւններ։ ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍՈՒԻ

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՑԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ

126, Rue du Faubourg St. Denis

Metro : Gare de l'Est Téléphone : Nord 84-04

Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30-7.30—կիրակի եւ տօն օրեր՝ 9-12

ԱԴԱՄ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ԴԵՐՁԱԿ ՓԱՐԻԶԻ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

Ստացած ենք սեզոնի առթիւ անգլիական եւ ֆրանսական նորաձեւ կերպասներ։

24, Rue Bergère, Paris (9) թելեֆօն Provence 05-49

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԴԵՐՁԱԿ

ԳԱՐԱԵԱՆ

Tailleur Mignon

5, rue Mignon,

Métro Odéon եւ St. Michel

Ցօսիէթէ Յավանեանի Թատրոնին դէմ։ Գարնան համար պատրաստած է ճոխ մոդելք մը ֆրանսական եւ անգլ. սիրուն կերպասներու։

Բաց է նաեւ կէս օրերուն, իրիկուները մինչեւ 8.30։ իսկ կիրակի օրերը մինչեւ 1.30։

ՏՕՔԹՕՐ

Յ. ՏԷՐ-ԴԱՒԹԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԱԶՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

120, Boulevard de Grenelle

Métro La-Motte Picquet.

Tél. Invalides 31-

Կ'ընդունի ամէն օր 4—7

կիրակի օրերը 10.30—12

ԴՐԱՎԱՃԱՌ ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ

ՊԱԼԵՆՑ

Պատիւ ունի յայտարարել յարգոյ հասարակութեան թէ իր գրատունը հաստատած է փարիզ :

ՃՈԽ ՄԹԵՐՔ

ՀԱՅԵՐԷՆ եւ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳԻՐՔԵՐՈՒ

Պ. Պ. հեղինակներ եւ հրատարակիչներ կրնան իրենց երկերէն մեր մօտ կեդրոնացնել. իւրաքանչիւր ամիս վաճառուածներուն փոխարժէքը ստանալու պայմանաւ։

Գրատունս լիակատար գրացուցակը մամոյ տակ է։

Հասցէ P. BALENTZ.

208 bis Rue Lafayette Paris (10e).

ԱՐԺԵՒՈՒԿԱՆ ԴՐԱՄ

ՍԱԿԱՐԱՆ

15 Ապրիլ 1926

ԴՐԱՄՆԵՐ		
Ցեներին,	L. St.	1
Տոլար,	Dollar	
Մարք (ոսկի)	Mark	
Թրքական Թրք.	L. Trq.	
Թրք. ոսկի	» or	
Մէճիտիէ	Médjidié	
Լէվա 100 հատ	Léva	
Տրախմի »	Drachme	
Լիր »	» Lire	
Պելճ. ֆրանք	» Frc. Belge	
Ջուից. »	Frc. Suisse	
Լէյ 100 հատ	Ley	
Ձարվոնեց	(10 Roubles or)	

ԱՐԾԵԹԱԹՈՒՂԹԵՐ		
Եգ. Ֆր. Ֆոնսիէ	I Cr. Fonc. Eg.	3225
»	II »	2040
»	III »	1920
Ռումելի երկաթ.	Lots turcs	117

Comptoir Parisien de change et de Crédit

80, Rue Lafayette

ՅԱՌԱՋ

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

"HARATCH,,

JOURNAL ARMÉNIEN PARAISSANT TROIS FOIS PAR SEMAINE

Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration / Խմբագրութիւն եւ վարչութիւն) 208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e).

Հեռաձայն՝ Nord 57 - 82

Մէթրօ.— Louis Blanc կամ Jaurès

ԲԱԺԱՆԵՈՒՄՆ	եռամսեայ	վեցամսեայ	Տարեկան
Թրանսա և գաղութներ	20 ֆր.	38 ֆր.	75 ֆր.
Անգլիա և » Եգիպտոս, Իրան	10 շ.	20 շ.	
Ամերիկա	—	3 ս.	5 ս.
Ուրիշ երկիրներ	—	50 ֆր.	100 ֆր.

Հասցէի փոփոխութեան համար 2 ֆր. վճարել անհրաժեշտ է:

ԿԻՐԱԿԻ 18 ԱՊՐԻԼ 1926

18 AVRIL 1926

On reçoit des annonces en français et en arménien.

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 112 — ԿԸ հրատարակուի ԿԻՐԱԿԻ, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ և ՈՒՐԲԱԹ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԴԻՄ

ՆԱՀԱՏԱԿՆԵՐՈՒ ՕՐԸ՝ ԱՊՐԻԼ 11-24Ի ՄԵԾ ՍԳԱՀԱՆԴԷՍԸ, ՅԱՌԱՋԻԿԱՅ ՇԱԲԱԹ ԳԻՇԵՐ.

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԻՍԿ ՀԱՐԵՒԱՆԵՐԷՆ...

Խորհրդային վարիչները պարտաճանաչութեան կը հրաւիրեն գաղութները, մանաւանդ այն տարրերը որոնք նստած են ոգեայնի հասրտութիւններու և կտակներու վրայ, և «կուրծք կը ծեծեն» Հայաստանի համար, սակայն երբ խօսքէն գործի կ'անցնին, «բոլորովին կը մոռնան խորհրդային Հայաստանի շահերը և կը գործեն անոր շահերուն հակառակ»:

«Պրոլետար», Ամերիկայի պոլշեւիկ օրկանը, կը շարունակէ պնդել թէ «ռամկավարներու բարեկամութիւնը կեղծ է», և «հայրենիքին ծառայելու նպատակէն չի բխիր, այլ իրենց գոյութեան պահպանման շարժառիթէն»: Եւ որովհետև այդ կուսակցութիւնը կը ծածկէ իր «իսկական գոյնը», «մենք ստիպուած ենք անխնայ այդ փարիսեցիները մերկացնելու և իրենց հետապնդած նպատակները լոյսին տակ հանելու»: Նոյն ուղղութեամբ սլաքներ կ'արձակեն նաեւ Երեւանի վարիչները: «Ազգային կալուածներ, կտակներ, նուիրատուութիւններ,—այս խնդիրներու շուրջը կը պտտին բոլոր բուերն եւ մակաբոյծները», կը գրէ կոմիսար Ա. Մռաւեան: «Կուրծք ծեծող գաղութահայ ղեկավարները հասարակական (հանրային) միլիոնները կը պահեն եւ քանի մը տասնեակ հազարով կ'ուզեն գաղութականութեան բերանը փակել», կ'աւելցնէ «Մարտակոչ»ի խմբագիրը: Եւ ամէնքը միաբերան կը պահանջեն չօկերէն չոզոքացնել «բոլոր տատանող եւ երկդիմի տարրերը»:

Ինչպէս բսած ենք, խորհրդային Հայաստանի երկիւղած բարեկամներուն և գորովագութ խնամիներուն կ'իյնայ հերքել այս մեղադրանքները, և փրկել իրենց անկեղծութիւնը: Առաջին անգամ չէ որ հրապարակաւ ձեռնոց կը նետուի իրենց երեսին, ոչ ալ առաջին փիլիպեանն է այս:

Անցնելով բուն հարցին, կրկնենք մեր տեսակէտը,— Այո՛ արտասահմանի մէջ կուտակուած հարստութիւնները պէտք է գործածուին իրենց նպատակին, առանձնապէս հայրենիքին մէջ, և անոր վերաշինութեան համար: Բայց այդ սովորական պահանջը չի լուծեր գաղթականութեան հարցը: Խոշոր թիւրիմացութեան մը մէջ են խորհրդային վարիչները: «Մշակման համար հող, բնակարան, գիւղատնտեսական գործիքներ, հիւանդանոց, դպրոց գաղթականներուն. ահա այն գլխաւոր նախապայմանը որով միայն կարելի է լուծել գաղթականներու խնդիրը»— կը պատճառաբանէ «Մարտակոչ»: Կ'ընդունինք այդ բոլորը. բայց կ'ափսոսանք մտքի այն չքաւորութեան վրայ, որ հարիւր հազարաւոր տարագիրներու ճակատագիրը կը կապէ պատահական նուէրներու, կալուածներու և կտակներու եկամուտին հետ: Ուրեմն, Թիֆլիսի և Երեւանի մէջ կը մոռնան որ իրենք երկրի մը իշխանաւորներն են, և ոչ թէ համազգային անկեալանոցի մը հոգաբարձուները:

Մ. Սանասարեանը կտակ ըրած է վարժարան մը բանալու. այդ վարժարանը կրնայ բացուիլ Հայաստանի մէջ. բայց այս խնդիրը ի՞նչ կապ ունի ներգաղթի հետ. Ռ. Մարկոսեան գումարներ ձգած է արհեստանոց եւլն. հիմնելու. Թող գործադրեն կտակը. բայց ինչո՞ւ անոր ելքէն կախում պիտի ունենայ Յունաստան, Սուրիա կամ Ֆրանսա նետուած բազմութեան ճակատագիրը: Մենք ալ կը պահանջենք որ Մելքոնեանի նուէրը ամբողջութեամբ յատկացուի Հայաստանի, դպրոց, հիւանդանոց կամ արհեստանոց շինելու: Բայց, ասով կը լուծուի՞ գաղթականութեան հարցը: Եւ ե՞րբ:

Իբրեւ քարացած «մատերիալիստներ, հայ պոլշեւիկները չափազանց շատ կը զբաղին տնտեսագիտական հաշիւներով, եւ կը մոռնան որ իրենք պատասխանատու են հայ ժողովուրդին առջեւ, քաղաքական տեսակէտով: Եթէ պահ մը ընդունինք թէ ո՛ր եւ է մեղք չունին երկրաւոր ղէպքերուն համար, գաղթականութեան այսօրուան տառապանքներուն հանդէպ իրենց բռնած ճամբան կը բաւէ սեւցնելու զիրենք:

Հայաստանի— ինչպէս որ և է հայրենիքի մէջ— հողը ձրի է իր զաւակներուն համար, բնակարանը՝ գացողը կամ ունեցողը կը շինէ . գործիքներ հայթայթել՝ մասնաւոր ընկերութեան մը, գործակցականներու կամ պետական օրկաններու պարտքն է: Առու, ջրանցք, ճամբայ, երկաթուղի,— ասոնք կառավարութեան մը տարրական պարտականութիւններն են. ան պէտք է, գոնէ միջոցներն ալ, ի հարկին օգտուելով բացառիկ եկամուտներէ բայց առանց անոնց վրայ հիմնուելու:

Եւ բազմազան միջոցներ կան, կը բաւէ որ երեւան չմանրացնէ ներգաղթի գործը, փերեզակի մը խանութին հաշիւներուն հետ շփոթելով զայն:

Խորհրդային Հայաստանի կառավարութիւնը բարեկամն ու զինակիցն է քէմալական Թուրքիոյ, Մոսկուայի շնորհիւ: Ինչո՞ւ միտքէն իսկ չանցընեն եթէ ոչ ափ մը հող պահանջել մեր հայրենի ստացուածքէն, անշուշտ «եղբայրաբար», գոնէ փոխարինութեան, հատուցման ձեւ մը փորձել, կտորուած, արտաքսուած հարիւր հազարաւոր Հայերու հարստութեանց դիմաց, որ աւարի կը տրուին անխնայ ու անպատիժ: Քաղքենիներու միջազգային օրէնքով, Թուրքիա պարտաւոր պիտի ըլլար գաղթականներու գոնէ փոխադրութեան ծախքը հոգալու:

Շ.

ՄԱՄՈՒԼ

ԾՈՄԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ

Բամազանի ծոմապահութեան առթիւ, բուռն պայքար մղեցին խորհրդային թուրքերէն թերթերը: Բագուի «Եէնի Եօլ»ը խմբագրականի մը մէջ կը գրէ.—

«Ներկայ պայմանների մէջ կեանքը մեզնից պահանջում է, որ այս տեսակի, ոչ մի բարոյական ու նիւթական օգուտ ու շահ չունեցող մնոտիապաշտական սովորութիւնները մէջտեղից վերացուեն: Որովհետեւ մեր ժողովուրդի մեծ մասը աշխատաւորներ են, այս մնոտի սովորութեան պատճառած վնասն էլ գլխաւորապէս աշխատաւոր դասակարգին է հասնում:

Ո՛վ Թշուառ Աբեւելքի աշխատաւոր: Քեզ համար լուսաւորութեան ու գիտութեան լայն ուղիներ են բացուել: Քեզ մինչեւ այժմ ստրկացնող, գերութեան շղթաների մէջ պահող եւ մնոտիապաշտական առասպելներով քո գլուխը լեցնող ու իրենց առաջ քո գլուխը խոնարհեցնող հոգեւորականներն ու տխմարամիտները այլեւս քեզ վրայ ոչ մի ազդեցութիւն չպիտի ունենան: Որովհետեւ այժմ վերժխնդրութեան ու գիտութեան դար է:

ՄՈՒՍՕԼԻՆԻ ԵՒ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ ՎԱԽԸ

«ԹՈՒՐՔԻԱՆ ԵՐԿԱՔԷ "ԼԷՊԼԷՊԻ,, ՄԸՆ Է»

Մուսօլինի Տրիպոլսոյ մէջ յաղթական պատոյէ մը վերջ «Քաւոր» մարտանաւը նստաւ Իտալիա դառնալու համար: Այս առմկալից ճամբորդութիւնը կը շարունակէ ժամահոգութիւն պատճառել կարգ մը պետութիւններու, մանաւանդ Թուրքիոյ: Պոլիսէն հասած վերջին թերթերէն կը տեղեկանանք թէ Էնկիւրիի մէջ Դորձավարները Խորհուրդը Մուսթաֆա Քէմալի նախագահութեամբ նիստ գումարելով չորս ժամ խորհրդակցութիւն կատարած է Մուսօլինիի ճամբորդութեան թաքուն նպատակներուն մասին: «Ագշամ» կը գրէ թէ Թուրք հանրային կարծիքին մէջ ծնած կասկածները հետզհետէ կը զօրանան, տեսնելով որ վերջերս Իտալիա բարեկամական կապեր կը հաստատէ Սերպիոյ, Յունաստանի եւ Ռումանիոյ հետ: Իտալիա կը ձգտի Պալքաններուն մէջ զինակիցներու խմբակ մը պատրաստել՝ դուրս ձգելով Թուրքիան, ինչ որ ենթադրել կուտայ թէ այս զինակցութիւնը ուղղուած է Թուրքիոյ դէմ:

«Թան»ի Պոլսոյ թղթակիցն ալ կը հնոաղրէ.— Թէեւ Թուրքիոյ եւ Իտալիոյ միջեւ քաղաքական ու տնտեսական ոեւէ անհամաձայնութիւն գոյութիւն չունի, վարիչ շրջանակները մասնաւոր ուշադրութեամբ կը հետեւին Մուսօլինիի ճամբորդութեան եւ արտասանած ճառերուն: Արդարեւ դեռ չէ ջնջուած տպաւորութիւնը Մուսօլինիի երբեմնի այն խօսքին թէ «Իտալիոյ աչքերը դէպի արեւելք ուղղուած են»: Միւս կողմէ գաղթային աշխարհակալութեան մասին ֆաշիստներու ձգտումները կը զօրացնեն վախը սըրտին մէջ Թուրք հայրենասէրներուն, որոնք կը վախնան թէ արեւելեան Միջերկրականի մէջ հաւասարակշռութեան հաւանական խախտումին զոհը իրենք պիտի ըլլան: Նոյն վախը կը յայտնէ նաեւ Թուրք մամուլը եւ բոլոր թերթերը յանկերգի պէս կը կրկնեն թէ Թուրքիա պէտք է զգոյշ ըլլայ: Օրինակ, «Իգտամ» կը գրէ թէ Թուրք հողամասին դէմ ամէնաթոքը յարձակում մը զօրաւոր եւ ա. նակնկալ խոչընդոտներու պիտի հանդիպի: Միւս թերթերն ալ առհասարակ վեր կը հանեն պաշտպանողական կարողութիւնը արդի Թուրքիոյ, որ «այսօր աւելի զօրաւոր է քան երբեք»:

Թուրքերը չափազանց ինքնավստահ են: Ենի Սէօզ մէջ կը կարդանք այսպիսի խօսքեր. «Եթէ Թուրքին երկկի պաշտպանութեան ուժը մէկ էր, այսօր անկասկած հազար է»: «Իտալիայէն զատ Թուրքիա ուրիշ թշնամիներ ալ ունի, բայց անոնք շատ լաւ գիտեն —եւ եթէ չեն գիտեր ըսենք— թէ Թուրքիա երկաթէ լեպլեպի մըն է, ո՛վ որ փորձէ զայն ուտել, ակռաները կը կոտրտէ:»

*** *Ֆրանսա եւս մտահոգ է Մուսօլինիի ճամբորդութենէն, ո՛չ միայն Թունուզի, այլ եւ Հապէշստանի համար: Իտալիա երկար ատենէ ի վեր կը ցանկայ տիրանալ Ճիպութիի, եւ զինադադարէն վերջ այդ ուղղութեամբ աշխատեցաւ ալ, սակայն առանց արդիւնքի: Բանի մը շաբաթէ ի վեր Հռոմի եւ Լոնտոնի միջեւ գաղտնի բանակցութիւններ կը կատարուէին Հապէշստանի մէջ երկու պետութեանց շահերուն վերաբերեալ խնդիրներու մասին: Ֆրանսայի մէջ այն կարծիքը կը տիրէր թէ երկու պետութիւնները կ'ուզեն իրենց միջեւ բաժնել Հապէշստանը: Ցեյլի նիուզ կը գրէ թէ բաժանումի խնդիր չկայ. այլ Անգլիա կը փափաքի կարգ մը առաւելութիւններ ձեռք բերել Սուտանի ոռոզման համար, քանի որ Կապոյտ Նեղոսը իր ջուրերը կ'առնէ Հապէշստանի հիւսիսը գտնուող Ցանա լիճէն:*

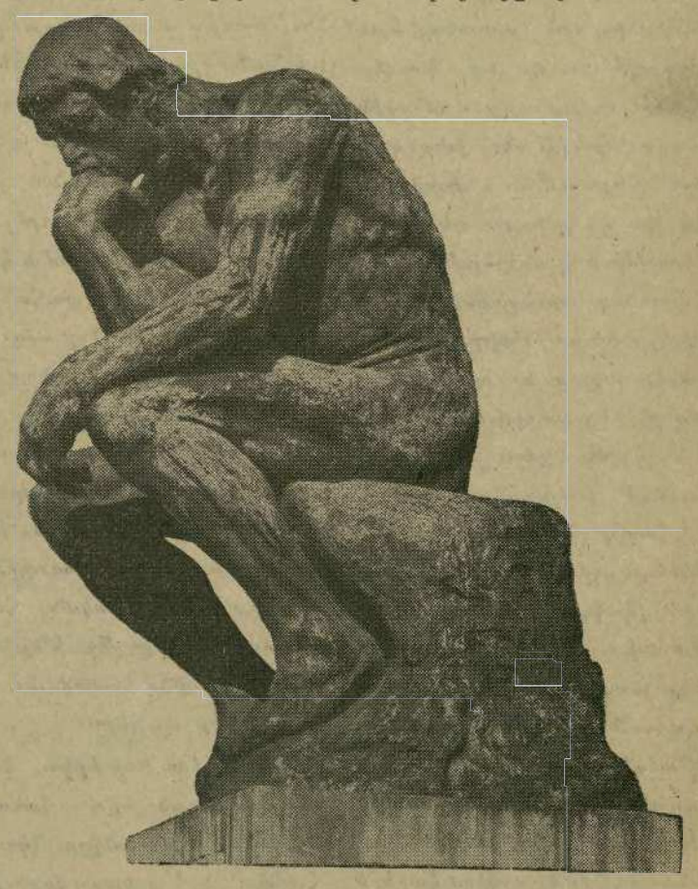
ԱՐԴԷՆ ՍԿՍԱՆ ԳՐԱԻԵԼ

Խօսքէն գործի անցնելով, Մուսօլինի առջի օր Լոկատ մը զինուոր հանեց Նօկալ, իտալական Սոմալիի հիւսիսակողմը եւ ուղղակի Իտալիոյ տիրապետութեան տակ առաւ զայն: Այս կերպով կը լրանայ ամբողջ հիւսիսային Սոմալիի դրաւումը:

ԴԱՒԱԴԻՐՆԵՐԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԵՆ ԳՈՐԾԵԼ

Վերջին անգամ երկու անպատասխանատու անձեր Մատենադարան երթալով ուզած են տեսնել Տեղապահ Արսլանեան եպսկ.ը, որ մերժած է ընդունիլ զիրենք: Ասոր վրայ լիշեալները դիմած են Արշարունի եպսկ.ին եւ թելադրած են անոր որ իրրեւ կրօնական ժողովի ատենապետ հարկ եղած դիմումը կատարէ՝ Տեղապահին և Վարչութեան պաշտօնէ դադարման մասին: Տեղապահը Երկուշաբթի օր խորհրդակցութեան հրաւիրած է Արշարունի եւ Նարոյեան եպիսկ.ները, ինչպէս նաեւ Պ. Պ. Ե. Գարակէօզեան, Ս. Գրնաճեան, Բ. Քէչեան և Մ. Նարլեանը, անոնց կարծիքը առնելու համար «երեւելիներու» ժողովին մասին: Հրաւիրուածներէն մէկ մասը միայն տեսնուած են Տեղապահին հետ:

«ՅԱՌԱՋ»ի գեղարուեստական նկարները Թիւ 2.—

«ԽՈՐՀՈՒՂԸ», Ռոտէնի, պրոնզեայ արձան:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԻՏԱԼԻԱ՝ ԱՆԱՏՕԼՈՒԻՆ, ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ ԹՐԱԿԻԱՅԻՆ ՊՈԼԻՍ...

«Ուէսթմինսթր Կազէթ», Անգլիոյ ազատական օրկանը, կը շարունակէ մերկացումներ կատարել Մուսօլինիի աշխարհակալութեան մասին: Իր լուրերուն համաձայն, վերջերս զօր. Փանկալոս հրաւիրած է Ֆրանսայի զինուորական առաքելութիւնը որ աչքէ անցնէ յունական բանակը, ստուգելու համար թէ կրնա՞յ մեծ պատերազմ մը մղել: Տեղեկագիրը նպաստաւոր է եղած զինուորներուն մասին, բայց անբաւական գտած է հանդերձանքը և սպառազինութիւնը: Այն ատեն փորձ եղած է հրացան, հրասայլ և ուրիշ ռազմանիւթ ճարելու փարիզէն, երկար վարկով. բայց միայն երկու տարի պայմանաժամ տրուած ըլլալով, Յոյները դիմեր են Իտալիոյ, որ յանձն առեր է չորս տարի վարկ բանալ: Եւ ահա մեծ քանակութեամբ զէնքեր յանձնուեցան վերջերս. միայն հրասայլերու խնդիրը չէ կարգադրուած: Արդ, զինուորական հեղինակութիւններ կ'ըսեն թէ միայն Թրակիոյ մէջ կրնան գործածել հրասայլերը (թանք). այդ շրջանին մէջ է որ Յունաստան դէմ դիմաց կուգայ Թուրքերուն հետ: Եթէ, ուրեմն, Մուսօլինի յարձակողականի մը ձեռնարկէ փոքր Ասիոյ մէջ, ինչպէս միտք ունի ընելու, զօր. Փանկալոս ալ Թրակիայէն պիտի զարնէ՝ և մինչեւ Պոլիս պիտի յառաջանայ, եթէ արեւմտեան պետութիւնները չկասեցնեն այս յառաջխաղացումը:

Որո՞նց է Միջերկրականը

Ֆրանսայի ծովային ելմտացոյցին վիճաբանութեան առթիւ, ծովային նախարար Լէկ հետեւեալ ուշագրաւ յայտնարարութիւնն ըրաւ առջի օր, ակնարկելով Մուսօլինիի վերջին ճառերուն, Միջերկրականի մասին.— «Ծովը պէտք է ազատ ըլլայ. ոչ՝ ոք իրաւունք ունի ըսելու «այս ծովը իմս է»: Չկայ ասպարէզ մը որ աւելի միջազգային ըլլայ քան ծովը»:

ԾԱՆՕԹ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԱՌԹԻՒ

Ռուսերէն «Տնի» թերթին մէջ կը կարդանք (13 Ապրիլ).—

Պ. Գեղամօֆ որ վերջերս նշանակուած էր Վրաստանի ներքին գործավարութեան օգնական, Լօռիի գաւառի շրջանային խորհուրդի նիստին մէջ այսպէս բացատրեց վերջին խմբական ձերբակալութիւնները.

— «Մեր թշնամիները հրաժարելով զինեալ կռիւէն, որոշած են հետեւիլ գաղտնի դաւադրական աշխատանքի, կոմունիստական կուսակցութեան դէմ, որպէս զի խորհուրդներու ներսէն գրաւեն հրամանատարական դիրքերը եւ օրինաւորապէս հակազդեն մեր ձեռնարկներուն: Այդ պատճառով մենք ստիպուեցանք ձեռք առնել համապատասխան միջոցներ, որպէս զի չէզոքացնենք անոնց գործունէութիւնը նոր դիրքերու մէջ: Պատգային ալ մենք չպիտի տատանինք միջոցներ փնտռելու ընդդէմ հակառակորդներուն: Ի հարկէ մենք միայն աշխատաւորներու աջակցութեան անզօր ենք մղել այդ պայքարը: Ուստի բոլոր անոնք որոնց հաւանիլ է խորհրդային իշխանութիւնը եւ կոմունիստական կուսակցութիւնը, պէտք է աջակցին մեզի: Այդ աջակցութիւնը չի նշանակեր առանց ուշադրութեան եւ վարձատրութեան»:

(Լուրերու չարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՆՈՎՈՍՅՈՒՆ ՂՈՒԿՈՏՑԻ ՂՎՃՅԻՆ ՔՍՆՈՒՄ

(ՀԱՂԹՎՎԱԾՎՈՒՄՆԵՐ ՀԱՎԱՔՈՒՄ)

Ներածական խոսքով հանդես եկավ Ղուկոտցի ընկեր Ղվճյանը։

Ընկեր Ղվճյանը ողջունեց ներկաներին և ասաց, որ ընկերական այս հանդիպումը նվիրված է Նովոսյունի ղուկոտցիների ղվճության քսանամյակին։ Ընկերը հիշեցրեց, որ Նովոսյունի ղուկոտցիները ղվճության ընթացքում ունեցել են շատ ձեռքբերումներ, որոնք հնարավոր են դարձել միայն Հայաստանի Կոմունիստական կուսակցության ղեկավարության և Ղուկոտցի ղուկոտցիների ղվճության ղեկավարության ղեկավարության ղեկավար

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2018 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀՈՒՆՎԱՐԻ 25-Ի ՆԻՍՏԻ ՀԱՄԱՐ

Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2018 թվականի հունվարի 25-ի նիստին քննարկվել են հետևյալ հարցերը.

1. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի մասին։

2. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

3. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

4. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

5. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

6. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

7. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

8. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

9. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

10. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

11. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

12. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

13. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

14. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

15. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

16. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

17. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

18. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

19. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

20. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

21. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

22. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

23. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

24. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

25. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

26. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

27. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

28. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

29. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

30. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

31. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

32. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

33. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

34. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

35. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

36. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

37. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

38. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

39. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

40. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

41. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

42. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

43. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

44. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

45. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

46. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

47. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

48. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

49. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

50. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

51. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

52. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

53. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

54. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

55. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

56. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

57. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

58. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

59. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

60. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

61. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

62. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

63. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

64. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

65. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

66. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

67. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

68. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

69. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

70. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

71. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

72. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

73. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

74. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

75. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

76. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

77. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

78. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

79. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

80. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

81. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

82. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

83. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

84. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

85. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

86. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

87. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

88. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

89. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

90. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

91. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

92. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

93. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

94. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

95. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

96. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

97. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

98. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

99. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

100. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

101. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

102. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

103. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

104. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

105. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

106. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

107. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

108. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

109. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

110. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

111. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

112. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

113. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

114. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

115. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

116. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

117. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

118. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

119. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

120. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

121. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

122. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

123. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

124. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

125. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

126. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

127. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

128. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

129. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

130. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

131. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

132. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

133. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

134. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

135. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

136. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

137. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

138. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

139. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

140. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

141. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

142. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

143. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

144. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

145. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

146. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

147. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

148. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

149. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

150. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

151. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

152. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

153. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

154. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

155. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

156. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

157. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

158. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

159. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

160. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

161. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

162. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

163. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

164. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

165. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

166. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

167. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

168. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

169. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

170. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

171. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

172. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

173. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

174. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

175. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

176. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

177. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

178. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

179. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

180. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

181. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

182. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

183. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

184. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

185. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

186. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

187. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

188. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

189. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

190. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

191. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

192. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

193. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

194. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

195. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

196. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

197. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

198. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

199. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

200. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

201. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

202. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

203. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

204. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

205. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

206. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

207. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

208. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

209. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

210. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

211. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

212. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

213. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

214. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

215. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

216. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

217. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

218. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

219. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

220. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

221. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

222. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

223. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

224. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

225. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

226. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

227. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

228. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

229. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

230. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

231. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

232. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

233. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

234. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

235. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

236. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

237. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

238. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

239. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

240. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

241. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

242. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

243. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

244. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

245. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

246. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

247. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

248. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

249. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին։

250. Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի ներկայացման ժամկետների մասին

Սուրիոյ դէպքերը

Դամասկոսի պատերազմական ատեանը ի բացակայութեան մահուան դատապարտած է ժողովրդական կուսակցութեան պետ Տօքթ. Ապտիւրրահման Շէհպէնտէրը, որ Սուէյտա կը գտնուի և Տիւրզիներու ապստամբութիւնը կը վարէ: Ուրիշ չորս ապստամբներ, որոնք զինեալ վիճակի մէջ ձերբակալուած էին, պատերազմական ատեանին կողմէ մահուան դատապարտուելով կախուած են Պաալպէքի մէջ:

Գերմաներէնով նոր դաշնագիրը

Մայոլը կը շարունակէ լրջօրէն զբաղիլ Ռուսիոյ և Գերմանիոյ բանակցութիւններով: Ռիւթէր արժանահաւատ աղբիւրէ կը տեղեկանայ թէ դաշնագիրը գաղտնի չէզոքութեան պայմաններ չի պարունակեր: Բանակցութեանց սկսելէ առաջ գերման կառավարութիւնը լուր տուած է Պերլինի անգլ. դեսպանին, աւելցնելով թէ տնտեսական գետնի վրայ է համաձայնութիւնը և թէ Լօքառնոյի կամ Ազգերու Դաշնակցութեան հակառակ ո և է քայլ չպիտի առնէ: Պոլշեւիկները յուսախաբ եղած են անոր համար որ չկրցան այդ դաշնագրին գաղաքական գոյն մը տալ:

Տիգրիսի յորդումը

Կացութիւնը կը շարունակէ մտահոգութիւն պատճառել Պաղտատի մէջ: Աղետին առաջքն առնելու համար աշխատանքները կը շարունակուին: Նաւակներ շարունակ աւազի պարկեր կը բերեն, որոնք հազարներով գետին մէջ կը ձգուին՝ թումբին ճեղքը գոցելու համար: Վերջին լուրերու համաձայն Պաղտատ քաղաքը փրկուած է կատարեալ կործանումէ:

Ախտժամը ուշացով կը քացուի

«Լքեալ» գոյքերու աւարը, որ երկար առենէ իվեր կը պարարտացնէ էնկիւրիի գատարկ գանձը, ասկէ վերջ աւելի մեթոտիկ կերպով պիտի կատարուի: «Լքեալ» գոյքերու տնօրէնութիւնը տեսնելով որ ամէն օր թաքուն մնացած կալուածներ երեւան կ'ելլեն, որոշած է հիմնական միջոցներ ձեռք առնել: Տնօրէն Թահսին պէյ Պոլսոյ կուսակալին հարցուցած է թէ ոստիկանութիւնը փախստականներու լիակատար ցանկը ունի՞: Ժխտական պատասխանին վրայ որոշուած է ամէն թաղերու մէջ Ծերերու ժողովին կից մարմիններ կազմել, որոնց պաշտօնը պիտի ըլլայ «լքեալ» կալուածներ փնտռել եւ կալուածագիրները քննել: Կը կարծուի եղեր թէ Պոլսոյ մէջ տակաւին երեք միլիոն ոսկի արժողութեամբ «լքեալ» կալուածներ կան: Պագըրքէօյի և Եշիլքէօյի մէջ հինգ «լքեալ» ագարակներ գրաւուած են:

Զօր. Փանկալօսի երդումը

Յունաստանի հանրապետութեան նորընտիր նախագահ զօր. Փանկալօս այս առաւօտ Աթէնքի Մայր եկեղեցիին մէջ հանդիսաւոր երդում պիտի կատարէ սկիզբին առջև: Արարողութեան ներկայ պիտի ըլլան օտար դեսպաններն ու տեղական կառավարական ու թաղապետական մարմինները:

ՊԱՐՏՔԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐԸ

Վերջին լուրերու համաձայն, համաձայնութիւն մը մօտալուտ է Ֆրանսայի եւ Ամերիկայի միջեւ, պարտքերու խնդրին առթիւ: Հիմքը գտնուած է եւ այժմ մանրամասնութիւնները կ'ուսումնասիրուին: Պիտի միացուին առեւտրական եւ քաղաքական պարտքերը, վճարման դիւրութիւններ պիտի տրուին առաջին տարուան համար եւ աւելի փոքր մասնավճարներ պիտի նշանակուին քան անցեալ Սեպտեմբերին:

Թուրքիոյ թուրքերէնի ալ

Լատիներէնի տառերով

Էնկիւրիէն Պոլսոյ թերթերուն կը հեռագրեն թէ յեղափոխութեան գործը լրացնելու համար, անհրաժեշտ կը նկատուի լատիներէն տառերու գործածումը: Կ'ըսուի թէ այս խնդիրը երկարօրէն քննուեր է գործավարներու խորհուրդին Ապրիլ 10ի նիստին մէջ:

Այս առթիւ վիճաբանութիւնները կը շարունակուին մամուլին մէջ: Թուրքիոյ նոր մտաւորականութիւնը կուսակից է ընդունելութեան:

Բրտագէտ Լազոյի մահը

Ապրիլ 2ին Թիֆլիսի մէջ մեռաւ Յակոբ Ղազարեան, որ ծանօթ էր Լազօ անունով:

Հանգուցեալը ծանօթ էր իբրեւ լաւ քրտագէտ: երիտասարդութենէն ձեռնարկած էր Քիւրտերը եւ Եզիտիները լուսաւորելու գործին: Մասնաւոր ճիգեր թափած է քրտական տառերը գտնելու համար, հայկական տառերը ձեւափոխելով եւ յարմարցնելով եզիտական հնչումնաբանութեան: Լազօ ոչ միայն երեւան հանած է Քիւրտ-եզիտական պատմութիւնը, դիւցազներգութիւնը եւ կենցաղը, այլ եւ ունի շարք մը գիտականի-վիպական գրուածքներ, քիւրտերէն լեզուով: Թատերախաղերէն յայտնի են «Գոստիր» (Մատանի), «Ղալան» (Աղջկան վարձք) վէպ, նաեւ «Քիւրտ Զասըմի պատմութիւնը», հայերէն:

Թրանիին տագնապը

Երէկ սղերլինը 145 ֆր. 60ի և տոլարը 29,85ի բարձրացաւ: Ելմտական նախարար Պ. Ռաուլ Փէրէ կը յայտարարէ թէ այս անհանգստութեանց անկումը արդարացնող ոևէ լուրջ պատճառ չկայ և թէ ամէն միջոց ձեռք առնուած է սակարանի շահադէտները պատժելու համար: Միւս կողմէ ֆրանքը անկումէ փրկելու համար կամաւոր նուիրատուութիւնները կը շարունակուին: Ելմտական նախարարութեան մէջ այս նպատակով հաստատուած մասնաւոր գրասենեակը բուռն գործունէութեան մէջ է: Ֆրանսայի ամէն կողմէն նուիրատուները առատաձեռնօրէն իրենց աջակցութիւնը կը բերեն: Բացի Ֆրանսացիներէ, բազմաթիւ օտարականներ ալ կը մասնակցին այս շարժումին:

Փարիզ հրատարակուող անգլիերէն «Տէյլի Մէյլ» թերթի վարչութիւնը իր կողմէ 50,000 ֆրանք նուիրեց, միաժամանակ կոչ ուղղելով բոլոր ֆրանսաբնակ անգլիացի վաճառականներուն եւ հարուստներուն, որ իրենց օժանդակութիւնը բերեն հիւրընկալ երկրին՝ այս ճգնաժամային պահուն: Նիս հրատարակուող թերթ մը 100,000 ֆրանք հանգանակած է յիշեալ քաղաքը գտնուող օտարականներէն: Ամերիկացի մը նոյնպէս 100,000 ֆրանք նուիրած է:

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ
ԱՄԷՆ ԿԱՐԳԻ ՆՊԱՐԵՂԷՆՆԵՐ
ԱՄԷՆԷՆ ԱԺԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ ՊԻՏԻ ԳՏՆԷՔ
ՆՈՐ ՀԱՍՑ
ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
ԳԷՈՐԳ ՄԱՐԹԱԵԱՆ — ՅՈՎՍԷՓ ԱԶԻԶԵԱՆ
52 - 54, Rue Piat, PARIS 20e
Մէթրօ՝ ՊԷԼՎԻԼ Tél. ROQUETTE: 92-56
Փարիզի ապսպրանքները յաճախորդին տունը կը յանձնուին:
Ապսպրանքները կ'ընդունուին թէլէֆոնով և նամակով:
Արուարձանները քօլի փօսթալով կը ղրկուի:
ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ Գաւառները եւ արտասահման *ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ*

ԿՈՎԿԱՍԱՀԱՅ ՏՐԱՄ-ՕՓԷՐԷԹԻ ԽՈՒՄԲԸ (Յ. ՂԱԶԱՐԵԱՆ)
25 ԱՊՐԻԼ ԿԻՐԱԿԻ ԳԻՇԵՐ ԺԱՄԸ 8.30ԷՆ 11.30
Renée Maubelի սրահը, 6.8 R. de l'Orient (Մէթրօ Blanche)
կը ներկայացնէ **ԳՈՐԴԻՆԻ** *աշխարհահռչակ խաղը*
ՈՎԿԻԱՆՈՍԷՆ ԱՆԴԻՆ *արամ 4 արար*
կը մասնակցին Բագուի պետական թատրոնէն Տիկ. ԱՍՏՂԻԿ եւ տեղիս կարող դերասանները:
ԴԻՆԵՐԸ՝ Օթեակ՝ 100, Ա. կարգ՝ 20, Բ. 15, Դ. 10, 7.50 և 2 ֆր.:
Տոմսերը կարելի է հայթայթել բոլոր հայ ճաշարաններէն:
Յ. Դ.— Փորձի տակ է Յ. Թումանեանի ԱՆՈՒՇ-ՕՓԷՐԱՆ և Պերճ Պռոշեանցի ՍՕՍ-ՎԱՐԴԻԹԵՐ երաժշտական-տրամաս:

9 ՄԱՅԻՍ ԿԻՐԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 8.30ԻՆ
Salle des Ingénieurs Civils, 19, Rue Blanche. Métro Trinité ou Blanche
թատերական երեկոյթ ի պատիւ դերասան **ՇԱՀԱՆ ՍԱՐԵԱՆԻ**
պիտի ներկայացուի հայ բեմի վրայ առաջին անգամ ըլլալով
Ա. ՏԸ ՎԻՆԵԻ **"ՇԱԹԷՐԹՕՆ,,** *3 արար*
եւ մէկ վարագոյր անմահն Շէյքսփիրի «ՀԱՄԼԷԹ»էն
Տոմսերու գիները են 20, 15, 10 և 5 ֆրանք:
Տոմսերու համար դիմել Շահան Սարեանի, 5 Rue Dr. Paquelin, Paris 20

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ԲՈՒՐՋՐ-ՀԱՅԿԻ Հայրենակցական Միութեան ընդհ. ժողովը այսօր Կիրակի ժամը 3ին 131 Fbg. du Temple.

Հ. Յ. Դ. Զաւարեան խումբի ժողովը 23 Ապրիլ, իրիկուան ժամը 8.30ին ծանօթ հաւաքատեղին:

Հ. Յ. Դ. Արմէն Կարօ խումբի հերթական ժողովը այսօր Կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2ին 95 Bd. St. Germain. *Մէթրօ* Odéon. *Պիտի դասախօսէ ընկեր Ս. Վրացեան:*

Հ.Յ.Դ.ՌՈՍՏՈՄ թաղային խումբի ժողովը՝ յառաջիկայ Ուրբաթ իրիկուն 23 Ապրիլ, իր հաւաքատեղին: Օրակարգ՝ ընթացիկ հարցեր:

Պ. Գէորգ Գէորգեան եւ զաւակունք, ցաւով կը ծանուցանեն մահը իրենց կնոջ եւ մօր՝

ՏԻԿ. ԷԼԻԶ ԳԷՈՐԳԵԱՆԻ

որ տեղի ունեցաւ Հինգշաբթի օր, 15 Ապրիլ, յետ կարճատեւ հիւանդութեան:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը տեղի կ'ունենայ այսօր, Կիրակի ժամը 1ին Փարիզի Հայոց Եկեղեցիին:

Մասնաւոր մահագդ ղրկուած չըլլալով, կը խնդրուի ներկայս իբր այն ընդունիլ:

ՆԱՄԱԿԱՑՈՒԹ

Մարսէյլ, Ե. Թ.— *Մուցանք 40 ֆրանք: Պայմանաժամը կը լրանայ Ապրիլի վերջը:*

Լիոն, Թագ.— *Մուցանք 56 ֆրանք 40 ս.:*

Գլամար, Դ. Ա.— *Մուցանք բաժնեգինը:*

Բոն տը Շէռվի, Գործ.— *Մուցանք 110 ֆրանք:*

Լը Բուզէն, Գործ.— *Մուցանք 160 ֆրանք:*

Լիոն Գործ. Գ.— *Մուցանք 400 ֆրանք:*

Վիվիէ Վ. Մ.— *Հասցէն որոշ դրեցէք:*

Մարսէյլ, Ա. Ս.— *Մուցանք 20 ֆրանք:*

փարիզ, Ա. Կ.— *Մուցանք 30 ֆրանք:*

փարիզ, Պ. Թ.— *Մուցանք 20 ֆրանք:*

Ալֆորվիլ, Ս. փ.— *Մուցանք 20 ֆրանք:*

Շէրպուռ, Մ. Հ.— *Մուցանք միայն 10 ֆրանք:*

Վիլֆրանշ, Ս. Ֆ.— *Տասը ֆր. երեք անգամի համար:*

փարիզ, Պ. Գ.— *Մուցանք վճարմանեան: Բաժանորդագրութիւնը սկսած է 1925 Օգոս. 2ին:*

փարիզ, Ս. Գ.— *Մուցանք վճարմանեան:*

Քլիշի, Հ. Կ.— *Մուցնք. 35 ֆր.:*

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ

Ջուիցերիացի արուեստագէտներու կողմէ մասնակցութեամբ Օր. Մ. ԲԱԲԱՅԵԱՆԻ: Տեղի կ'ունենայ 19 Ապրիլ Բշ. գիշեր ժամը 8,45 ին, 20 Ave. de l'Opéra: Օր Բաբայեան պիտի երգէ նաիապետ Քուչակէն եւ յունական երգեր: Մուտք 10 եւ 5 ֆրանք:

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Թաչատուրեան եղբայրները կը փնտռեն իրենց քեռայրը Պոլսեցի Թորգոմ փափազեանը, որուն նախորդ հասցէն եղած է Շալէպ Պաղտատ երկաթուղ. կայանի գանձապահ Լեւոն փափազեան: Տեղեկացնել «Յառաջ»ի:

— *Սերաստիոյ Կամիս գիւղէն Շահէն Պալեան որ Փարիզի շըրջակայքը կը բնակի եղեր: Տեղեկացնել* S. Dulgerian, Family Hotel, 10 Rue de France, Ville Franche, s)Saone.

Բժ. Ե. ՄԻՆԱՍԵԱՆՑ
ՏԵՂԱՓՈՓՈՒԱԾ
42, Rue des Acacias
Métro: Ternes կամ Etoile
Կ'ընդունի ժամը 2-4 եւ 5-7ը:
Կիրակի օրերը 9-11:

ԴԱՄՄԱՆԱՏՈՒՆ ԿԱՌ ՏՐ Լ'ԷՄԹ Petits Hôtels (Bd. Magenta 87*ի անկիւնը*): *Տթ. ԹԱՓՈՆ, Փ. Բ. Հ.*: Tél. Trud. 11-28.

ՉԵՐՄԱՄԻԶՈՒԹԵԱՆ նոր եւ հին քարդուխիւնները արագ բաժուամ նոր մեթոտներով: Լաւագոյն արդիւնքներ: Ամէն օր ժամը 9-12 եւ 2-8: Կիրակի եւ տօն օրեր 9-12:

ԳՈՐԳ ՆՈՐՈԳՈՂ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Գորգ նորոգող երկսեռ գործաւորներ կ'ուզուին, վարժ կամ ոչ: Անոնք որ նորոգութիւնք գորգ ունին, կրնան դիմել մեզ և գոհ պիտի մնան: Դիմել Մարգիս Յովսէփեանի 45, Rue Lepic, Paris 18. *Հեռաձայն* Marcadet 27-14.

ՅԱՐԱՆՑԵՐԻՆ ԳԻՏՑՈՂ հայ տիկին մը կ'ուզուի գրասենեակի մէջ աշխատելու համար: Դիմել 106, Rue St. Maur, Mr. Henry*ի: Մեքենագրութիւն պիտի սորվի ձրիօրէն:*

ԹԷՅ. ԹԷՅ. ԹԷՅ.
Ամէն տեսակ եւ ամէն գիներով թէյի խառնուրդներ, ուղակի Սէյլանէ, Հնդկաստանէ և Ջինաստանէ ներածուած: Գիները անբաղդատելիօրէն Աժան: Փորձուած թէյ՝
«THÉ YAVROU»
Աշխարհահռչակ և հանրածանօթ մարքա
ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1880ին
Վարձատրուած) Պօրտոյի 1907ի ցուցահանդէսէն
ոսկի մետալով) Նափոլիի 1906ի » »
Փափաքողներուն ձրիար մը թէյ ձրի կը ղրկուի մէկ ֆրանք ղրուշմաթուղթի փոխարէն:
Ծրարասյի եւ գաղութներու բոլոր կարեւոր խառնութիւնները կը գտնուին:
Արեւելեան ճաշակով և ծաղիկ թէյով խառնուրդներ:
Թղթակցութիւն ուղղել «Thé Yavrou» 15 Rue Sénac, Marseille

COMPTOIR D'OPÉRATIONS EN BANQUE
10, Place de la Bourse et 11, Rue Feydeau, PARIS
Tél. : Gutenberg 06-52 et 06-76
Հանրային սրահ, ուր բոլոր առ բոլոր կը հրապարակուին գանազան արժէթղթերու գները, ինչպէս կ'ըլլայ Պորսայի մէջ: Դիւրութիւն կ'ընծայուի ամէն տեսակ արժէթղթերու վրայ պայմանաժամով գործառնութիւններ ընելու հինգ հատով կամ աւելիով, փոխանակ առնուազն 25 հատի, ինչպէս կը պահանջուի Պորսային մէջ, եւ յաճախորդները կարող են իրենք կեցնելու իրենց գործառնութիւնները, արձանագրուած գիներուն համեմատ:
ԲՕՆԹՈՒԻԱՐ տ'ՕԹԻՐԱՄԻՕՆ ԱՆ ՊԱՆՔ հաստատութիւնը իր յաճախորդներուն տրամադրութեան տակ կը դնէ շէնքին եւ լոնտոնի ու նիւ Եորքի Պորսաներուն գիները որոնք հեռագրով կը ստանայ իրենց ելեւէջներով:
Իր անզուգական կազմակերպութեամբ, ԲՕՆԹՈՒԻԱՐ իր յաճախորդներուն կ'երաշխաւորէ ամէն ապահովութիւն ընծայող գործառնութիւններ: ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍՈՒԻ

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՑԻՆ ԵԻ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ
126, Rue du Faubourg St. Denis
Metro : Gare de l'Est Téléphone : Nord 84-04
Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30-7.30—Կիրակի եւ տօն օրեր՝ 9.12

ԱԴԱՄ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ
ԴԵՐՁԱԿ ՓԱՐԻԶԻ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ
Ստացած ենք սեզօնի առաջիւ անգլիական եւ ֆրանսական նորահոր կերպասներ:
24, Rue Bergère, Paris (9) թելեֆօն Provence 05-49

ՊԷԼՎԻԼԻ ԾԱՆՕԹ ՀԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌ
ԱՐԹԻՆԵԱՆ
Ներկայիս նոր վաճառատուն մը եւս բացած է 28, rue Lasage, մէթրօ՝ Belleville.
Ադջի եւ նոր խառնուածները պատրաստ են մեր յարգելի յաճախորդներուն գոհացում տալու համար:
Այս առթիւ մասնաւոր զեղչ ըրած ենք մեր գիներուն վրայ:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՃԱՇԱՐԱՆ
ՄԱՎՐՕՍ
92, Rue Rébeval. Métro: Belleville
Հեռաձայն՝ Combat 0-5
Շամեղ Արեւելեան կերակուրներ՝ խոհարարապետ ՀԱՃԻ ԴՐԻՒ
Շաբաթ և Կիրակի գիշերներ Արեւելեան նուագ

ՏՕՔԹ. ԻՋՄԻՐԼԵԱՆ
48, rue Montmartre
(Բ. յարկ. աջ կողմը առաջին դուռ)
Ֆրանսացի կարող մասնագէտներու ընկերակցութեամբ կը դարմանէ ՆԵՐՔԻՆ ԵԻ ԿԱՆԱՑՆ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ եւ ՄՈՐԹԱՑԻՆ ՓԻՒՃԻ, ԱԿԱՆՋԻ եւ ԿՈՂՈՐԴԻ ՅիւանդութիՒններ
Téléph. CENTRAL 73-38
Métro : SENTIER կամ HALLES
Ընդունելութեան ժամեր՝ ամէն օր 8ԷՕ՝—10եւ. 1,30 — 8

ՏՕՔԹՕՐ Յ. ՏԷՐ-ԴԱՒԻԹԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ԱՋՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ
120, Boulevard de Grenelle
Métro La-Motte Picquet.
Tél. Invalides 31-
Կ'ընդունի ամէն օր 4—7
Կիրակի օրերը 10.30—12

ՍՂՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ ՊԱՅՔԱՐ
Նոր վարչութեանս բացառիկ կարգադրութեամբ, իր տրամադրութեան տակ ունեցած մեծ պողտայի մը վրայ օգտուած խաղը շէնքի մէջ ունինք ամուրիներու համար առանձին մահճակալներով պահելու տեղեր: Խիստ մատչելի սպասարկութիւն: Միայն օրական 2 ֆրանք 30 սանթիմ շեզին վճարումով: Թրամուէյով եւ շոգեկառքով հաղորդակցութիւն բոլոր վայրերու համար: Հաճոյանալու հաճար մեզ այցելութիւն բաւ է:
Դիմել նոր վարչութեանս 20 Rue de Bezons, Courbevoie. Tél. 39:

Le Gérant : H. TEURNIER
Impr. MASSIS
208bis, Rue Lafayette Paris(10e

ԱՐԺՈՒՅԹՆԵՐ

Ստերլին,	L. St.	
Տոլար,	Dollar	
Մարք (ոսկի)	Mark	
Թրքական Ոսկ.	L. Trq.	
Թրք. ոսկի	»	ot
Մէճիտիէ	Médjidié	
Լէվա 100 հատ	Léva	
Տրախմի »	Drachme	
Լիր »	» Lire	
Պելժ. ֆրանք	» Frc. Belge	
Ջուից. »	Frc. Suisse	
Լէյ 100 հատ	Ley	
Ցարվոնեց	(10 Roubles or)	

ԱՐԾԱԹԱՓԻՂԹԵՐ

Եգ. Ֆր. Ֆոնսիէ	I Cr. Fonc. Eg.	3300
»	II »	2100
»	III »	2000
Թումնի երկաթ.	Lots turcs	125

Comptoir Parisien de change et de Crédit
80, Rue Lafayette

ՅԱՌԱՋ

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

"HARATCH,,

JOURNAL ARMÉNIEN PARAISSANT TROIS FOIS PAR SEMAINE

Directeur-Propriétaire: SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration / Խմբագրութիւն եւ Վարչութիւն՝ 208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e).

Հեռաձայն՝ Nord 57-82

Մէթրօ.— Louis Blanc կամ Jaurès

ԲԱԺԱՆԵԴԻՆ	Եռամսեայ	Վեցամսեայ	Տարեկան
Ֆրանսա և գաղութներ	20 ֆր.	38 ֆր.	75 ֆր.
Անգլիա և » Եգիպտոս, Իրան	10 շ.	20 շ.	
Ամերիկա	—	3 տ.	5 տ.
Ուրիշ երկիրներ	—	50 ֆր.	100 ֆր.

Հասցէի փոփոխութեան համար 2 ֆր. վճարել անհրաժեշտ է:

ՁՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
21
ԱՊՐԻԼ
1926

21. AVRIL 1926

On reçoit des annonces en français et en arménien.

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 113 — Կը հրատարակուի ԿԻՐԱԿԻ. ՁՈՐԵՔՇԱԲԹԻ և ՈՒՐԲԱԹ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԴԻՄ

ՄԻ ՄՈՌՆԱՔ ՆԱՀԱՏԱԿՆԵՐՈՒ ՕՐԸ՝ ԱՊՐԻԼ 11-24Ի ՄԵԾ ՍԳԱՀԱՆԴԷՍԸ, ՇԱԲԱԹ ԳԻՇԵՐ.

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԵՌԱՑՈՂ ԿԱԹՍԱՆ

«Դուքսը» դարձաւ իր դղրդագին պտոյտէն, բայց աղմուկը չէ դադրած տակաւին: Արիւն - քրտինք մտած են դիւանագէտներն ու հրապարակագիրները, լոյս - աշխարհ հանելու համար անոր թաքուն ծրագիրները:

Շատ քիչերը իրական բան մը գիտեն: Մեծ մասը գործը կը դատէ երեւոյթներէն, եւ Մուսոլինիի շնդալից ճառերէն, որոնք հետզհետէ որոշ գոյն եւ շեշտ կ'առնեն: Կան որ մերկացումներ ալ կը կատարեն, ներշնչուած՝ աւելի կամ նուազ կասկածելի աղբիւրներէ: Բայց բոլորը համաձայն են մէկ տեսակէտի վրայ. — «սեւ շապիկները» իրենց շարժուձեւերով կը խախտեն խաղաղութեան հիմքերը, որոնք ամուր չեն տակաւին, հակառակ բոլոր ժողովներուն եւ լեռնակուտակ մագաղաթներուն: Անվիճելի է Իտալիոյ ձգտումը՝ դէպի Ափրիկէ կամ Ասիա: Ան ատիճան որ, արդէն իսկ Ֆրանսայի կարգ մը շրջանակները կ'առաջարկեն փոփոխել գաղթավայրերու հոգատարութիւնը, որպէս զի Իտալիան ալ բաժին մը ունենայ, եւ չմղուի աւելի մեծ փորձանքներ ստեղծելու: Այս տեսակէտին կուսակիցները պիտի ունին Ափրիկէն, ուր կարելի է սրբագրութիւններ կատարել, այս կամ այն գաղթավայրին տէրը փոխելով: Բայց իտալական թերթերը շատ չեն խանդավառուիր այս ծրագրով եւ կը հասկցնեն թէ իրենց ուզածը ուրիշ բան է, եւ ուրի՛շ տեղ: Այդ կէտն ալ գաղտնիք չէ: Թուրք թերթերը, իրենց արտասովոր իրարանցումով կը պարզեն թէ «բանը ինչումն է»: Անոնք մինչեւ անգամ «ի զէն» աղաղակներ կ'արձակեն, եւ «երկաթէ լեզեաի»ներով կը սպառնան: Պահեստի զօրքին զօրաշարժն ալ իրրեւ յաւելուած:

Այսպէս կամ այնպէս, կաթսան կ'եռայ շոգեպինդ: Մեր գործը չէ ճշդել թէ որքան պիտի դիմանայ անոր կափարիչը, կամ որքան պաղ ջուր պիտի խառնուի, պայթումը կանխելու, գոնէ սահմանափակելու համար:

Ուշագրաւ է որ ամէնէն շատ մտահոգութիւն կը յայտնէ բրիտանական մամուլը. թէեւ, թուրք թերթերուն կարծիքով, Լոնտոնի վրայ կ'իյնայ նոր դաւադրութեան ամբողջ պատասխանատուութիւնը: Դժուար է թափանցել բրիտանական դիւանագիտութեան խաղերուն, մանաւանդ երբ հարցը Արեւելքի կը վերաբերի: Միշտ նենգ և վերապահ, Մեծն Բրիտանիան ունի քաղաքականութիւն մը որ անսասան կը մնայ սերունդներէ ի վեր, և միայն արտաքին ձեւերով կը փոխուի, համաձայն օրուան իշխանութեան խառնուածքին: Դէմքերը կուգան ու կ'անցնին «ֆօրին օֆիս»ի սէջ, բայց աւանդութիւնները կը մնան գորշ և ամուր, ինչպէս արտաքին նախարարութեան շէնքին պատերը:

Օրուան պոլիտիկոնները կը պնդեն թէ Անգլիան իրարանցում կեղծելով հանդերձ, յառաջ կը տանի ստորերկրեայ աշխատանքները, Յունաստանը, Պուլկարիան և Եուկօ-Սլաւիան հաշտեցնելու և Մուսոլինիի սայլին կապելու համար: Չանրածանօթ իրողութիւն է թէ արտաքին, պաշտօնական գործերէն աւելի, խլրդային աշխատանքներն են որ ձև և մարմին կուտան դիւանագիտական ծրագիրներուն: Յիշենք նաև որ, միջազգային խոշոր վէճերը և պատերազմները այսպիսի գործողութիւններով կը սկսին: Անակնկալ դէպքեր— ինչպէս էր Սէրայէվոյի ոճիրը— կը ծառայեն միայն կրակ տալու դիզուած տաշեղներուն կամ վառօդին:

Տակաւին կանխահաս է այդպիսի հետեւանք նախատեսելու համար նոր խաղերէն: Բայց, կասկած չկայ որ մթնոլորտը կը թունաւորուի հետզհետէ: Ընդհանուր ջղագրգռութիւն մը վարակած է բոլորը: Միւս կողմէ, Մուսոլինի, եթէ երբեք իր խօսքերը գործի պիտի վերածէ, ստիպուած է աճապարել, որովհետեւ կարելի չէ մինչեւ վերջը լարուած պահել իր շարքերն ու բանակը: Անշուշտ գուարճութեան համար չէ որ հատու նշանախօսքեր կ'արտասանուին, ազդանշաններ կը տրուին, մէկ օրէն միւսը սուրը շողացնելու ակնարկներ կ'ըլլան: Կարգ մը գուշակներ մեծ դէպքերու կը սպասեն յառաջիկայ Սեպտեմբերէն առաջ, երբ կը գումարուի Ազգերու Դաշնակցութեան ընդհ. ժողովը: Անոնց կարծիքով, Մուսոլինի կ'ուզէ կատարուած իրողութեան առջեւ դնել աշխարհը, Գերմանիոյ արձանագրութենէն առաջ, որպէս զի աւելորդ խոչընդոտներու չհանդիպի: Այս ալ ենթադրութիւն մըն է որ շատ մեծ արժէք չունի, որովհետեւ, եթէ սեւ շապիկներու հրամանատարը վճռապէս որոշում տուած եւ հաւանութիւն առած է, շատ բարակը չի նայիր: Քորֆուի միջադէպին առեն, Գերմանիայէն աւելի զօրաւոր ընդդիմադիրներ կային, Անգլիան եւ Ֆրանսան. եւ սակայն, ոչ մէկը նկատի առաւ, ոչ միւսը:

Մնաց որ, Իտալացիները առածի մը պէս կը կրկնեն թէ աշխարհը արդար բաշխուած չէ, և իրենք չունեցան իրենց համապատասխան բաժինը... Ափրիկեան Տրիպոլիսէն մեկնած առեն, Մուսոլինի կը գոռար. «Մենք ծարաւ ենք հողի, որովհետեւ բազմածին ենք և այդպէս ալ պիտի մնանք»:

Հողի ծարաւը յաճախ արիւնով կը յագեցնայ:

Շ.

ՄԱՄՈՒԼ

ԻՆՉՊԷՍ Կ'ԱՆԲԱՐՈՅԱՑՆԵՆ

«Հայրենիք» խմբագրականի մը մէջ պարզելով խորհրդային իշխանութեան անհաշիւ մխիթարները՝ «գրգռութեանց և պրոպագանդի համար», դիտել կուտայ.

«Այդ դրամներով բազմաթիւ մարդիկ ուղղակի թէ անուղղակի եղանակներով կը կաշառուին մեր գաղութներուն մէջ: Այդ դրամներով յայտնի եւ անյայտ գործակալներ պտոյտի կը հանուին եւ կամ կը պահուին ամէն կողմ: Այդ դրամներով, վերջապէս, խորհրդային պաշտօնական թէ անպաշտօն թերթեր կը հրատարակուին հոս ու հոն եւ վարձկան գրիչներ կը ճարուին:

Օգտուելով հայ ուսանողներու եւ մտաւորականներու տնտեսական ողբալի վիճակէն, խորհրդային կառավարութիւնը ամէն ջանք կը թափէ գրաւելու եւ իր ձեռքին գործիք դարձնելու զանոնք՝ թոշակներու, նպաստներու եւ պաշտօններու խոստումներով, իսկ երբեմն նաեւ սպառնալիքներով: Եւ, կիսաքաղց ու կատարելապէս անապահով հայ ուսանողներն ու մտաւորականները, մանաւանդ անոնք, որ աննկարագիր ըլլալու ալ դժբախտութիւնն ունին եւ կամ տարաբնակարագիր ըլլալու ալ դժբախտութիւնն ունին եւ կամ տարապայմանօրէն կը տառապին հայրենիքի կարօտէն, դիւրութեամբ կ'ենթարկուին բոլշեւիկներու գայթակղեցուցիչ առաջարկներուն եւ իրենց խիղճը, եւանդը ու շնորհքը կը հարկադրուին ի սպաս դնելու խորհրդային կառավարութեան:

Մէկ խօսքով, խորհրդային կառավարութիւնը միջոցներու մէջ երբեք խտրութիւն չի դներ, մեր ուսանող սերունդն ու մտաւորականութիւնը անբարոյականացնելու, մեր հանրային բարքերը ապականելու, հայ հանրային միտքը պղտորելու, հասարակական կրքերը արհեստականօրէն գրգռելու, կատաղի երկպառակութիւններ յարուցանելու եւ մեր ազգային կեանքը շփոթի ու քաոսի մատնելու համար:»

ԹՈՒՐՔԵՐԸ ԿԸ ԴՈՂԱՆ ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔԷՆ

Լոնտոնէն կը հեռագրեն.— *Մուսոլինիի Տրիպոլիս ճամբորդութիւնը եւ վերջին յայտարարութիւնները ծնունդին կարգ մը մտահոգութիւններ, որոնք արձագանգ կը գտնեն շատ մը թերթերու մէջ եւ դժբախտաբար շատ իրաւացի կերպով: «Ուէսթմինսթըր Կազէթ», որ արդէն երեք օր առաջ նկատել տուած էր ֆաշիստ քաղաքականութեան վտանգը Եւրոպայի խաղաղութեան համար, այսօր կարեւոր խորհրդածութիւններով վեր կը հանէ այն վտանգները, որոնք կրնան ծնիլ Իտալիոյ արդի վարիչներուն Աֆռատօլուի մասին ունեցած ձգտումներէն: «Տէյլի Էքսփրէս» ալ կը գրէ թէ Մուսոլինիի հրամանը թէ «սուրը փայլուն եւ հատու պէտք է պահել», ազգարարութիւն մըն է իտալական նաւատորմին. պատրաստ գտնուելու, եւ նշանակալից է նաև ուրիշ երկիրներու համար: Յետոյ կ'աւելցնէ. «Մէջազգային հորիզոնը կը մթագնի: Պ. Մուսոլինի շատ մը ռազմաշունչ ճառեր արտասանեց: Իտալական կառավարութիւնը հերքեց թէ իր եւ հեզկէն կառավարութեան միջեւ համաձայնութիւն մը կայ: Շատ լաւ գիտենք սակայն թէ կայ համաձայնութիւն մը, որուն հիման վրայ Հռոմ երկումիլիոն ազերիին փոխադրութիւն կ'ընէ Յունաստանի, որպէս զի այս վերջինը Իտալիային դէմ, եւ պիտի ծառայէ Թուրք բանակը զօրացնելու Իրաքի սահմանին վրայ:

*** Թոհիտիէն ալ կը գրէ թէ Իտալիա մտադրած է գրաւել Ասալիան, որ պատերազմի ընթացքին գաղտնի դաշնագիրներով իրեն յատկացուցած էր: Թուրքիա ուշադրութեամբ կը հետեւի Հռոդոսի, Էգէոսի եւ Դաթէէլլօրիզոյի մէջ Մուսոլինիի տեսած պատրաստութիւններուն: Մուխթաֆա Քէմալ զէնքի տակ կոչած է երկու, ըստ ոմանց վեց դաս զինուոր, ու քանի որ Թուրքիա արդէն զօրքի տակ 120,000 զինուոր ունի, այս կերպով իր տրամադրութեան տակ պիտի ունենայ մեծ ուժեր: Կ'ըսուի թէ անգլ. դեսպան Սըր Ռոնալտ Լինտսէյ ծանուցագիր մը տուած է Թուրքիոյ, յայտնի չէ թէ ի՛նչ խնդրի մասին:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՍՈՒՐԻՈՅ ԱՊՍՏԱՄԲՆԵՐԸ ՏԵՂԻ ԿՈՒՏԱՆ

Հերմոնի շրջանակին մէջ սկսուած մեծ յարձակողականը լաւ արդիւնքներ կուտայ: Արդէն բազմաթիւ գիւղեր հպատակութիւն յայտնած են, եւ ամէն օր մեծ թիւով ապստամբներ անձնատուր կ'ըլլան, ընդունելով Ֆրանսացիներուն առաջարկած պայմանները: Պաշտօնական հեռագիրները կ'ըսեն թէ Ցորդանի վերին հովիտին բնակիչները հրոսախումբերը լքելով իրենց տուները կը դառնան. արդէն իսկ Հերմոն լերան շրջանին մէջ գիւղացիները իրենց հողերու մշակութեամբ կը զբաղին: Ապստամբութեան վարիչները գերագոյն ճիգեր կը թափեն՝ ըմբոստութիւնը հրահրելու համար, սակայն ի զուր:

Պէյրութէն կը հեռագրեն թէ Փալմիրոյ անապատին մէջ կատարուած գործողութենէ մը յետոյ, Մաուլիները իրենց հպատակութիւնը յայտնած են:

Թուրքիայէն Հալէպի նահանգը մտած հրոսախումբեր, որոնք կը գործէին Իտլիի հիւսիսակողմը, ցրուեցան հարիւրապետ Ռէնիօի չորս զօրախումբերուն կողմէ: Ընդհարումի պահուն սպաննուեցաւ Աքըլ Իսքաթի, որ շատ մը ոճիրներ եւ աւազակութիւններ գործած է:

Զօր. Կամլէն զինուորներուն ուղղուած կարգախօսի մը մէջ կ'ըսէ.— Մօտ է այն օրը, ուր Ֆրանս. դրօշակը կրկին պիտի ծածանի Սուէյտայի մէջ եւ ապստամբները այլեւս հաշտութիւն խնդրելէ ուրիշ միջոց չպիտի ունենան:

Իսկ Զօր. Անտրէա հետեւեալ կոչը ուղղած է Տիւրզիներուն.— «Հասած է ժամը, ուր ինչ որ որոշուած է, պիտի գործադրուի կառավարութեան ուժերով: Սուէյտա պիտի երթամ, հոն պիտի հաստատուիմ, ու այլեւս բնաւ չպիտի մեկնիմ անկէ: Խաղաղութիւնը պիտի հաստատեմ ճէպէլի մէջ եւ օրինաւոր կառավարութիւն մը պիտի կազմեմ: Մնացէք ձեր գիւղերուն մէջ, մի՛ զատուիք անկէ: Ապա թէ ոչ աւազակներ պիտի գան դիրք բռնելու այնտեղ, ու մենք պիտի ստիպուինք քանդել զանոնք: Մնացէ՛ք ձեր տուները: Երբ տեսնէք մեր զինուորները գալը, պատուիրակութիւն մը ղրկեցէք անոնց առջեւ, զանոնք իբրեւ բարեկամ ընդունելու համար: Պիտի յարգենք ձեր գիւղերը: Մօտ օրէն Սուէյտայի մէջ կը տեսնուինք, միասին աշխատելու համար ճէպէլի բարօրութեան եւ բարգաւաճումին»:

Վերջին լուրերու համաձայն, 15,000 զինուորներ համախմբուած են հիմա Էզրաա-Տէրաայի —Դամասկոսէն 100 քիլոմեդր դէպի հարաւ— եւ Գօսրայի մէջ: Զօր. Մնտրէա Դամասկոսէն մեկնեցաւ միանալու համար այս զինուորներուն: Մօտ օրէն մեծ յարձակումի կը սպասուի Սուէյտայի դէմ:

Պոլսոյ ազգ. վարչութեան խայտառակը

Պոլսոյ Քաղաքական ժողովին քայքայումը կատարեալ է հիմա: Վարչութեան ատենապետ Պ. Յարութիւն Մոստիչեան ևս քաշուեցաւ,— պատճառաբանեալ հրաժարագրով մը: Պարզելէ յետոյ թէ ի՛նչպէս չորս տարի առաջ միաձայնութեամբ վարչապետութեան կոչուած էր, Պ. Մոստիչեան կը յիշէ թէ իզմիրի գրաւումէն յետոյ շատ մը անդամներ հրաժարեցան, Զաւէն Պատրիարքը հրաժարուած հռչակուեցաւ, ինք ալ այդ առթիւ հրաժարական տուաւ, բայց չընդունուեցաւ: Իսկ հիմա սէկ կողմէ վարչութեան պաշտօնանկ անդամ, Պ. Լեւոն Թօփալեան հայ թերթերու մէջ քինախնդրական ոգիով հրատարակութիւններ ըրաւ, միւս կողմէ «Թուրքահայ Միութիւնը Պատրիարքարանի կազմակերպութեան փոփոխութիւնն և փոխանցման մասին հանրագրութիւն մը պատրաստելով կը յաւակնի յանուն հայութեան խօսելու և պաշտօնական դիմում կատարելու»: Այս վերջին խնդրին դէմ բողոքելու համար խառն ժողով գումարուած պահուն, տեղի ունեցաւ ցաւալի միջադէպը, որ կարգ մը թուրք թերթերու «Հայերը նորէն ոտքի կ'ելլան» վերնագրով հրատարակութեանց առիթ տուաւ. մինչդեռ մենք մեր պաշտօնավարութեան սկիզբէն ի վեր չանացած ենք այս կարգի կասկածները փարատել, կասկած և անվստահութիւն՝ որ ծագում առած էր բախտախնդիր Թորգոմի մը վերագրուած եպերելի արարքներէն:

Պ. Մոստիչեան կ'եզրակացնէ թէ այսքան դժուարին պայմաններու մէջ մաքառելէ յետոյ, վերջին դէպքերը, որոնք մինչեւ հիմա իր թափած ջանքերը չեզոքացնելու հանգամանք ունէին, իրաւամբ վշտացուցած են զինքը և պատճառ եղած են որ վճռապէս որոշէ հեռանալ: Եւ յետոյ կը խնդրէ շուտով Ընդհ. ժողով հրաւիրել, իր յաջորդը ընտրելու համար:

Տեղապահը կը շարունակէ իր խորհրդակցութիւնները բարձրաստիճան եկեղեցականներու և ազգային դէմքերու հետ: Խորհրդակցական ժողովի օրը դեռ չէ որոշուած: Կը սպասուի որ տեղապահն ալ հրաժարի:

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԳԱՎԱՌԱՅԻՆ ԿՈՄԻՏԵՏԻ ԵՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԻՆԻՍՏՐՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԿՈՄԻՏԵՏԻ ՕՐԳԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԻ ՊՐԵԶԻԴԻՈՒՄԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի նախագահությունը որոշում է.

1. Հաստատել Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի նախագահության հետևյալ կազմը.

Ա. Ալիխանյան, Ա. Ալիխանով, Ա. Աղայան, Ա. Աղաջանյան, Ա. Ամատունի, Ա. Արզումանյան, Ա. Բաբայան, Ա. Բաբկին, Ա. Բեկզադյան, Ա. Բուռնազյան, Ա. Գաբրիելյան, Ա. Գրիգորյան, Ա. Դանիելյան, Ա. Զաքարյան, Ա. Թամանյան, Ա. Թորոսյան, Ա. Իոֆֆե, Ա. Կարինյան, Ա. Կարպինսկի, Ա. Կոստանդյան, Ա. Հարությունյան, Ա. Հովհաննիսյան, Ա. Հովհաննիսյան, Ա. Հովհաննիս

ՍՈՒՆԴ ԵՎ ԿԱՐԳ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՎՈՒՄ Է ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵՆ

Հասցե՝ Երևան, Մաշտոցի պող., 7։ Հեռ. 2-83-41, 2-83-16, 2-83-17։ Էլ. փոստ՝ sund@mail.am

Հիմնադրվել է 1921 թ. հուլիսի 19-ին։ Ելնում է շաբաթական 5 անգամ։ Ինդեքս՝ 25017

Տպագրված է ՀՀ ԿԳՄՍՆ «Տիգրան Մեծ» տպարանում, Երևան, Ա. Մանուկյան 1/3։ Պատվեր՝ 1921։ Տպաքանակ՝ 2,838։ Ստորագրված է տպագրության՝ ըստ ժամացույցի՝ 18։00, ըստ գրաֆիկի՝ 18։00։ Ծավալը՝ 4 մամուլ։ Պատվեր՝ 184։2024։

ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Մեր հարցերին պատասխանում է ՀՀ ԱԺ պատգամավոր, ՔՊ խմբակցության անդամ Ռուբեն Ռուբինյանը

— Պարոն Ռուբինյան, ինչպե՞ս կգնահատեք ներկայիս իրավիճակը, որտեղ ընդդիմությունը ոչ միայն ձախողում է ձեր օրակարգային նախաձեռնությունները, այլև ստանում է ձեր ընտրազանգվածի աջակցությունը։

— Ես կասեի՝ ոչ թե ընդդիմությունը, այլ ընդդիմադիր ինչ-որ խմբեր, որոնք ոչ մի կապ չունեն ժողովրդի հետ։ Ընդդիմությունը ներկայացված է ԱԺ-ում, և նրա հետ մենք ունենք կառուցողական երկխոսություն։ Ինչ վերաբերում է ընդդիմադիր խմբերին, ապա նրանք ներկայացնում են ոչ թե ժողովրդի, այլ իրենց հովանավորների շահերը։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԾՆՈՒՆԴԸ

— Ինչպե՞ս եք գնահատում հայկական քաղաքականության վերածնունդը։

— Մենք ունենք մի ամբողջ սերունդ, որը ծնվել է անկախ Հայաստանում և չի հիշում խորհրդային ժամանակները։ Այդ սերունդը ձգտում է ապրել ազատ երկրում, ստեղծել իր ապագան։ Մենք պետք է ապահովենք նրանց համար հնարավորություններ, որպեսզի նրանք չլքեն հայրենիքը։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՒՅԱՐ

— Ինչպե՞ս եք գնահատում հայկական հույսը։

— Հայկական հույսը ամենաուժեղ զենքն է։ Մենք պետք է հավատանք մեր ուժերին և չկորցնենք հավատը։ Հայերը միշտ կարողացել են հաղթահարել դժվարությունները, և մենք նույնպես կանենք դա։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՂԱՄԱՍ

— Ինչպե՞ս եք գնահատում հայկական հողամասը։

— Հայկական հողամասը մեր հպարտությունն է։ Մենք պետք է պահպանենք մեր հողերը և զարգացնենք գյուղատնտեսությունը։ Մենք ունենք բոլոր հնարավորությունները, որպեսզի Հայաստանը դառնա ինքնաբավ երկիր։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹ

— Ինչպե՞ս եք գնահատում հայկական մշակույթը։

— Հայկական մշակույթը հարուստ է և բազմազան։ Մենք պետք է պահպանենք մեր ավանդույթները և զարգացնենք մեր մշակույթը։ Մենք ունենք մեծ թվով տաղանդավոր մարդիկ, որոնք կարող են ներկայացնել Հայաստանը աշխարհում։

— Շնորհակալություն հարցազրույցի համար։

— Շնորհակալություն։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՒՅԱՐ

— Ինչպե՞ս եք գնահատում հայկական հույսը։

— Հայկական հույսը ամենաուժեղ զենքն է։ Մենք պետք է հավատանք մեր ուժերին և չկորցնենք հավատը։ Հայերը միշտ կարողացել են հաղթահարել դժվարությունները, և մենք նույնպես կանենք դա։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՂԱՄԱՍ

— Ինչպե՞ս եք գնահատում հայկական հողամասը։

— Հայկական հողամասը մեր հպարտությունն է։ Մենք պետք է պահպանենք մեր հողերը և զարգացնենք գյուղատնտեսությունը։ Մենք ունենք բոլոր հնարավորությունները, որպեսզի Հայաստանը դառնա ինքնաբավ երկիր։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹ

— Ինչպե՞ս եք գնահատում հայկական մշակույթը։

— Հայկական մշակույթը հարուստ է և բազմազան։ Մենք պետք է պահպանենք մեր մշակույթը

Ռուսիոյ տնտեսական հոգերը

Համաձայն Ռիկայէն առնուած լուրերու, Ռուսիոյ տնտեսական տագնապը օրէ օր կը ծանրանայ: Ապրիլ և Մայիս ամիսներուն կը լրանայ պետական երեք փոխառութեանց պայմանաժամերը, որոնք են՝ երկրորդ պարզեւաւոր փոխառութիւնը, առաջին գիւղացիական փոխառութիւնը և 5 առ 100 ներքին փոխառութիւնը: Այս երեք փոխառութեանց առթիւ ելմտական գործակալութիւնը ստիպուած է վճարել 70 միլիոն րուբլի (մօտ մէկ միլիոն ֆրանք): Այս գումարը 1926ի ելմտացոյցին մէջ նախատեսուած չըլլալով, Մոսկուայի գանձը դժուարին կացութեան մը մատնուած է: Չերվոնէցի անկումը կը շարունակուի և տեղ տեղ պաշտօնական գինէն հարիւրին 20-30 պակաս կ'արժէ: Քալինին յայտարարած է թէ նոր որոշումներ պիտի տրուին մանաւանդ դրամագլուխի մասին:

Ուրիշ թերթ մը կը գրէ թէ Մոսկուայի կառավարութիւնը չնչած է Շուէյտի գործարանները տուած ապսպրանքները, որոնց 100ին 40 միայն յանձնուած են:

Ֆրանկը փրկելու հաւատ

Երկուշաբթի օր սակարանը բացուեցաւ ֆրանքի նոր անկումով: Այդի օր ոսկերլինը 146ի մօտեցաւ իսկ տոլարը 30ի, ինչ որ աննախընթաց է:

Ելմտական նախարարը որոշած է բացառիկ օրէնք մը պահանջել խորհրդարանէն, շահադիտութեան դէմ: Այս տնօրինութիւնը հաւասարապէս ուղղուած պիտի ըլլայ փոխանակութեան միջնորդներուն, որպէսզի չկարենան լայնօրէն խաղեր սարքել, ֆրանքին գինը կոտրելով: Այս առթիւ ելմտական նախարարութեան իրաւասութիւններն ալ պիտի ճշդուին, աւելի ազդու հսկողութիւն մը կատարելու համար հրապարակին վրայ: Ի հարկին ոստիկանական միջոցներ պիտի գործադրուին, պտնդոկներու մէջ կատարուած գործողութիւնները հսկողութեան տակ առնելու համար:

**** Պանդոկներու միջազգային միութեան ժողովին մէջ, ելմտական նախարարը պարզելով Ֆրանսայի ելմտական վիճակը, վճռապէս յայտարարեց թէ արդի կառավարութիւնը հակառակ է նոր թղթադրամի շրջաբերութեան: «Ես նոր շրջաբերութիւնը կը նկատեմ տեսակ մը դրամանենգութիւն: Ահա, թէ ինչո՞ւ պէտք է ամէն գնով զգուշանանք ատկէ: Եւ երբեք չպիտի ստորագրեմ ո և է օրինագիծ՝ որ կը վաւերացնէ նոր թղթադրամներու շրջաբերութիւնը»:*

Բացատրելով ֆրանքի անկման պատճառները, Պ. Ռաուլ Փէրէ յիշեց թէ շատ մը առեւտրականներ կ'աճապարեն մեծ քանակութեամբ ապրանք ներածել՝ մաքսատուրքերու յաւելումէն առաջ, թէ կարգ մը օտար հրապարակներ ֆրանք կը ծախեն իրենց դրամները պաշտպանելու համար, թէ անհամբերութիւն մը կայ վերջնապէս կարգադրելու միջդաշնակցային պարտքերու խնդիրը եւլն: Նախարարը յոյս յայտնեց թէ տագնապը շուտով պիտի փարատի:

**** Նոր ծրագրին համաձայն, բոլոր այն դրամատուները որոնք փոխանակութեան գործով կը զբաղին, պարտաւոր պիտի ըլլան յատուկ տետրակ մը պահել, ուր պիտի արձանագրուի օտար դրամներու գնումը: Պիտի արձանագրեն մանաւանդ անունը այն յաճախորդին, որ սղերլին կամ տոլար կը գնէ: Այս առթիւ յաճախորդը փաստաթուղթեր պիտի ներկայացնէ, վաւերացած՝ Առեւտրական Սենեակին կողմէ: Վերջին մէկ տարուան ընթացքին առեւտրական սենեակը 50,000 արտօնագիր տուած է այս ձեւով: Այն վաճառականը որ օտար դրամ կը գնէ, պիտի ներկայացնէ նաեւ մաքսային արձանագրութիւնները եւ առեւտրական տոմարները:*

ՕՏԱՐ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Լոզանի դաշնագրին համաձայն, Թուրքիոյ նաւահանգիստներուն մէջեւ ներքին նաւարկութիւն կատարող օտար ընկերութիւններուն մինչեւ 1926 Յուլիս 1 պայմանաժամ տրուած էր, դադրեցնելու համար իրենց գործունէութիւնը: Այդ ընկերութիւններն են՝ Լոյտ Թրիէսթինօ, Սէրվիչի Մարիթիմ, Մեսաժըրի Մարիթիմ, Խտիվական եւ Փաքէ: Սէյրի Սէֆայինի տնօրէնը կը յայտարարէ թէ «օտար ընկերութիւններու գործունէութեան վերջ դրուելէ յետոյ, մեր ներքին նաւարկութեան մէջ բնաւ չպիտի նեղուինք: Սէյրի Սէֆայինի վեց մեծ շոգենաւերը կը բաւարարեն ճամբորդներու փոխադրութեան, ասկէ զատ Ազգիայէն երկու նոր շոգենաւեր պիտի գնենք. ասոնցմէ մէկը 1200, միւսը 700 թոնօ տարողութիւն պիտի ունենան եւ եթէ համաձայնինք, մինչեւ մէկուկէս ամիս Պոլիս պիտի հասնին: Միայն Մէրսինի գիծին վրայ քիչ մը պիտի նեղուինք:»

Նոր տեղափոխութիւն Սեղանիկի մէջ

Սելանիկի առաջնորդը հետեւեալ ազդը հրատարակած է տեղական թերթերուն մէջ.—

Կառավարական կարգադրութեամբ որոշուած է Պէշ Զինարի շրջակայ հողամասը յատկացնել զինուորական իշխանութեանց և ամբողջ գաղթականութիւնը տեղափոխել այլուր: Այս որոշումը հինգ օրուան պայմանաժամով հաղորդուած ըլլալով գաղթականներուն, այսօր կեդր. վարչութեան կողմէ դիմումի կատարուեցաւ ընդհ. կուսակալին փոխանորդ Պ. Լազարիտիսի որ բարեհաճեցաւ 20 օրուան պայմանաժամ մը շնորհել տեղափոխութեան համար, միեւնոյն ատեն խոստանալով փոխադրութեան ամէն դիւրութիւն ընծայել և այդ առթիւ, տրամադրել կառավարական ինքնաշարժեր: Գաղթականները պէտք է դիմեն Հարման գիւղի գաղթակայանի պետական վարիչին, որ պիտի տրամադրէ պէտք եղած հողը, իրենց տաղաւարները հոն կառուցանելու համար:

Քարախան պիտի ձերբակալուի ?

Փեքինէն կը հեռագրեն թէ չինական կառավարութիւնը Զանկ Յօ Լինի պնդումներուն վրայ պահանջած է անմիջապէս ետ կանչել Փեքինի խորհրդային դեսպան Քարախանը: Ուրիշ տեղեկութեանց համաձայն, Զանկ Յօ Լին կը պահանջէ Քարախանի ձերբակալութիւնը: Չինական կառավարութիւնը յայտարարած է թէ այլեւս չի կրնար երաշխաւորել դեսպանատան պաշտօնէութեան ապահովութիւնը: Զանկ Յօ Լինի բանակին մէջ շատ մը հակապոլշեւիկ Ռուսեր կան, որով և սովեթական ներկայացուցիչներու կեանքը լրջօրէն վտանգուած է:

ՀԱՑԱՍՏԱՆԻ ՀԱՄԱՐ

Ֆրանսացի հայասէր բողոքականներու կոմիտէն կազմակերպած է ի նպաստ Հայաստանի մեծ հաւաքոյթ մը, որ տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ կիրակի 25 Ապրիլ, կէսօրէ վերջ ժամը 5ին բողոքականներու եկեղեցին (Eglise des Billettes), 24 rue des Archives (*մէթրօ* Hotel-de-Ville)*: Պիտի խօսի հայադէտ Փրօֆ. Ժր. Մաքլէր, նախագահ բողոքական հայասէրներու կոմիտէին, «Հայաստան եւ քաղաքակրթութիւն» նիւթին վրայ եւ մոգական լապտերով ցոյց պիտի տայ զանազան պատկերներ: Դեղարուեստական բաժինին կը մասնակցի Օր. Մարղարիտ Բաբայեան, իր երգչախումբին հետ միասին, երգելով հայ կրօնական եւ ժողովրդական երգեր, ընկերակցութեամբ օրկի, զոր պիտի վարէ Պ. Պուրժուա: Երգչախումբը կը ղեկավարէ երաժշտագէտ Պ. Փօնթրիտի:*

Հանդէսէն վերջ հանգանակութիւն պիտի կատարուի հայ որբերուն համար:

***

Նոյն օրը իրիկուան ժամը 8.30ին «Cercle du Verbe»ի կողմէ կազմակերպուած է հայկական երեկոյթ մը, Փարթէնօնի քօնֆերանսի սրահին մէջ, 64 rue du Rocher (*մէթրօ* Gare de St. Lazare)*: Կը խօսին Պ. Պ. Անտուէ Ռոման եւ Զօպանեան: «Սիփան» երգչախումբը, Պ. Սաքօ Յակոբեանի ղեկավարութեամբ, կ'երգէ հայկ. խմբերգներ: Արտասանութիւն Պ. Պ. Շ. Սարեանէ, Վ. Սվաճեանէ եւ Տ. Նշանեանէ: Մեներգ՝ Օր. Տէր-Կարապետեանէ եւ Տիկին Պետիկեանէ:*

ԿՈՎ ԿԱՍԱՀԱՅ ՏՐԱՄ-ՕՓԷՐԷԹԻ ԽՈՒՄԲԸ (Յ. ՂԱԶԱՐԵԱՆ)

25 ԱՊՐԻԼ ԿԻՐԱԿԻ ԴԻՇԵՐ ԺԱՄԸ 8.30ԷՆ 11.30

Renée Maubelի սրահը, 6-8 R. de l'Orient (մէթրօ Blanche)

կը ներկայացնէ **ԳՈՐԴԻՆԻ** *աշխարհահռչակ խաղը*

ՈՎԿԻԱՆՈՍԷՆ ԱՆԴԻՆ *արամ 4 արար*

կը մասնակցին Բագուի պետական Թատրոնէն Տիկ. ԱՍՏՂԻԿ եւ տեղիս կարող դերասանները:

ԴԻՆԵՐԸ՝ Օթեակ՝ 100, Ա. կարգ՝ 20, Բ. 15, Դ. 10, 7.50 և 2 ֆր.:

Տոմսերը կարելի է ձայնայթել բոլոր հայ ճաշարաններէն:

---

9 ՄԱՅԻՍ ԿԻՐԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 8.30ԻՆ

Salle des Ingénieurs Civils, 19, Rue Blanche. Métro Trinité ou Blanche

Թատերական երեկոյթ ի պատիւ դերասան **ՇԱՀԱՆ ՍԱՐԵԱՆԻ**

պիտի ներկայացուի հայ բեմի վրայ առաջին անգամ ըլլալով

Ա. ՏԸ ՎԻՆԵԻԻ **"ՇԱԹԷՐԹՕՆ,,** *3 արար*

եւ մէկ վարագոյր անմահն Շէյքսփիրի «ՀԱՄԼԷԹ»էն

Տոմսերու գիներն են 20, 15, 10 և 5 ֆրանք:

Տոմսերու համար դիմել Շահան Սարեանի, 5 Rue Dr. Paquelin, Paris 20

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Հ. Յ. Դ. Զաւարեան խումբի ժողովը 23 Ապրիլ, իրիկուան ժամը 8.30ին ծանօթ հաւաքատեղին:

Հ. Յ. Դ. ՌՈՍՏՈՄ խումբի ժողովը՝ յառաջիկայ Ուրբաթ իրիկուն 23 Ապրիլ, իր հաւաքատեղին: Օրակարգ՝ ընթացիկ հարցեր:

Հ. Յ. Դ. Լիոնի բոլոր ընկերները ստիպողաբար ընդհ. անդամական ժողովի կը հրաւիրուին յառաջիկայ կիրակի 25 Ապրիլ առաւօտ ժամը 9ին 7 Rue de Marseille Place du Ponth սրահը:

Լիոնի Տարոն Տուրուբերանի Հայրենակցական Միութեան ընդհանուր անդամական ժողովը՝ Ուրբաթ 23 Ապրիլ երեկոյ ժամը 8.30ին Գրադարանի մէջ:

Հ. Մ. Մ.ի քննիչ յանձնախումբը ժողովի կը հրաւիրէ միութեան բոլոր անդամները վաղը, հինգշաբթի դիշեր ժամը 8.30ին Café Rocher Bd. St. Germain.

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ընկերական երեկոյթը յառաջիկայ ուրբաթ 23 Ապրիլ ժամը 9ին Floria *ճաշարանին սրահը* 61 rue Monsieur le Prince (Métro Odéon)*: Նիւթ՝ «Մահ եւ վերածնունդ». Պիտի խօսի միութեան նախագահ Պ. Գաբրիէլեան: Սալօնի հաճելի խաղեր պիտի փակեն երեկոյթը: Մուտքը ազատ է:*

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Պ. Գէորգ Գէորգեան եւ պարագաները իրենց խորին շնորհակալութիւնները կը յայտնեն ամէն անոնց, որոնք ներկայ գտնուեցան՝

ՏԻԿ. ԷԼԻԶ ԳԷՈՐԳԵԱՆԻ

յուղարկաւորութեան, եւ անձամբ կամ գրաւոր ցաւակցութիւն յայտնեցին:

ՆԱՄԱԿԱՑՈՒԹ

ՊՐԻՒՔՍԷԼ, Հ. Ա. Մտացանք 100 ֆրանք:

ՓԱՐԻԶ, Մ. Ղ.— Մտացանք Նոամսեան:

ՄԱՐՄԷՅԼ, Գ. Թ.— Մտացանք 26.50 ֆր.:

ՎԻՎԻԷ, Պ. Փ.— Մտացանք 20 ֆրանք:

ԼԱՄԷՅՆ, Գ. Կ.— Նոյնպէս:

ՄԱՐՍԷՅԼ, Մ. Պ. Մտացանք 20 ֆրանք:

ՄԱՐՍԷՅԼ, Հարպ.— Մտացանք 70 ֆրանք:

ՇԷԹԻԹ, Ն. Գ.— Մտացանք 75 ֆրանք.

ՓԱՐԻԶ. Թ. Ղ.— Մտացանք 20 ֆրանք:

ՍՈՒԼԹԱՆՊԱՏ, Մ. Մ.— Մտացանք Փարիզի հասցէէն:

ԼՈՐՄՈՆ, Հ. Փ.— Մտացանք բաժնեգինէն: Կը ղրկուի:

ՊԼԻՏԱ, Ք. Թ.— Մտացանք մանտափոզը: Կը ղրկուի.

ԿԱՐՏ, Ա. Պ.— Մտացանք 20 ֆրանք. կանոնաւոր կը ղրկուի:

ՄԱՐՍԷՅԼ. Ա. Ա.— Մտացանք բաժնեգինէն:

ՍԷՆ ՇԱՄՈՆ, Կ.Հ.— Նոյնպէս:

ՐՈՆ ՏԸ ՇԷՐԻ, Ս. Մ.— Ձեր փնտռած անձը չէ, ասիկա Սպարթաքի է:

ՍԷՆԹ-ԷԹԻԷՆ, Ա. Խաչ.— Մտացած ենք 50 ֆրանք, մահադրը կորսուած է:

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Խաչատուրեան եղբայրները կը փնտռեն իրենց քեռայրը Պոլսեցի Թորգոմ փափազեանը, որուն նախորդ հասցէն եղած է Հալեպ Պաղտատ երկաթուղ. կայանի գանձապահ Լեւոն փափազեան: Տեղեկացնել «ցառաջ»ի:

— *Սեբաստիոյ կամիս գիւղէն Շահէն Պալեան որ Փարիզի շրջակայքը կը բնակի եղեր: Տեղեկացնել* S. Dulgerian, Family Hotel, 10 Rue de France, Ville Franche, s)Saone.

Խնուսցի Յովսէփ Մալոեան կը փնտռէ հօրեղբայրը Նազարէթ Մալոեան, որ պատերազմէն յետոյ Սամսոն էր եւ անկէ Յունաստան անցած: Rue de la République Maison ancienne Lajoye Decines (Isère)

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ՈՒՍ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ

29 ԱՊՐԻԼ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ԴԻՇԵՐ

Sociétés Savantes ի D սրահը

28, Rue Serpente

Métro Odéon-St. Michel

Նախագահութեամբ

Պ. ԼԵՒՈՆ ԲԱՃԱԼԵԱՆԻ

կը դասախօսէ

ՊՈՒՐԺՈՒԱ ՆԱՐԴՈՒՆԻ

Նիւթ՝ Գրականութեան քաղաքականութիւն:

COMPTOIR D'OPÉRATIONS EN BANQUE

10, Place de la Bourse et 11, Rue Feydeau, PARIS

Tél. : Gutenberg 06-52 et 06-76

Հանրային սրահ, ուր բոպէ առ բոպէ կը հրապարակուին դանազան արժէթղթերու գները, ինչպէս կ'ըլլայ Պորսայի մէջ: Դիւրութիւն կ'ընծայուի ամէն տեսակ արժէթղթերու վրայ պայմանաժամով գործառնութիւններ ընելու, ինչպէս կը պահանջուի Պորսային մէջ, եւ յաճախորդները կարող են իրենք կեցնելու իրենց գործառնութիւնները, արձանագրուած գներուն համեմատ:

ՓՕՆԹՈՒԱՐ Տ'ՕՓԷՐԱՍԻՕՆ ԱՆ ՊԱՆՔ հաստատութիւնը իր յաճախորդներուն տրամադրութեան տակ կը դնէ շէնքը եւ Լոնտոնի ու նիւ Եորքի Պորսաներուն գիները որոնք հեռագրով կը ստանայ իրենց ելեւէջներով:

Իր անզուգական կազմակերպութեամբ, ՓՕՆԹՈՒԱՐ իր յաճախորդներուն կ'երաշխաւորէ ամէն ապահովութիւն ընծայող գործառնութիւններ: ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍՈՒԻ

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՆԱՆԱԴԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՋԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ

126, Rue du Faubourg St. Denis

Metro : Gare de l'Est Téléphone : Nord 84-04

Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30-7.30—կիրակի եւ տօն օրեր՝ 9-12

ԱԴԱՄ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ԴԵՐՁԱԿ ՓԱՐԻԶԻ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

Ստացած ենք սեզօնի առթիւ անգլիական եւ ֆրանսական նորանոր կերպասներ:

24, Rue Bergère, Paris (9) Թելեֆօն Provence 05-49

ԲԱՑՈՒԱԾ Է

"ԹԻՐԱԿ,,

ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ՄԵԾԱՓԱՆԱԿ եւ ՓՈՔՐԱՓԱՆԱԿ

ձոխ մթերանոց *Արեւելեան* եւ *Արեւմտեան* ամէն տեսակ ուտելիքներու եւ խմելիքներու անմրցելի գիներով:

26, Rue de Trévise. Métro: Cadet Paris (9) Tél. Bérgère 38-63.

ՁԱՐՏԱՐԱՊԵՏ

Ա. Ս. ԳԵԴԱՏԱՐԵԱՆ

արհեստագիտական եւ յանձնակատարական գրասենեակը Լոնտոնի մէջ:

Կ'ընդունի ամէն տեսակ մեքենաներ եւ ապրանքներ գնելու եւ վաճառելու ապսպրանքներ, աջակցութեամբ փորձառու մասնագէտներու, նաեւ արտօնեալ (Patent) գիւտերու տարածումն ու շահագործումը: Հասցէ A. Guedatarian, Kingsway House, Kingsway, London W. C. 2. Հեռագիր Guedatarian Kingsway House London. Հեռախօս Holborn 1055.

ԲԺ. Ե. ՄԻՆԱՍԵԱՆ

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԱԾ

42, Rue des Acacias

Métro: Ternes կամ Etoile

Կ'ընդունի ժամը 2-4 եւ 5-7:

կիրակի օրերը 9-11:

ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ ԿԱՌ ՏԸ Լ'ԷՍԹ 6 Petits Hôtels (Bd. Magenta 87ի անկիւնը)*: Տ.ք. ԹԱՓՈՆ, Փ. Բ. Հ.: Tél. Trud. 11-28.*

ՉԵՐՄԱՄԻՋՈՒԹԵԱՆ նոր եւ հին բարդուածքներու արագ քաշուածք նոր մեթոտներով: Հաւաքումն արդիւնքներ: Ամէն օր ժամը 9-12 եւ 2-8: Կիրակի եւ տօն օրեր 9-12:

ՁԱՇԱՐԱՆ COSTAS

ԱՐԻԵԼԵԱՆ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԿԵՐԱԿՈՒՐՆԵՐՈՒ ՄԱՍՆԱԳԻՏ

Խնամեալ սպասարկութիւն

Ընդարձակ սրահներ

Մասնաւոր սենեակներ

54, Rue du Pont-Neuf,

BRUXELLES,

Tel. 118.44

ԱՐԱՄ ԹԱՀՏԱՃԵԱՆ

ՁԱՐՏԱՐԱՊԵՏ

18, rue Claude Vellefaux, Paris

Կ'ընդունի ամէն օր ժամադրութեամբ

Le Gérant : H. TEURNIER

Impr. MASSIS

208bis, Rue Lafayette Paris(10e

ԳՐԱՎԱՃԱՌ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ՊԱԼԵՏՆԵՐ

Պատիւ ունի յայտարարել յարգոյ հասարակութեան թէ գրատունը հաստատած է ... բիզ:

ՁՈՒԽ ՄԹԵՐՔ ՀԱՑԵՐԷՆ եւ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳԻՐՔԵՐ

Պ. Պ. հեղինակներ եւ հրատարակիչներ կրնան իրենց ... կէ ըլլն մերմօտ կեդրոնացած իւրաքանչիւր ամիս վաճառուած ներուն փոխարժէքըստանալ պայմանաւ:

Գրատունս լիակատար գրացուցակը մամլոյ տակ է:

Հասցէ P. BALENTZ 208 bis Rue Lafayette Paris 10e

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԴԵՐՁԱԿ

ԳԱՐԱԵԱՆ

Tailleur Mignon

5, rue Mignon,

Métro Odéon եւ St. Michel

Յօսիէթէ յաւանեթի թաւրոնին դէմ: Գարնան համար պատրաստած է ձոխ մթերք ֆրանսական եւ անգլ. սիրուն կերպասներու:

Բաց է նաեւ կէս օրերուն, իրիկունները մինչեւ 8.30: կիրակի օրերը մինչեւ 1.30:

ՏՕՔԹՕՐ

Յ. ՏԷՐ-ԴԱՒԹԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԱՋԲԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ

120, Boulevard de Grenelle

Métro La-Motte Picquet.

Tél. Invalides 31-48

Կ'ընդունի ամէն օր 4—7 կիրակի օրերը 10.30—12

ՍԱԿԱՐԱՆ

20 Ապրիլ 1926

ԴՐԱՄՆԵՐ

Սթերլին,	L. St.	147
Տոլար,	Dollar	30
Մարք (ոսկի)	Mark	14
Թրքական Ոսկի.	L. Trq.	1
Թրք. ոսկի	» or	1
Մէճիտիէ	Médjidié	2
Լէվա 100 հատ	Léva	30
Տրախմի »	Drachme	12
Լիր »	» Lire	110
Պելճ. ֆրանք	» Frc. Belge	580
Զուից. »	Frc. Suisse	12
Լէյ 100 հատ	Ley	152
Ջերվոնեց	(10 Roubles or)	

ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐ

եգ. Ֆր. Ֆոնսիէ	I Cr. Fonc. Eg.	3375
»	II »	2120
»	III »	2000
Ռումելի երկաթ.	Lots turcs	130

Comptoir Parisien de change et de Crédit
80, Rue Lafayette

ՅԱՌԱՋ

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

"HARATCH,,

JOURNAL ARMÉNIEN PARAISSANT TROIS FOIS PAR SEMAINE

Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration / Խմբագրութիւն եւ Վարչութիւն) 208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e).

Հեռաձայն՝ Nord 57-82

Մէթրօ.— Louis Blanc կամ Jaurès

ԲԱԺԱՆԵՒԻՆ	Եռամսեայ	Վեցամսեայ	Տարեկան
Ֆրանսա և գաղութներ	20 ֆր.	38 ֆր.	75 ֆր.
Անգլիա և » Եգիպտոս, Իրան	10 շ.	20 շ.	
Ամերիկա	—	3 ա.	5 ա.
Ուրիշ երկիրներ	—	50 ֆր.	100 ֆր.

Հասցէի փոփոխութեան համար 2 ֆր. վճարել անհրաժեշտ է:

ՈՒՐԲԱԹ
23
ԱՊՐԻԼ
1926

23 AVRIL 1926

On reçoit des annonces en français et en arménien.

Ա. ՏԱՐԻ Թիւ 114 — Կը հրատարակուի ԿԻՐԱԿԻ, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ և ՈՒՐԲԱԹ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԴԻՄ

ԱՆԱԿՆԿԱԼ ՁԻԿՆ-ՁՄԵՌ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ. ԽՈՇՈՐ ՎՆԱՍՆԵՐ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԼՐՋՈՒԹԵԱՆ ՀՐԱՒԷՐ

Հարկաւորուած ենք, նորէն և նորէն զգաստութեան և լրջութեան հրաւէր ուղղել կարգ մը տարրերու կամ գործիչներու, որոնք իրենց գլուխն առած կ'երթան, առանց աչ ու ձախ նայելու:

Անոնք չարաչար կը շահագործեն, այս օրերս, մօրուքի մը պատմութիւնը, իբրև «աննախընթաց և անլուր» դէպք:

Ին՛չ խօսք որ վայրենութիւն է Աթէնքի առաջնորդին դէմ կատարուած յարձակումը: Բայց, ամօթ է սուտ-խենդ ձեւանալ և երկինք գետին իրար անցընել: Ամօթ է մանաւանդ ձեզի համար, Պ. Հրաչ Երուանդ, որ գրեչը մելանը թաթխեր էք շարք մը գարշելի և զրդռիչ տողեր թխելու համար: Գոնէ քաջութիւնն ունենայիք ձեր իրական անունով ստորագրելու սա լրբութիւնները.

«Թէ, հայ կեանքին մէջ, Դաշնակցութիւնը պէտք է հասկնալ ԱՅԼԵԻՄ, քաղաքական կուիւի կիրք եւ խելառութիւն. բռնակալութիւն՝ ամենավատ ձեւին մէջ. իշխանամոլութիւն՝ անսահման, անզուսպ. իշխանութիւնը՝ ամէն գնով եւ միջոցով ու միա՛կ նպատակ գոյութեան»:

Եւ դեռ ի՛նչ գոհարներ.

— «Այս ժողովուրդը մէկ պատասխան ունի, եւ այդ պատասխանը պէտք է տրուի ամէն կողմ, ու դաշոյնի պէս հատու եւ մահացու»:

Ուրեմն, կ'ուրանաք որ Յունաստանի արդի խառնակութեանց իրական պատասխանատուները դո՛ւք էք, դուք եւ ձեր ընկերները, իբրեւ կեդր. Վարչութիւն ռամկավար-ազատականներու: 1923ին է որ կը սկսի Մազլումեան եպիսկոպոսի մօրուքին արկածը, այն թուականին, երբ ձեր ամբողջ սպայակոյտով խարխափ նետեցիք Յոնիականի ափը, ամէն գնով ձեռք անցընելու համար այդ գաղութին տիրապետութիւնը: Դուք խտիր չդրիք միջոցներու մէջ, ըրիք ամէն ինչ որ պէտք էր, կիրքերը բորբոքելու, եղբայր եղբօր դէմ լարելու, հազիւ ձեւաւորուած ազգային կեանքը կազմալուծելու, չօկերը կուսակցական խաչակրութեան եւ զեղծումի որջեր դարձնելու համար, մինչեւ անգամ զզուեցնելով ամէնէն կատաղի հակադաշնակցականները:

Եւ կը յիշէք, անշուշտ, որ Մազլումեանէն առաջ, Փէրատահճեան եպիսկոպոսի մօրուքը խուզելու փորձ մը կատարուեցաւ: Այս քաղաքործութիւններուն թագ ու պսակը կազմեցին զանազան մատնութիւններ, մինչեւ Թրակիոյ բանակին հրամանատարութեան գրասենեակը: Այդ շահատակութեանց ընթացքին, ձեր դիմացն ունէիք ո՛չ թէ դաշնակցական «չէֆեր, այլ կրակոտ երիտասարդներ, մինչեւ անգամ ձեր շատ սիրած բարեկամները, որոնց հետ կերած խմած էք, և որոնք գիտէք, չափազանց ղգայուն են լրբութեանց և զրպարտութեանց հանդէպ:

Կը մոռնա՛ք այս բոլորը, և ասպարէզ իջեր էք հերոսաբար, — ու ծածկանունով — երեք տարուան պատմութիւն մը վեր ի վայր շրջելու և,—սպառնալո՛ւ համար: Ուրիշ խօսքով, կը նուիրագործէք «ճիհատ» մը որ անպատճառ պոռթկում յառաջ պիտի բերէ:

Անշուշտ կը ստանձնէք պատասխանատուութիւնն ալ:

Ինչ որ տեղի ունեցաւ Յունաստանի մէջ, մինչեւ մօրուքին յանգիլը, տարբեր ձեւերով կը կրկնուի Պուլկարիոյ մէջ: Այնտեղ ալ չարաշուք նշաններ կան: Որքան ալ յանցաւոր հանել ուզենք մեր ընկերները, պարագաներ, իրողութիւններ կան որ ընդվզեցուցիչ են, և վտանգալից:

Ո՞ւր պիտի յանգի այս խաչակրութիւնը, որ թունաւոր սերմեր կը ցանէ քիչ մը ամէն տեղ: Մինչդեռ երբեք աւելի ստիպողական չէր եղած լրջութեան պահանջը, մանաւանդ այս օտար ափերուն վրայ, ուր մեր առաքինութիւններէն աւելի, մոլութիւնները կը զարգանան, օրէ օր:

Բոլոր հոսանքներուն համար ալ գործելու ասպարէզ կայ Աւծու արեւուն տակ: Թող առաջ անցնին անոնք որ ընդունակ են գործելու: Կիրքն ու կեղծիքը, սուտն ու սադրանքը չեն որ պիտի փրկեն ապիկարութիւնը:

Ուրիշ առեն ալ ըսած ենք, — աղմկելը գործել չէ: Մի փորձէք պատ քաշել ուրիշին առջեւ: Ո՛րքան կը կրկնուին խարդախութիւնները ու բռնութիւնները, այնքան կը յուզուի հանրային կարծիքը. եւ անխուսափելի կը դառնան ընդհարումները: Մազլումեան մատնութիւն ըրած է. պարզ է որ գոհերը իր աչքը չպիտի համբուրէին: Ո՛րքան ալ դատապարտենք արարքը — եւ կը դատապարտենք — պէտք չէ շփոթենք պատճառներն ու հետեւանքները: Եւ պէտք չէ ընդհանուր ձեւ տալ տեղական վէճերու: Հաւասարակշռութիւնը կորսնցուցած, կիրքէն կուրացած մարդիկն են որ իրենց խօսքերով ու գործերով իւղ կը լեցնեն կրակին վրայ, եւ յետոյ հաւա՛ր կը պօռան, առանց խրդճահարելու:

Պայքարը պայքար կը ծնի: Զգաստացէ՛ք: Շ.

ՄԱՄՈՒԼ

ԹՈՒՐՔԵՐՆ ԱԼ ԻՐԵՆՑ ԿԱՐԳԻՆ ԿԸ ՍՊԱՌՆԱՆ

«Շիւմհուրիյէթ», Պոլսոյ քէմալական օրկանը, յոռետես կարծիքներ կը յայտնէ միջազգային կացութեան մասին, եւ անխուսափելի կը գտնէ նոր պատերազմ մը:

«Միամտութիւն է կարծել թէ, Գերմանիոյ պէս մեծ պետութիւն մը եւ ազգ մը մինչեւ վերջը պիտի հանդուրժէ զերութեան եւ նուաստութեան: Մեր կարծիքով, Գերմանիա ուշ ինացած է՝ օրինակ, Աւստրիան իրեն միացնելու խնդիրը կատարուած իրողութեան մը ձեւին մէջ դնելու համար:

Ռուսիան, որ ներկայ Եւրոպայի կարգուսարքը հակամարդկային կը նկատէ եւ իր հողային ծաւալումն ու բնակչութեամբը աշխարհի մէկ կարեւոր մասը կը կազմէ, կարելի՞ բան է որ մշտայսպէս օրէնքէ դուրս նկատուի: Այդ պարագային, ի՞նչ կայ աւելի բնական, քան այն որ Ռուսիա փոփոքի Եւրոպական պետութիւններու նոր տակնուվրայութեան եւ նոյն իսկ ինքը աշխատի փութացնել այդպիսի իրարանցում մը: Ռուսիա ամէն կերպով իրաւունք ունի այսպէս խորհելու եւ գործելու: Եւ եթէ առիթը ներկայանայ, անպայման այսպէս ալ պիտի ընէ:»

Թուրք թերթը պարզելէ յետոյ պատերազմի ուրուականը, կ'եզրակացնէ հետեւեալ յատկանշական տողերով.

«Այն բոլոր ուժերը, որ մեր սահմաններուն պիտի ընդհարին, սնուլ ժայռերու առջեւ փշրուող ալիքներու պէս պիտի փճանան: Եթէ աշխարհ միանալու ըլլայ, Անատոլու իբր սեպ ժայռերէ կազմուած ամրութիւն մը, կրնայ ինքզինքը պաշտպանել: Եթէ այս հաստատուած ճշմարտութիւնը նորէն ապացուցանելու պէտք տեսնուի, հիմակուընէ կրնանք բոլոր շահագրգռուողներուն աւելցնել թէ, մարդիկ ինանդիսատես պիտի ըլլան այնպիսի դէպքերու, որոնք մեծապէս պիտի փոխեն աշխարհի քարտէսը:»

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ ԿԸ ՄՐՑԻՆ ՕԴԻՆ ՄԷՋ

Թուրքերը վերջերս սկսած են մեծ կարեւորութիւն տալ օդային տորմիղ մը կազմելու ծրագրին, եւ ճիշդ ինչպէս պատերազմէն առաջ մեծ ճիգ կը թափէին նաւատորմը զօրացնելու համար, հիմնելով «Ծօնանմա ձէմիյէթի»ներ, հիմա ալ ուժ կուտան օդանաւերու գնման, կազմակերպելով մեծ հանգանակութիւններ եւ վիճակահանութիւններ: Անցած շաբաթ օդանաւեր թուրքերէն, հայերէն, յունարէն եւ այլ տեղական լեզուներով թռուցիկներ նետեր են Պոլսոյ վրայ, լիշեցնելով ժողովուրդին թէ օդանաւի համար մեծ վիճակահանութիւնը կը սկսի Ապրիլ 19ին: Օդանաւի հանգանակիչ յանձնախումբը տունէ տուն, խանութէ խանութ կը պտտի — մանաւանդ ոչ-թուրքերու — դրամ հանգանակելու համար: Անցած տարի մանաւոր մարմին մը Եւրոպայի մայրաքաղաքները պտտեցաւ, զանազան զործարաններու օդանաւի ապսպրանք տալու համար: Անատոլուի քաղաքներն ու աւաններն իրարու հետ մրցումի եկած են, օդանաւ մը աւելի նուիրելու համար բանակին: Էսկիւրի շատ վարպետութեամբ կը վարէ գործը եւ հանգանակութիւնը զօհացուցիչ արդիւնք կուտայ արդէն:

Յունաստան բնականաբար անտարբերութեամբ չպիտի դիտէր իր դրացիին այս պատրաստութիւնները եւ Փանկալօսի կառավարութիւնը եւս վճռած է՝ ժողովրդական նուիրատուութեամբ զօրացնել օդային տորմիղը: Սակայն դիմած է աւելի կորուկ միջոցի մը. նկատելով որ համաւոր նուիրատուութիւնները արդիւնաւոր չպիտի ըլլան, իւրաքանչիւր քաղաքի եւ հաստատութեան վրայ պարտադիր տուրք մը նշանակած է, իրենց կարողութեան համաձայն: Այս ձեւով ձեռք բերուած գումարին շնորհիւ կարելի եղած է արդէն իսկ 24 օդանաւեր գնել: Հանգանակուած է 20 միլիոն տրախմի: Թերթերը մեծ փրոփականտ կը մղեն:

Օդանաւային միութիւնը Աթէնքի մետրապոլիտէն հարուստներու հասցէները ուղած է: Անոնց իւրաքանչիւրին նամակներ գրկուելով, պիտի ապահովուի իրենց օժանդակութիւնը: Ակէ գատ Յունաստան գտնուող դրամատուները միանուագ 3 միլիոն տրախմի վճարումը ապահոված են: Կառավարութիւնն ալ 1 միլիոն տրախմի արժէքով անշարժ առացուած պիտի տրամադրէ և պաշտօնեաներու գործակցական միութեան պատկանող հողերը օդանաւային միութեան կողմէ ծախու պիտի հանուին: Կը կարծուի որ այս կերպով 500 միլիոն տրախմի պիտի կրնայ ապահովուիլ: Պատերազմական եւ ծովային նախարարութիւնները պալատներու մէջ փոխադրուած ըլլալով, առանց յատուկ չէնքերը 100 միլիոն տրախմի վարձու պիտի տրուին: Աթէնքի մէջ գտնուող կարգ մը զօրանոցներ Այա-Բարասքեվի պիտի փոխադրուին եւ այդ չէնքերը օդանաւային միութեան ի նպաստ պիտի ծախուին: Հելլէն օդանաւային միութեան նպատակն է հելլէն բանակին հայթայթել՝ բոլոր պիտոյքներով եւ միջոցներով՝ հազար օդանաւ:

Թրակիոյ զօրաշարժը

«Տէյլի Թելէկրաֆ» լաւատեղեակ աղբիւրէ կը տեղեկանայ թէ Անատոլուի մէջ 1925ին 25 տարեկան բոլոր երիտասարդները զէնքի տակ առնուած և կամ առնուելու վրայ են: Թուրք բանակները սկսած են համախմբուիլ Իզմիրի և Մերսինի մէջ, ինչպէս նաև Աֆիոն-Գարահիսարի երկաթուղիի գիծին երկայնքը:

Պաշտօնական հերքումներ

Իտալական կառավարութիւնը Հռոմի Թուրք դեսպանին բերանացի հաղորդած է պաշտօնապէս թէ Իտալիա մտադիր չէ Անատոլուի վրայ ո և է յարձակում կատարելու:

Յունաստանի արտաքին նախարար Պ. Ռուֆոս ալ պատասխանելով Թղթակիցներու հարցումին, ըսած է թէ Թուրքիոյ դէմ գործելու համար հելլէն և իտալական համաձայնութեան մը մասին խօսուածները պարզ շշուկներ են, գոյս չարժեր նոյնիսկ հերքել:

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԹՈՒՐՔԵՐԸ ԿԸ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԻՆ

«Շիքակօ Թրիպիւն» կը գրէ.—

Թուրքիա կը վախնայ որ Իտալիա այս ամառ պատերազմ պիտի յայտարարէ Թուրքիոյ դէմ: Այս լուրը կ'իմանանք բացարձակապէս վստահելի աղբիւրէ մը, ուսկից նոյնպէս կը հաղորդեն մեզի թէ Թուրքերը մեծ պատրաստութիւններ կը տեսնեն: Յառաջիկայ ամիս Մուսթաֆա Քէմալ մտադիր է զինուորական մեծ ռազմափորձեր կատարել արեւմտեան Անատոլուի մէջ, իբրեւ հակացոյց Մուսոլինիի Տրիպոլիս այցելութեան: Թուրք սպայակոյտը այս առթիւ կատարելապէս սպառազինուած մօտ քառորդ միլիոն զինուոր պիտի հանէ ռազմափորձի համար, որ քանի մը շաբաթ պիտի տեւէ: Մուսթաֆա Քէմալ կարեւոր ճառ մը պիտի խօսի, յայտարարելով թէ 1919ի Ազգային Ուխտին համաձայն Թրքական հողի իւրաքանչիւր մասնաչափը պիտի պաշտպանուի մինչեւ վերջ: Ամբողջ Թուրքիոյ մէջ խիստ զրաքննութիւն կը տիրէ: Գրաքննիչները կապոյտ մատիտով կ'անղամատեն բոլոր հեռագիրները. նոյն իսկ կասկածելի հասցէներու ղրկուած նամակները կը բացուին:

Ռուսիոյ մէջ եղածին պէս գաղտնի, զօրաւոր եւ վտանգաւոր Ջեքա մը ամբողջ Թուրքիոյ մէջ լրտեսական լայն կազմակերպութիւն մը ստեղծած է, եւրոպական յարձակումի մը դէմ Թուրքիոյ պաշտպանողական ծրագիրները գաղտնի պահելու համար. Թուրքիոյ միակ յոյսը այն է որ Մուսուլը եւ անոր առատպելական հարստութիւն ներկայացնող քարիւղի հանքերը Անգլիոյ իբր վերվազին տալով, պիտի կրնայ խուսափիլ Իտալիոյ և Յունաստանի միացեալ յարձակումէն, որուն մէջ անգլ. նաւատորմը «բարեացակամ չէզոքութիւն» պիտի պահէ:

Ռուսիա առաջարկած է Էնկիւրիի որ Թուրքիա Ժորհրդային Միութեան մէջ մտնէ իբրև անկախ անդամ մը, որուն փոխարէն Մոսկուա զինուորական աջակցութիւն —զօրք և ռազմանիւթ— պիտի տայ Թուրքերուն, յարձակման մը պարագային:

Մուսթաֆա Քէմալ և կուսակցութեան գլխաւոր վարիչները համաձայն են ընդունիլ Մոսկուայի այս առաջարկը, և կ'ուզեն իրենց ճակատագիրը կապել Ռուսիոյ հետ՝ Եւրոպայի դէմ համասիական հսկայ պլօք մը կազմելու համար:

Թուրքերը տենդոտ կերպով կ'ամրացնեն Թրակիոյ սահմանագլուխը՝ հելլենական յարձակումի մը դէմ. թէև ըստ Լօզանի դաշնագրին, 20 քիլօմէթր տարածութեան վրայ ո և է զինուորական ձեռնարկ ընելու իրաւունք չկայ: Խրամներ կը պատրաստուին, գնդացիրի և թնդանօթի համար տեղեր կը շինուին: Օդանաւերուն արգիլուած է Եւրոպական Թուրքիոյ վրայէն թռիլ. որով անոնք պուլկար սահմանագլուխէն սկսեալ սեւ ծովու վրայէն վստիր կուգան: Թուրք գործակալները ամբողջ Եւրոպայի, մանաւանդ Գերմանիոյ և Չեխոսլովաքիոյ մէջ ռազմանիւթ կը գնեն, որոնք Թուրքիա պիտի ղրկուին Լեհաստանի, Ռուսիոյ և Սեւ ծովու ճամբով, քանի որ Սերպիա, Ռումանիա և Պուլկարիա թոյլ չեն տար անոնց իրենց երկրէն անցքը: Պատրաստութիւններ կը տեսնուին նաև ամրացնելու Տարտանէլը: Լօզանի դաշնագրով արգիլուած է Տարտանէլը ամրացնել, ուստի պատրաստած են հարիւրներով զօրաւոր ականներ, որոնք նեղուցին մէջ պիտի ղրուին ի հարկին, նոյնպէս 6 եւ 8 մատնաչափնոց հրասանդեր պիտի փութացուին դէպի Կէլիպօլու: Թուրքերը իրաւունք ունին վախնալու որ Հռոդոս եւ Գասթէլլօրիզօն իբր նաւային խարիսխներ պիտի ծառայեն Անատոլուի դէմ կատարուած յարձակումի մը պահուն: Յունաստանի քաղաքական դէպքերը մեծապէս ձեռնտու են հիմա Իտալիոյ հետ զինակցութեան մը համար: Զօր. Փանկալօս իբրեւ դիկտատոր կ'ուզէ զօրաւոր բանակ մը ունենալ եւ հելլէնական հմայքը վերահաստատել:

Թրքական զօրաշարժը

«Տէյլի Թելէկրաֆ» լաւատեղեակ աղբիւրէ կը տեղեկանայ թէ Անատոլուի մէջ 1925ին 25 տարեկան բոլոր երիտասարդները զէնքի տակ առնուած և կամ առնուելու վրայ են: Թուրք բանակները սկսած են համախմբուիլ Իզմիրի և Մերսինի մէջ, ինչպէս նաև Աֆիոն-Գարահիսարի երկաթուղիի գիծին երկայնքը:

Պաշտօնական հերքումներ

Իտալական կառավարութիւնը Հռոմի Թուրք դեսպանին բերանացի հաղորդած է պաշտօնապէս թէ Իտալիա մտադիր չէ Անատոլուի վրայ ո և է յարձակում կատարելու:

Յունաստանի արտաքին նախարար Պ. Ռուֆոս ալ պատասխանելով Թղթակիցներու հարցումին, ըսած է թէ Թուրքիոյ դէմ գործելու համար հելլէն և իտալական համաձայնութեան մը մասին խօսուածները պարզ շշուկներ են, գոյս չարժեր նոյնիսկ հերքել:

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՎԱՃԱՌՔԱՅԻՆ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐ»

ԳՈՒՅՔԱՅԻՆ ԸՆԿ. ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ ԲԱՑԱ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՂԵՐԻ ՎՐԱ

Ծրագրի և նպատակների վերաբերյալ հարցերին պատասխանում է ընկերության նախագահ Ռոբերտ Ֆրոստը։

Ընկերության նպատակն է ձեռք բերել հողեր և դրանք վաճառել ֆերմերներին։ Ընկերությունը կազմակերպվել է 1923 թ. հոկտեմբերի 1-ին, իսկ գործունեությունը սկսել 1924 թ. հունվարի 1-ին։ Ընկերության կանոնադրական կապիտալը 1 միլիոն դոլար է։ Ընկերությունն ունի 1000 բաժնետեր։ Ընկերության գործունեության ղեկավարությունը կենտրոնացած է Նյու Յորքում։ Ընկերությունն ունի 4000 հեկտար հող, որի մեծ մասը գտնվում է Նյու Յորքի նահանգում։ Ընկերությունը հողերը ձեռք է բերել տարբեր ժամանակներ

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՁԻԻՆ-ՁՄԵՌ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

ՄԷԿ ՄԻԼԻՈՆ ՐՈՒԲԼԻ ՎՆԱՍ

«Խորհրդային Հայաստան»ի Ապրիլ 7 թուակիը Թեւթէն կը քաղենք հետեւեալ տխուր տեղեկութիւնները.—

Ապրիլ 4ի գիշերը բարակ անձրեւ մը յետոյ, սկսաւ սաստիկ ձիւն գալ, որ անընդհատ շարունակուեցաւ 5ին եւ 6ին։ Ձիւնը շատ տեղեր կը հասնէր մէկ արշին բարձրութեան։

Քաղաքին մէջ տուներու կտուրները երկու վրաւայ ընթացքին քանի մը անգամ մաքրուեցան։ Ձիւնի ծանրութիւնէն կարուած են էլեկտրական եւ հեռախօսի թելերը, այգիներու մէջ ջարդուած են ծառերու մեծ քանակութեամբ ճիւղեր։

Ապրիլ 6ին՝ առաւօտեան Սուրբիս փողոցը ձիւնին ծանրութենի ճնշման տակ կը փլին խառնելով մէ ու տակը կը մնան խառնելիպանը եւ հարեւանը։ Վերջինս ջարդուած քներ կը ստանայ գլխէն եւ մէջքէն, իսկ միւսը կ'ազատի։

Նոյն օրը, առաւօտեան ժամը 9ուկէսին Երեւանի Ազիզբէգովի հիւպատոսարանին վրայ գտնուող բանակոչի խանութի պատշգամը ձիւնին ծանրութենէն փլաւ։ Պատշգամի տակ գտնուողները ժամանակին կրցան փախչիլ. միայն ծերունի մը կրնան թեթեւ վէրք ստացաւ։

Վերջին քանի մը տասնամեակին եղական դէպք է գարնան այս օրերուն տեղացած ձիւնը։ Երեւանի մէջ երկար ժամանակ ապրած քաղաքացիները կը վկայեն, որ իրենց կեանքին մէջ անյիշողութեամբ երեւոյթ է Ապրիլ ամսին մօտ մէկ արշին եկած ձիւնը։

Ձիւնին հետեւանքով Երեւանի շուկային մէջ կը տիրէ գիւղական ապրանքներու սղութիւն։

ԵԼԵՆՈՎԿԱՅԻ մէջ մէկ մեդրէ աւելի ձիւն եկաւ, փոթորկախառն։ Գիւղերու հետ հաղորդակցութիւնը կտրուած է։

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԱՓՕԼԻ մէջ արդէն վերջ օրն է, որ ձիւնախառն կարկտի փոթորիկ կը փչէ։ Քաղաքին մէջ երթեւեկը դժուարացած է գետաի հետ կապը դադրած է։ Կառախումբերը կը հասնին մեծ յապաղումներով։

Նատած ձիւնը կէս արշինէ աւելի է։ Ցանքերը ետ մնացին։

ԷՋՄԻԱՃԻՆ— Ապրիլ ամսի առաւօտեան ժամը 11ին, սկսաւ տեղալ ուժեղ անձրեւ, որ յանկարծակի փոխուեցաւ ուժգին ձիւնախառն ձիւնի։ Ձիւնը կէս մեդրէն աւելի է նստած։ Լեռնային գիւղերէն դաշտավայր իջնող ոչխարները առանց կերի են մնացած։ Հինգ ֆնտանոց խոտի խուրձի գինը բարձրացած է մինչեւ 1 ռուբլիի։ Հարկ աւելի ոչխար եւ գառ ուժեղ բուքի հանդիպած եւ անկէտ կորած են, մէկ մասն ալ ձիւնին տակ է մնացած։ Բուն քանակը դեռ ճշդուած չէ։

ԱՒԻԿԱՀԷՆ— Ապրիլ 4ի գիշերուան եւ ցերեկուան ուժեղ քամիներէն ու անձրեւներէն յետոյ, 5ի լոյս գիշերը սկսաւ անդադար ձիւն գալ։ Ատոր հետեւանքով դաշտային բոլոր աշխատանքները դադրեցան։ Դաշտերը ծածկուած են 4 վերշոկ բարձրութեամբ ձիւնով։ Ձիւնը դեռ կը շարունակուի։

Ն. ԱԽՏԱՑԻ մէջ նկած ձիւնին չափը հասաւար է երկու մեդրի։ Նովո-Նիկալաեւսկիէն Ն. Ախտա տանող ճամբուն վրայ ձիւնին տակ մնացած է մէկ մարդ։

* * * Երեւանի շրջակայ գիւղացիութիւնը դիմած է գառատական վարչութեան, պահանջելով անասուններու կեր (խոտ)։

* * * Տիլիջան-Ելենովկա եւ Ղարաքիլիսա գծով հաղորդակցութիւնը դադրած է։ Ձիւնի շերտը հասած է մէկ արշինի. թղթատարն ալ չի գործեր։

Իջեւանի մէջ Ապրիլ 4էն ի վեր անընդհատ ձիւն է եկած։ Ձիւնին խորութիւնը կը հասնի 14 վերշոկի, իսկ դաշտերուն մէջ մէկ արշինէն աւելի է։ Գիւղերու միջեւ երթեւեկը դժուարացած է։ Ընասունները մեծ նեղութիւն կը կրեն կերի չգոյութեան պատճառով, մանաւանդ ձմեռանոցներու մէջ։ Ձիւնը կը շարունակուի. եթէ այսպէս շարունակուի գիւղացիութիւնը խոշոր վնասներ պիտի կրէ։

ԴԱՐԱԼԱԳԵԱՁՈՐ մէջ Ապրիլ 4էն ի վեր անընդհատ ձիւն կը տեղայ։ Ձիւնի բարձրութիւնը 12 վերշոկէն աւելի է։ Կանգ են առեր դաշտային բոլոր աշխատանքները։ Ընասունները մատնուած են սովի. կեր չկայ։ Ցանքերը, այգիները եւ գետս Հանուած մեղուները ցրտահար են եղած։ Ձիւնը կը շարունակուի։ Գիւղացիներուն վիճակը շատ ծանր է։

ՆՈՐ-ԲԱՑԱՋԻՏ— Երկ օր է անընդհատ ձիւն կուգայ։ Ձիւնը մէկ մեդրէն աւելի է։ Ճանապարհները փակուած են։

ՔՈՉՈՐՆԵՐԸ ՁԻՒՆԻ ՏԱԿ

Վերջին ժամանակներս սկսած տաք եղանակները ստիպեցին քոչվորները իրենց անասուններով եւ ընտանիքներով բարձրանալ Ապագածի ստորոտը եւ հողմելու ապրատեղը, ուր տեղաւորուած է 700 վրան. Գուղբզնիի մօտ բարձրացողներու ճիշտ թիւը յայտնի չէ։ Սկսուած ձիւնը այդ քոչվորներու անասունները մատնից սովամահութեան, իսկ ընտանիքները երեխաներով միասին թողուց ձիւնի տակ։

Էջմիածնի գաւ. վարչութիւնը Ախտարակն ու քանքերը արտակարգ միջոցներ ձեռք առին մարդիկն ու անասունները փրկելու համար։

Քոչվորները սարսափահար աշխատեցան ազատել երեխաները. Հարեւան հայ գիւղերը օգնութիւն կազմակերպեցին, դանոնք իրենց մէջ տեղաւորելու համար։ Բազմաթիւ մահիներ ցուրտէն կոտորուեցան իրենց գառներով։

* * *

Ձիւնը մասամբ կը վնասէ նոր ծաղկած ծիրանի եւ նուշի ծառերուն։ Խաղողի այգիներու առանձին վնաս չի հասցներ։ Ընդհակառակը, ցուրտերը աւելի ուշ սկսելով աւելի խոշոր վնաս հասցուցին այգիներու, որովհետեւ ծառերն ու տունկերը ծաղկած էին. իսկ այս տարի աւելի շուտ եկած ձիւնն առանձին վնաս չի տար։

Եթէ ձիւնը շուտ չհալի, եւ ցուրտ ըլլայ, խոշոր վնաս կուտայ աշնանացանին, իսկ առայժմ անվտանգ է։ Գարնանացանին վնաս չի տար, ընդհակառակը, որովհետեւ եղանակը տաք է, եւ ձիւնը կրնայ շուտ հալիլ։

Ձիւնը մեծ վնաս կը հասցնէ ոչխարներուն, որովհետեւ անոնք արդէն իջած են դաշտերը. շատերը բուքի տակ իյնալով, կ'ոչնչանան։ Մանաւանդ որ արօտավայրերու մէջ կեր չկայ։ Խոշոր եղջիւրաւոր անասունները շատ չեն վնասիր, որովհետեւ անոնք դեռ դաշտերը չեն իջած։ Ձիւնին պատճառով խոտի մեծ պակասութիւն կը տիրէ։

* * * Նոր տեղեկութիւններու համաձայն, ընդհ. վնասը մէկ միլիոն րուբլիի կը հասնի։

ՆՈՐ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

«Խորհրդային Հայաստան»ի Ապրիլ 8ի թիւէն.—

Կազմուած է երեք հոգինոց յանձնաժողով մը, ձիւնի հետեւանքները գէմ պայքարելու համար։

Ապրիլ 7ին առտուն կանուխ նորէն սկսաւ ձիւն գալ Երեւանի մէջ։

Կարգադրութիւններ եղած են, խոտ հասցնելու համար ամէն կողմ։

Էջմիածնի մէջ եւ դուրսը մինչեւ այժմ ստացած են 500է աւելի ոչխարներ եւ գառնուկներ։ Վիճակագրական Պրասենեակը կը հաշուէ թէ ծիրանը եւ սալորը հարիւրին եօթանասուն փճացած են։ Եթէ ձիւնը երկու օրէն չհալի, անասուններուն վիճակը սարսափելի է։ Ապրիլ 6ի գիշերը ջուրը սառած էր Դիլիջանի մէջ։

Կառավարութիւնը հրահանգած է օգնութեան հասնիլ չքաւոր գիւղացիներուն, չօկերու գումարները յատկացնել օրուան պէտքերուն եւ կեր հայթայթել անասուններուն։ Հողագործական գործավարութիւնը երկու հազար փութ խոտ տրամադրած է, գիւղացիներուն բաժնելու համար, իսկ Նախիջեւանէն երկու հազար փութ գարի ղրկուած է Դարալագեազ ուր խոտ միջոցներ ձեռք առնուած են կերի շահադիտութեան դէմ։

Աշտարակի մէջ վնասուած են պտղատու ծառերը։ Շատ մը տանիքներ փլած են։ Հարիւրաւոր գառնուկներ եւ ոչխարներ կոտորուած են ցուրտէն եւ փոթորկէն։ կարելի եղած է Աշտարակի մէջ տեղաւորել հազար գլուխ ոչխար. սակայն եթէ երկու օր ալ տեւէ ձիւնը, անոնք ալ պիտի կոտորուին, որովհետեւ կեր չկայ. մէկ խուրձ խոտը մէկ րուբլիով չի ճարուիր։

ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ

Մէջքէքէն կը հեռագրեն թէ Իմամի Սուրտ հրաւէր ուղղած է ամբողջ իսլամական աշխարհին համաժողով մը գումարելու համար Հիճազի մէջ։ Համաժողովին իբրեւ օրակարգ նշանակուած է ուխտաւորներու նաւիրական վայրեր այցելութեան առթիւ հանգստութեան պայմաններ ստեղծելու եւ բարեկարգութիւններ մտցնելու խնդիրը, սակայն իրականութեան մէջ Իմամի Սուրտի նպատակն է այդ համաժողովին մէջ իր թեկնածութիւնը դնել իբրեւ խալիֆա։

Ընդհանուր իսլամական համաժողովը նախապէս յայտարարուած էր Մայիս 13ին համար գահիրէի մէջ։ Հիմա այս առթիւ վէճ կը ծագի Եգիպտոսի եւ Հիճազի թագաւորներուն միջեւ։ Իմամի Սուրտ կ'ուզէ աւելի գեղարկիւռ դիրք մը ունենալ եւ Ֆուատ թագաւորին թոյլ չտալ որ խալիֆա հռչակէ ինքզինքը։ Կ'ըսուի թէ Թուրքիա, Պարսկաստան, Աֆղանիստան ինչպէս նաեւ Հնդկաստանի իսլամները ուժ կուտան Իմամ Սուրտի։ Հնդկաստանի խալիֆայական կեդրոնական կոմիտէն ընդունած է Իմամի Սուրտի հրաւէրը։

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԿԵՆՔ

ՖՈՒԹՊՈԼԻ ՄԻՒՍ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐԸ

Անցեալ Կիրակի Հ. Մ. Ը. Մ.ի խումբերը մէկ պարտութեան փոխարէն երեք ուրիշ յաղթանակներ եւս տարին։

Հ. Մ. Ը. Մ.ի Պահեստին յաղթեց A. C. Parisienի 2-0ով։

Հ. Մ. Ը. Մ. (2) յաղթեց A. C. Parisien (R)ի 5-3ով։

Հ. Մ. Ը. Մ. (Hir) յաղթեց A. S. Argenteuil (2)ի 4-1ով։

Հ. Մ. Ը. Մ. (3) պարտուեցաւ A. F. Garenne-Colombes (2)էն 5-0ով։

ՊԱՏԱՍԽԱՆ «ՅԱՌԱՋ»ի ՀԱՐՑԱՐԱՆԻՆ

4. ՊՐԻՆԵՕԼԻ ՄԷՋ

Պրինեօլ, վար նահանգին գիւղաքաղաքներէն մէկը, գեղեցիկ այգեստան մըն է։ Մարսէյլէն 74 քիլօմեդր հեռու, դէպի հիւսիս արեւելք, իսկ Էքսի արեւելակողմը, հազիւ 2 ժամ հեռու։

Հոս հայերս խիստ փոքր թիւ մը կը կազմենք, ընդամէնը 17 հոգի, 10 այր եւ 7 կին, որոնց երկուքը փոքրեր են։ Այրերէն հինգս կ'աշխատինք կօշկակի գործարանի մը մէջ. իսկ միացեալ հինգն ալ քաղաքէն կէս ժամ հեռու բացօթեայ քարահանքի մը մէջ։ Օրավարձքը՝ 15-20 ֆր. որ հազիւ կը բաւէ մեր անհրաժեշտ ծախքերուն. հացին քիլօն 2.20 է, նմանապէս ամէն ինչ կեդրոն քաղաքներէն աւելի սուղ է։ Հոս միայն տուները աժան են եւ բաւական օդասուն։

Հայերուս համար այս երկու գործերէն տարբեր աշխատանք գրեթէ չկայ. չկայ նաեւ տեղացիներու համար։ Արդէն բնակչութեան գրեթէ մեծ մասը կը զբաղի այգեգործութեամբ. կիներու յատուկ գործեր ալ չկան։ Միայն այգեկութքի եղանակին կրնան աշխատիլ։

Մինչ ցարդ մահ կամ հիւանդութիւն ունեցած չենք։ Պարի, պերճանքի հետեւողներ չունինք, ըմբռնելով անոնց ցաւալի հետեւանքները։

Բայց անկարելի է երկար դիմանալ ներկայ դժնդակ պայմաններուն տակ։ Երէկուայ կայտառ երիտասարդները ալեւոր ծերեր կ'ըլլան, առանց հարստանալու։ Ամէն ինչ կը թանգնայ, բացի գինիէն։ Ամէն տարի գործատէրը կը նուազեցնէ մեր օրականը։ Ամէն տարի ալ կը պակսի գործ։ Ամէն տարի ալ կը ստիպուինք ուրիշ գործ մը փնտռել։ Ամէն տարի ալ կը մտածենք ետ դառնալ։ Ամէն տարի ալ կը մնանք։

Ուրիշ գաղութներու մէջ ալ այս վիճակը կայ

Անգլիոյ նոր առաջարկները Մուսուլի խնդիրը լուծելու համար

Պոլսոյ անգլ. դեսպան սըր Ռոնըլտ Լինտսէյ իր խորհրդականներով միասին Ենկիւրի գացած էր Մուսուլի խնդրին մասին վերջնական կարգադրութեան մը յանգելու համար: Ենկիւրիէն ստացուած լուրերու համաձայն, բանակցութիւնները լաւ ճամբու մէջ են և քաղաքական շրջանակները լաւատես կ'երեւան: Անգլիոյ դեսպանին նոր առաջարկները բանաւոր կը նկատուին և պիտի կրնան բանակցութեանց իբրև լուրջ հիմ ծառայել: Ահա այդ առաջարկները.—

1.—Պրիւսէլի գիծ կոչուածը աւելի հարաւ պիտի տարուի, բայց Մուսուլ քաղաքը պիտի մնայ Իրաքի հողին վրայ: 2.—Մուսուլի շուրջը գտնուող հողամասը ապագինման պիտի ենթարկուի և մասնաւոր վարչաձեւի տակ պիտի դրուի: 3.—Թուրքիա և Իրաք ոչ-յարձակողական համաձայնագիր մը պիտի կնքեն և որուն պիտի հրաւիրեն մասնակցիլ նաև Պարսկաստանը:

Այս առթիւ Անգլիա և Թուրքիա պիտի կնքեն համաձայնագիր մը, ֆրանքլեթուրք համաձայնագրին նման, որմէ վերջ Անգլիա նպաստաւոր պայմաններով փոխատուութիւն մը պիտի ապահովէ Թուրքիոյ: Ասկէ զատ Անգլիա թոյլ պիտի տայ որ Թուրքիա մասնակցի կարգ մը արդիւնաբերական ձեռնարկներու: Նոյնպէս պայմաններուն մէջ նախատեսուած է որ համաձայնագիրը կնքուելէ վերջ Թուրքիա Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ մտնէ:

Գործավարներու խորհուրդը կը քննէ այս առաջարկները և ընդհանուր կարծիքը այն է որ համաձայնութիւնը չպիտի ուշանայ:

Շախարեի վերջ խարխուլը

Ինչպէս յայտնի է, Թուրքերը շաքարը և քարիւղը պետական մենաշնորհի վերածեցին: Այս կարգադրութեան առաջին արդիւնքը այն եղաւ որ Պոլիս շաբաթներով առանց շաքարի մնաց: Հիմա ալ կարգը եկած է քարիւղի տագնապին: Թուրք թերթերը կը գրեն թէ քարիւղի և պէնզինի մենաշնորհի վարչութիւնը Պոլսոյ մէջ գործի ձեռնարկելէն ի վեր ոչ միայն Պոլսոյ, այլ և Անատոլուի քաղաքներուն մէջ քարիւղ և պէնզին չէ մնացած: Եւ ինչպէս շաքարի տագնապին ատեն պատահեցաւ, հիմա ալ շահադէտները գործունէութեան լայն ասպարէզ գտած են: Պոլսոյ նաւահանգիստին մօթէօրները անգործութեան մատնուած են:

Անատոլուի և մասնաւորապէս Ատանայի մէջ գործարանները փակուած և երկրագործները կէս ձգած են իրենց աշխատանքները: Պոլսոյ մէջ թաղէ թաղ կը պտտին 100 տրամ քարիւղ ձեռք անցնելու համար. կան ալ որ մութին մէջ մնացած են: Իսկ անդին մենաշնորհի վարչութեան գնած քարիւղները մաքսատան մէջ կը սպասեն...:

Նախկին նախագահը կ'աւետարուի

Նախկին նախագահ Պ. Միլրան երեքշաբթի օր գործով մը իրաւաբանական վարժարանը գացած էր: Ներքնայգքներուն սէջ գտնուող ընկերվարական ուսանողները ճանչնալով զինքը՝ սկսան «ուրացող» և այլ նախատական բառեր ուղղել իր հասցէին: Պ. Միլրան հաղիւ կրցաւ օձիքը ազատել և ինքզինքը նետել փողոց անձրեւին տակ:

Այս ալ ուրիշ պատմութիւն

Չորեքշաբթի, ժամը 4ին, Բժշկական Համալսարանի Ecole Pratique մեծ ամփիթատրոնին մէջ, հիւսուածաբանութեան դասի պահուն, փրոֆէսէօր Փրընանի դէմ ցոյց մը տեղի ունեցաւ: Քննութեան այս օրերուն ցոյցերը սովորական են. նախապէս ուսուցիչի մը դէմ ունեցած իրենց ատելութիւնը այս օրերուն կը յիշեն եւ ցոյց մը կը պատրաստեն: Քանի մը օրէն ուրիշ ցոյցեր ալ տեղի կ'ունենան, եւ այդ ցոյցերը ընդհանրապէս քաղաքական ձեւեր կը ստանան: Փրոֆ. Փրընանն ալ, որ կը թուի թէ համայնավարներու մէկ խնդրին պահուն համակրալից վերաբերմունք մը ցոյց տուած է, զոհ կ'ըլլայ այս ցոյցին: Առաջին եւ երկրորդ դասարանի ամբողջ ուսանողութիւնը կը հաւաքուի դասի պահուն, փրոֆէսէօրը ներս մտած ատեն կը սկսին թուղթեր նետել վերէն վար, ուսուցիչին ամպիոնին վրայ, կը սկսին սուլել, ծափահարել քամահրանքի համար, «ճճրագործ, աղտոտ» կը պոռան: Վար նետուած առարկաներէն եւ լեկտրական լոյսերու ապակիները կը կոտրին: Ուսուցիչը կը պատասխանէ.

— «Պատերազմի ճակատին վրայ նահատակուած զաւակի մը հայրն եմ»:

Ամբողջ ուսանողութիւնը կը պոռայ.

— Կեցցէ որդի Փրընանը. անկո՛ղ հայր Փրընանը:

Այն ատեն, վերէն վար տեղացող առարկաներէն լոյսի ապակիներուն կոտրելուն վրայ, ուսուցիչը կ'ուզէ պատասխանել.

— Շնորհակալ եմ ձեր ըրած...» Խօսքը չի կրնար աւարտել եւ կը մեկնի:

Ուսանողութիւնը դուրսը ներքնայգքներուն մէջ կ'ուզէ հետեւիլ, բայց չի գտներ զայն:

Ցետոյ «Մարսէյեզը» երգելով կը մեկնին:

Ծաւիրը շահեցաւ դատը

Վեցերորդ թաղամասի հաշտարար դատաւորը երեքշաբթի օր տուաւ իր վճիռը ֆաքիր Թահրա պէյի դէմ բացուած դատին առթիւ: Փաստաբան Պ. Վահէ Պէօրէքճեան չկրնալով ապացուցանել ֆաքիրին անկարողութիւնը՝ դատապարտուեցաւ վճարելու դատական ծախքերը: Դատաւորը հետեւանք չտուաւ Թահրա պէյի 1500 ֆրանքի հատուցման պահանջին:

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

Աթթաեան, որ վէլթէր կշիռքի պաշտօնական հայ ախոյեանն է, որոշած է Փարիզի մէջ իր տեղը բռնել, եւ այդ նպատակով Ֆէվրիէ եւ ժան Պրըմօնէլ մենեջէրներուն անօրինութեան ներքեւ մտած է է: Հայ կռիւամարտիկը կը յուսայ իր դասակարգի առաջին դէմքերուն հետ չափուիլ, եւ Բիւնի սթատիոնին մէջ կը մարզուի Ֆրանսացի Ժրէա Պրըմօնէլ, Բասինի, Բուշէ եւայլ ախոյեաններուն հետ: Աթթաեան, որ լրջօրէն կը պատրաստուի յառաջիկայ մրցումներուն, կը յուսայ, իր նոր մենեջէրներուն անօրինութեան ներքեւ, հայ անունը փայլեցնել ֆրանսական բրինկերուն վրայ:

ԱՊՐԻԼ 11/24
ԱԶԳԱՅԻՆ ՄԵԾ ՍՊԱՀԱՆԴԷՍ

ՎԱՂԸՇ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 8.30ԻՆ, SALLE DE GÉOGRAPHIE-Ի ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Փարիզի Հայ Ուսանողական Միութեան և մասնակցութեամբ քաղաքական կուսակցութիւններու:

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ
ՓԱՐԻԶԱՀԱՅ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱՍԷՐՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ

1 ՄԱՅԻՍ, ՇԱԲԱԹ ԳԻՇԵՐ ԺԱՄԸ ՁԻՇ 8.45ԻՆ

Mairie de VIeի Salle des Fetes, Place St. Sulpice, Métro St. Sulpice

Վարձուած են վեցերորդ թաղապետութեան շքեղ սրահները պարասէրներու հանգիստը ապահովելու համար:

Professeur Haltelի վեց հոգինոց ճաղ ֆէմինինը պիտի նուագէ բոլոր եղանակները:

Հայ արուեստագիտուհիներ պարերը պիտի համնմնեն սիրուն անակնկալներով:

Երեկոյթի հագուստը պարտաւորիչ չէ:

Ծախքերու մասնակցութիւն՝ պարոններու 5 ֆրանք, կիներու 3 ֆրանք:

Պուֆէի անակնկալներու իրաւունքը մեզի կը վերապահենք:

կազմակերպիչ մարմին

ԿՈՎԿԱՍԱՀԱՅ ՏՐԱՄ-ՕՓԷՐԷԹԻ ԽՈՒՄԲԸ (Յ. ՂԱԶԱՐԵԱՆ)

25 ԱՊՐԻԼ, ԿԻՐԱԿԻ ԳԻՇԵՐ ԺԱՄԸ 8.30ԷՆ 11.30

Renée Maubelի սրահը, 6-8 R. de l'Orient (Մէթրօ Blanche)

Կը ներկայացնէ **ԳՈՐԴԻՆԻ** *աշխարհահռչակ խաղը*

ՈՎԿԻԱՆՈՍԷՆ ԱՆԴԻՆ *տրամ 4 արար*

Կը մասնակցին Բագուի պետական Թատրոնէն Տիկ. ԱՍՏՂԻԿ եւ տեղիս կարող դերասանները:

ԳԻՆԵՐԸ՝ Օթեակ՝ 100, Ա. կարգ՝ 20, Բ. 15, Գ. 10, 7.50 և 2 ֆր.:

Տոմսերը կարելի է հայթայթել բոլոր հայ ճաշարաններէն:

9 ՄԱՅԻՍ ԿԻՐԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 8.30ԻՆ

Salle des Ingénieurs Civils, 19, Rue Blanche. Métro Trinité ou Blanche

Թատերական երեկոյթ ի պատիւ դերասան **ՇԱՀԱՆ ՍԱՐԵԱՆԻ**

Պիտի ներկայացուի հայ բեմի վրայ առաջին անգամ ըլլալով

Ա. ՏԸ ՎԻՆԵԻԻ **"ՇԱԹԷՐԹՕՆ,,** *3 արար*

եւ մէկ վարագոյր անմահն Շէյքսպիրի «ՀԱՄԼԷԹ»էն

Տոմսերու գիները են 20, 15, 10 և 5 ֆրանք:

Տոմսերու համար դիմել Շահան Սարեանի, 5 Rue Dr. Paquelin, Paris 20

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Մարսէյլէն բուռն բողոք մը ստացանք Բան Օտտօի կայանէն տնօրէն Պ. Թադեոս Խաչիկեանի դէմ, Սարգիս Պօյաճեան ստորագրութեամբ: Յօդուածագիրը, որ կը յայտնէ թէ անդամ է կայանի նախկին հոդաբարձութեան, հաշուական խնդիրներ կը յուզէ, առանց որոշ իրողութիւններ յայտնելու:

Կը յանձնարարենք մէկդի դնել լուտանքները եւ փաստեր ներկայացնել:

Սէնթ-Էթիէնէն Մշեցի Քեռովբէ Կարապետեան կը բողոքէ Մուրատ Ալաշեանի դէմ, որ գրած էր թէ ինք պատճառ եղած է հանգանակութիւն կատարելու Հայկ Երանոսեանի համար: Կը յայտարարէ թէ ամբողջ գործը շինծու է:

Կը հրաւիրենք լրատուն արդարացնել ինքզինքը:

Այս առթիւ աւելորդ անգամ մըն ալ կը յիշեցնենք թէ 1.—նկատի չեն առնուիր անստորագիր գրութիւնները, 2.— եթէ տեղեկատուն ծանօթ ալ ըլլայ, որ եւ է ամբաստանութիւն կը հրատարակենք իրական անունով, 3.— Ցպիտի վարանինք հրապարակաւ ձաղկել որ եւ է տեղեկատու որ չարաչար կը գործածէ խմբագրութեան վստահութիւնը:

ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ

Հ. Յ. Դ. Զաւարեան խումբի ժողովը այս երիկուն ժամը 8.30ին ծանօթ հաւաքատեղին:

Հ. Յ. Դ. ՌՈՍՏՈՄ խումբի ժողովը՝ այսօր Ուրբաթ երիկուն 23 Ապրիլ, իր հաւաքատեղին: Օրակարգ՝ ընթացիկ հարցեր:

Հ. Յ. Դ. Լիոնի բոլոր ընկերները ստիպողաբար ընդհ. անդամական ժողովի կը հրաւիրուին յառաջիկայ կիրակի 25 Ապրիլ առաւօտ ժամը ձիշդ 9ին 7 Rue de Marseille Place du Pontի սրահը:

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ընկերական երեկոյթը այսօր Ուրբաթ 23 Ապրիլ ժամը 9ին Floria *ճաշարանին սրահը* 61 rue Monsieur le Prince (Métro Odéon)*: Նիւթ՝ «Մահ եւ վերածնունդ». Պիտի խօսի միութեան նախագահ Պ. Գա. մերեան: Սալօնի հաճելի խաղեր պիտի փակեն երեկոյթը: Մուտքը ազատ է:*

Վիէննի հայ. ժողովր. լսարանի հերթական դասախօսութիւնը կիրակի 25 ապրիլ կէսօրէն յետոյ ժամը 2ին, լսարանի սրահին մէջ: Պիտի դասախօսէ ընկ. Հ. Ուզունեան: Մանրամասնութիւնը տեղին վրայ:

«Հ. Յ. Դ. Տեսիլի ենթակոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը՝ Ապրիլ 25 կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2ին ծանօթ հաւաքատեղին: Օրակարգ.— Պատգամաւորներու զեկուցումը եւ ընթացիկ հարցեր»:

ԴԱՆԻԵԼԱԿԱՀԱՐՈՒՀԻ Օր. Զաւափեան, որ երեքշաբթի գիշերը Էյֆելի անթելի կայանէն յաջողութեամբ նուագեց եւրոպական չորս կտորներ, իր տարեկան նուագահանդէսը կուտայ յառաջիկայ 5 մայիս Ցորեքշաբթի գիշեր Salle Pleyelի մէջ:

Տէր եւ Տիկին Պետրոս Գաւուքճեան, Ալբի Տիկ. Ակիւլինէ Գաւուքճեան, Ալբի Տիկ. Մարիցա Պալըքճեան, Տէր եւ Տիկ. Գրիգոր Շահպէնտէրեան եւ աղջիկը, Տիար Գրիգոր Գաւուքճեան, Տիար Պետրոս Պալըքճեան, Ալբի Տիկին Մենտուհի Աստուրեան եւ զաւակունք, Տէր եւ Տիկին Օննիկ Գաւուքճեան եւ աղջիկը, Ալբի Տիկին Ռամելա Գաւուքճեան եւ աղջիկը, Ալբի Տիկին Զապել Փէշտիմալճեան եւ զաւակունք, Տէր եւ Տիկին Արմենակ Գաւուքճեան եւ զաւակունք, Տէր եւ Տիկին Գաւուքճեան, Շահպէնտէրեան, Կիւլպէնկեան, Պալեան, Ունճեան, Քէչիշեան, Պալըքճեան, Քէչեեան, Յովնանեան ընտանիքները եւ բոլոր պարագաները յաւէտ սրտի կը ծանուցանեն իրենց զաւկին, թոռան, եղբօր եւ ազգականին

ՏԻԱՐ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԳԱՎՈՒՔՃԵԱՆ

վաղաժամ մահը, որ տեղի ունեցաւ 19 Ապրիլ 1926ին, 22 տարեկան հասակին, Լամօթ-Պէվրօնի մէջ (Լուար-է-Շէր).

Յուղարկաւորութեան տխուր արարողութիւնը տեղի կ'ունենայ 23 Ապրիլ Ուրբաթ օր (այսօր) ժամը ճիշտ 10.30ին, Փարիզի Հայոց եկեղեցիին մէջ, 15 Rue Jean Goujon.

ԹԷՅ. ԹԷՅ. ԹԷՅ.

Ամէն տեսակ եւ ամէն գիներով թէյի խառնուրդներ, զակի Մէյլանէ, Հնդկաստանէ և Չինաստանէ ներածուած. Գիները անպարադատելիօրէն Ա.ԺԱՆ: Ծրարուած թէյ՝

«THÉ YAVROU»

Աշխարհահռչակ և հանրածանօթ մարքա

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1880ԻՆ

Վարձատրուած՝ Պօրտոյի 1907ի ցուցահանդէսէն ոսկի մետալով՝ Նափոլիի 1906ի " "

Փափաքողներուն ծրար մը թէյ ձրի կը ղրկուի մէկ ֆրանքի դրոշմաթուղթի փոխարէն:

Ցրանասայի եւ գաղութներու բոլոր կարեւոր խանութներն կը գտնուի:

Արեւելեան ճաշակով և ծաղիկ թէյով խառնուրդներ:

Թղթակցութիւն ուղղել «Thé Yavrou» 15 Rue Sénac, Mars

COMPTOIR D'OPÉRATIONS EN BANQUE

10, Place de la Bourse et 11, Rue Feydeau, PARIS

Tél. : Gutenberg 06-52 et 06-76

Հանրային սրահ, ուր բոպէ առ բոպէ կը հրապարակուին գանապան արժէթղթերու գները, ինչպէս կ'ըլլայ Պորսայի մէջ: Դիւրութիւն կ'ընծայուի ամէն տեսակ արժէթղթերու վրայ պայմանաժամով գործառնութիւններ ընելու: Ցինգ հատով կամ աւելիով, փոխանակ առնուազն 25 հատի, ինչպէս կը պահանջուի Պորսայի մէջ, եւ յաճախորդները կարող են իրենք կեցնելու իրենց գործառնութիւնները, արձանագրուած գներուն համեմատ:

ԲՕՆԹՈՒԱՐ տ'ՕՓԻՐԱՄԻՕՆ ԱՆ ՊԱՆՔ հաստատութիւնը իր յաճախորդներուն տրամադրութեան տակ կը դնէ շանժէրուն և Լոնտոնի ու նիւ Եորքի Պորսայներուն գները, զոնք հեռագրով կը ստանայ իրենց ելեւէջներով:

Իր անզուգական կազմակերպութեամբ, ԲՕՆԹՈՒԱՐ իր յաճախորդներուն կ'երաշխաւորէ ամէն ապահովութիւն ընծայող գործառնութիւններ: ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍՈՒԻ

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՑԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ

126, Rue du Faubourg St. Denis

Metro : Gare de l'Est Téléphone : Nord 84-04

Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30-7.30—Կիրակի եւ տօն օրեր՝ 9.30

ԱԴԱՄ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ԴԵՐՁԱԿ ՓՈՐԻԶԻ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

Ստացած ենք սեզօնի առթիւ անգլիական եւ ֆրանսական նորանոր կերպասներ:

24, Rue Bergère, Paris (9) Թելեֆօն Provence 05-49

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

— Շապին Գարահիսարի Անդրէաս պիւզաքազաքէն Անտոն Ժամկոճեան, հօր անունը Օհաննէս: Աքսորէ վերադարձած եւ հոն կը մնար մինչեւ 1920. այս թուականէն վերջ ո՛ւր է լուր չէ առնուած: Իմացնել Արսէն Ժամկոչեանի 52, Rue Monsieur le Prince. Paris 6:

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ՈՒՍ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ

29 ԱՊՐԻԼ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ԳԻՇԵՐ

Sociétés Savantes-ի D սրահը

28, Rue Serpente

Métro Odéon-St. Michel

Նախագահութեամբ

Պ. ԼԵՒՈՆ ԲԱՃԱԼԵԱՆԻ

կը դասախօսէ

Պ. ՃԱՒԱՐՃ ՆԱՐԴՈՒՆԻ

Նիւթ՝ Գրականութեան ֆաքաքականութիւն:

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԴԵՐՁԱԿ

ԳԱՐԱԵԱՆ

Tailleur Mignon

5, rue Mignon,

Métro Odéon եւ St. Michel

Յօսիէթէ Յաւանեի Թատրոնին դէմ: Գարնան համար պատրաստած է ճոխ մոդերք մը ֆրանսական եւ անգլ. սիրուն կերպասներու:

Բաց է նաեւ կէս օրերուն, իրիկունները մինչեւ 8.30: իսկ կիրակի օրերը մինչեւ 1.30:

ՏՕՔԹ. ԻԶՄԻՐԼԵԱՆ

48, rue Montmartre

(Բ. յարկ. աջ կողմը առաջին դուռը)

Ֆրանսացի կարող մասնագէտներու ընկերակցութեամբ կը դարմանէ

ՆԵՐՔԻՆ ԵԻ ԿԱՆԱՆՑ

ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ եւ ՄՈՐԹԱՑԻՆ

ՓԻՒՔԻ, ԱԿԱՆՋԻ եւ ԿՈԿՈՐԴԻ

ԻԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Téléph. CENTRAL 73-38

Métro : SENTIER կամ HALLES

Ընդունելութեան ժամեր՝ ամէն օր 8ԷՕ'—10ես. 1,30 — 8

ԲԺ. Ե. ՄԻՆԱՍԵԱՆ

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԱԾ

42, Rue des Acacias

Métro: Ternes կամ Etoile

Կ'ընդունի ժամը 2-4 եւ 5-7

կիրակի օրերը 9-11:

ՍԱԿԱՐԱՆ

22 Ապրիլ 1926

ԴՐԱՄՆԵՐ

Սթերլին,	L. St.	14
Տոլար,	Dollar	3
Մարք (ոսկի)	Mark	
Թրքական Թղթ.	L. Trq.	
Թրք. ոսկի	» or	
Մէճիտիէ	Médjidié	2
Լեվա 100 հատ	Léva	3
Տրախմի »	Drachme	12
Լիր »	Lire	10
Պելճ. ֆրանք »	Frc. Belge	37
Ցուից. »	Frc. Suisse	11
Լէյ 100 հատ	Ley	15
Ցերլինեց	(10 Roubles or)	

ԱՐԺԵԹՈՒՊԹԵՐ

Եգ. Ֆր. Ֆոնսիէ I	Cr. Fonc. Eg.	3260
» II	»	2070
» III	»	1980
Ռումելի երկաթ.	Lots turcs	130

Comptoir Parisien de change et de Crédit

80, Rue Lafayette

Le Gérant : H. TEURNIER

Impr. MASSIS

208bis, Rue Lafayette Paris(10e

ՅԱՌԱՋ

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

"HARATCH,,

JOURNAL ARMÉNIEN PARAISSANT TROIS FOIS PAR SEMAINE

Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration (Խմբագրութիւն եւ վարչութիւն) 208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e).

Հեռաձայն՝ Nord 57-82

Մէթրօ.— Louis Blanc կամ Jaurès

ԲԱԺԱՆԵՈՒՄՆ	Եռամսեայ	Վեցամսեայ	Տարեկան
Ֆրանսա և գաղութներ	20 ֆր.	38 ֆր.	75 ֆր.
Անգլիա և » Եգիպտոս, Իրան	10 շ.	20 շ.	
Ամերիկա	—	3 ա.	5 ա.
Ուրիշ երկիրներ	—	50 ֆր.	100 ֆր.

Հասցէի փոփոխութեան համար 2 ֆր. վճարել անհրաժեշտ է:

ԿԻՐԱԿԻ 25 ԱՊՐԻԼ 1926

25 AVRIL 1926

On reçoit des annonces en français et en arménien.

Ա. ՏԱՐԻ Թիւ 115 — ԿԸ հրատարակուի ԿԻՐԱԿԻ, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ և ՈՒՐԲԱԹ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԴԻՄ

ԱՆՈՆՔ ՄԱՔԱՌԵՑԱՆ ՈՒ ԻՆԿԱՆ ՀԱԻԱՏԱԼՈՎ ՄԵՋԻ, ԳՈՐԾԵՆՔ ԱՌԱՆՑ ԸՆԿՐԿԵԼՈՒ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԱՌԱՆՑ ԸՆԿՐԿԵԼՈՒ

Ողջերը մեռելներէն աւելի բախտաւոր չեղան, հանգստանի տեսակէտով:

Հարիւր հազարներ ինկան անսահման տարածութիւններու վրայ, ամեհի խորխորատներէ մինչեւ հրակէզ անապատները, կամ յորդահոսան գետերու ալիքներուն մէջ, կամ փողոցը, հուրի եւ սուրի, խարազանի եւ բիրի տակ: Եւ ինչպէս ցիրուցան, խառնիխուռն էին քանի մը ժամ առաջ, երբ դեռ կը շնչէին, տարտղնուեցան նաեւ իրենց ոսկորներով: Փնտռել անոնց գերեզմանները, — կը նշանակէ քար համրել օսմանեան կայսրութեան փլատակներուն մէջ:

Ո՛րքան նմանութեան կէտեր կան իրենց այդ վերջին ճգնաժամուն, եւ մեր այսօրուան կացութեան միջեւ, սա լուսացնցուղ տիպերուն վրայ: Խորխորատներուն տեղ, — ահաւասիկ վիթխարի ծխնելոյզներ, որոնց ստորոտը հազարներ կը հեւան ծուխին ու մուրին մէջ. հրակէզ անապատներուն փոխարէն, — ահաւասիկ մոայլ տարածութիւններ ուր դիւային ժխոր մը կը մրկէ ոտքերն ու ձեռքերը, կը վառէ, կը մթագնէ աչքերը: Եւ յորդահոսան գետ մը չէ՞ այն դժոխային յորձանքը որ տաշեղի մը պէս կը խաղայ բազմութիւններուն հետ, այստեղ ինչպէս ամէն «քաղաքակիրթ» վտարանի մէջ: Մենք չգտանք մեռելներուն համրանքը եւ հանգստարանը: Գիտե՞նք ողջերուն համրանքը, եւ ամէն մէկ հողի կտորը ուր վրան ձգած են փախստականները...:

* * *

Տասնըմէկ տարի է անցեր, եւ սակայն երէկուան պէս կը խոցոտի մեր սիրտը, երբ կը յիշենք այդ Սարսափները, — անոնախընթաց՝ ոչ միայն ազգերու, այլ եւ օսմանեան պատմութեան մէջ: Տասնըմէկ տարի մենք անոնց սուգը պտտցուցինք երկիրէ երկիր, իբրեւ սրբազան մասունք մը: Բայց ամէնէն խոր յիշատակն ալ դատապարտուած է թառամելու, եթէ չպիտի դառնայ ներշնչումի աղբիւր մը, խորհուրդ մը այսօրուան եւ վաղուան համար:

Անոնք, մեռելները, գիտէին թէ ինչո՛ւ կ'երթան, երբ վայրենօրէն կը քշուէին, երկ-երկու, չորս-չորս իրարու կապուած: Եւ այդ գիտակցութիւնը, որքան ալ չարաշուք, ո՛ւժ կուտար իրենց, արհամարհանքով նայելու դահիճներուն, որոնք ոճիրը կը գործէին կռնակէն, եւ հազար զգուշութեամբ: Անոնք հաւատացեր էին ո՛ր եւ է սրբութեան, և կ'ընդունէին որ իրենք զոհերն են դատի մը, ամուր եւ անխարդախ: Թշնամին խտիր չդրաւ իր դաւադրութեան պահուն. զարկաւ գլուխէն, բայց մնաւանդ արմատէն: Հասկնալի կատաղութեամբ մը ոչնչացուց միտքն ու բազուկները, եւ մանաւանդ կոճղը, գիւղացին: Գիտակա՛ն էր եւ մանրակրկիտ՝ բնաջնջման այդ փորձը: Պոլսէն գրագէտն ու գործիչը, փաստաբանն ու խմբագիրը աքսորուած ժամուն, շարժման մէջ դրուած էր ամբողջ պետական մեքենան, եւ Անատոլուի յետին գիւղին «միւտիր»ը գիտեր թէ ի՛նչպէս պիտի շարժի: Աւելի ճշգրիտ չպիտի գործեր յատկապէս լարուած դժոխային մեքենայ մը:

Ապրիլ 11)24ի յարգանքը մատուցած ատեն, չպիտի մոռնանք անոր ամէն մէկ մանրամասնութիւնը, որպէս զի կարենանք ըմբռնել անոր բովանդակ իմաստը: Չպիտի մոռնանք ո՛ր և է տեղ, բայց մնաւանդ այս հեռաւոր երկնքին տակ: Անդրադառնալ թէ հաւաքաբար, տեղահանութեան եւ չարդի դրուագ մը լսած կամ պատմած ատեն, պիտի հասկնանք թէ մէկ իմաստ ունին այդ բոլորը, — տ ո կ ա լ: Ձոհերը լեռ ու ձոր կը կտրէին հրացանի եւ մտրակի սարսափին տակ, բայց կը քալէին առանց ընկրկելու: Այսօր սպառնալիք չկայ մեր գլխուն, կա՛յ այդ սարսափին պատմութիւնը, որ պէտք է հալածէ մեզ իբրեւ մղձաւանջ մը, ամէն անգամ որ շեղինք ճամբէն, կամ կթոտին մեր ոտքերը:

Անոնք մաքառեցան ու ինկան հաւատալով մեզի: Մենք կ'ապրինք որպէս զի գործենք առանց ընկրկելու:

Շ.

ՀԵՐՈՍԻ ՄԸ ՇԻՐՄԻՆ ԱՌՋԵԻ

... եւ կ'երթան անոր այսպէս, անվերադարձ, մէկիկ մէկիկ, իրարու ետեւէ, մեր նորագոյն պատմութեան արծիւները՝ ամփոփելով իրենց թեւերը. կ'երթան, լուռ ու անխօս՝ կարծես խորհրդաւոր դաշինքով մը, այնպէս, ինչպէս որ սկսած էին, միացած նոյն եղբայրութեամբ, հոգեկան նոյն սերտ հաղորդակցութեամբ ու միեւնոյն գալնան մէջ ծաղկած ծաղիկներու պէս:

Պատմութեան ի՛նչ խորհրդաւոր ու անգութ հաշուեյարդարութիւն է ասիկա՝ այնպիսի պահու մը, երբ կեանքին համար կարծես թէ կը նշուէլ նոր ազագայի արշալոյսը...:

Յարգա՛նք ձեզի, մեծ մեռելներ, դուք որ տառապեցաք ազատութեան համար, դուք որ զոհեցիք ձեր կեանքը ձեր ժողովուրդին երջանկութեանը համար:

22 Յունուար 1914

ՌՈՒԲԻՆ ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ

ԻԶՄԻՐԻ ՎԻՃԱԿԸ

"ՁՈՐՍ ՏԱՐՈՒԱՆ ՄԷՋ ՔԱՐ ՔԱՐԻ ՎՐԱՅ ՉԵՆ ԴՐԱԾ,,

Իզմիրէն հասած օտար ճամբորդ մը հետեւեալ տեղեկութիւնները հաղորդած է Աթէնքի «Նոր Օր»ին.—

Ձորս տարուան մէջ, թուրքերը քար քարի վրայ չեն դրած: Ատեն մը Ս. Ստեփաննոս եկեղեցիին շրջափակին մէջ պեղումներ կատարուեցան, կարծեցինք թէ վերաշինութիւնը պիտի սկսէր այդ կողմերէն: 15 օր աշխատելէ յետոյ յանկարծ աշխատանքները դադրեցան: Աւելի ուշ իմացանք թէ կառավարութիւնը այդ պեղումները կատարել տուած է եկեղեցիին ոսկիի եւ արծաթի հարստութիւնը ձեռք անցնելու համար: Վերակենդանութեան շարժում մը կը նշմարուի Գօրտէլիօի, Կէօզթէփէի, Փօքարեալըի եւ Դարատաշի կողմերը: Այս շրջանները զերծ մնացած են հրդեհէն: Նոր շինուած տուներ չկան, ընդհակառակը հինները օրըստօրէ քանդուելու վտանգին առջեւ կը գտնուին:

Իզմիրի մէջ շատ քիչ Անգլիացիներ եւ Ֆրանսացիներ կան: Իտալական գաղութը մօտ 20000 կը հաշուուի, Անգլիացիները մեծ մասամբ կը բնակին Պուրնօվա, իսկ Իտալացիները սեղմուած են Բունթայի շրջանակին մէջ: Կան նաեւ բաւական թիւով Հրեաներ որոնք կ'ապրին խառն թուրքերու հետ:

Անգլիացիները կամաց կամաց կը հեռանան տիրող անտեսական տագնապին եւ թուրքերու օտարատեացութեան պատճառաւ: Շատ մը մեծ հաստատութիւններ եւ անանուն ընկերութիւններ վերջ տուին իրենց գործառնութիւններուն, չկարենալ վճարելով կառավարութեան կողմէ դրուած ծանր տուրքերը:

Առեւտուրը շատ նախնական է: Եւրոպայի հետ գրեթէ կապ չկայ: Տասը օրը անգամ մը հազիւ շոգենաւ մը խարիսխ կը նետէ Իզմիրի առջեւ եւ հազիւ քանի մը ժամ կանգ կ'առնէ: Տնտեսական տագնապը ծայրայեղ աստիճանի հասած է: Կառավարութիւնը չի հետաքրքրուիր անգամ ժողովուրդին տնտեսութիւնով: Անցեալ տարուան թուղի բերքէն դեռ բաւական պահեստներ կան, որոնք գնորդ չունին: Թուղի վաճառականները Լոնդրի դիմեցին կառավարութեան օժանդակութիւնը խնդրելու, որպէսզի այս տարի նեղը մեղմելով չստիպուին բերքը աժան գինով ձեռքէ հանելու:

Ամրան եւ աշնան եղանակներուն հրապարակին վրայ ոգեւորութիւն կը տիրէ ծխախոտի, թուղի եւ ձէթի բերքերուն պատճառաւ: Անգլիացիները առաջուան պէս թուղի եւ չամիչի գնորդ չեն: Ծխախոտը ամերիկեան ընկերութիւնները կը գնեն մեծ մասամբ եւ ուրիշ փոքր մաս մը Գերմանիա կը ղրկուի:

Հայերու լքած կալուածները ամբողջութեամբ կառավարական սեփականութիւն կը նկատուին: Կառավարութիւնն է որ վարձու կուտայ, դրամները կը ստանայ եւ կը մատակարարէ:

Աղէտէն յետոյ բաւական տուներ բարձրաստիճան պետուորականներու կողմէ դրաւուած էին: Բայց յետոյ կառավարութիւնը բոլոր տուն դրաւողները դուրս հանեց եւ մաս մը զաղթականներ դետեղեց: Կ'ըսուի թէ տան վարձքերը պահ կը մնան կառավարական դանձին մէջ, յետագային չես գիտեր ինչ ընելու համար:

Հայոց կալուածները աճուրդով ծախելու համար, վեց եօթ ամիս առաջ Էնկիւրիէն հրաման մը եկած էր: Քանի մը տուներ աճուրդի հանուեցան: Օտարահպատակներուն արդիլուած էր մասնակցիլ: Պէտք եղած արժէքը տրուած չըլլալուն համար, վաճառումը յետաձգուեցաւ: Ճիշդ խօսելով Թուրքերը չեն ուզեր Հայերու տուները ծախու առնել, վախնալով որ օր մը ստիպուած պիտի ըլլան վերադարձնելու զանոնք իրենց տէրերուն: Մինչեւ անգամ ըսուեցաւ թէ Էնկիւրիէն հրահանգ եկած էր Հայոց տուները ցուցակագրելու:

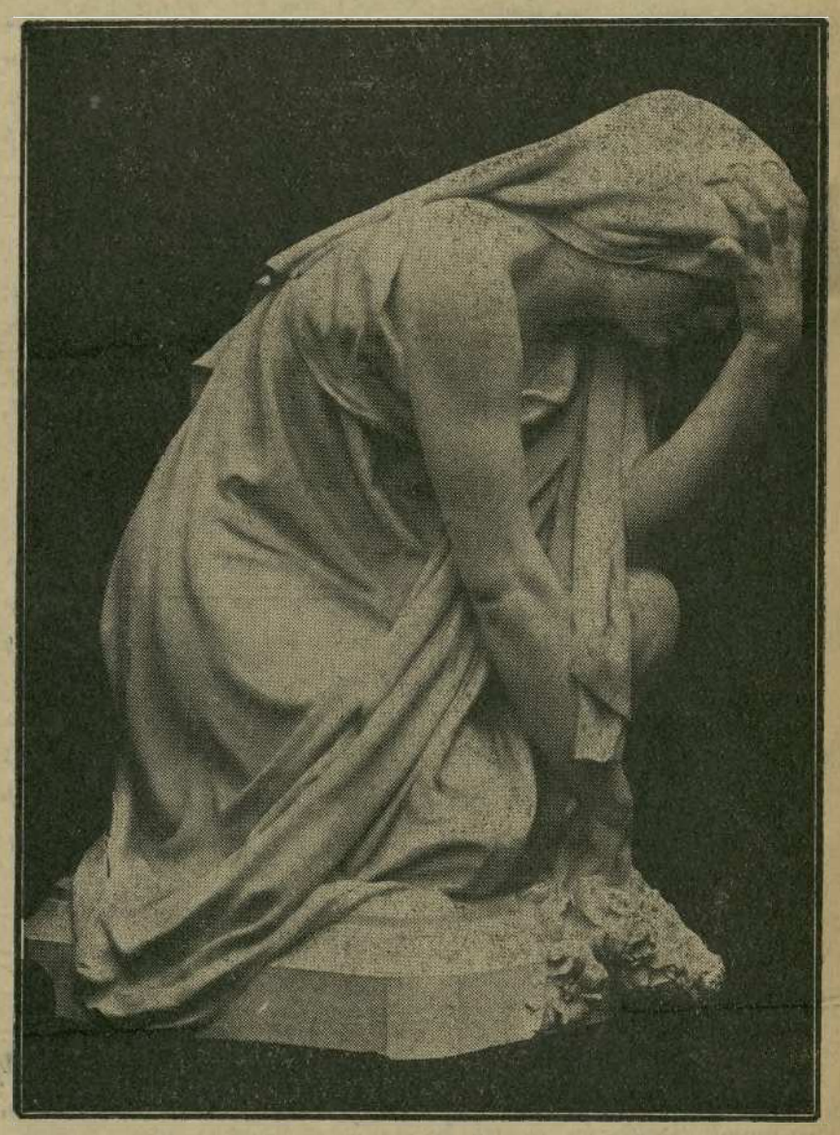
Թուրքերը լաւ աչքով չեն նայիր օտարականներու վրայ: Մանաւանդ Իտալացիները աչքի փուշ են իրենց համար:

ԱԶԳԻՆ ՆՈՐ ՓՐԿԻՉԸ

Տօքթ. Եաղուպեան «Միլլիյէթ»ի խմբագրին յայտարարած է.— Էնկիւրիի տարուան հանրապետութեան մէջ կ'ըսէինք թէ փոքրամասնութեանց իրաւունքները կը հրաժարինք եւ ձեզ կը յանձնենք մեր ներքին կազմակերպութիւնը: Մեր փափաքը այս երկրին մէջ իբր անկեղծ թուրք ապրիլ է: Ներքին գործավարին ըսինք թէ երկու բան կ'ուզենք, առաջին՝ դադրեցնել Հայոց մասին թերթերուն դէմ հրատարակութիւնները, երկրորդ՝ կառավարութիւնը ինչ որ հրամայէ, Հայերը պիտի ընեն. միայն թէ՝ դուք մեզի պէտք է նայիք իբր կատարեալ թուրքերու:

Գործավարը պատասխանեց. «Մեր ձեզմէ ուզածն է նախ՝ ձեր դպրոցներուն մէջ թուրքերէնը աւելի լաւ սովրեցնել: Երկրորդ՝ Պատրիարքարանը կատարելապէս բաժնել Բաղաք. ժողովէն: Ձեր վաքըֆները, որբանոցները եւ հիւանդանոցները ընդհ. կեդրոնի մը կողմէ եւ Պատրիարքարանէն անջատաբար կառավարել»: Մենք այս առաջարկները գոհութեամբ ընդունեցինք: Վարչապետ Ըսմէթ փաշա հաստատեց ներքին գործավարին խօսքերը եւ յանձնարարեց որ վերջին ծայր ուժ տանք թուրքերէնին: Մեր վարչական գործերուն մասին ալ կանոնագիր մը պիտի պատրաստենք եւ կառավարութիւնը պիտի վաւերացնէ զայն: Հիմա Հայոց երեւելիներուն հետ կըտեսնուինք եւ Բաղաք. ժողովին ընտրութեան խնդիրը կառավարութեան փափաքած ձեւով պիտի լուծենք:

**** «Միլլիյէթ» կը գրէ.— Տակաւին կուսակալութեան հրահանգ չէ եկած թէ Հայերուն թոյլատրուած է ապատօրէն ուղեւորիլ Պրուսա, Եագաճըգ, Եալօվա, Ակէմտաղը եւն.:*

ՎԻՇՏԸ

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՈՂՈՂՈՒՄԻ ՎՏԱՆԳ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Վերջին լուրերու համաձայն, Հայաստանի մէջ տեղացող աննախընթաց ձիւնի պատճառով ողողումներէ կը վախցուի: Արդէն յորդած է Զանգու գետը և կը սպառնայ կաշիի գործարաններուն: Արտակարգ յանձնաժողովը կորուկ միջոցներ ձեռք առած է: Ամէնէն շատ կը վախցուի Էջմիածնի գաւառէն՝ Քասախ և Արաքս գետերէն: Այս վերջինը յորդելով հասած է մինչեւ Զանգեզուա գիւղը, որուն շուրջի խրամատները ամբողջովին ջուրով լեցուած են: Գետէն դուրս հոսող ջուրը իր հունին մէջ լեցնելու համար անհրաժեշտ է 9000 բանուոր: Քասախ գետի ափերը ամրացնելու համար կ'աշխատէին 17,000 բանուոր: Աշխատանքները չաւարտած ձիւնը վրայ հասաւ և որոշ չափով խանգարեց եղածը: Հիմա 3000 բանուոր կ'աշխատի հոն: Շատ գէշ վիճակի մէջ են Դողս, Չ. Զեյվա և Գրամփա գիւղերը:

Ողողումի մեծ վտանգ կը սպասուի նաև Մաստարայի շրջանէն: Վտանգ կը սպասնայ Սարտարապատին և Գեչըրլվիի

Արտակարգ յանձնաժողովը ժողովրդական պարտադիր աշխատանք կազմակերպած է: Վտանգի տակ են նոյնպէս Ղուրդուղուլի շրջանի Իգտալլու, Մարգարա և Կարխուն գիւղերը: Էջմիածին ղրկուած են մեծաքանակ պարկեր, որոնք աւազով լեցուած պիտի դրուին ափերուն: Վէտիբասարի և Ղամարլուի շրջանը եւս վտանգաւոր է: Կառավարութիւնը 10,000 րուպլի յատկացուցած է Քասախի և Արաքսի ափերուն ամրացման:

*** Մոսկուայէն առնուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ սառոյցներու հալելուն պատճառաւ Մօսքովա գետը յորդած և ողողած է Մոսկուայի ցած մասերուն վրայի շատ մը գործարանները: Ջուրը կը շարունակէ բարձրանալ: Ցորդած են նաև Փավլովքա և Վէլիքայա գետերը, մեծ վնասներ պատճառելով արջառներուն և գիւղերուն:

Իտալիա ռազմանիւթ կուտայ Յունաստանի

Գրած էինք թէ Յունաստան երկու միլիոն ոսկերլիի ռազմանիւթ ապսպրած է Իտալիոյ: Թուրք թերթերը կը տեղեկանան թէ Իտալական գործարանները արդէն սկսած են յանձնել ռազմանիւթերը: Մինչեւ հիմա ռազմանիւթ բեռցած չորս շոգենաւեր հասած են Փիրէա. ուրիշ մըն ալ Սելանիկի ճամբուն վրայ կը գտնուի: Այս ռազմանիւթերուն մեծ մասը թնդանօթի, թնդանօթի և օդանաւի կազմածներ և գնդացիրներ կը կազմեն:

Այս առթիւ թուրքերը վերջին ծայր զրգռուած են: Իտալիոյ և Յունաստանի զինակցութեան խօսքերը գայրոյթ առաջ

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՅԱՂԹՈՂ ԴՈՒՇՈՒԿՈՒ ՎԻՀԻ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՆՏԱՌ

I

Ձմեռ է. ցուրտ է. ձյուն է գալիս. ամեն կողմ սպիտակ է. ամեն տեղ լռություն է տիրում. ոչ մի ձայն չի լսվում. ոչ մի շարժում չի նկատվում. ամեն ինչ քնած է թվում. ամեն ինչ մեռած է թվում. ամեն ինչ սառած է թվում. ամեն ինչ ձյունի տակ է թաղված. ամեն ինչ ձյունի տակ է անհետացել. ամեն ինչ ձյունի տակ է անհայտացել. ամեն ինչ ձյունի տակ է կորել. ամեն ինչ ձյունի տակ է մոռացվել. ամեն ինչ ձյունի տակ է ծածկվել. ամեն ինչ ձյունի տակ է մարել. ամեն ինչ ձյունի տակ է սառել. ամեն ինչ ձյունի տակ է քարացել. ամեն ինչ ձյունի տակ է մեռել. ամեն ինչ ձյունի տակ է ննջել. ամեն ինչ ձյունի տակ է հանգչել. ամեն ինչ ձյունի տակ է հանգստանում. ամեն ինչ ձյունի տակ է հանգիստ առնում. ամեն ինչ ձյունի տակ է հանգիստ վայելում. ամեն ինչ ձյունի տակ է հանգիստ ստանում. ամեն ինչ ձյունի տակ է հանգիստ գտնում. ամեն ինչ ձյունի տակ է հանգիստ ունենում. ամեն ինչ ձյունի տակ է հանգիստ կրում. ամեն ինչ ձյունի տակ է հանգիստ տանում. ամեն ինչ ձյունի տակ է հանգիստ բեր

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑ

Ֆրանսիայի տասը ամենահարուստ մարդկանց ցուցակում առաջին տեղը գրավում է Ռոթշիլդների ընտանիքի ներկայացուցիչ Էդուարդ Ջեյմսը, որի կարողությունը հասնում է 800 միլիոն ֆրանկի։ Նրան հաջորդում է Ռենոյի ավտոմոբիլային ֆաբրիկայի տերը՝ 600 միլիոն ֆրանկով։ Երրորդ տեղում է Ռոթշիլդների մյուս ներկայացուցիչը՝ Ալֆոնսը, որի կարողությունը 500 միլիոն ֆրանկ է։ Չորրորդ տեղում է Ռոթշիլդների երրորդ ներկայացուցիչը՝ Էդմոնդը, որի կարողությունը 400 միլիոն ֆրանկ է։ Հինգերորդ տեղում է Ռոթշիլդների չորրորդ ներկայացուցիչը՝ Ալբերտը, որի կարողությունը 300 միլիոն ֆրանկ է։ Վեցերորդ տեղում է Ռոթշիլդների հինգերորդ ներկայացուցիչը՝ Մորիսը, որի կարողությունը 250 միլիոն ֆրանկ է։ Յոթերորդ տեղում է Ռոթշիլդների վեցերորդ ներկայացուցիչը՝ Ռոբերտը, որի կարողությունը 200 միլիոն ֆրանկ է։ Ութերորդ տեղում է Ռոթշիլդների յոթերորդ ներկայացուցիչը՝ Ջեյմսը, որի կարողությունը 150 միլիոն ֆրանկ է։ Իններորդ տեղում է Ռոթշիլդների ութերորդ ներկայացուցիչը՝ Ալֆրեդը, որի կարողությունը 100 միլիոն ֆրանկ է։ Տասներորդ տեղում է Ռոթշիլդների իններորդ ներկայացուցիչը՝ Ջեյմսը, որի կարողությունը 80 միլիոն ֆրանկ է։

* * *

Ինչպես տեսնում եք, Ռոթշիլդների ընտանիքի 9 ներկայացուցիչներ կան ֆրանսիական տասը ամենահարուստ մարդկանց ցուցակում։ Ռոթշիլդների ընտանիքը ֆրանսիական ամենահարուստ ընտանիքն է։ Ռոթշիլդների ընտանիքի կարողությունը հասնում է 3 միլիարդ ֆրանկի։ Ռոթշիլդների ընտանիքի կարողությունը ֆրանսիական ամենահարուստ ընտանիքների կարողությունների կեսից ավելին է կազմում։

բերած են հանրային կարծիքին մէջ։ Վերջին թղթատարով առնուած թուրք թերթերը երկարօրէն կը զբաղին այս խնդրով և կ'աշխատին զանազան առասպելներով հանդարտեցնել ժողովուրդը։

Թուրքիոյ զգուշութիւնները

Պոլիսէն առնուած նոր լուրերու համաձայն, թուրք կառավարութիւնը երեքշաբթի առաւօտ պաշտօնապէս ազդարարած է օտար օդանաւային ընկերութիւններուն, որ թրքական պահականոցները հրաման ստացած են կրակ բանալ բոլոր այն օդանաւերուն վրայ, որոնք կը թռին Միտիա-Զաթայճա, Սիլիվրի-Տէրքոզ արգիլեալ գօտիին վրայէն։ Մինչև հիմա այդ գօտիէն անցնողներու օդանաւերը միայն կը զգաւուէին իբրև պատիժ։ Մինչ կողմէ Ա.յա-Սոֆիեցոյի օդանաւային կայանը պիտի կրնան մտնել միայն այն օտար սաւառնորդները, որոնք զինուորական իշխանութեան կողմէ գրաւոր արտօնագիր ունին։

ԹՈՒՐՔ ԴԵՍՊԱՆԸ ՍԸՐ ԶԷՄՊՐԼԷՅՆԻ ՄՕՏ

Լոնտոնէն առնուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ, թուրք դեսպան Ֆէրիտ պէյ տեսակցեցաւ Սըր Զէմպրլէյնի հետ եւ յայտնեց թէ Թուրքիա կ'ընդունի որ Մուսուլ Իրաքի մնայ, պայմանաւ որ սահմանները սրբագրուին, օժանդակութիւն չըլլայ քիւրտ ապստամբներուն, Մուսուլի քարիւղի հորերէն մէկ քանին Թուրքիոյ տրուի եւ Անգլիա փոխատուութիւն մը ընէ։ Սըր Զէմպրլէյն ընդունեց այս պայմանները եւ առաջարկեց չէզոքութեան դաշնագիր մը կնքել, պայմանաւ որ Թուրքիա Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ մտնէ եւ Ռուսիոյ հետ իր համաձայնութենէն հրաժարի։

Սուրիոյ կռիւները

Ֆրանսական զօրախումբերը սկսան Սուէյտայի դէմ մեծ յարձակողականը։ Ուրբաթ առտու էզրաայէն մեկնած զօրասիւն մը Ղարիէ հասաւ, առանց միջադէպի։ Ապստամբները ձերբակալեցին երկու Տիւրզիներ, որոնք նամակ կը տանէին Ճէպէլ գոնուող անձնաւորութեանց։ Յեղափոխական դատարանը անոնց ձեռքերը կտրելու վճիռ տուաւ։ Տօքթ. Շահպէնտէր եւ ուրիշ բժիշկ մը հիւանդանոցին մէջ գործադրեցին այս վճիռը։

Պէյրութէն կը հեռագրեն թէ ֆրանս. օդանաւերը ռմբակոծած են Տուպ էլ Պրուման ուր Տիւզիներու մեծ համախմբումներ կը տեսնուէին։ Խապապի երկաթուղագծին վրայ տեղաւորուած 120նոց թնդանօթ մը առաւօտուն ռմբակոծեց Յուրէլ և Լէճա գիւղերը։ Օդանաւերը 100քիլօնոց ռումբեր նետեցին Սալքաատ գիւղին վրայ։ Բոլոր ռումբերն ալ իրենց նշանակէտին հասան։ Պօսրա էլ Հարիրի թնդանօթները կը շարունակեն ռմբակոծել Ճէպէլի գիւղերը։

«Ստորագրէ՛, ապա թէ ոչ կը սպաննեմ»

Տեղական թերթերը կը գրեն թէ Զորեքշաբթի գիշեր ժամը 8ին Պ. Յովհաննէս Մելիքեան (Իվան Մելիքօֆ), հնութեանց վաճառական, Ավընիւ տը Նէօյեի թիւ 102ի իր բնակարանը ճաշի նստած էր, երբ սպասաւորը եկաւ յայտնել թէ Պ. Թիւֆէնկճեանը եկած է և կ'ուզէ զինք տեսնել։ Պ. Մելիքեան դէպի ներքնայքը ուղղուեցաւ և ուզեց սրահ առաջնորդել զինք։

— Ո՛չ, ըսաւ Պ. Թիւֆէնկճեան, ստորագրէ այս թուղթը՝ առանց կարդալու»։ Միեւնոյն առեն ատրճանակ մը հանեց գրպանէն և Մելիքեանի վրայ ուղղեց ըսելով.

— Ստորագրէ՛, ապա թէ ոչ կը սպաննեմ...։ Մինչև հիմա պիտի համրեմ։

Պ. Թիւֆէնկճեանի սպառնական կեցուածքին վրայ Պ. Մելիքեան ստորագրեց ոչ միայն նախապէս ներկայացուած թուղթը, այլ նաև եօթը հատ բաց մուրհակներ։ Թիւֆէնքճեան ասկէ գատ 5000 ֆր. ևս պահանջեց։ Մելիքեան յայտնեց թէ վերջերս կողոպտուած ըլլալով վրան դրամ չունէր, սակայն խոստացաւ այդ գումարը հալթայթել։ Ասոր վրայ Թիւֆէնկճեան գրպանը դնելով թուղթերն ու ատրճանակը, դուրս ելաւ։ Պ. Մելիքեան անմիջապէս ոստիկանատուն վազեց և դէպքը պատմեց։ Երկու ոստիկաններ ղրկուեցան հետապնդելու համար Թիւֆէնկճեանը, որ ձերբակալուեցաւ ավընիւ տը Ռուլի մէջ։ Նէօյեի ոստիկանապետը Պ. Թիւֆէնկճեանի գրպանէն գտաւ եօթը փամփուշտ կրող ատրճանակ մը, զոր այդ օրն իսկ գնած էր, ինչպէս նաև Մելիքեանի ստորագրած մուրհակները։

Պ. Թիւֆէնկճեան, որ 36 տարեկան է, ոստիկանապետին յայտնեց հետեւեալը.— 1924ին, երբ 300,000 ֆրանք ունէի, Պ. Մելիքօֆ դրամ խնդրեց ինձմէ՝ պարապսրահ մը բանալու համար։ Մերժեցի այս նպատակով դրամ տալ իրեն։ Սակայն 100,000 ֆր. յանձնելէ՝ բաժնելու համար ուրիշ կիներու, որոնք նեղ կացութեան մէջ էին։ Շնորհակալութեան նամակ ստացած չըլլալով, տեղեկացայ որ Պ. Մելիքօֆ այդ դրամով հնութեանց վաճառատուն բացած էր։ Հետեւաբար եկած էի առնելիքս պահանջելու համար։ կը ցաւիմ արարքիս համար։

Պ. Մելիքօֆ ալ յայտարարեց.— 1924ին Պ. Թիւֆէնկճեան եկաւ և յայտնեց թէ կը փափաքի առեւտրական գործ մը բանալ Կովկասի մէջ։ Ցայտնելով թէ այդպիսի ձեռնարկ մը շատ ապահով չէ, համոզեցի զինքը հրաժարիլ այդ ծրագրէն։ 1924ի Յունուարին հրաւէր ստացայ Պ. Քասէնէն, որուն մօտ հանդիպեցայ Թիւֆէնկճեանին, որ 100,000 ֆրանք նուիրեց՝ բաժնուելու համար ծանօթ ուրիշ անձերու, որոնց մէջ նաև իմ ընտանիքս։ Անկէ ի վեր տեղեկանալով որ նեղ վիճակի մէջ է, յաճախ 100-500 ֆրանք կը ղրկէի իրեն։

Պ. Թիւֆէնկճեան բանտարկուած է։

Գողը գողէն գողացաւ...

Վերոյիշեալ Պ. Մելիքօֆի սպասաւորը Նիքոլա Մկրտչեանի Ապրիլ 7ին իր տիրոջ խանութէն գողցած էր հին գոհարեղէններ եւ ժ. դարուն պատկանող պարսկերէն ձեռագիր մը, ընդամէնը 250,000 ֆրանք արժէքով։ Մկրտչեանի, որ օձիքը ձեռք չէր տուած, առջի օր Մարսիլիոյ ոստիկանութեան ներկայանալով յայտնեց հետեւեալը.— «Այդ արժէքաւոր առարկաները գողնալէ վերջ Մարսիլիա եկայ եւ պայուսակս յանձնակատարի մը տուի, պահելու համար. սակայն մարդը մէջտեղ չելաւ, ես ալ ունեցած 2000 ֆրանքս ծախսած ըլլալով, սանդիմ չունիմ գրպանս, որով ոստիկանութեան յանձնուելէ ուրիշ միջոց չգտայ»։

Մկրտչեանի բանտարկուած է։ Ոստիկանութիւնը չի հաւատար պայուսակին կորսուելուն եւ կը փնտռէ թէ՝ յանձնակատարը եւ թէ պայուսակը։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ

ԱՄԷՆ ԿԱՐԳԻ ՆՊԱՐԵՂԷՆՆԵՐ ԱՄԷՆԷՆ ԱԺԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ ՊԻՏԻ ԳՏՆԷՔ

ՆՈՐ ՀԱՍՑ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ԳԷՈՐԳ ՄԱՐԹԱԼԵԱՆ — ՅՈՎՍԷՓ ԱԶԻԶԵԱՆ

52 - 54, Rue Piat, PARIS 20e

ՄԷԹՐՕ՝ ՊԷԼՎԻԼ Tél. ROQUETTE: 92-56

Փարիզի ապսպրանքները յաճախորդին տունը կը յանձնուին։

Ապսպրանքները կ'ընդունուին թէլէֆօնով և նամակով։

Արուարձանները քօլի փօսթալով կը ղրկուի։

ՄԵԾԱՓԱՌԱՆԱԿ Գաւառները եւ արտասահման ՓՈՔՐԱՓԱՌԱՆԱԿ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՓԱՐԻԶԱՀԱՅ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱՍԷՐՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ

1 ՄԱՅԻՍ, ՇԱԲԱԹ ԻՐԻՆԵՐ ԺԱՄԸ ՁԻՇ 8.45ին

Mairie de VIeի Salle des Fetes, Place St. Sulpice, Métro St. Sulpice

Վարձուած են վեցերորդ թաղապետութեան շքեղ սրահները պարահանդիսը ապահովելու համար։

Professeur Haltelի վեց հոգինոց ճազ ֆէմինինը պիտի նուագէ բոլոր եղանակները։

Հայ արուեստագիտուհիներ պարերը պիտի համեմեն սիրուն անակնկալներով։

Երեկոյթի հագուստը պարտաւորիչ չէ։

Ծախքերու մասնակցութիւն՝ պարոններու 5 ֆրանք, կիներու 3 ֆրանք։

Պուֆէի անակնկալներու իրաւունքը մեզի կը վերապահենք։

կազմակերպիչ մարմին

ԿՈՎԿԱՍԱՀԱՅ ՏՐԱՄ-ՕՓԷՐԷԹԻ ԽՈՒՄԲԸ (Յ. ՂԱԶԱՐԵԱՆ)

ԱՅՍՕՐ ԿԻՐԱԿԻ ԻՐԻՆԵՐ ԺԱՄԸ 8.30Էն 11.30

Renée Maubelի սրահը, 6_8 R. de l'Orient (ՄԷԹՐՕ Blanche)

կը ներկայացնէ ԳՈՐԴԻՆԻ *աշխարհահռչակ խաղը*

ՈՎԿԻԱՆՈՍԷՆ ԱՆԴԻՆ *տրամ 4 արար*

կը մասնակցին Բագուի պետական թատրոնէն ՏԻԿ. ԱՍՏՂԻԿ եւ տեղիս կարող դերասանները։

ԻՆԵՐԸ՝ Օթեակ՝ 100, Ա. կարգ՝ 20, Բ. 15, Գ. 10, 7.50և 2 ֆր.։

9 ՄԱՅԻՍ ԿԻՐԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 8.30ին

Salle des Ingénieurs Civils, 19, Rue Blanche. Métro Trinité ou Blanche

Թատերական երեկոյթ ի պատիւ դերասան ՇԱՀԱՆ ՍԱՐԵԱՆԻ

պիտի ներկայացուի հայ բեմի վրայ առաջին անգամ ըլլալով

Ա. ՏՔ ՎԻՆԵԻԻ "ՇԱԹԷՐԹՕՆ,, *3 արար*

եւ մէկ վարագոյր անմահն Շէյքսփիրի «ՀԱՄԼԷԹ»էն

Տոմսերու գիները են 20, 15, 10 և 5 ֆրանք։

Տոմսերու համար դիմել Շահան Սարեանի, 5 Rue Dr. Paquelin, Paris 20

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

— Շապին Դարահիսարի Անդրէաս պիւզաքաղաքէն Անտոն Ժամկոչեան, հօր անունը Օհաննէս։ Աքսորէ վերադարձած եւ հան կը մնար մինչեւ 1920. այս թուականէն վերջ ո եւ է լուր չէ առնուած։ Իմացնել Արեւէն Ժամկոչեանի 52, Rue Monsieur le Prince. Paris 6։

Հնուացի Յովսէփ Մալոեան կը փնտռէ հօրեղբայրը Նազարէթ Մալոեան, որ պատերազմէն յետոյ Սամսոն էր եւ անկէ Յունաստան անցած։ Rue de la République Maison ancienne Lajoye Decines (Isère)

— Կը փնտռեմ Կարապետ Յակոբեանը բնիկ Խարբերդի, Ամասիայի պիւղերէն, որ 1923ին Քօրֆուի որբանոցն էր։ Սարդ լուր առողին կը նուիրեմ 3 ամսուայ «Յառաջ»։ Լուր տալ Avedis Yacoubianի, Papeterie de Varennes a Aubigné, Sarthe, France։ *Կը խնդրուի յունահայ թերթերէն արտատպել։*

Դավուքճեան ընտանիքը եւ պարագաները իրենց խորին շնորհակալութիւնները կը յայտնեն ամէն անոնց որոնք ներկայ գտնուեցան

ՏԻԱՐ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԴԱՎՈՒՔՃԵԱՆԻ

յուղարկաւորութեան եւ անձամբ կամ գրաւոր իրենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին։

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ՈՒՍ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ

29 ԱՊՐԻԼ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ԻՐԻՆԵՐ

Sociétés Savantes ի D սրահը

28, Rue Serpente

կը դասախօսէ

Պ. ՇԱՒԻՒՐԴ, ՆԱՐԴՈՒՆԻ

Նիւթ՝ Գրականութեան գաղափարականութիւն։

Le Gérant : H. TEURNIER

Impr. MASSIS

208bis, Rue Lafayette Paris(10e

ԴԱՇՆԱԿԻ ԴԱՍԵՐ

Հայ օրիորդ մը դաշնակի եւ սոլֆէժի դասեր կուտայ, դիւրամատչելի պայմաններով։ Դիմել խմբագրատուն։

ՀԱՅ ՍԱՓՐԻԶ

ԱՐԱՄ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

3, Rue d'Austerlitz, 3

Métro Gare de Lyon,

Quai de la Rapée եւ Bastille

Պատիւ ունինք ծանուցանել մեր յարգելի հայրենակիցներուն որ մեր սրահը հաստատած ենք վերոյիշեալ հասցէին, արհեստին առողջապահական նոր մեթոտներով։ Կը կտրենք տիկիններու եւ փոքրիկներու ամէն տեսակ մազեր։ Մեր գիները եւ մաքուր սպասարկութիւնը մեծապէս պիտի գոհացնեն մեր յաճախորդները։ Մեկ այցելութիւն բաւական է որ այցելուն մեզ յաճախորդ դառնայ։

Շաբթու մէջ մասնաւոր զեղչ։

Բացի երկուշաբթիէ, բաց է ամէն օր առաւօտ ժամը 7էն երեկոյեան 9։

ՁԱՐՏԱՐԱՊԵՏ

Ա. Ս. ԳԵԴԱՏԱՐԵԱՆԻ

արհեստագիտական եւ յանձնակատարական գրասենեակը Լոնտոնի մէջ։

Կ'ընդունի ամէն տեսակ մեքենաներ եւ ապրանքներ գնելու եւ վաճառելու ապսպրանքներ, աջակցութեամբ փորձառու մասնագէտներու, նաեւ արտօնեալ (Patent) գիւտերու տարածումն ու շահագործումը։ Հասցէ A. Guedatarian, Kingsway House, Kingsway, London W. C. 2. Հեռագիր Guedatarian Kingsway House London. Հեռախօս Holborn 1055.

ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ ԿԱՌ ՏՐ Լ'ԷՄԲ

6 Petits Hôtels (Bd. Magenta 87ի անկիւնը)։

Տ.ք. ԹԱՓՈՆ, Փ. Բ. Հ.։ Tél. Trud. 11-28.

ՉԵՐՄԱՄԻԶՈՒԹԵԱՆ նոր եւ հին բարդութիւններու արագ բուժում նոր մեթոտներով։ Լաւագոյն արդիւնքներ։

Ամէն օր ժամը 9-12 եւ 2-8։ Կիրակի եւ տօն օրեր 9-12։

ԹԷՅ. ԹԷՅ. ԹԷՅ.

Ամէն տեսակ եւ ամէն գիներով Թէյի խառնուրդներ, ուղղակի Մէյլանէ, Հնդկաստանէ և Ձինաստանէ ներածուած։

Գիները անբաղդատելիօրէն Աժան։ Ծրարուած Թէյ՝

«THÉ YAVROU»

Աշխարհահռչակ և հանրածանօթ մարքա

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1880ին

Վարձատրուած՝ Փօրտօյի 1907ի ցուցահանդէսէն
ոսկի մետալով՝ Նափոլիի 1906ի " "

Փափաքողներուն ծրար մը Թէյ ձրի կը ղրկուի մէկ ֆրանկի դրոշմաթուղթի փոխարէն։

Ֆրանսայի եւ գաղութներու բոլոր կարեւոր խառնուրդները կը գտնուին։

Արեւելեան ճաշակով և ծաղիկ Թէյով խառնուրդներ։

Թղթակցութիւն ուղղել «Thé Yavrou» 15 Rue Sénac, Marseille

COMPTOIR D'OPÉRATIONS EN BANQUE

10, Place de la Bourse et 11, Rue Feydeau, PARIS

Tél. : Gutenberg 06-52 et 06-76

Հանրային սրահ, ուր բոլոր առ բոլոր կը հրապարակուին գանազան արժէթղթերու գները, ինչպէս կ'ըլլայ Պորսայի մէջ։ Դիւրութիւն կ'ընծայուի ամէն տեսակ արժէթղթերու վրայ պարմանաժամով գործառնութիւններ ընելու հինգ հատով կամ աւելիով, փոխանակ առնուազն 25 հատի, ինչպէս կը պահանջուի Պորսային մէջ, եւ յաճախորդները կարող են իրենք կեցնելու իրենց գործառնութիւնները, արձանագրուած գներուն համեմատ։

ԲՕՆԹՈՒԻԱՐ ա'ՕՓԷՐԱՍԻՕՆ ԱՆ ՊԱՆՔ հասատատութիւնը իր յաճախորդներուն տրամադրութեան տակ կը դնէ շաբաթուան և կիստոնի ու նիւ եորքի Պորսաներուն գիները պրոքոնք հեռագրով կը ստանայ իրենց ելեւէջներով։

Իր անզուգական կազմակերպութեամբ, ՔՕՆԹՈՒԻԱՐ իր յաճախորդներուն կ'երաշխաւորէ ամէն ապահովութիւն ընծայող գործառնութիւններ։ ՀԱՅԵՐԷՆ ԿՐ ԽՕՍՈՒԻ

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՑԻՆ ԵՒ ՎԷՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

126, Rue du Faubourg St. Denis

Metro : Gare de l'Est Téléphone : Nord 84-04

Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30_7.30—կիրակի եւ տօն օրեր՝ 9.12

ԱԴԱՄ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ԴԵՐԶԱԿ ՓԱՐԻԶԻ ՆՈՐԱԶԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

Ստացած ենք սեզօնի առաջիւ անգլիական եւ ֆրանսական նորաձեւ կերպասներ։

24, Rue Bergère, Paris (9) Թելեֆօն Provence 05-49

ՊԷԼՎԻԼԻ ԾԱՆՕԹ ՀԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌ

ԱՐԹԻՆԵԱՆ

Ներկայիս նոր վաճառատուն մը եւս բացած է 28,rue Lesage, մէթրօ՝ Belleville.

Ամէն տեսակ նոր խանութները պատրաստ են մեր յարգելի յաճախորդներուն գոհացում տալու համար։

Այս առթիւ մասնաւոր զեղչ ըրած ենք մեր գիներուն վրայ։

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՃԱՇԱՐԱՆ

ՄԱՎՐՕՍ

92, Rue Rébeval. Métro: Belleville

Հեռաձայն՝ Combat 0-5

Շամեղ Արեւելեան կերակուրներ՝ խոհարարապետ ՀԱՆԻ ԴՐԻՆՈՐ

Շաբաթ և Կիրակի դիշերներ Արեւելեան նուագ

ԱԽԵՏԻՍ!!!

Ունինք խնամքով մաքուր կարուած շապիկ և շապկակներ։ Կարճ ու երկայն գանազան ձեւերով, խիստ դիւրամատչելի գիներով։ Կը կարենք փափաքի համաձայն։ Կ'ընդունինք ապսպրանքներ ամէն տեղերէ։

Դիմել 94 Bolivar Ն. ԱԼԱՏԻՆԵԱՆԻ։ Ամէն օր ամէն ժամու։ Մէթրօ Combat կամ Bolivar. Թրամվայ 26,

ԲԱՑՈՒԱԾ Է

"ՁԻՐԱԿ,,

ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ՄԵՆԱՓԱՌԱՆԱԿ եւ ՓՈՔՐԱՓԱՌԱՆԱԿ

ձոխ մթերանոց Արեւելեան եւ Արեւմտեան ամէն տեսակ ու տելիքներու եւ խմելիքներու անմրցելի գիներով։

26, Rue de Trévise. Métro: Cadet Paris (9) Tél. Bérgère 38-63.

ՍԱԿԱՐԱՆ

24 Ապրիլ 1926

ԴՐԱՄՆԵՐ		Ֆր.
Սթերլին,	L. St.	144
Տոլար,	Dollar	29
Մարք (ոսկի)	Mark	7
Թրքական Թղթ.	L. Trq.	14
Թրք. ոսկի	» or	132
Մէճիտիէ	Médjidié	11
Լէվա 100 հատը	Léva	20
Տրախմի »	Drachme	36
Լիր »	» Lire	112
Պելճ. ֆրանք	» Frc. Belge	106
Ֆրանց. »	Frc. Suisse	574
Լէյ 100 հատը	Ley	11
Չերվոնեց	(10 Roubles or)	150

ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐ		
Եգ. Ֆր. Ֆունտէ	1 Cr. Fonc. Eg.	3300
»	II »	2150
»	III »	2020
Ռումելի երկթղ.	Lots turcs	130

Comptoir Parisien de change et de Crédit

80, Rue Lafayette

ՅԱՌԱՋ

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

"HARATCH,,

JOURNAL ARMÉNIEN PARAISSANT TROIS FOIS PAR SEMAINE

Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration / Խմբագրութիւն եւ վարչութիւն) 208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e).

Հեռաձայն՝ Nord 57 - 82

Մէթրօ.— Louis Blanc կամ Jaurès

ԲԱԺԱՆԵՒԻՆ	Եռամսեայ	Վեցամսեայ	Տարեկան
Թրանսա և գաղութներ	20 ֆր.	38 ֆր.	75 ֆր.
Անգլիա և » Եգիպտոս, Իրան	10 շ.	20 շ.	
Ամերիկա	—	3 ս.	5 ս.
Ուրիշ երկիրներ	—	50 ֆր.	100 ֆր.

Հասցէի փոփոխութեան համար 2 ֆր. վճարել անհրաժեշտ է:

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 28 ԱՊՐԻԼ 1926

28 AVRIL 1926

On reçoit des annonces en français et en arménien.

Ա. ՏԱՐԻ Թիւ 116 — Կը հրատարակուի ԿԻՐԱԿԻ, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ և ՈՒՐԲԱԹ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԴԻՄ

ՊԱՏՄԵՑԷՔ ՁԵՐ ԿԵԱՆՔԸ, ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՄԲ ՀԵՏԵՒԵԼՈՎ ՄԵՐ ՀԱՐՑԱՐԱՆԻՆ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԻՆՉՈ՞Ւ ԱՅՍՊԷՍ ԱՆՁՐԿԵՐ ԵՆՔ

Մէկէ աւելի ուշագրաւ տեղեկութիւններ կը հաղորդէ Հալէպի մեր թղթակիցը, Սուրիոյ կացութեան մասին:

Մէկէն դնելով կարգ մը չափազանցութիւններ, որոնք ապահովաբար արդիւնք են տեղական տրամադրութեանց, կը տեսնենք որ կացութիւնը իսկապէս լուրջ է: Քաղաքական դէպքերը եւ զինուորական գործողութիւնները ծանրացուցած են մթնոլորտը: Պակասած է ապահովութեան զգացումը: Այս պարագան լրջօրէն կ'ազդէ նաեւ տնտեսական կեանքին վրայ, որ արդէն հիմնաւորուած չէր:

Միւս կողմէ, իրամատ մը բացուած է իսլամ բնակչութեան եւ քրիստոնեաներուն, առանձնապէս Հայերուն միջեւ: Մանաւանդ մեղք մը չունին մեր հայրենակիցները: Բայց որովհետեւ կ'ապրին թունաւորուած մթնոլորտի մը մէջ, ակամայ յանցաւոր կ'երեւան տեղացիներու, մանաւանդապէս ապստամբութեան վարիչներու աչքին: Եթէ մաս մը Հայեր դժգոհութեան տեղի տուած են իրրեւ ոստիկան-զինուոր, աւելի ծանր արարքներ գործած են իսլամները իրենք, ինչպէս կը խոստովանէր արաբական թերթ մը: Եւ չարաչար կը սխալին Գահիրէ կամ Ժընեւ ապստամբած Սուրիացի գործիչները, երբ կը շահագործեն սովորական երեւոյթներ: Հայերը դեր մը չունին եւ չեն կրնար ունենալ ապստամբութեան յաջողութեան կամ ձախողման մէջ: Յեղափոխական կոմիտէի մը անդամները պարտաւոր են ոչ միայն հասկնալ, այլ եւ տարածել այս տարրական ճշմարտութիւնը, եթէ իսկապէս ազատագրական կռիւ է որ կը մղեն: Այլապէս, իրենք իրենց ձեռքով կ'այլանդակեն իրենց դատը, եւ կասկածի կ'ենթարկեն իրենց լրջութիւնը: Այս մասին ամէն հաւաստիք տրուած է իրենց, սրտաբաց եւ հրապարակաւ. այնպէս որ, չափազանց խորթ կը հնչեն զանազան սպառնալիքներ:

Այս կէտերը ճշդելէ յետոյ, ամփոփուելով մենք մեր մէջ, նորէն կը յիշեցնենք թէ մեր առաջին պարտականութիւնն է մնալ միշտ պաղարիւն, արթուն եւ զգոյշ: Հոգատար պետութիւնը ինք իր առանձին քաղաքականութիւնը ունի, ինչպէս տեղացիները՝ իրենցը: Այդ մենամարտին մէջ, մենք ամէնէն առաջ կ'ուզենք երկրին բարիքը, որուն հետ կապուած է նաեւ մեր ապահովութիւնն ու բարօրութիւնը: Բոլոր ազատագրական կռիւները մօտ են այս ժողովուրդի սրտին, բայց թող չպահանջեն մեզմէ Տօն Քիշոթի դեր կատարել, ճակատ յարդարելով այս կամ այն կողմին դէմ: Մենք ներքնապէս այնքան աշխատանք ունինք, որ մեծ բան է, եթէ կարենանք մեր բոլոր ուժերը տրամադրել անոր:

Ահաւասիկ ամէնէն անմիջականը, — համատարած թշուառութիւնը, որ սուր հանգամանք առած է վերջերս: Առաջ հայ մուրացիկ հազիւ թէ կը տեսնուէր Սուրիոյ փողոցներուն մէջ. այսօր կայաններ կան որ մուրալու դատապարտուած են: Դամասկոսի դէպքերը մինչեւ ծովեզերք նետեցին հազիւ տեղաւորուած բազմութիւններ: Պատահական օգնութիւններ եղան անոնց, տեղական միջոցներով կամ օտարներու նախաձեռնութեամբ: Լեղապատառ կոչեր հրատարակեցին հոգեւոր հովիւները: Իւրաքանչիւրը, մինչեւ հիմա, փարիզը: Իւրաքանչիւրը ձեզ ամբողջ Ֆրանսան, որ ամէնէն ապահով շրջանն է նորագոյն գաղութներուն մէջ:

Քանի մը ամիս առաջ, խորհրդակցութիւն մը կատարուեցաւ Հ. Հ. Պատուիրակութեան եւ Գաղթ. կեդր. Յանձնաժողովին ներկայացուցիչներուն նախաձեռնութեամբ, եւ սեղանի վրայ դրուեցան կարգ մը առաջարկներ: Անոնց մէկ մասին պատասխանը ժամանակը ինք տուաւ. իսկ ի՞նչ եղաւ նիւթական օգնութեան հարցը: Ի՞նչու կարելի չեղաւ շօշափելի գումար մը ղրկել Սուրիա, այս կամ այն միջոցաւ: Եթէ ո՛ր եւ է համբանք արժէք ունի մեր ապագային համար, ի՞նչպէս կրնանք Սուրիոյ ուժասպառ գաղթականութիւնը ձգել իր բախտին: Բարեբախտաբար աչքէ հեռու երկիր մըն ալ չէ, որպէս զի արգարանանք սրտէ հեռու պահելով:

Սուրիան կը ծիւրի ինքն իր մէջ, հակառակ իր կամքին: Այսօրուան հարիւր ֆրանքը աւելի արժէք ունի քան վաղուան հազարը: Անօթի-ծարաւ մեծցած սերունդ մը իրական կորուստ է ո և է ժողովուրդի համար: Անպատճառ ահազանգ պէտք է հնչեցնել, եղբայրական օգնութեան փորձ մը կատարելու համար: Չէ՞ք դողար կարդալով պատմութիւնը սա դժբախտ մայրիկին, որ չդիմանալով իր զաւակներուն անօթութեան, փողոցէն շան լակոտ մը կ'որսայ, կ'եփէ և կը կերցնէ իր զաւակներուն... Այսպիսի պատմութիւններ՝ կ'իմանայինք 1915-16ի սարսափներուն, որոնց 11րդ տարեդարձն էր քանի մը օր առաջ, բայց այն ատեն անգամ այսքան անճրկած չէինք:

Ինչու՞ այսպէս անճրկեր ենք: Եւ մինչեւ ե՞րբ այսպէս:

Մինչեւ որ բոլոր մայրերը փողո՞ց թափին, կամ յուսահատները հո՞ըր նետուին...

Շ.

ԻՏԱԼԻԱ ԱՉՔԵՐԸ ՑԱՌԱԾ Է

ԴԷՊԻ ԱԼՊԱՆԻԱ, ՍՈՒՐԻԱ, ԱՆԱՏՕԼՈՒ ԵՒ ԹՈՒՆՈՒՆԴ

Մուսօլինիի կտրուկ եւ վճռական քաղաքականութիւնը, ինքնավստահ եւ սպառնական խօսքերը կը շարունակեն զբաղեցնել ո՛չ միայն օտար մամուլը, այլ եւ պետական պաշտօնական շրջանակներ: Վերջին շաբաթներու դէպքերը ա՛նքան աղմուկ հանեցին եւ ա՛նքան վրդովեցին հանրային կարծիքը, որ Հռոմի արտաքին նախարարութեան խորհրդական Կրանտի փութաց պաշտօնական հերքումներ ղրկել ամէն կողմ եւ հրապարակով յայտարարել թէ ֆաշիստ կառավարութիւնը աշխարհակալական ո եւ է ձգտում չունի: Այս «պաշտօնական» հերքումներուն իմաստը հասկնալի է անշուշտ:

ՄՈՒՍՕԼԻՆԻ.— Այս կօշիկը նեղ կուգայ ինծի (կ'ակնարկեմ Իտալիոյ հողին, որ կօշիկի ձեւ ունի): «ֆուտնալ»էն

Ուրիշ պատասխանատու անձեր, անկէ ի վեր, նոր յայտարարութիւններ ըրին, ցոյց տալով բացէ ի բաց թէ Իտալիան այլեւս նեղ կուգայ իրենց համար, Իտալիոյ հողը չի բաւարարեր մնուցանելու իր բոլոր զաւակները, հետեւաբար եւ աւելցած բնակչութեան համար ստիպուած է գաղթավայրեր փնտռել: Ամերիկա ամուր փակած է դուռները: Պրազիլիա եւ Արժանթին շատ հեռու են եւ ձեռնտու պայմաններ չեն ներկայացներ. հետեւաբար անհրաժեշտ է աշխարհակալութիւն ընել, այն ալ Իտալիոյ մօտիկ տեղեր:

Արդէն իսկ ծրագիրներ պատրաստուած են եւ կը խորհին այդ ծրագիրները գործադրելու միջոցներուն վրայ:

Մուսօլինիի եղբայրը Առնալտօ Մուսօլինի, որ փոխօդ ա՛ինապետն է, Մատրիտի «A. B. C.» թերթին խմբագրին ըրած է կարգ մը պատասխանատու յայտարարութիւններ, որոնք երկու օրէ ի վեր կրկին սեղանի վրայ կը բերեն իտալական վտանգը: Առնալտօ Մուսօլինի ըսած է թէ Տրիպոլիսը սկզբնաւորութիւնն է միայն հիւսիս-ափրիկեան կայսրութեան մը, զոր Իտալիա մտադրած է ստեղծել եւ որուն մասին քանիցս արտայայտուած է Իտալիոյ դիկտատորը: Ֆրանսական Թունուզը վտանգի տակ կը գտնուի, սակայն Իտալիա չուզեր ներկայիս կացութիւնը կնճռոտել եւ Ֆրանսայի հետ թշնամի դառնալ: Նախամեծար կը համարէ այդ սպառնալիքը օգտագործել՝ Արեւելքի իր ծրագիրներուն մէջ Ֆրանսայի բարեացակամ չեզոքութիւնը, եւ եթէ կարելի ըլլայ, աջակցութիւնը ապահովելու համար:

Առնալտօ Մուսօլինի կարուկ կերպով յայտարարած է թէ Իտալիա աչքը տնկած է Ալպանիոյ, Սուրիոյ, եւ Անատօլուի —մասնաւորաբար Իզմիրի եւ Սմալիոյ շրջանին— վրայ: Արդէն 1915ին եւ 1916ին գաղտնի դաշնագիրներով այդ կողմերը կարեւոր հողամասեր իրեն բաժին հանուած էին:

Պոլսոյ իտալական դեսպան Պ. Օրսինի Պարօնէ էնկիւրի կը թալով կիրակի օր երկարօրէն տեսակցած է արտաքին գործավար Թէվֆիգ Րիւշտի պէյի հետ, թուրքերուն միտքին մէջ արթնցած իրաւացի կասկածները փարատելու նպատակով:

ԻՆՉ Կ'ԸՍԷ Պ. ՊՌԻԱՆ

Երեսփ. ժողովին մէջ արտաքին նախարարութեան էմտայոյցը քննելու առթիւ, վարչապետ Պ. Պոիան կարեւոր ճառ մը խօսեցաւ Ֆրանսայի արտաքին քաղաքականութեան մասին և մասնաւորաբար ծանրացաւ Իտալիոյ վրայ:

«Իտալական ժողովուրդը, ըսաւ, մեծ ժողովուրդ մըն է որ ամէն տարի կէս միլիոն հոգի կ'աճի: Կը կարծեմ թէ շատ Ֆրանսացիներ պիտի փափաքէին որ նոյնը ըլլայ նաև մեր երկրին մէջ: Իտալացի ժողովուրդը շատ դժուարաւ կը պարփակուի թերակղզիին մէջ. բնական է որ օրաւուր ճնշումի տակ գտնուող շողին աշխատի դուրս պոռթկալ: Ալպեանններու միւս կողմը տիրող խանդավառ ու երիտասարդ մթնոլորտին տակ, իտալական ժողովուրդի պետը երբեմն կ'արտասանէ այնպիսի խօսքեր, որ քիչ մը զարմանք կը պատճառեն մեզ, մեզ՝ որ այնքան ուժգնօրէն կտրուկ շեշտ մը և ձևեր առնելու պէտք չունինք:

«Իտալիոյ և Ֆրանսայի միջև չկայ շահերու բացարձակ հակամարտութիւն: Մեր հողին վրայ ունինք մեծ թիւով Իտալացիներ, որոնք հիանալի աշխատաւորներ են, խիստ գործունեայ և ժուժկալ, որոնց դէմ ֆրանսական իշխանութիւնը ըսելիք մը չունի: Այս երկու ժողովուրդները, իւրաքանչիւրը իր խառնուածքով և իր գործելակերպով, կոչուած են միասին աշխատելու առանց ո և է վէճի: Մինչև հիմա մտահոգութիւն պատճառելիք բան չկայ, և մեզի ներկայացուած խնդիրները բարեկամաբար պիտի լուծուին: Մեր արտաքին քաղաքականութեան մէջ միշտ կ'առաջնորդուինք խաղաղութիւնը պահպանելու մտահոգութեամբ: Սակայն ըսել չէ թէ մեր ապահովութեան մասին միջոցներ ձեռք չենք առներ, այնքան խառնաշփոթ վիճակ ներկայացնող Եւրոպայի մը մէջ: Սակայն ոչ մէկ պատճառ կայ յոռետես ըլլալու»:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՍՈՒՐԻՈՅ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Սուէյտայի վերագրաւումը մեծ ուրախութեամբ ողջունուեցաւ Ֆրանսական մամուլին կողմէ, որ կը նախատեսէ ապստամբութեան մօտալուտ հաշուեյարդարը: Այլեւս կասկած չկայ որ Ֆրանսական կառավարութիւնը որոշած է միանգամ ընդմիշտ վերջ տալ ապստամբական շարժումին և իր տրամադրութեան տակ եղած ուժերը բաւարար կը նկատուին վճռական հարուածը տալու համար:

Սուրիոյ մարզպանը զրաւման բանակի հրամանատար զօր. Անտրէային ուղղած է հետեւեալ հեռագիրը.— «Ձեզ պահուն, ուր ձեր յաղթական զինուորներուն գլուխն անցած, Սուէյտա կը մտնէք, այնտեղ մնալու համար, ընդունեցէք իմ ջերմ շնորհաւորութիւններս ձեզ, ձեր սպաներուն և բոլոր զինուորներուն համար: Կը յիշեմ թէ, անցեալ Նոյեմբերին, Սուլթան էլ Աթրաշ յայտարարած էր որ Դամասկոս պիտի մտնէ այն օրն իսկ, ուր ես ոտք պիտի կոխեմ Պէյրութ: Անկէ ի վեր հինգ ամիս անցաւ և Դամասկոս խաղաղ կ'ապրի Ֆրանս. բանակի պաշտպանութեան տակ. մեր դրօշակը կրկին կը ծածանի Ճէպէլը Տրիւզի մայրաքաղաքին վրայ: Դուք, զօրավար, Դամասկոսը պաշտպանելէ յետոյ, այս օր Սուէյտայի յաղթականն էք: Խոստացած էիք որ երեք օրուան կռիւը բաւական է Սուէյտան վերագրաւելու համար: Ի զուր Տիւրզիները իրենց բոլոր ուժերովը ձեր դէմ ելան: Եթէ Սուլթան էլ Աթրաշ չկատարեց իր խոստումը, դուք վեց ժամուան մէջ կատարեցիք ձերը, որոշուած պայմանաժամին մէջ: Ապստամբները իրենք ուզեցին ասիկա: Մենք իրենց հաշտութիւն առաջարկած էինք, անոնք պարտութիւնը նախնտրեցին: Երանի թէ ասիկա դաս մը ըլլար իրենց և համոզէր զիրենք թէ Ֆրանսա ուզածը կ'ընէ»:

Մարզպանը Սուրիոյ պետութեան վարչապետ անուանեց Տամատ Ամմէտ Նամի պէյը:

Իտալիա Յունիսին զօրաշարժ պիտի ընէ

«Տէյլի Հէրալտ»ի Իտալիոյ թղթակիցը 26 Ապրիլ թուակնով կը հեռագրէ թէ Իտալիա պատերազմի պատրաստութիւններ կը տեսնէ: Ամէն բան պատրաստ պիտի ըլլայ Յունիս ամսուն ընդհանուր զօրաշարժ յայտարարելու համար: Թղթակիցը մանաւանդապէս դիտել կուտայ թէ Անդրիականի երկայնքը բանակին եւ նաւատորմին մէջ մեծ գործունէութիւն կը տիրէ:

Թուրքերը կ'ամրացնեն Իզմիրն ու Սմանան

Պոլիսէն «Պրիթիշ Եունայթըտ Փրէս»ի ուղղուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Թուրքերը կը շարունակեն Իզմիր եւ Սմանա փոխադրել մեծ քանակութեամբ ծանր հրետանի եւ ռազմանիւթի կարեւոր մթերքներ:

Հայերու զինուորագրութիւնը

Սելանիկի «Ալիք»ը կը գրէ.—

Ապրիլ 17էն ի վեր սկսաւ հետապնդումը զինուորական փախստականներուն: Զինուորական Ոկատներ պաշարած էին բոլոր գլխաւոր ճամբաները եւ երիտասարդներուն զինուորական թուղթերը կը հարցնէին: Շատ մը հայ գաղթականներ, զինուորական թուղթ չունենալով, ձերբակալուեցան եւ զինուորագրական գրասենեակը առաջնորդուեցան: Առաջնորդարանի կողմէ դիմում եղաւ ձերբակալուած հայ գաղթականներու ազատ արձակման համար: Պատկան իշխանութենէն հաղորդուած է զինուորական իշխանութեանց որ, Հայերը կը բաժնուին երեք դասակարգի.—

Ա. Անոնք որ հելլէնահպատակ են. Բ. Անոնք որ օտարահպատակ են եւ Գ. Անոնք որ գաղթական են:

Առաջին դասակարգը պէտք է գոյութիւն ունեցող օրէնքներու հիման վրայ կատարէ իր զինուորական ծառայութիւնը: Երկրորդը՝ պարտաւոր է վաւերական ու նախարարութենէն հաստատուած վկայաթուղթերով հաստատէ իր այս կամ այն պետութեան հպատակ ըլլալը, իսկ վերջին դասակարգը— գաղթականները— իրրեւ հիւր կը ճանչցուին եւ անոնք պարտաւոր են առժամեայ բնակութեան արտօնագրեր ստանալ պատկան իշխանութիւններէն: Այս պայմանները չկատարողները, ինչ որ ալ ըլլան, իրրեւ փախստական, ենթակայ են զինուորական ծառայութեան: Կարգ մը Հայեր ազատ արձակուած են իսկ ուրիշներ, կը մնան դեռ զօրանոցը:

Զինւ-ձմեռը խորհրդային միութեան մէջ

Գովկասէն առնուած վերջին թերթերը կացութիւնը գրեթէ բարուոքած ցոյց կուտան: Դիվիճանի, Աչխվերտիի եւ Ախթալայի մէջ եւս Ապրիլի առաջին շաբաթը մեծ քանակութեամբ ձիւն եկած է եւ այդ կողմերու մէջ եղիւրաւոր կենդանիները մեծ վնասի ենթարկուած են: Խարանայի, իշե-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Գ. էջ)

ԱՆԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԹՇՈՒԱՌՈՒԹԻՒՆԸ ՍՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

ՓԱՂԱՓԱԿԱՆ ԱՆԸՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ.— ԳՈՐԾԵՐԸ ԿԱՆԳ ԱՌԱԾ ԵՆ.— ՀԱԶԱՐԱՒՈՐՆԵՐ ԱՆՕԹԻ.— ՄԱՑՐ ՄԸ ՀՈՒՆԻ ՄԻՍ ԿԸ ԿԵՐՑՆԷ ԻՐ ԶԱՒԱԿՆԵՐՈՒՆ.— Ի՛ՆՉ Կ'ԸՆԵՆ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՄԷՋ.

(ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ)

ՀԱԼԷՊ. 15 Ապրիլ

Սուրիոյ 120-125,000 հայութիւնը չունի իրապէս կազմակերպուած մարմին, նոյնիսկ համաձայն հնացած Ազգ. Սահմանադրութեան։ Ամէն ինչ ձգուած է պատահականութեան։ Սուրիոյ քաղաքական եւ տնտեսական վիճակը ստիպած է թափառական հայութիւնը կեդրոնանալ քաղաքականապէս եւ տնտեսապէս ձեռնտու վայրերու մէջ։ Քիչ բացառութեամբ, հայերը հոծ բազմութեամբ կ'ապրին կեդրոնական քաղաքներու մէջ եւ մասամբ ծովեզերեայ վայրերը։ Միայն Սուէտիոյ եւ Քէսապի շրջաններու մէջ հայութիւնը ցրուած է գիւղերը, համեմատաբար աւելի ապահով վայրեր, հեռու անմիջական վտանգէ։ Համաձայն պետական 1921ի վիճակագրութեան Հալէպը իր շրջաններով ունի 44—45,000 հայութիւն, 20—21,500 Պէյրութ. Ալէքսանդրէթէն մինչեւ Սիդոն եւ Ցիւրոս, Դամասկոս, Համա, Հոմս, Սուէտիա, Քէսապ, Լիբանան 75,000։ Պատկառելի թիւը այս հայութեան, հակառակ իր բազմաթիւ ընդունակութիւններու, չունի սակայն կազմակերպուած գործ, չկան պատասխանատու ժողովրդական մարմիններ։ Վերջին քաղաքական դէպքերու հետ նաեւ ստեղծուած տնտեսական անորակելի կացութիւնը, տարերային կերպով տեղի տուած է նոր փոխադրութեանց. հայ բազմութիւնները կը քշուին անդադրապէս դէպի Պէյրութ, Լիբանան։ Դամասկոսի դէպքերու սկիզբէն հազարաւոր հայեր անցած են Պէյրութ, Լիբանան։ Քիչ չեն նաեւ Հալէպէն, Համայէն, Հոմսէն գաղթողները։ Բազմաթիւ հայեր ալ կը հեռանան կոտորածի, թալանի սարսափը ահեղօրէն չոքած է այս ժողովրդի սրտին վրայ։

Քաղաքականապէս անապահով հայութիւնը, մատնուած է նաեւ տնտեսական անելի մը։ Դադրած է վաճառականութիւնը, հրապարակը մեռած վիճակ մը կը ներկայացնէ։ Օրը օրին, սեփական աշխատանքով ապրող բազմահազար հայ աշխատաւորութիւնը կը հատնի անգործ եւ մտահոգ։

Սուրիոյ ճարտարարուեստի գլխաւոր արդիւնաբերութիւնը, հիւսուածեղէնի գործը դադրած է։ Ո՛չ գորգը, ո՛չ կապերտը եւ ո՛չ ներկարարութիւնը արժէք կը ներկայացնեն, որովհետեւ դրամագլուխ չկայ։ Իւրաքանչիւր օք վաղուան անվստահ, թուխս նստած է բազմաթիւ հազարներու վրայ եւ կը վախնայ դրամը հրապարակ դնել։

Համաձայնութեան շօշափելի արդիւնքը դեռ չերեւան առեւտրական կեանքին մէջ։

Հայութիւնը ընդհանրապէս, գաղթականութիւնը մասնաւորապէս իսկական թշուառութիւն կ'ապրի եւ սրտաշարժ պատմութիւններ կան հայ կայանի բնակիչներու մասին։ Դեռ քանի մը շաբաթներ առաջ գաւակներու հայր մը ինքզինքը Հոլը նետեց անօթութեան երեսէն ու մեռաւ։ Մայր մը չդիմանալով իր զաւակներու քանի մը օրուան անօթութեան, գիշերը երբ երախաները կը քնանան, փողոցէն կը բռնէ քանի մը շան լակոտներ ու գիշերը եփելով, առաւօտուն անոնց կը կերցնէ։ Բազմաթիւ հայ մուրացկաններ կը շրջին փողոցները եւ ամէն քայլափոխիդ կը շրջապատեն ճամբորդը։ Հազարաւորներ օրերով անօթի կը մնան եւ դեռ ի՛նչ նեղութիւններ լքուած ու համեստ ընտանիքներէն ներս։

Ո՛չ մէկ լուրջ կազմակերպութիւն գոյութիւն ունի, ո՛չ մէկ հանրային ձեռնարկ, որ իր գրամական կարողութեամբը մեղմացնէր այս համատարած, բայց ժամանակաւոր թշուառութիւնը։ Մինչդեռ համեստ դրամագլխով մը կարելի պիտի ըլլար բազմաթիւ աշխատող ձեռքերու գործ տալեալ։ Մեռած է հաւաքական աշխատանքի հաւատքը։ Շատ անգամ ձեռք անցուած գումար մը իրրեւ նպաստ կը ցրուենք, 1—2 օր կ'ապահովենք քանի մը հարիւր գաղթական թշուառներու կեանքը ու նորէն նոյն վիճակը։ Եթէ ընդունակ ըլլայինք հաւաքական աշխատանքի հոս Սուրիոյ մէջ կարելի պիտի ըլլար բուրդի վրայ, ձեռագործի վրայ բազմաթիւ ընտանիքներ ապրեցնել։

Համատարած այս թշուառութիւնը, այլանդակած է նաեւ այս ժողովուրդին նկարագիրն ու սրբութիւնները։ Հայրենիքի Հայը հոս շատ անճանաչելի է դարձած...։

Ազգային իշխանութիւնները մենամարտի բռնուած են։ Պէյրութի մէջ կաթողիկոսը թուրքիներով եւ քաղաքական, դիւանագիտական բարձր հարցերով կը զբաղի։ Ներսէսեան պատասխանատու մարմիններն ալ չփոթած վիճակ մը կը ներկայացնեն։ Առաջ մեռնող հայու մը համար ազգովին ոտքի կ'ելլէինք, այսօր բազմութիւններու վաղուայ սարսափը կը տեսնենք եւ անտարբեր ուս կը թոթուենք։ Բարեգործականը, ո՛չ մէկ լուրջ ձեռնարկ ունի հոս։ Միայն քանի մը գիւղական դպրոցներու դրամ խոստացած է պայմանով որ... դաշնակցական ուսուցիչ չպահեն։

Ա. Ա.

ՌՈՒՍԵՒԳԵՐՄԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐԸ

Շաբաթ օր Պերլինի մէջ կնքուեցաւ ռուսեւգերմանական դաշնագիրը, որուն շուրջ այնքան աղմուկ յարուցուեցաւ վերջերս ֆրանսական մամուլին մէջ։ Ահա դաշնագրին գլխաւոր կէտերն են հետեւեալները.—

1.— Փոխադարձ չեզոքութիւն, այն պարագային ուր յարձակումը կողմերէն մէկուն գրգռութեամբը տեղի չունենար։ 2.— Գերմանիա պարտաւոր չըլլար մասնակցիլ Ազգերու Դաշնակցութեան կամ պետութեանց խմբակցութեան մը կողմէ որոշուած միջոցներուն։ 3.— Ռափալլոյի մէջ կնքուած բարեկամական դաշինքը կը հաստատուի, ասկէ զատ տնտեսական փոխադարձ յարաբերութիւնները աւելի մեծ զարկ պիտի ստանան։ 4.— Իրաւախոհութեամբ պիտի լուծուին այն բոլոր վէճերը, որոնք կրնան ծագիլ Լոքառնոյի եւ Ժընեւի մէջ գերմանիոյ ստանձնած յանձնառութիւններու պատճառով։

Ա.յս դաշնագիրը արձանագրութեան համար Ազգերու Դաշնակցութեան պիտի ղրկուի։

ԿԵԱՆՔԸ ՖԻԼԻՊԷԻ ՄԷՋ

Վերջին չորս կիրակիները, յաջորդաբար, ժողովրդային դասախօսութիւններ կազմակերպած էր «Գրասիրաց»ը, Հայ Ակումբի սրահին մէջ։ Առաջին դասախօսն էր երուանդ Եպսկ. Փերտահճեան, որ պարզեց կրօնքի դերը հայ պատմութեան մէջ։ Սկսելով Զրադաշտական շրջանէն, յաջորդաբար ներկայացուց հայ ժողովրդի ընդգրկած կրօնքները, թուեց անոնց զանազան ազդեցութիւնները, վերլուծեց, մանաւորապէս, Հեթանոս շրջանի արմատական տիրապետութիւնը մեր բարքերուն եւ սովորութիւններուն վրայ՝ զայն գըտնելով հաշտ մեր ժողովրդի ոգիին, խառնուած քրիստոնէութեան, զայն նկատեց ազդակ մը մեր ազգային գոյութեան եւ որոշ շրջաններու մէջ գրական-մտաւոր բարձր կեանքի միակ խթիսը։

Երկրորդ դասախօսն էր պ. Կարօ Ղազարոսեան. նիւթը՝ — մեր երկսեռ երիտասարդութիւնը եւ հայ ժողովուրդին մեծագոյն վտանգը։ Բնորոշեց 1905էն սկսեալ ռուսահայ եւ թրքահայ հատուածներու յաջորդական ընկերային, տնտեսական, քաղաքական եւ մտաւոր պայմանները իրրեւ միջավայր՝ հասնող սերունդին, եւ նիւթը բաժնելով չորս գլխաւոր շրջաններու (1900-1908, 1908-1914, 1918-1920, 1922-1926) անջատ անջատ յատկանիշեր տուաւ պոլսոյ, գաւառի, ռուսահայերու եւ Եւրոպայի մեր նոր սերունդին, ծանրացաւ անոնց թերի եւ ուշագրաւ կողմերուն վրայ։ Ցետոյ, մէկ կողմէ՝ Հայաստանի ապագային մշակոյթը, իսկ միւս կողմէ գաղութներու մէջ՝ որբ, կիսատ թուդածներ, պուլկարական, ֆրանսական եւ, վերջապէս, անթիւ գոյնի դաստիարակութիւն տեսնողներու շարքը գծելով, գտաւ որ մենք կը ներկայացնենք սերունդ մը՝ որ շատ մը աննպաստ պայմաններու կողքին, ունի նաեւ առնուազն 15-16 ձեւի տարրեր։

Երրորդ դասախօսութիւնը յատկացուած էր պ. Ստ. Հինդլեանի։ Կը ցաւիմ, որ նպաստաւոր խօսք չունիմ այս մասին։ Չեմ ժխտեր իր նիւթին հետ ունեցած ընտելացումը (Ժողովրդապետութիւն, ազգայնականութիւն եւ ամբոխավարութիւն)։ Նախ, շատ հանդարտօրէն տուաւ ժողովրդապետութեան հասկացողութիւնը՝ օրինակներ գտնելով։ Ցետոյ, թողլով երկրորդ մասը, անցաւ ամբոխավարութեան։ Քառասուն վայրկեան ծանրացաւ մեր մտաւորականութեան եւ կուսակցութիւններուն վրայ, աննկարելի կերպով ժխտեց պատմական իրողութիւններ, մազերը ցրիւ ցրիւ, ձայնը ձգած եւ քրտինքներու մէջ...։ Ամէնէն վերջը, յանկարծ մտաբերեց որ ժամանակը անցած էր եւ թէ ստիպուած է յետաձգել իր նիւթին շարունակութիւնը։

Վերջին դասախօսն էր պ. Յ. Մարթաեան. նիւթը՝ «Հայ լեզուի ծագումը եւ բարեշրջումը»։

Պ. Մարթաեան նախ տուաւ ամփոփ գաղափար մը լեզուներու, եւ անոնց փոխ-յարաբերութեանց մասին, յետոյ մանրամասնեց հայ լեզուի ծագման պարագաները, յիշելով յաջորդական հարստութիւնները զոր ունեցած է մեր լեզուն խաչնարածութեան շրջանին, գաղթականութեան բերումով, կրօնքի պատճառաւ, խաչակիրներու արշաւանքի ատեն, թուրք եւ ռուս տիրապետութիւնները։ Ծանրացաւ մասնաւորապէս Ռոկեդարու վրայ, բացառիկ պարագայ մը նկատելով հայ լեզուի կազմուած վիճակը՝ այն շրջանին՝ երբ Աստուածաշունչը կը թարգմանուէր հայերէնի։ Բազմաթիւ օրինակներով մատնանշեց մեր լեզուի ծագումը, թուեց օրինակներ՝ անոր ունեցած կապերու մասին՝ պարսիկ, յոյն, արաբ եւ այլ լեզուներու հետ։ Անդրադարձաւ բարեփոխման զանազան փորձերու եւ անոնցմէ ոմանք անգործնական, իսկ վերջինը սխալ գտաւ, գիրերուն տալով ոչ միայն ձայնական այլ իմաստի տարբերութիւն։

Թղթակից

ԹԱԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

Կիրակի օր Թէհրանի մէջ տեղի ունեցաւ պարսից նորընտիր Շահ Րիզա խան Պահլաւունիի թագադրութեան հանդէսը, Հազարամեակ գիշերներու պատմութիւնը յիշեցնող շուքով եւ ծէսերով, ինչպէս կը հաղորդեն թէհրանէն առնուած հեռագիրները։

Գահին աջ կողմը կեցած էին Ատրպատականի Հայոց առաջնորդը եւ քրիստոնեայ ու մահմետական կրօնապետները, ձախ կողմը դիւանագիտական մարմինը եւ պարսիկ բարձրաստիճան պաշտօնատարները։ Դեռատի գահաժառանգը, գինուորական ոսկեհուռհամագեստով եկաւ կեցաւ գահին աջ կողմը։ Ընդ եռեւէն, երկու արարողապետներ ոսկի ափսէի մը վրայ ներս բերին ոսկեղէն թագ մը, թանկագին ադամանդներով եւ զմրուխտներով զարդարուած, որ յատկապէս պատրաստուած էր պահլաւունի հարստութեան համար։ Ցետոյ եկան նախարարները, որոնք ոսկի ափսէներու մէջ կը կրէին պարսկական հին հարստութեանց պատկանող թանկարժէք պատմական առարկաները։

Վարչապետը կը կրէր մեծ քաջանի թագը, թղթատար. նախարարը մարգարիտէ թագ մը, առեւտրականը՝ նշանաւոր ցերեայը նուր ադամանդը, պատերազմական նախարարը նատիր Շահի գոհարազարդ սուրը, եւն.։ Մարալջահանները կը կրէին պարսիկ Շահերու զրահներն ու զէնքերը ինչպէս նատիր Շահի աղեղն ու նետը։

Այդ պահուն ներս մտաւ Շահը՝ խանգավառ ցոյցերու մէջ, աջ ու ձախ բարեւելով եւ ուղղուեցաւ դէպի նատիր Շահի գահը։ Հագած էր գոհարազարդ վերարկուը եւ դրած էր իր սովորական գինուորական գտակը, գարգմանակով մը։

Պալատական մը ազգին կողմէ շնորհաւոր սկսաւ ուղերձ մը կարդալ։ Յետոյ պալատի կրօնապետը գահի սանդուխներէն վեր բարձրանալով թագը ներկայացուց Շահին, որ իր ձեռքով հանեց գինուորական գտակը եւ տեղը դրաւ թագը. արարողապետ մը գարգմանակը անցուց թագին վրայ։ Պատերազմական նախարարն ալ անոր մէջքէն կապեց նատիր Շահի սուրը։

Արարողութենէն ընթացքին քաղաքին չորս կողմը դրուած թնդանօթներ հարիւր մէկ հարուածներով ողջունեցին Շահը եւ ժողովուրդը փողոցներուն մէջ մեծ ցոյցեր կազմակերպեց։ Շահը քանի մը խօսքով պանծացուց պարսկաստանի հին պատմութիւնն ու յաղթանակները։ Իսկ վարչապետը գովեց Շահին արժանիքները։

Ցետոյ թագը գլուխը, գահաժառանգին եւ բարձրաստիճան պաշտօնատարներուն հետ արքայական կառք նստելով թէհրանի զրօշազարդուած փողոցներէն եւ յաղթական կամարներու տակէն անցնելով պալատը գնաց։

ԱՊՐԻԼ ՏԱՍՆԸՄԷԿԸ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Շաբաթ գիշեր, սալ տը ֆէօ-կրաֆիի մէջ տեղի ունեցաւ Ապրիլ 11ի սգահանդէսը։

Այս տարուան սգահանդէսը տարբերութիւններ ունէր իր նախադիսաւորութեանը մէջ։ Ժողովուրդը հիմա աւելի կը ձանձնայ պայն, աւելի կապուած է անոր, իբրեւ մեծագոյն խորհրդանշանի մը, ազգային ու իտէալական։ Անցեալ տարուան նոյն այս սրահը լեցուեցաւ շուտով եւ շատեր դուրս մնացին։ Թանկագին բնագդներ ունի այս ժողովուրդը, գիւրին չի խաբուիր, թանկագին ուժեր ունի ան, շուտով պիտի պարտադրէ բոլորին՝ յարգանք դէպի Ապրիլ 11 առանց պայմանի։

Այս տարի կուսակցութիւն մըն ալ աւելցած էր որ իր յարգանքի պարտքը կը բերէր։ Իսկ այն ամէնէն յուզիչ շարժուձը եղաւ այն որ փարիզի Շափահաս Որբերու Միութիւնն ալ կը փութար գիրով մը իր յարգանքի խօսքը բերելու։

Ուր էր բժշկական միութիւնը, ուր էին Հայրենակցական միութիւնները, ուր էին Ցրամադիքը, Հ. Մ. Ը. Մ.ը։ կը թուի թէ Որբերու միութեան չափ ալ հասկացողութիւն չունին սգահանդէսին մէջ ներկայացնելու համար յարգանքը մեկնած բժիշկներուն, գաւառի մտաւորականներուն հանդէպ։ Վասնզի ասիկա սուգի մեծ յոլեվեան մըն է, եւ ցեղը իր բոլոր անդամներով պիտի մասնակցի։

Ու հայկական ֆանֆառը, նուրութիւն մըն ալ աս, ձայներու ծանր իջնող տպաւորութեամբ մը կը լեցնէր ժողովուրդին հոգին։

Նախագահը պ. Բաշալեան հատիկ հատիկ կը խօսի։ Ժողովուրդը մէկ վայրկեան լուութեան մէջ, ներքնօրէն կը սգայ։ պ. Նահապետ, սգահանդէսին նուիրականութեանը հաւատաւոր, կը կարծէ թէ՝ կուսակցութիւնները, որոնք պիտի խօսին, տարբեր՝ իրենց համոզումներուն մէջ, միատնաբար յարգանքի պիտի գան օրուան խորհրդանշանին առջեւ։

Օր. Ազատ Թորոսեան, ուսանողական միութեան ատենապետուհին, քնարական ձայնով եւ քաղցր յուզականութեամբ մը յիշատակումն ըրաւ մեր անզուգական մտաւորականներուն, որոնք նահատակ եղան Ապրիլ 11ին։ Օրիորդին կեցուածքը մեր նահատակներուն հանդէպ՝ կեցուածքն էր իմաստուն եւ խանդավառացից, զոր ժողովուրդը, ինք, պիտի ուզէր բռնել։ Օրիորդը, բեմին վրայ, կը ներկայացնէր ցեղը, իր զգացումներով եւ պաշտամունքով։

Պ. Արծրունի (Ս. Դ. Հնչ. կուսակցութիւն) իր եռանդին մէջ շատ հեռուները գնաց, սգահանդէսն ալ դուրս ելաւ։ Պնակ լաւ խօսող մը դառնալ, եթէ մոռնայ «Հայրիէթ»ի օրերու իր ժառանգը, մանաւանդ այս սգահանդէսի ատեն միայն յարգանքի մասին խօսի։

Պ. Հրաչ Երուանդ (Ռամկ. Ազատ. կուսակցութիւն) յայտնօրէն վշտացած դուրսի թուրքիոյնուն ծանր խօսքերէն, որոնք մեր նահատակներուն վրայ ցուրտ շուք մը կը նետեն, «իմպէրիալիզմի ծանր դամբանաքար մը կը դնեն», բողոքեց ուժգնութեամբ։ Ոչ, մենք չենք հաւատար անոնց բարի պգացումներուն, սէրին ու մտադրութիւններուն, երբ անոնք չեն գիտեր սիրել «իրենց»ը, սուր՝ նը, որ չեն գիտեր սիրել մեր մեռելները։ Վայը զարնէ շրթունքին անոնց, որ, այսօր, միայն ու միայն, սուգի խօսք մը չեն ըսեր, ու կոմկուսի անմշակ արտերուն սխտորը կը գովեն։

Պ. Ցերենց (Ս. Դ. Հնչ. Ընկերվարական) պատմութեան տանը վեհարանին վան պի այս սգատօնին նշանակութիւնը։ Ան ալ պատմութեան տանը վեհարանին վան պի այս սգատօնին նշանակութիւնը։ Ան ալ կուսակցութեան վրայ ամպ պատճառելու ներսէն դէմ կուտալ էր անհրաժեշտ։ Եւ պ. Ամատունի լաւ կրնայ ուսցաւ։ Մենք կը զգայինք անոնց կաւէ գունդերը։ Այս անգիտակից եւ իմաստուն, «արմատակ տեղ կ'ուզէր», ոչ աւելի նիկա իր պատիւը կ'ուզէր, քրիստոնէական աւետարանէ մը աւելի նուիրական։ Եւ անպարկեշտութիւն էր գիտակցօրէն անգիտակից թուրքերն «աշկարա» մտադրութիւններուն, ընդդիմներուն, եւ զապարտի շապիկ հագցնել մեր ներսէն։ Եւ այդ զոհերուն յիշատակը կը պահեն անոնք որ «մը ոսկիի փոխարէն» չպիտի խնայեն այս մեր ժողովուրդին նպատակներուն պայքարի հարսնիքին ջրախնձորին հետ։

* * * Գեղարուեստական մասը շատ ճաշակի էր։ Կը յիշեմ Օր. Երամեան Ջուլֆայի, ջուրի խաղաղ հոսանքը մը շարունակականութեամբ, Շ. Սարեանի արտասանութիւնը (Վարուժան), յուզումի բնութեամբը, պ. Ց. Նշանեանի «Պարմիր լուրերը» Սիամանթոյական նուիրեամբ հաղորդուած, պ. Նազասարեանի երգերը, հայ ձայնով, (այս արժէքը կը ստորագծեմ), Օր. Ցէր կարապետեանի տհմիկ երգերը, քրտական եւ իրերախառնուած եղանակներ, բնագաւառային հարազատութեամբ, միօրինակ ու թարմ։

* * * Արհամարհելով, ժողովուրդին հետ, այդ թռուցիկները, որոնք խելագարային շարադրութեամբ մը կ'ուզեն այս սգատօնը նսեմացնել, մենք, կը թելադրենք կազմակերպիչներուն. — Ելլան սրահն իսկ նեղ եկաւ, գոնէ տարի փարիզի ամէնէն մեծ սրահը վարձեցէք այս սգահանդէսի համար։

Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

ՖՐԱՆՔԸ ՓՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՉԱԽԱՐՕՑ ՄԷԿ ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ ԿՈՒԺՈՒ

Ֆրանքը փրկելու համար նպատակաուղղութիւնները կը շարունակուին։ Այդ պատճառով «Եւրոպայի խորհրդաւոր մարդը» մէկ միլիոն ֆրանք նուիրեց, որպէսզի մահարաճա պարտատէրերուն հազար ֆրանք, Մաճառի կաթոլիկ ընկերութիւնը հարիւր հազար եւ բազմաթիւ վաճառականներ ու մասնակցին նուիրատուութեան՝ հարիւրական քսան հազար ֆր. տալով։

Փարիզի թերթերէն «Ժուռնալ», «Մաթէն» եւ «Փըթիթ փարիզիէն» 100,000 ական ֆր. նուիրեցին։

Սէնի նահանգապետին հրաւէրով փարիզի քսան թաղամասերու քաղաքապետները ժողով գումարեցին եւ ծրագիր մշակեցին փարիզի մէջ կամաւոր նուիրատուութիւններ հաւաքելու մասին։ Որոշուեցաւ որ իւրաքանչիւր թաղամասի մէջ քաղաքապետներու նախագահութեամբ, մասնաւոր յանձնաժողովներ կազմուին։

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅԱՆԵՐՈՒՆ ՀԱՒԱՏՄՈՒՆԻՔ.— «Ժուռնալ տը Միննիք»ինախկին խմբագիր Սամուէլ Վի փարիզէն էնկիւրի երթալով վարչապետ Ըսմէթ փաշայի կողմէ ընդունուած է պ. Լեվի փարիզացի քնակ Թուրք Հրեաներու յարգանքները յայտնած եւ ըսած է թէ աշխարհի ամէն կողմը գըտնուող Թուրք Հրեաները բոլորովին կապուած են իրենց երկրին։ Ըսմէթ փաշա ալ հաւատացած է որ՝ թէ ինք եւ թէ Թուրք կառավարութիւնը Թուրք Հրեաներու հանդէպ լաւ զգացումներ կը տածեն։

,,ԱԿԱՆՆԵՐԸ ԸՆԿԱՎ,,

Ակնարկ Հեղափոխական Ռուսաստանի Ժամանակակից Գրականության Մասին

Ա. Ղազարյան

Ակնարկ «Ականներ»-ի մասին գրելու համար ամենից առաջ պետք է ասել, որ այդ գրքի հեղինակը ոչ միայն ռուսական գրականության, այլև ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի լավ գիտակ է։ Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։ Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։ Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։

Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։ Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։ Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։

Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։ Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։ Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։

Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։ Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։ Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։

— Ա. Ղազարյան

ՏԵՍԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔԻՑ

Ա. Ղազարյան

Ակնարկ «Ականներ»-ի մասին գրելու համար ամենից առաջ պետք է ասել, որ այդ գրքի հեղինակը ոչ միայն ռուսական գրականության, այլև ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի լավ գիտակ է։ Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։ Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։ Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։

Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։ Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։ Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։

Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։ Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։ Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։

— Ա. Ղազարյան

ԱՐՎԵՍՏԻ ՀԱՅՆՈՎ

Ակնարկ Հեղափոխական Ռուսաստանի Ժամանակակից Գրականության Մասին

Ա. Ղազարյան

Ակնարկ «Ականներ»-ի մասին գրելու համար ամենից առաջ պետք է ասել, որ այդ գրքի հեղինակը ոչ միայն ռուսական գրականության, այլև ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի լավ գիտակ է։ Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։ Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։ Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։

Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։ Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։ Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։

Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։ Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։ Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։

— Ա. Ղազարյան

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՀԱՄԱՐ

Ակնարկ Հեղափոխական Ռուսաստանի Ժամանակակից Գրականության Մասին

Ա. Ղազարյան

Ակնարկ «Ականներ»-ի մասին գրելու համար ամենից առաջ պետք է ասել, որ այդ գրքի հեղինակը ոչ միայն ռուսական գրականության, այլև ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի լավ գիտակ է։ Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։ Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։ Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։

Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։ Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։ Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։

Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։ Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։ Ակնարկի հեղինակը ռուսական գրականության մասին գրելիս ելնում է ռուսական կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման ընդհանուր պատմական պայմաններից։

— Ա. Ղազարյան

ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ «ՅԱՌԱՋ»-Ի ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՈՐՈՇՄԱՄԲ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԿՈԼԵԿՏԻՎ

Պատասխանատու խմբագիր՝ Ա. ՂԱԶԱՐՅԱՆ

Հրատարակության տարեկան 12-րդ տարի

Հասցե՝ Երևան, Աբովյան 35, հեռ. 56-23

Տպարան «Յառաջ»-ի, Երևան, Աբովյան 35

Պատվեր 1923 թ. — Տպաքանակ 5000

Գինը 3 ռուբլի

ւանի եւ Շամշատինի շրջաններուն մէջ ոչխարները մէկ ամիսէ ի վեր թարմ խոտ կը ճարակէին. հիմա ձիւնի պատճառով անոնք առանց կերի մնացած են: Եթէ գիւղացին դրամ ալ ունենայ, խոտ չկայ գնելու: Ախթալայի շրջանին մէջ ցնաւած են ծաղկող պտղատու ծառերը — նշենի, ծիրանի եւլն. —, իսկ անտառներու եւ ձորերու մէջ ահագին թիւով վայրի թռչուններ փճացած են: Գիւղացիները չեն կրնար կեր հասցնել անասուններուն, անոնց դրութիւնը աւելի կը դժուարանայ անոր համար որ ոչխարները սկսած են ծնիլ: Արդէն ցուրտէն ու անօթութենէն բաւական ոչխարներ բնաջնջուած են: Դարալագեաղի գաւառին մէջ ձիւնի ծանրութեան տակ փլած է տուն մը, որուն տակ մնացած երկու հոգի մեռած, եւ երկու հոգի ալ ծանր վէրքեր ստացած են: Ստեփանաւանի շրջանին մէջ ճամբան երկու գիւղացի ձիւնի տակ կորսուած են: Ձիւնի պատճառով բամպակի ցանքը կ'ուշանայ:

Աշտարակի եւ Հրազդանի շրջանին մէջ օդերը սկսած են տաքնալ եւ ձիւնը կը հալի: Անասունները արօտատեղիները կը քշուին: Պատուղի բերքը ամբողջովին փճացած է, կը վախցուի որ խաղողի այգիներն ու աշնանացանքն ալ ցնաւած են:

**** Մոսկուայէն առնուած լուրերու համաձայն, ողողումները ծանր հանգամանք կը ստանան Ռուսիոյ մէջ, մասնաւորապէս վտանգի տակ են Լենինկրատ եւ Մոսկուա: Մոսկուայի մէջ Պրիանսքի կայարանը ամբողջովին ջուրերու տակ է եւ նաւակներով կը հաղորդակցի դուրսի հետ: Հեղեղման անձրեւներու եւ կանխահաս ձիւնհալին պատճառաւ է որ յորդած է Մոսքովա գետը: Գետին երկու կողմի բնակիչները ուրիշ բնակարաններ փոխադրուած են: Լենինկրատի մէջ ևս Նեվա գետը յորդած եւ ողողած է արուարձանները: Թերթերը կը գրեն թէ 1826էն ի վեր գարնան ձիւնհալը այսքան աղէտալի չէր եղած:*

Փսքովի ցած մասերը եւ մեծ թիւով գործարաններ ջուրին տակ են: Կարգ մը փողոցներու մէջ ջուրը տուներու մինչեւ երկրորդ յարկը կը հասնի: Իլմէն լիճի շուրջ 30 գիւղեր կատարեալ քանդումի վտանգին տակ են: Նոյն վիճակի մէջ են Քիէվ, Ռիազան, Ռիպինսք եւ ուրիշ քաղաքներ: Թուլայի մէջ 900 տուներ ջուրերու տակ մնացած են:

Ապրիլ 14ի ագաօնը Լիօնի մէջ

Լիօնէն կը գրեն մեզի.—

Շաբաթ, 24 Ապրիլի երեկոյ տեղի ունեցաւ յիշատակի հանդէս մը, ապրիլեան ողբերգութեան տարեդարձին առթիւ, կազմակերպուած Հ. Յ. Դ. Լիօնի շրջ. կոմիտէի կողմէ: Ներկայ էր հոծ բազմութիւն մը: Ընկերը Պ. Թիւլպէնտճեան քանի մը խօսքով պարզեց օրուան նշանակութիւնը, որմէ վերջ նուագուեցաւ «Շօբէն»ի մահերգը: Եղան աւուր պատշաճի արտասա. նութիւններ և երգեր Տիկ. Մանուկեանի, Պ. Պ. Հրանտի, Մելքոնեանի և Պըլըքեաններու կողմէ: Խօսեցաւ ընկ. Եր. Ճանկէօզեան, որ պատկերացուց հայ ժողովուրդի կրած տառապանքը, հայութեան կէսին եղերական բնաջնջումը և մասնաւորաբար ծանրացաւ հայ նահատակ մտաւորականներու, քաղաքական գործիչներու դահաբերութիւններուն վրայ, հայ ժողովրդի ազատագրման համար: Ըսաւ թէ հայ տառապանքն եղաւ ամենահզօր ու ներգործիչ ազդակը հայ վերածնունդի գործին մէջ: Յետոյ գծեց մեր անմահ մեռելներուն սեւեռուն ու տիրական գաղափարը, վերլուծեց հայ ժողովուրդի ձգտումները և կոչ ըրաւ հետեւիլ մեր նահատակներու ուղիին և աշխատիլ անոնց իտէալներու իրագործման, խտացնելով զանոնք ազատ ու անկախ հայրենիքի գաղափարին մէջ որը կրնայ ըլլալ միակ ու ապահով երաշխիքը հայ ժողովուրդի ազատ ու անկաշկանդ բարգաւաճման: Ապա խանեան քահանան, որ ներկայ էր, յարգանքի քանի մը խօսքեր և մաղթանքներ ըրաւ նահատակներու յիշատակին:

Հայաստանի հնութիւնները

Երեւանի հնութիւններու պաշտպան ընկերութիւնը երկար հետազօտութիւններէ յետոյ պարզած է թէ Ախթալայի և Կողբի մէջ վերջերս երեւան հանուած հնութիւնները նոր լոյս կը սփռեն հայկական ճարտարապետութեան պատմութեան վրայ և ունին բացառիկ գեղարուեստական հետաքրքրութիւն:

Գիտութեան և գեղարուեստի հիմնարկութիւնը մշակած է ծրագիր, որուն համաձայն արգիլուած է Հայաստանի սահմաններէն դուրս հանել հնագիտական արժէք ներկայացնող առարկաները:

Ռուսիոյ արտաքին քաղաքականութիւնը

Խորհրդային միութեան կեդր. գործադիր կոմիտէի ժողովին մէջ արտաքին գործավարութեան կողմէ Լիթվինօֆ խօսացուցիչ ծափահարութիւններու մէջ հաղորդեց ռուսեւգերման դաշնագրին կնքումը եւ ըսաւ որ եթէ Լոքառնոյի դաշինքները խաղաղութեան համար են, նոյնն է նաեւ ռուսեւգերման դաշնագիրը. իսկ եթէ Լոքառնոյի նպատակն է հակապոլշեւիկ ճակատ մը ստեղծել, այն ատեն Պերլինի դաշնագիրը հակառակ է Լոքառնոյի ոգիին:

Յետոյ յայտնեց թէ սովետ կառավարութիւնը պատրաստ է պետութիւններուն առանձին կամ հաւաքաբար համաձայնութիւն կնքելու առաջարկ ըրաւ: Խօսելով Ամերիկայի հետ յարաբերութեանց խնդրին մասին, ըսաւ թէ «դիւանագիտական յարաբերութիւնները վերահաստատելու համար Ուաշինկթըն պայման կը դնէ ճանչնալ առժամեայ կառավարութեան կնքած փոխառութիւնը: Ա.յս հիման վրայ բանակցութիւնները մեծ դժուարութիւններ չեն ներկայացներ: Անգլիոյ հետ դժբախտաբար մեր յարաբերութիւնները նոյն վիճակին մէջ են: Լեհաստանի հետ պէտք է աւելի սերտ կապեր հաստատել: Խորհրդային միութիւնը չի ծածկեր իր համակրութիւնը Զինաստանի ազգային ազատագրական շարժումին համար: Ֆրանսայի հետ բանակցութիւնները գործնական վիճաբանութենէ մը անցան: Երկուստեք ներկայացուած պահանջները իրարմէ շատ կը տարբերին: Եթէ կարելի ըլլայ համաձայնութիւն գոյացնել, մասնաւորաբար պիտի օգտուի ֆրանսական ճարտարարուեստը, որ արագօրէն կը բարգաւաճի:

Սեւի ճահճային բնակչութիւնը

Մարտ 7ի մարզահամարին վերջնական արդիւնքին համաձայն փարիզի եւ արուարձաններու (Սէնի նահանգ) բնակչութեան ընդհանուր թիւն է 4,567,690 հոգի, այսինքն 1921էն ի վեր 224,344 հոգի աւելցած է: Արուարձանի բնակիչներուն թիւն է 1,725,274, որուն 1,006,739ը Սէն Տընիի, 722,532ը Սօի գաւառակին մէջ:

Տիար Գարուն Ս. Զիլինկիրեան, Տիար Հայկ Ա. Զիլինկիրեան, Օրիորդք Պերճուհի, Գարուհի եւ Արմենուհի Ա. Զիլինկիրեան, Տէր եւ Տիկ. Արտաշէս Մինասեան եւ իրենց որդին Պերճիկ, Տէր եւ Տիկ. Վարդ Շապանեան, Տիկ. Վերգինեա Մուրատեան, Տէր եւ Տիկին Տիգրան Զիլինկիրեան եւ զաւակունք, Տէր եւ Տիկին Մանուկ Զիլինկիրեան, Տիկին Պէաթրիս Արապեան եւ զաւակունք, ինչպէս նաեւ Յակոբ Զաքարեան, Սէրքօ Իսահէ, Վարպետեան, Մերկերեան, Յակոբեան, Շապանեան, Տօքթ. Ճինկէօզեան, փիլոեան ընտանիքները, եւ համայն ազգականք, ամէնախորին ցաւօք կը ծանուցանեն դառնաղէտ մահը՝

ԱՅՐԻ ՏԻԿԻՆ

ԶԱՊԷԼ ԱՐՇԱՄ ԶԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆԻ

(Ծննալ Կոնսթան)

իրենց հարսին, մօր, մեծ մօր, զոքանչին, եւ ազգականին որ կնքեց իւր մահկանացուն յետ կարճատեւ եւ ծանր հիւանդութեան:

Յուղարկաւորութեան տխուր արարողութիւնը պիտի կատարուի վաղը հինգշաբթի ժամը 11ին Հայոց եկեղեցին, 15 Rue Jean Goujon, եւ մարմինը պիտի ամփոփուի Բէռ-Լաշէզ գերեզմանատան մէջ:

Հանգուցեալոյն մարմինը տունը, 106 Ave. Mozart (16e) եկեղեցի պիտի փոխադրուի հինգշաբթի առաւօտ ժամը 10.15ին:

ՆԱՆՕԹ.— Այսօր Շորեքշաբթի ցերեկէ վերջ ժամը 4ին հանգուցեալոյն բնակարանին մէջ հոգեհանգիստի արարողութիւն մը պիտի կատարուի:

Գրիգոր Եղիկեան իր խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնէ բոլոր անոնց որ հաճեցան ներկայ ըլլալ իր կնոջ, Տիկ. Արաքսի Եղիկեանի յուղարկաւորութեան: Նաեւ շնորհակալութիւն Հ. Յ. Դ. Քրիստափոր Կոմիտէին որ ծաղկեպատկ մը ղրկած էր:

ՆԱՄԱԿԱՑՈՒԹ

ԴԱՒԻՐԻ, Մ. Զ.— Ստացանք մէկ անգլիական, կը ղրկուի 31 Մարտէն. ընկալագիրները ղրկեցինք Գ. Մ.ին:

ՄԱՐՄԷՅ, Ա. Ղ.— Ստացանք 7 ֆրանք:

ՔԱՆ, Ղ. Ա.— Ստացանք 20 ֆրանք: Կը ղրկուի:

ԿԱՐՏ, Զ. Խ.— Ստացանք 20 ֆր.ք: Կորուսանները փոստէն են:

ՄԱՐՄԷՅ, Օ. Է.— Կը ղրկուի 23 Ապրիլէն:

ՓԱՐԻԶ, Գ. Յ.— Ստացանք 38 ֆրանք:

ՄԱՐՍԷՅ, Լ. Մ.— Կը ղրկուի 23 Ապրիլէն:

ՇՐԹՈՐԸՆՈՒՏ, Ս. Ք.— Ստացանք 20 ֆրանք: Կը ղրկուի:

ՍԷՆ ՇԱՄՈՆ, Ա. Ք.— Ստացանք 20 ֆրանքը:

ՊՕԼԷՆ, Գորձ.— Ստացանք 72 ֆրանք 25 սանթիմ.

ՕՊՐՆԱՍ, Յ. Յ.—Պակսած 25 ֆրանքը դեռ չենք ստացած:

ԼԱՆՍԷՅ, Գորձ.— Ստացանք 115 ֆրանք: Քանակը բարձրացուցինք թիւ 114էն:

ՄԱՐԹԻԿ, Ե. Գ.— Կարգադրուեցաւ թիւ 114էն:

ՄԱՐՍԷՅ, Ե. Մ.— 35 ֆր.ի մանուափոստը չենք ստացած:

ՍԷՆ ՇԱՄՈՆ, Կ. Մ.— Ստացանք Ա. Մ.ի բաժնեգինը: Ստացած ենք նաեւ Ա. Ն.ի վճարումը:

ՓԱՐԻԶ, Վ. Ե.— Ստացանք 25 ֆր.: Կանոնաւոր ղրկուած է:

ՊԵԼԿՐԱՏ- Ս. Գ.— Ստացանք 1000 ֆրանքի չէքը եւ վճարեհամաձայն ձեր հրահանգին:

ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ

ԲԱՐՁՐ ՀԱՅՑԻ Հայրենակցական միութեան ընդհ. ժողովը կ'իրականի, 2 Մայիս կէս օրէ յետոյ ժամը 3ին «Ռոստոմ»ի սրահը, 131 Faubourg du Temple, խիստ կարեւոր օրակարգով:

ՏԱՐՕՆ-ՏՈՒՐՈՒԲԵՐԱՆ Հայրենակցական միութեան ընդհ. ժողովը կ'իրականի, 2 Մայիս ժամը Bellville Rue Fbg. Temple 131:

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ միութեան շաբաթական ընկերային վիճաբանական հաւաքոյթը վաղը՝ հինգշաբթի ժամը 9ին Bosdhore *ճաշարանին սրահը, 16* Rue du Sommerard, Métro St. Michel, *նիւթ «Սէրը ընտանիքին մէջ՝ ամուսնութենէն առաջ եւ վերջը»: Սալօնի հաճելի խաղեր:*

ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ Է.

ՆՈՒԱՌԱՆԴԻՍ. — Դաշնակահար ՏԻՐՈՒՀԻ ՉԱՌԱՓԵԱՆԻ, 5 Մայիս 1926 Շաբաթ-կիրակի ժամը 9ին Salle Pleyel *մէջ* 22, Rue Rochechouart (Metro Cadet).

ՄԵՐ ՄՕՏ ՆԱՄԱԿ ՈՒՆԻՆ Պալաքեան եղբ. եւ Աշճեան գրատուն:

ՄԱՐՍԻԼԻՈՅ ՄԷՋ

«Յառաջ»ի ցրուիչն է Պ. Գեղամ Ծերիկեան.— Հասցէ Cuchman Tzerikian, Poste Restante, Marseille.

ԱՇԽԱՏԱՒՈՐԻ ընդհանուր համագործակցութեան (C. G. T.) *ռուսական հատուածը յառաջիկայ Մայիս 8ին Փարիզի* Bourse de Travail *ի 3, rue de Chateau d'Eau, (Metro Republique), Ferrer սրահին մէջ կազմակերպած է*

ՄԵԾ ՀԱՄԵՐԳ

Տոմսերը, 3 ֆր. 50 ս. արժէքով կարելի է գնել ռուսական թերթերէն՝ «Տնէ» (11 Etienne Marcel Prolongeé), *«Պօսլեդնի Նովոստի* (26 rue Buffault) *եւ «Յառաջ»ի խմբագրատունէն:*

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

— Մալաթիացի Մարտիրոս և Ազապէկ Պօյաճեան եղբայրները, որդի Նափոլէոնի և Պատասխանի: Կը կարծուի թէ Մարսիլիա կը գտնուին: Գրել Սուրբլատեանի: 1bis Passage Kurzner, Paris 19: *«Հայ Սիրտ»էն կը խնդրուի արտատպել:*

— Բնիկ Մաղնիսացի վարդուհի Հայրապետեանը կը փնտռէ իր եղբայրը Երուանդ Եաբրեանը զոր կորսնցուցած է Իզմիրի աղէտին: Տեղեկացնել «Յառաջ»ին կամ իրեն՝ Usin Polot Villefranche (Saone).

ՈՐՆ Է՞ ԱՄԷՆԷՆ ՀԱՃԵԼԻ ԺԱՄԱՆՈՑԸ

— Ձիմացա՞ք, չկարդացի՞ք Mairie du VI*ի մէջ այս Շաբաթ գիշեր հայ գեղարուեստասէրներու կազմակերպած մեծ պարահանդէսը:*

— Իսկապէ՞ս, ուրեմն անպայման հոն եմ:

ԼԱՒ ԿԱՇԱՒՈՐՈՒԱԾ

Երկու սենեակներ վարձու են Մայիս 1էն երկու հոգիի համար: Դիմել Տիկ. Շահպազի 5, Rue Gay-Lussac (5) *Լիւքսէնպուրկ պարտէզին դիմաց:*

ԹԷՅ. ԹԷՅ. ԹԷՅ.

Ամէն տեսակ եւ ամէն գիներով Թէյի խառնուրդներ, զտկի Սէյլանէ, Հնդկաստանէ և Ջինաստանէ ներածուած: Գիները անբաղդատելիօրէն Աժան: Ծրարուած Թէյ՝

«THÉ YAVROU»

Աշխարհահռչակ և հանրածանօթ մարքա ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1880ին

Վարձատրուած Պօրտոյի 1907ի ցուցահանդէսին ոսկի մետալով Նափոլիի 1906ի »

Փափաքողներուն ծրար մը Թէյ ձրի կը ղրկուի մէկ գրութեան դրոշմաթուղթի փոխարէն:

Ցիրանայի եւ գաղութներու բոլոր կարեւոր խանութներուն կը գտնուի:

Արեւելեան ճաշակով և ծաղիկ Թէյով խառնուրդներ:

Թղթակցութիւն ուղղել «Thé Yavrou» 15 Rue Sénac, Mar...

COMPTOIR D'OPÉRATIONS EN BANQUE

10, Place de la Bourse et 11, Rue Feydeau, PARIS

Tél. : Gutenberg 06-52 et 06-76

Հանրային սրահ, ուր բոլէ առ բոլէ կը հրապարակուին զանազան արժէթղթերու գները, ինչպէս կ'ըլլայ Պուրսայի մէջ: Դիւրութիւն կ'ընծայուի ամէն տեսակ արժէթղթերու վրայ պարմանաժամով գործառնութիւններ ընելու, ինչպէս կը պահանջուի Պորսային մէջ, եւ յաճախողները կարող են իրենք կեցնելու իրենց գործառնութիւնները, արձանագրուած գներուն համեմատ:

ԴՕՆԹՈՒՄԱՐ տ'ՕՓԸՐԱՍԻՕՆ ԱՆ պանք հաստատութիւնը իր յաճախորդներուն տրամադրութեան տակ կը դնէ շքեղ շէնքը և Լոնտոնի ու նիւ Եորքի Պորսաներուն գիները ցոյց տալու հեռագրով կը ստանայ իրենց ելեւէջներուն:

Իր անզուգական կազմակերպութեամբ, ԴՕՆԹՈՒՄԱՐ իր յաճախորդներուն կ'երաշխաւորէ ամէն ապահովութեամբ ընծայող գործառնութիւններ: ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ...

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՑԻՆ ԵՒ ՎԷՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆ

126, Rue du Faubourg St. Denis

Metro : Gare de l'Est Téléphone : Nord 84-04

Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30-7.30—Կիրակի եւ տօն օրեր՝ ...

ԱԴԱՄ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ԴԵՐՁԱԿ ՓԱՐԻԶԻ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

Ստացած ենք սեզօնի առաջին անգլիական եւ ֆրանսական նորանոր կերպասներ:

24, Rue Bergère, Paris (9) թելեֆօն Provence 05-...

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ

123 Bld. Sébastopol, 123

(Métro: St Denis եւ Réaumur)

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԲԺԻՇԿՆԵՐ

Ջերմամիզութեան, փրանկ ատի, արիւնի եւ մորթային հիւանդութեանց:

Բժշկական տարբալուծումներ

Ամէն օր ժամը 9—12 և 2—8, կիրակի՝ 9—12:

Ժողովրդական գիներ

ԴԱՇՆԱԿԻ ԴԱՍԵՐ

Հայ օրիորդ մը դաշնակի եւ սոլֆէժի դասեր կուտայ, դիւրամատչելի պայմաններով: Դիմել խմբագրատուն:

ԲԱՑՈՒԱԾ Է

"ԾԻՐԱԿ,,

ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ՄԵԾԱՓԱՆԱԿ եւ ՓՈՔՐԱՓԱՆԱԿ

ձոխ մթերանոց *Արեւելեան* եւ *Արեւմտեան* ամէն տեսակ ուտելիքներու եւ խմելիքներու անմրցելի գիներով:

26, Rue de Trévise. Métro: Cadet Paris (9) Tél. Bergère 38-63.

ԲԺ. Ե. ՄԻՆԱՍԵԱՆՑ

ՏԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ

42, Rue des Acacias

Métro: Ternes կամ Etoile

Կ'ընդունի ժամը 2-4 եւ 5-7:

Կիրակի օրերը 9-11:

ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏ

Ա. Ս. ԳԵԴԱՏԱՐԵԱՆ

արհեստագիտական եւ յանձնակատարական գրասենեակը Լոնտոնի մէջ:

Կ'ընդունի ամէն տեսակ մեքենաներ եւ ապրանքներ գնելու եւ վաճառելու ատպատրանքներ, աջակցութեամբ փորձառու մասնագէտներու, նաեւ արտօնեալ (Patent) գիւտերու տարածումն ու շահագործումը: Հասցէ A. Guedatarian, Kingsway House, Kingsway, London W. C. 2. Հեռագիր Guedatarian Kingsway House London. Հեռախօս Holborn 1055.

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ՈՒՍ. ՄԻՈՒԹ...

վաղը 29 ԱՊՐԻԼ, են Դ...

Sociétés Savantes ի D...

28, Rue Serpente

կը դասախօսէ

Պ. ՇԱՒԱՐՇ ՆԱՐԴՈՒՆ

նիւթ՝ Գրականութեան ... քականութիւն:

ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ ԿԱՄ ՏՂ...

6 Petits Hôtels (Bd. Magenta 87) ...

Տ.ք. ԹԱՓՈՆ, փ. Բ. Հ.: Tél. Trud...

ՋԵՐՄԱՄԻԶՈՒԹԵԱՆ նոր ...

բարդութիւններու տրագ բուժում մեթոտներով: Լաւագոյն արդիւնք...

Ամէն օր ժամը 9-12 եւ 2-...

բակի եւ տօն օրեր 9-12:

ՏՕՔԹՕՐ

Յ. ՏԷՐ-ԴԱՒԹԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԱՋՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

120, Boulevard de Grenelle

Métro La-Motte Picquet.

Tél. Invalides ...

Կ'ընդունի ամէն օր 4-...

կիրակի օրերը 10.30-...

ՍԱԿԱՐԱՆ

26 Ապրիլ 1926

ԴՐԱՄՆԵՐ

Ստերլին,	L. St.
Տոլար,	Dollar
Մարք (ոսկի)	Mark
Թրքական թղթ.	L. Trq.
Թրք. ոսկի	» or
Մէճիտիէ	Médjidié
Լէվա 100 հատ	Léva
Տրախմի »	Drachme
Լիր »	» Lire
Պելճ. ֆրանք	» Frc. Belge
Զուից. »	Frc. Suisse
Լէյ 100 հատ	Ley
Ձերվոնեց	(10 Roubles or)

ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐ

Եգ. Ֆր. Յանսիէ I	Cr. Fonc. Eg.
» II	»
» III	»
Թուրքի երկթղ.	Lots turcs

Comptoir Parisien de change et de Cr...

80, Rue Lafay...

Le Gérant : H. TEURNI...

Impr. MASSIS

208bis, Rue Lafayette Paris(...

ՅԱՌԱՋ

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

"HARATCH,,

JOURNAL ARMÉNIEN PARAISSANT TROIS FOIS PAR SEMAINE

Directeur-Propriétaire: SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration (Խմբագրութիւն եւ վարչութիւն) 208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e).

Հեռաձայն՝ Nord 57-82

Մէթրօ.— Louis Blanc կամ Jaurès

ԲԱԺԱՆԵՑԻՆ	Եռամսեայ	Վեցամսեայ	Տարեկան
Թրանսա և գաղութներ	20 ֆր.	38 ֆր.	75 ֆր.
Անգլիա և » Եգիպտոս, Իրան	10 շ.	20 շ.	
Ամերիկա	—	3 ս.	5 ս.
Ուրիշ երկիրներ	—	50 ֆր.	100 ֆր.

Հասցէի փոփոխութեան համար 2 ֆր. վճարել անհրաժեշտ է:

ՈՒՐԲԱԹ
30
ԱՊՐԻԼ
1926

30 AVRIL 1926

On reçoit des annonces en français et en arménien.

Ա. ՏԱՐԻ Թիւ 117 — Կը հրատարակուի ԿԻՐԱԿԻ, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ և ՈՒՐԲԱԹ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԴԻՄ

ՓԱՌՔ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻՆ ԵՒ ԻՐ ՈՒԺԻՆ ՈՐ ԿԸ ԾԱԻԱԼԻ ՏԱՐՈՒԷ ՏԱՐԻ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՓԱՌՔ ԲԱԶՈՒԿԻՆ ԵՒ ԻՐ ՈՒԺԻՆ

Աշխատանքի ոճն է վաղը, — Մայիս մէկ:
Իսկական Ջատիկ:

Տարուէ տարի կը ծաւալի յորձանքը, ահեղ եւ անդիմադրելի: Տարուէ տարի կը խաւարի Ոսկի Հորթը, թէեւ տակաւին շատ զօրաւոր է, իր կամքը պարտադրելու համար:

Միլիոնաւոր բազմութիւններ արդէն հասած են որոշ հանգրուանի մը: Ամուր կանգնած իրենց դիրքերուն վրայ, անոնք վստահութեամբ կը նային ապագային: Ուրիշներ, աւելի բազմաթիւ — իրապէս անհամար — կը քաշեն, տակաւին, իրենց անգիտակցութեան կամ անզօրութեան հետեւանքները: Անոնց համար երջանկութիւն պիտի ըլլար հանդիլ այն կէտին ուր եկեր են միւսները, աւելի առաջ երթալու համար: Ճամբան հարթուած է արդէն, լայն ճեղքեր բացուած են Շահագործման միջնաբերդին վրայ, որ ինքնապաշտպանութեան միջոցներ կը փորձէ այսօր, մինչդեռ ինքն էր նախայարձակը, երէկ: Օրէնքի կարգ անցած է արդէն օրական ութ ժամ աշխատանքը, թէեւ խարդախութիւններ եւ բռնութիւններ անպակաս են, գործադրութեան պարագային: Միջազգային թուղթեր անգամ ստորագրուած են: Վկայ՝ Ուաշինկտընի պայմանագրութիւնը, որ վեհի դուռ բացաւ, բայց պիտի մնայ պատմական, իբրեւ պաշտօնական արձանագրութիւն մը աշխատաւորական յաղթանակի:

Այո, նորէն աշխարհակալներն ու դրամատէրներն են որ կը վարեն աշխարհը, իրենց երկաթեայ կրունկին տակ ճզմելով անհամար բազմութիւններ, բայց անբաղդատելի է փոփոխութիւնը 1860էն, 1880էն, մանաւանդ 1914էն ի վեր: Մեծ պատերազմը և անոր հետ կապուած դէպքերը փութացուցին Աշխատանքի դատին յաղթանակը, և այսօր նուաճումներ կան որ ինքնաբերաբար կը կատարուին, առանց խոշոր ցնցումներու, յամր այլ ապահով: Բաղքենի-աշխարհակալ կազմակերպութիւն մըն է Ազգերու Դաշնակցութիւնը, սակայն իր ամէնէն կարեւոր ճիւղերէն մէկը յատկացուցած է Աշխատանքի պաշտպանութեան: Գործատէրերէն աւելի, բանուորներուն հետ կը բանակցի, այսօր, Մեծն Բրիտանիա, դրամապետութեան կեդրոնական ամրոցը: Քանի միլիոն կազմակերպուած աշխատաւորներ կ'ազդարարեն ամէն կողմէ. «Այդ մե՛նք ենք գալիս». և ուրիշ քանի-երեսուն միլիոն ալ, որ անդամ չեն արհեստակցական միութեանց, կը ձայնակցին անոնց, խոովելով մեծերուն, ցնցերուն հանգիստը, խանդավառելով ամբողջ բազմութիւններ: Ճակատամարտը կը մղուի խոշոր միջավայրերու, հարստացած և հասունցած երկիրներու մէջ, բայց օգուտը կը հասնի ամէնէն հեռաւոր անկիւնները, ինչպէս շոգեկառքը որ սահմաններ կը կտրէ, ղղրդացնելով լեռ ու դաշտ:

Մենք ալ ունէինք մեր աշխատաւոր գանգուածները գիւղին ու քաղաքին մէջ, եւ ունէինք մեր աշխատանքի երգերը, աւելի բնական ու հարազատ. «Գիւձան չենկեր, աշխարհին ինչ եր». «Մանիր, մանիր, իմ ճախարակ» — ասոնք սկզբնական ճիչերն են որ միջավայրէն կը բխին, գիտակցութեան և հաւատքի մասնիկներ: Եւ ահա մեր աչքերով կը տեսնենք նաև իսկական կապիտալիսմն ու «պրոլետարիատը»:

Այլ եւս գիտենք թէ ի՛նչ է բանուորութիւնը:

*
* *

Փա՛ռք Աշխատանքին եւ իր ուժին:

Բայց, հեռո՛ւ բոլոր խաղերէն ու վէճերէն: Օտար հողի վրայ ենք. խառնակ է մթնոլորտը, եւ մարդիկ աւելի քաղաքականութիւն կը վարեն, քան աշխատանքի դատ:

Մեր երգերն ու վէրքերը կը փրկեն մեր դիրքը:

Պիտի յաղթանակէ դատը, հակառակ բոլոր խոչընդոտներուն: Եւ տարուէ տարի, բազմութիւնները պիտի մոռնան սրտառուչ այլ նկուն եղանակը.

Ա՛խ, մեր սիրտը լիք դարդ ու ցաւ,
Օր եւ արեւ չտեսանք.
Ա՛խ, մեր կեանքը սեւով անցաւ,
աշխարհից բան չիմացանք.

Հազարաւոր երիտասարդ բազուկներ, որ հայրենի հողը պիտի մշակէին, բոլորուած են վիթխարի մեքենաներու բոլորտիքը, կը տքնին իւղի եւ ծուխի մէջ, իբրեւ մասնիկները ընդհանուր ընտանիքին:

Անոնք հպարտ էին երէկ՝ դուքանին գլուխը, ակօսներ բացած առեն: Հպարտ են մանաւանդ հիմա, քանի որ, այս օտար երկնքին տակ ալ, ցուրտ քաղաքակրթութեան մը ժանիքներուն մէջ, նորէն ոտքի կը կենան իրենց թեւերուն ուժով: Հազարաւորներու համար Ֆրանսան ծովափ մըն էր որուն տեսքն իսկ սարսափ կ'ազդէր. իսկ այսօր անոնք ալ կը լողան յորձանքին մէջ, կը խաղան ալիքներուն հետ, տոկուն և համարձակ:

Անոնք թանկագին հարստութիւններ են հայրենիքին համար:

Միայն թէ՝ կարենային դառնալ չմշած:

Կարենային պահել իրենց աչքերուն պայծառութիւնը և բազուկներուն թափը:

Փառ՛ք բոլորին:

Շ.

ՄԱՄՈՒԼ

ԳՈՆԷ ՄԷԿԸ ԽՈՍՏՈՎԱՆԵՑԱՆ

Վէ՛րջապէս: Շաբաթներով ուրանալէ, սուտէ, դարշելի խեղկատակութիւններ փորձելէ յետոյ, երեւան իր Ապրիլ 28ի թերթով կը խոստովանի գոնէ մէկ ձերբակալութեան ճշտութիւնը: Մխսին կարդանք.—

«Մոսկուայի «*Իզվէստիա*» պաշտօնաթերթէն կը քաղենք հետեւեալ հեռագիրը.—

Երեւանի նախկին նահանգապետ եւ ներքին գործերու նախարար ծանօթ դաշնակցական Յահակ Թորոսեանը, որ բանտարկուած էր, դիմում էր տուած Հայաստանի կեդգործկոմին, խնդրելով զինքը ազատել: Յահակ Թորոսեան յայտարարած է թէ ինքը Հայաստանի համար կործանարար կը համարէ Դաշնակցութեան քաղաքականութիւնը:

Հայաստանի կեդբոնական գործադիր կոմիտէն ազատ է արձակած Յահակ Թորոսեանը»:

Արդ, Հայաստանի մէջ կատարուած վերջին խմբական ձերբակալութիւններու գոհերէն միայն մէկն է Սահակ Թորոսեանը, որ ահա կ'արձակուի թուղթ մը ստորագրելով: Իսկ միւսնե՛րը, — Արդեօք անոնք ալ դիմում ըրած չե՞ն Հայկենգործկոմին. անոնց ալ առաջարկուած չէ՞ ստորագրել ուրացումի թուղթը, ինչպէս կ'ըլլայ պոլշեւիկեան իշխանութեան հաստատումէն ի վեր, մարդուն մէջ մարդը սպաննելու դիտումով: Կամ արդեօք պիտի սպաննեն որ մե՞նք հաղորդենք անուններ, որպէս զի բարեհաճին ներում շնորհել...:

ՖՐԱՆՔԸ ՓՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Հանդամանակութիւնները ոգեւորութեամբ կը շարունակուին: Մանաւանդ օտարականներու մէջ մեծ շարժում կայ այս մասին: Դահիրէի, Ալեքսանդրիոյ եւ Փորթ Սայիտի մէջ ազգայնական երեսփոխաններու նախաձեռնութեամբ յանձնաժողովներ կազմուած են' եգիպտացի ժողովուրդէն նուէրներ հաւաքելու համար: Փարիզի ցեյլի մեյլ թերթին ընթերցողներէն 20 տոզի 250,000 ֆր., նիւ եօրք Հերըլտի ընթերցողները 472,500 ֆր. Պրիւքսէլէն ոմն՝ 10,000 ֆր. դրկած է. բազմաթիւ Ամերիկացիներ եւ Անգլիացիներ 1000—25,000 ֆր. նուիրած են: 100,000 ֆր. տուաւ Պ. Փիէռ Աթթիէ: Մատրիտի ֆրանս. լիսէէն ուսուցիչներն ու ուսանողները հանդանակած են 4,500 ֆր.:

ՊԱՂՏԱՏԻ ՎԵՐՋԻՆ ԱՂԷՏԸ

Պաղտատէն կը գրեն մեզի.— *Այս տարի շատ ձիւն եկած ըլլալով Հայաստանի եւ Քիւրտիստանի լեռները, յորդեցան Թէ' Տիգրիս եւ Թէ Եփրատ: Ապրիլ 10ին, Տիգրիս յանկարծ բարձրացաւ, 24 ժամուան մէջ 10 ոտքի հասաւ. եւ քաղաքին արեւմտեան կողմի Թումբը պատռելով Ջուրը սկսաւ դէպի Պաղտատ խուժել: Քաղաքը սոսկալի վիճակի մատնուեցաւ. բայց մեծ ճիգերով կրցան քաղաքը պաշտպանել եւ Ջուրը դարձուցին դէպի անապատ: Յաջորդ առտու Պաղտատ կղզիի վերածուած էր, ամէն կողմէ Ջուր: Վտանգը 24 ժամ տեւեց, եթէ դեռ ոտք մը եւս բարձրանար, քաղաքը ամբողջ ոչնչացած պիտի ըլլար: Թագաւորին պալատը, կայարանը, զօրանոցը եւ բանտը քանդուեցան: Քաղաքին շրջակայքը Ջուրը երեք մեդր բարձրութեան հասաւ: Ալ վախ չմնաց: 150—180 անձի կորուստ եւ մօտաւորապէս 20 միլիոն րուբլիի նիւթական վնաս ունի Պաղտատը:*

ՀՊԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԴԻՒՐԱՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ֆրանսական թերթերը կը շարունակեն առաջարկներ դնել, օտարականներու հպատակութիւնը եւ ձուլումը դիւրացնելու համար: Առջի օր Ռօնի երեսփոխան Պ. Շարլ Լամպէռ հարցուց դատական նախարարին թէ ինչ միջոցներ ձեռք առնուած են հպատակութեան հազարաւոր դիմումներու արագօրէն ընթացք տալու համար: Նախարարը պատասխանեց թէ 1924ի աւելի քան 6000 հպատակութիւն արձանագրուեցաւ, իսկ 1925ին՝ 11,000: Անցեալ ամիս 2000 դիմումի հաւանութիւն յայտնուած է. գործողութիւնները կը փութացուին եւ պաշտօնէութիւնը պիտի աւելնայ: Ինչ կը վերաբերի տուրքերու դեղչին, անկարողները ազատ ձգուած են: Վերջացնելով, նախարարը յայտնեց թէ ինք համաձայն է լայն դիւրութիւններ տալու: Օրական 200 խնդրագիր կ'ընդունուի: Նոր օրինագիծ մը աւելի պիտի դիւրացնէ այս գործը: «Բայց պէտք է հեռատես ըլլալ, որպէս զի անգործութեան տագնապի մը առեն ֆրանսացի գործաւորները չզոհուին»:

Քարիւղի հորեր Ֆրանսայի մէջ

Հէյօ նահանգին կապեան գաւառակին մէջ գտնուած քարիւղի հանքը արդէն սկսած են շահագործել: Այդի օր փարիզէն պատուիրակութիւն մը այցելեց քարիւղի հորերը, ուսումնասիրելու համար կատարուած աշխատանքները: Պատուիրակները նահանգապետին առաջնորդութեամբ աչքէ անցուցին ինը հորեր, բացուած քանի մը քիլոմէթր տարածութեան վրայ: Այս ինը հորերէն երեքը քարիւղ կ'արտադրեն. մէկը օրական 2 թոնօ կուտայ, միւսը 4, երրորդը 20 թոնօ: Ուրիշ երկիրներու մէջ սովորաբար 10 հորէն մէկը միայն կ'արտադրէ, որով ֆրանսական հորերը լաւագոյնը կը նկատուին: Մինչեւ հիմա արտադրուած քարիւղը, թոնօն 400 ֆրանքէն՝ 1,200,000 ֆր. հասոյթ բերած է, այսինքն մինչեւ հիմա եղած ծախքերու կէսը ելած է արդէն:

Ծրագրուած է երկու մեծ ընդունարաններ, գտարաններ և ուրիշ յարակից շէնքեր շինել:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՄԱՅԻՍ ՄԷԿԻ ՅՈՅՑԵՐԸ ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ

Ներքին նախարար Պ. Ժան Տիւրան առջի օր նախարարական խորհուրդին հաղորդեց թէ Մայիս մէկի հաւար անհրաժեշտ միջոցները ձեռք առնուած են:

Նախարարը ըրաւ հետեւեալ յայտարարութիւնները.— Փողոցներու մէջ կարգապահութիւնը ապահո/ուած է: Ո եւ է յեղափոխական կուսակցութեան թոյլ չպիտի տանք զայն խանգարել: ՄԱՄՆԱՒՈՐ ՀՍԿՈՂՈՒԹԻՒՆ ՊԻՏԻ ԿԱՏԱՐԵՆՔ ՕՏԱՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ: Այս վերջինները, կը սիրենք յուսալ, թէ կատարեալ ուղղամտութեամբ պիտի ուզեն գնահատել այն վեհոգի ասպնջականութիւնը, զոր Ֆրանսա կը շնորհէ իրենց: Փարիզի մէջ ո և է թափօրի արտօնութիւն չպիտի տրուի: Արգիլուած են նաև խռովայոյզ խորհրդանշաններ: Բոլոր նահանգապետներուն հաղորդեցի որ իրենց նահանգներուն մէջ կարգը պէտք է պահպանեն իրենց անհատական պատասխանատուութեան տակ: Անոնց ղրկեցի որոշ և կարուկ հրահանգներ, զորս նախարարական խորհուրդը միաձայնութեամբ վաւերացուց:

Նախարարին շրջաբերականէն կը քաղենք հետեւեալները. — Եթէ փողոցներու մէջ թափօրներ պիտի կազմուին, անոնք պէտք է թոյլատրուին այն պայմանով միայն որ կարգը պահպանուի բացարձակապէս: Իսկ եթէ կը կարծէք թէ, հակառակ տրուած հաւաստումներուն, խռովութիւններ պիտի ծագին, այն ատեն քաղաքապետներու հետ խորհրդակցաբար պէտք է արգիլէք թափօրները. իսկ եթէ թաղապետական իշխանութեանց հետ անհամաձայն գտնուիք, նախազգուշական ամէն միջոց պէտք է ձեռք առնէք:

«Գալով դրօշակներուն, բացի ազգային դրօշէն, թոյլ պիտի տրուին միայն արհեստակցական միութեանց վերտառութիւնները կրող դրօշները: Ֆրանսական դրօշէն, ուրիշ ոչ մէկ դրօշ պիտի դրուի հանրային շէնքերուն վրայ:

«Միւս կողմէ պէտք է ստուգել թէ հրապարակային ժողովներու մէջ խօսող օտար բանախօսները կանոնաւոր թուղթեր ունի՞ն: Հակառակ պարագային, անոնք անմիջապէս դէպի սահմանագլուխ պիտի առաջնորդուին և վտարուին:

ՔՍԱՆ ՀԱՅԵՐ Կ'ԱՔՍՈՐՈՒԻՆ

Աթէնքէն կը հեռագրեն մեզի Ապրիլ 27 թուականով.—

Քանի հայրենակիցներ կ'աքսորուին առանց փաստի: Մանրամասնութիւնները նամակով:

Վտարուելի հրամանը ետ առնուած

Գրած էինք թէ Տրամայի շրջանին մէջ քանի մը հայ աւազակներ ձերբակալուած ըլլալով, կառավարութիւնը որոշած է վտարել ամբողջ Հայերը: «Ալիք»էն կ'իմանանք թէ այս հրամանը ետ առնուած է, շնորհիւ ապահովութեան եւ ոստիկանութեան տեսուչներուն բարեացակամութեան:

Ամերիկայի Հայու մը մեծ գիւտը

Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ Ներկայացուցչական ժողովը վաւերացուցած է սեփականութեան իրաւունքը նոր գիւտի մը, որուն շնորհիւ հսկայ յեղաշրջում առաջ պիտի գայ գիտական աշխարհին մէջ: Հնարիչն է Պոսթոնաբնակ Հայ մը, Թ. Գ. Կիրակոսեան, որ կ'ըսէ թէ իր գիւտին շնորհիւ կարելի պիտի ըլլայ անսահման ուժ հայթայթել շոգենաւերուն, օդանաւերուն, և մարտանաւերուն՝ ովկիանոսին վրայ իրենց երթեւեկի ընթացքին: Պ. Կիրակոսեան կ'ըսէ թէ այս գիւտը վերջ պիտի տայ պատերազմներուն: Ամերիկեան խորհրդարանի պատմութեան մէջ երկար տարիներէ ի վեր չէ տեսնուած որ Ներկայացուցչական ժողովը վաւերացնէ ո և է գիւտ. հետեւաբար, կ'ըսէ «Նիւնայթըտ Փրէս» գործակալութիւնը, Կիրակոսեանի յաջողութիւնը աննախընթաց բան մըն է: Ամէն տարի հազարաւորներ կը դիմեն արտօնագրի գրասենեակը, խորհրդարան և կառավարական ուրիշ ճիւղեր, ներկայացնելով արտադրիչ ուժը յեղաշրջելիք նոր ծրագիրներ: Ասոնցմէ և ոչ մէկը ընդունուած է մինչեւ հիմա:

Ներկայացուցչական ժողովին այս մասին ընդունած օրինագիծը, որ Ծերակոյտին ղրկուեցաւ, կը տրամադրէ որ Կիրակոսեան կառավարութեան կողմէ պիտի ճանչցուի իրբեւ այս գիւտին հնարիչը, եթէ փորձ մասնագէտներու խմբակի մը առջեւ ապացուցանէ թէ իր գաղափարները իրագործելի են: Իրեն ուժ կուտան Միշիկանի հանրապետական երեսփոխան Մաք Լէօտ եւ Պոսթոնի բազմաթիւ երեւելի քաղաքացիներ: Իր գիւտին շնորհիւ այլեւս շոգենաւ մը կամ օդանաւ մը կէս ճամբան կանգ չպիտի առնէ՝ ածուխ կամ պէնզին չունենալուն համար: Կիրակոսեանի համաձայն, հիմակուան վայրաշարժերը պէտք է փոխել եւ աւելի թեթեւ ու գործնական շինել զանոնք:

(Լուրերու չարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՆԱՄԱԿՆԵՐ ՆԵՂՈՍԻ ԱՓԵՐԷՆ

ԵՐԵՍՓՈՒ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԳԱՀԻՐԷԻ ԵՒ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ՄԷՋ

(ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ)

ԳԱՀԻՐԷ, 14 Ապրիլ

ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆ ԽԱՂԸ՝ ԳԱՀԻՐԷԻ ՄԷՋ

Նախորդ թղթակցութիւնները պատկերացուցած էի եգիպտահայ ազգային տագնապը, որ աւելի քան տասը ամիսէ ի վեր կը տիրէր, սաստկութեամբ։ Եւ ահա՝ ապիկար առաջնորդի մը, եւ աթոռամոլ եւ ապազգային տարրերու դաւերուն երեսէն, ռամկավարներու ղեկավարութեամբ։

Տագնապը արդէն իր տրամաբանական վախճանին յանգելու վրայ է։ Եւ յոյս կայ, որ այդ վախճանը շատ չուշանար, ու եգիպտահայ գաղութը — հարուստ՝ իր կարելիութիւնով, նիւթական, մտաւոր թէ քաղաքական, եւ հիւանդ՝ իր բովանդակ երակներով — կը դառնայ արդէն հայ ժողովուրդի լաւագոյն կայաններէն մէկը՝ հայրենիքէն դուրս։

Ծանօթ է թէ՝ տագնապին մայր պատճառը կը կազմէին գործնական տեսակէտէն, Գահիրէի եւ Աղեքսանդրիոյ թեմական ժողովներու ընտրութիւնները։

Այժմ արդէն երկուքն ալ կատարուած են. երկու քաղաքներ, երկու անջատ դիմագծութեամբ, ոգիով, շունչով եւ հեռանկարներով։

Տեղ տանք սակայն փաստերուն։

Ինչպէս գրած եմ արդէն, ամիսներով պայքար մղուեցաւ Գահիրէի ընտրութեանց դէմ, ըստ Սահմանադրութեան կատարել տալու համար զանոնք։ Բայց ի զուր։

Առաջնորդ եւ ռամկավար-հնչակ ապազգային պլօքը չշեղեցան իրենց գիտցածէն։ Իսկ Դաշնակցութիւնը եւ ազատական տարրերը պօյքոթի յայտարարեցին ընտրութեանց դէմ, չմասնակցելու համար ապօրինութիւններու եւ Սահմանադրութեան ոտնակոխումին։

Եւ «ընտրութիւնները» տեղի ունեցան Գահիրէի մէջ, փետր. 28ին, ոտիկանական երէ՛ց կարգ շղթաներու պաշտպանութեան տակ...։ Արդիւնքը այն եղաւ, որ տասը «երեսփոխաններ» գացին բազմելու Ազգ. Առաջնորդարանէն ներս, որ արդէն վաղուց դադրած է ազգին տունն ըլլալէ, եւ դարձած է որջը սադրանքներու, հակաժողովրդական եւ հակազգային դաւերու եւ ձեռնարկներու։

Այս «ընտրութիւնները» շահեկան են սակայն, մէկէ աւելի տեսակէտներէ։

Խօսող եւ պատահոս յայտարարութիւններով հրապարակ իջան ընտրութեան խաղը խաղացողները, խօսեցան, ըստ սովորութեան, ժողովուրդին անունով, ի վերջոյ, ծիծաղելի եւ անպատասխանելի արդիւնքի մը յանգելու համար։

Հ. Ց. Դ. ՊՕՅՔՕՓԸ ԵՒ ԻՐ ԱՋԴԵՑՈՒԹԻՒՆԸ

Դաշնակցութեան պօյքոթը տուաւ իր արդիւնքը։

Ընտրողներու պաշտօնական թիւը, հազարումէկ դաւերով ու խարդախութիւններով, հասաւ միայն 912 հոգիի, որմէ քուէարկութեան մասնակցեցան 781 հոգի։

Հասկնալու համար այս թիւին գաւեշտական աղնւութիւնը, բաւական է թէ երեք տարի առաջ, 1923ին, ընտրողներուն թիւը եղած էր 1303 հոգի (391 հոգի աւելի ուրեմն), իսկ անկէց ի վեր, հազարներով գաղթականներ եկած են Իզմիրի դէպքերէն ետք եւ ընտրութեան իրաւունքի տիրացած. սերունդը մեծցած է, այնպէս որ Գահիրէն, այսօր առնուազն 3000 ընտրող կը հաշուէ, թիւ մը, որմէ միայն 781 հոգիին քուէարկութիւնն կտնակ տուած է Գահիրէի այսօրուան թեմական ժողովը։

Աւելի յայտուն դարձնելու համար, յիշենք թէ Աղեքսանդրիան, որ հազիւ կէս բնակչութիւնը ունի Գահիրէի, մօտ 1500 քուէարկու արձանագրեց պաշտօնական ցանկի մէջ, Գահիրէի 912 հոգիին դէմ։

ԱՂՑՈՑ ԴԷՄԵՐ ՈՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

Եւ ի՞նչ քուէները այդ 781 քուէները. ի՞նչ գնով ու գարշելի միջոցներով ձեռք բերուեցան անոնցմէ շատերը. միջոցներ՝ որոնց մէջ իր առաջնութեամբը եւ ստոր խիղախութեամբը կը փայլի Մելքոնեան Հանրածանօթ գործարանը, որ «Ազգինն» է որպէս թէ, ու անոր արգահատելի տնօրէնը՝ Տիգրան Հաճընեանը։ Այս մարդը, որ տեղիս ռամկավար օրգանին արտօնատէրն ու ամէն բանն է, բացէ ի բաց հրաման արձակած է «իր» գործարանին մէջ աշխատող հարիւրաւոր գործաւորներուն եւ պաշտօնեաներուն որ բերեն իրենց քուէները, եթէ չեն ուզեր... փողոց նետուիլ։ Այս անբարոյական յայտարարութիւնը տուած է անշուշտ իր արդիւնքը, ու քուէները տարուած են հարկադրաբար։ Ահա ռամկավար փեռեզակներու «յաղթանակ»ին արժէքը։ Եւ մտածել թէ այս մարդիկը այս միջոցներուն դիմած են այն ատեն, երբ ասպարէզը բաց ձգուած էր իրենց առջեւ, երբ ոչ մէկ պայքարող կար իրենց դէմ։

Չկարմրեցան սակայն Ազգ. իշխանութիւնները, չկարմրեցան ռամկավարները եւ անոնց խամաճիկ «Նորընտիր» երեսփոխանները, որոնք գացին հանգիստ խղճով թեմական ժողով խաղալու։

Թող խաղան սակայն, մինչեւ որ ատենը գայ ու լուռ մնացած ժողովուրդը վերջապէս երթայ հաշիւ ու հանգամանք ճշդելու, անոնց իւրաքանչիւրին իր արժանաւոր տեղը ցոյց տալով։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՑ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ցաջորդ շաբթու, Մարտ 7ին տեղի պիտի ունենայ Աղեքսանդրիոյ թեմականի 6 անդամներու ընտրութիւնները։

Ամբողջ վեց շաբաթ, եկեղեցիին գուռը եւ մամուլին մէջ հրաւէր եղաւ նախապէս գալ արձանագրուիլ, բոլորովին ազատ պայմաններու մէջ, եւ առանց փոսթի ընտրութիւններ կատարելու համար։

ՔՈՒԻՆԵՐՈՒ ԱՃՈՒՐԴ

Ռամկավար-հնչակ պլօքը, որուն մասնացած էին նաեւ մէկ քանի չէզոք բախտախնդիրներ,— պաշտօնապրկուած կամ փառատենչ,— առանձին ցանկով երեւան եկան։ Գործադրեցին բոլոր միջոցները, ժողովուրդը մոլորեցնելու եւ քուէ կորզելու համար։ Սուտ, բամբասանք եւ դրամ, կարսի անկումէն մինչեւ... Թորգոմ Եպսկ.ի ծանօթ մատնին... Բացէ ի բաց սկսան աշխատիլ, դրամով քուէ գնելու համար։ Կատարեալ ճմուռդ մը սարքեցին իրենք իրենց մէջ, օրէ օր, մինչեւ վերջին շաբթուն, երբ մէկ քուէին արժէքը հասաւ մէկ եգիպտ. ոսկիի, Աղեքսանդրիոյ հրապարակին վրայ։

Բայց ի զուր, Աղեքսանդրիոյ հայութեան մէջ պլօքին ոսկրեւորուն թիւովը անպարկեշտ անձեր չկային... եւ օր մը Հաճընեան գնաց Աղեքսանդրիա, տեղեկացաւ կացութեան եւ ահաբեկ վերադարձաւ։ Ցաջողութեան ոչ մէկ յոյս մնալուն որ Աղեքսանդրիոյ մէջ Մելքոնեան գործարան չկար... Հարկ էր դիմել դրամի միջոցով չեզածը, դաւի միջոցով յաջողցնելու հին սովորութեան, Հաւիտի օրերէն առնուած։

Եւ քուէը փախաւ Գահիրէի դաւադիրներուն, — առաջնորդ, Մելքոնեան տան վարիչ, ռամկավար «կուսակցութիւն», «Նորընտիր» թեմական, բարեգործական, մէկ խօսքով բոլոր անոնց որոնք, մէկ կողմէն չափազանց երերուն կը զգային իրենք զիրենք իրենց աթոռներուն վրայ, եւ միւս կողմէն՝ Մելքոնեան «նուիրատուութեան» խոշոր ու համով պատառը յօշոտելու ապահով ծրագիրներ կ'որոճային։

Ու ահա հինգուկէս շաբաթ ընտրական պայքար մղելէ ետք, յուսահեծ, ընտրութիւններէն «միայն երեք» օր առաջ, մուխին մէջ սարքուած դաւադրութեան վերջին օղակը նետեցին հրապարակ, խեղդելու համար հակառակորդները եւ անոնց հետ սահմանադրութիւնը, ժողովրդական իրաւունքները, ազգ. պատիւն ու բարոյականը։

Առաջնորդը, այս անարժան կրօնաւորը, սպառնական պաշտօնագիր մը ուղղեց Աղեքսանդրիոյ քաղ. ժողովին, ընտրութիւնները յետաձգելու մէկ քանի շաբաթ։ Ընշուշտ անո՛ր համար, որ ռամկավար-հնչակ մունետիկները քանի մը քուէ աւելի կարենային կորզել։

Այս սպառնագրին տրուեցաւ պատշաճ եւ կտրուկ պատասխան։ Քաղաքական ժողովը յատուկ պատուիրակութեամբ մըն ալ Աղեքսանդրիա հրաւիրեց առաջնորդը, անձամբ ստուգելու համար ընտրութեանց օրինաւորութիւնն ու կանոնաւորութիւնը։ Զգնաց, լսեց, որովհետեւ չէր ուզեր սարքուած ծրագիրը խանգարել։

ԴԱՒ ՈՒ ՄԱՏՆՈՒԹԻՒՆ

Եւ ուրբաթ առաւօտ, Մարտ 5ին, կառք առնելով, առաջնորդը գնաց վարչապետ Զիվէր փաշայի մօտ, եւ ո՛վ գիտէ ինչ սուտերով եւ խեղաթիւրութիւններով, հրահանգ տալ տուաւ որ ընտրութիւնները յետաձգուին։

Երկար է պատմութիւնը այս զզուելի արարքին, որ Համիտեան օրերու չարաշուք քաղաքականութեան քովէն կը քալէ եւ որուն մէջ մեծ դեր ունեցած է նաեւ Առաքել պէյ Նուպարին անձնական ազդեցութիւնն ու ժառանգ ստացած տիտղոսը։

Աղեքսանդրիոյ եգիպտական ոստիկանապետը՝ անգլիացի Ինկրամ պէյ, կանչելով քաղ. ժողովի ատենապետ Պ. Գասպար Խէքեանը, հաղորդեց անոր վարչապետին հրահանգը։ Քաղ. ժողովը չուզեց բարդացնել խնդիրը եւ մերժել վարչապետին հրահանգը, որ, ի դէպ, իբրեւ բաղձանք ներկայացուած էր։ Քաղ. ժողովը բողոքելով հանգերձ այս միջամտութեան դէմ, քանի մը օր յետաձգեց ընտրութիւնները, սպասելով կառավարութեան քննութեան արդիւնքին։

Գ. ԲԱՔԱԶԵԱՆ

ՆԱՄԱԿՆԵՐ ԼՈՆՏՈՆԷՆ

ՌՈՒՍԵԻԳԵՐՄԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐԸ

Լոնտոն, Չորեքշաբթի

Մեծ հետաքրքրութիւն ստեղծուած է պետական եւ մամուլի շրջանակներուն մէջ այն դաշնագրին շուրջ, որ անցած շաբաթ ստորագրուեցաւ Գերմանիոյ եւ Խորհրդային Ռուսիոյ միջեւ եւ որուն հետեւանքները պիտի ըլլան շատ կենսական՝ միջազգային քաղաքականութեան վրայ։ Անգլիոյ ղեկավար օրգաններու կարծիքով երկու երկիրներու մերձեցումը քաղաքական հոգի վրայ, անխուսափելի էր վերապայլի դաշնագրէն յետոյ։ Ընդհակառակը, որուն դիւանագիտական տաղանդը ցարական դրոշմ ունի ամէն բանէ առաջ, շատ անգամներ փորձեց հասկացողութեան եզր մը գտնել Գերմանիոյ վարիչներուն հետ հակաբրիտանական քաղաքականութիւն մը վարելու համար՝ սակայն ձախողեցաւ պերլինի մերժումով։ Միջազգային քաղաքականութեան ապագայ դիմագիծը, Եւրոպայի տնտեսական վերածնունդը կամ ընդհանուր դինաթափութիւնը կախում ունին այն ուղղութենէն, զոր արեւմտեան պետութիւնները պիտի որդեգրեն երկու մեծ ժողովուրդներու հանդէպ, որոնք արդէն իրար հասնելու ճամբան կը մտնեն հետզհետէ։ Այդ երկու երկիրները կը ներկայացնեն 200 միլիոնէն աւելի վիթխարի զանգուած մը եւ քանի մը տասնեակ տարի յետոյ այդ թիւը կը մօտենայ 300 միլիոնի։ Հետեւաբար կարելի չէ յաւիտենապէս զանց առնել այդ ուժը, համաձայնութիւններ գոյացնելով զանազան մայրաքաղաքներու միջեւ։

«Օպզըրվըր» կը քննէ թէ ի՛նչ շրջաններէ անցան Գերմանիա եւ Ռուսիա դինադադարի յաջորդ տարիներուն։ Գերմանիոյ ներքին միութիւնը հետզհետէ ամրապնդուեցաւ. համաչափակշռական շարժումը զսպուեցաւ, իսկ ընկերվարականները՝ որոնք անտարակոյս քաղաքական կարեւոր ուժ մը կը ներկայացնեն այսօր, չեն կրնար գործադրել դիրենք ներշնչող սկզբունքները։

Գերման ճարտարարուեստը շատ նախանձելի վիճակի մը հասած է եւ տնտեսական վերաշինութիւնը արագ կերպով յառաջ կը տարուի շնորհիւ ամերիկեան դրամագլուխին։ Աւստրիա վերջ ի վերջոյ պիտի միանայ Գերմանիոյ, որովհետեւ ոչինչ կրնայ արգիլել այդ քաղաքական անհրաժեշտութիւնը։ Այս կերպով մօտաւոր ապագայի մը մէջ Գերմանիա պիտի ունենայ 70-80 միլիոն բնակչութիւն մը, այսինքն ամէնէն մեծ համբաւորումը Եւրոպայի մէջ։ Այս պայմաններու մէջ ինչպէս կարելի է ազդեցութեան տակ առնել այդ ազգը, յաւիտենապէս պահպանելով նոյնիսկ Մեծն Բրիտանիոյ, Ֆրանսայի, Իտալիոյ, Լեհաստանի եւ փոքրիկ Դաշնակցութեան արդի քաղաքական մերձեցումը։ Իր մեծ ու պզտիկ դրացիներուն համար զինաթափ, բայց իրականին մէջ տակաւին զինուած գերման ժողովուրդը ամէն ատենէ աւելի կը զօրանայ հիմա։ Գերմանիա այսօր կը պահանջէ չորս էական կէտեր, համապատասխան իր իսկական արժէքներուն, իբրեւ անկախ ժողովուրդ — նախ պարպում Հունոսի հողամասին, երկրորդ՝ հաւասար իրաւունք զաղթային ձեռնարկներու մէջ, երրորդ՝ վերջնական սրբագրութիւն արեւելեան սահմաններուն ու միացում Աւստրիոյ եւ չորրորդ՝ համակերպական պայման է չվրկնել աթոռամարտին շուրջ ստեղծուած խաղերը։ Մեծն Բրիտանիա երբեք չի հաւատար Գերմանիոյ եւ Ֆրանսայի փոխադարձ ապահովութիւնը եւ իրաւունք ունի ձգձգելու թէ՛ պերլինի եւ թէ՛ փարիզի մէջ, որպէսզի յարգի միջազգային յանձնառութիւնները այլապէս ինք ազատ պիտի գործելու իր յարմար նկատած ձեւով։

Թղթակիցը կը վերջացնէ շեշտելով որ բացի Ժընեւի ձախողանքէն Գերմանիան Ռուսիոյ մօտեցումը պատճառներու շարքէն են նաեւ այն բանակցութիւնները, զորս Մշակեն փարիզի եւ Հռոմի վարչութիւնները կ'աշխատին այդ երկրին շուրջ։

ԻՏԱԼԻՈՅ

ՆԱԻԱՅԻՆ ՓԱՂԱՓԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Իտալիա վերջերս սկսած է զարկ տալ իր պատերազմական առեւտրական նաւատորմին, երկու նպատակով. նախ՝ պատերազմի պարագային, երկիրը պաշտպանելու, երկրորդ՝ իր բազմածին չափաթեան նոր շահաստանները հովելու համար։

Իտալիա բնական հարթեանց կողմէ շատ աղքատ կիր է. նախանձելի համար հրաժեշտ նիւթերէ բոլորովին զուրկ է. չունի ածուխ, չունի կաթ եւ ոչ ալ քարիւղ։ Ցորենի արմտիք շատ քիչ կ'արտադրէ։ Իտալական մեծ ճարտարարուեստը դուրսէն բերուած նախանձելի է որ կը գործէ։ Ածուխը կու Անգլիայէն, մետաղները կու Ֆրանսայէն, քարիւղը Ռուսիոյ ցորենը եւ արմաւը Եգիպտոս Թուղը եւ ուրիշ շատ պատ Ընտօլուէն։

Ցամաքի ճամբով շատ չի ներածեր, իտալական սահմանները ճեղքող երկաթուղագիծ շատ քիչ են։ Հետեւաբար երկրի անհրաժեշտ նիւթերը ներածելու համար ստիպուած է զօրացնել նաւային ուժը, մանաւանդ Արեւելքէն կատարուած ներածութիւններուն համար։ Այս էր խաւար պատճառը, որ Իտալիա մինչեն առաջ բարեկամական կապեր Հաստատեց Ռուսիոյ հետ, ուժ նաւանդ նաւային նոր խարիսխ հիմնեց Սեւկիլիոյ եւ երկրաշղջիներուն մէջ։

Արեւելքի հետ հաղորդակցութիւնը անհրաժեշտութիւնը երբ առենէ ի վեր կը յաճախէ Իտալիոյ վարիչներուն միտքը։ Ցոսի գրաւումը 15 տարի առաջ այս քաղաքականութեան վրայ։ Իտալիա այլեւս չունի Ադրիականէն, քանի Աւստրիա հիմա անվնաս դարձած է եւ Սերպիոյ ծովային ստացիան վիճակի մէջ է։ Նկատելով որ իր մեկնակէտին գործող նաւատորմ մը յաղթական կրնայ դիմադրել իրմէ կէս անգամ աւելի զօրաւոր նաւատորմի մը, որ իր խարիսխէն ուժ կը գործէ, Իտալիա հիմա ունէ կրնայ իր ծրագրին մասը իրագործուած նկատել։

Իտալիա այսօր տնտեսական վերածնունդի շրջան մը կ'անցնի։ Իտալացի ժողովուրդը տարին մէկ միլիոն կ'աճի։ Զանոնք տեղաւորելու համար նոր հողեր պէտք է։ Ահա՛ թէ ինչու Մուսոլինի աչքը յառած է դէպի Աբեւելք։

Իտալական նաւատորմը պատերազմին լուրջ կորուստներ կրած էր։ Ֆաշիստ կառավարութիւնը կ'աշխատի այդ քանակը աթոռամարտին շուրջ ստեղծուած խաղերը։ Մեծն Բրիտանիա երբեք չի հաւատար Գերմանիոյ եւ Ֆրանսայի փոխադարձ ապահովութիւնը եւ իրաւունք ունի ձգձգելու թէ՛ պերլինի եւ թէ՛ փարիզի մէջ, որպէսզի յարգի միջազգային յանձնառութիւնները այլապէս ինք ազատ պիտի գործելու իր յարմար նկատած ձեւով։

Թղթակիցը կը վերջացնէ շեշտելով որ բացի Ժընեւի ձախողանքէն Գերմանիան Ռուսիոյ մօտեցումը պատճառներու շարքէն են նաեւ այն բանակցութիւնները, զորս Մշակեն փարիզի եւ Հռոմի վարչութիւնները կ'աշխատին այդ երկրին շուրջ։

Ժ. ԻՐԱՔԻ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

Ցրտևատ կը մօտենայ Իտալիոյ

Ակադեմական Պ. Լուի Պարթու քանի մը օր առաջ Հռոմ մեկնեցաւ «Անաթօլ Ֆրանսի մասին դասախօսութիւն մը ընելու համար»: Սակայն կը կարծուի թէ նախկին վարչապետը քաղաքական պաշտօն ունի: Իտալիոյ կէս-պաշտօնական թերթերը մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայեն այս այցելութեան եւ յոյս կը յայտնեն թէ կարելի պիտի ըլլայ հարթել այն բոլոր թիւրիմացութիւնները, որոնք կան Ֆրանսայի եւ Իտալիոյ միջեւ: Երեսփ. ժողովին մէջ Պ. Պռիանի յայտարարութիւնները շատ լաւ տպաւորութիւն առաջ բերած են: Պ. Պարթուի ի պատիւ տրուած հացկերոյթի մը միջոցին Ծերակոյտի նախագահ Պ. Թիթոնի փափաք եւ յոյս յայտնած է որ բոլոր առկախ խնդիրները պիտի կարգադրուին: Իր պատասխանին մէջ Պ. Պարթու ըսաւ.

— «Այդ խնդիրները պէտք է մօտէն քննել: Կարգ մը գործեր կարգադրելու համար իրական պետական մարդիկ պէտք է վարուին իբրեւ գործի մարդեր: Չէ՞ որ այսպէս կը շարժին միացեալ Նահանգներու փափաքող ընտանիքներու մէջ եղբայրները, որոնց միջեւ կեանքը կրնայ շահի կոիւներ ստեղծել»:

Հայերը Անատոլուի մէջ

Սեբաստիայէն կարգ մը Հայեր վերջերս Պոլիս մեկնած են: Մեկնելու պատրաստութիւնները կը տեսնեն նաեւ մօտ հազար ուրիշ Հայեր ալ: Այս գաղթին պատճառը այն է որ դպրոց չկայ Սեբաստիոյ մէջ եւ մանուկները փողոցը կը մնան: Նոյն տագնապը կը տիրէ նաեւ կեսարիոյ մէջ: Այս երկու քաղաքներուն մէջ ալ Հայերը քիչ շատ գործ մը կ'ընեն եւ կ'ապրուին, սակայն դպրոց բանալու համար նիւթական միջոցներ չկան: Էնկիւրիի գրաւած ըլլալով շատ մը եկեղեցապատկան կալուածներ, դպրոցի համար հասոյթի աղբիւր չէ մնացած:

Պոլսոյ մէջ ալ վերջերս 4-5 դպրոցներ փակեցին իրենց դուռները, ճիշտ նոյն պատճառներով, որոնց վրայ աւելցաւ նաեւ թուրք ուսուցիչներուն վճարուելիք սուղ ամսականները: Պոլիս դարձեալ գաղթականի մը վերածուելու վրայ է:

Միջագետի եւ Պարսկաստանի միացումը

Պասրայէն կը հեռագրեն թէ Իրագի թագաւոր Ֆէյսալ Ջաօի մէջ բացումը կատարեց այն ջրանցքին, որ Միջագետքը ուղղակի կը միացնէ Պարսկաստանի: Այս ջրանցքին վրայ պիտի կրնան նաւարկել 24 ոտնաչափնոց նաւեր:

Թուրքիոյ պատրաստութիւնները

Իզմիրի «Անատոլու» թերթը կը գրէ.— Այս տարի գարնան տեղի ունենալիք ռազմափորձերուն համար կանչուած պահեստները ուրախութեան ցոյցերով եւ երգերով կը փութան իրենց պատկանած գունդերուն: Հայրենասիրական այս պարտականութեան մէջ թուրք ազգին այս փութկոտութիւնը երաշխիք մըն է թէ մեր հայրենակիցները կրնան հանգիստ եւ խաղաղ իրենց տուները նստիլ եւ իրենց գործերով զբաղիլ, քանի որ երկրին բոլոր սահմաններուն վրայ անձնուէր եւ անպարտելի պահապանները պաշտպան կեցած են: Կազի փաշային ներկայութիւնը փայլ պիտի տայ ռազմափորձերուն, որ պիտի տեւեն 1ուկէս—2 ամիս:»

Լուրեր Թուրքիայէն

Արեւելեան անկախութեան դատարանը շաբաթ օր մեկնած է Մալաթիա, ուր պիտի մնայ շաբաթ մը: Խարբերդի մէջ այլեւս տեսնելիք դատ մնացած չըլլալով դատարանը մօտ օրէն Տիգրանակերտ պիտի անցնի:

— Էնկիւրիի մէջ Ապրիլ 24ին տեղի ունեցած է «Թիւրք Օճաղը» ներու Բ. համագումարը:

— Էնկիւրիի եւ գաւառներու թուրք երկրաչափները միութիւն մը կազմած են:

Կարգադրութիւններ օտարականներու մասին

Յունաստանի գինուորական իշխանութիւնը ձեռնարկած է փախստականներու եւ դասալիքներու հետապնդման: Այս առթիւ օտարականներու մասին ալ որոշումներ տրուած են, որոնցմէ կը քաղենք հետեւեալ կէտերը.—

Բոլոր օտարահպատակները, որոնք իրենց ձեռքը հիւպատոսներէ կամ դիւանագիտական մարմիններէ տրուած վկայականներ ունին, պէտք է զանոնք վաւերացնեն արտաքին գործերու նախարարութենէն:

Բոլոր անոնք որ անգլիական, ալպանական, ամերիկեան, աւստրիական, պուլկարական, պելժիական, գերմանական, ֆրանսական, զուիցերիական, հոլանտական, հունգարական, թրքական, սերպիական, չէխոսլովաքեան եւ շուէտական հպատակ են, իրենց ձեռքը ունենալու են անցագրեր կամ վկայականներ, որոնք 1923էն վերջ տրուած պէտք է ըլլան հիւպատոսական կամ դիւանագիտական մարմիններու կողմէ:

Անոնք որ ռուսահպատակ են եւ չեն ճանչնար Թուրքիոյ այժմու — պոլշեւիկեան — վարչաձեւը, պէտք է իրենց ձեռքը ունենան Նանսէնեան վկայաթուղթեր, որոնք կը տրուին Նահանգապետութենէն կողմէ, համաձայն Ազգերու Դաշնակցութեան որոշումին:

Նոյն վկայականը պէտք է ունենան նաեւ Յունաստան գտնուող Սուրիացիներն ու Քաղդէացիները:

Այն Հայերը որոնք չունին հիւպատոսական որ եւ է թուղթ եւ որոնք ընդունած չեն հելլէնահպատակութիւնը, ի ձեռին պիտի ունենան նոր ստացուած վկայականներ, որոնք վաւերացուած պէտք է ըլլան վարչական իշխանութենէն կողմէ:

Օտարներու փաստաթուղթերը պէտք է թարգմանուած ըլլան յունարէնի եւ կրեն՝ տիրոջ լուսանկարը:

*** *Սելանիկի Առաջնորդարանի եւ ժԱ. զօրաբաժնի զինուորական գրասենեակի միջեւ գոյացած համաձայնութեան մը հիման վրայ, զինուորական տարիք ունեցող եւ չունեցող բոլոր հայ գաղթականները պարտաւոր են՝ նախապէս, Առաջնորդարանէն իրենց ստացած ինքնութեան թուղթերով ներկայանալ Առաջնորդարանի դիւանը ու նոր վիզա մը ստանալ:*

Այդ վիզան ունեցողները զերծ պիտի մնան զինուորական հետապնդումէ:

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՅԵՐԵԿՈՅԹ

կազմակերպուած՝ Հ. Յ. Դ. ԼԻՈՆԻ ՇՐՋ. ԿՈՄԻՏԷԻՆ ԿՈՂՄԷ

2 ՄԱՅԻՍ 1926 ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍ ՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 2.30ԻՆ

Emile Zola *սրահին մէջ,* 129 Rue Boileau

կը խօսի՝ ԸՆԿ. Ա. ԱՀԱՐՈՆԵԱՆ

ԵՐԳ, ԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ, ՀԱՅԿԱԿԱՆ եւ ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ՊԱՐԵՐ

Մուտք՝ Ա. կարգ 5, Բ. կարգ 3 եւ Գ. կարգ 2 Ֆրանք

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՓԱՐԻԶԱՀԱՅ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱՍԷՐՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ

ՎԱՂԸ 1 ՄԱՅԻՍԻ, ՇԱԲԱԹ ԻՐԻՇԵՐ ԺԱՄԸ ԱԻՇ 8.45ԻՆ

Mairie de VIeի Salle des Fetes, Place St. Sulpice, Métro St. Sulpice

Վարձուած են վեցերորդ թաղապետութեան շքեղ սրահները պարահէրներու հանդիսաւոր ապահովելու համար:

Professeur Haltelի *վեց հոգինոց ճաշ ֆէմինինը պիտի նուագէ բոլոր եղանակները:*

Հայ արուեստագիտուհիներ պարերը պիտի համեմեն սիրուն անակնկալներով:

Երեկոյթի հագուստը պարտաւորիչ չէ:

Մասքերու մատնակցութիւն՝ պարոններու 5 ֆրանք, կիներու 3 ֆրանք:

Պուֆէի անակնկալներու իրաւունքը մեզի կը վերապահենք:

կազմակերպիչ մարմին

ՕՐ. ՀԱՅԿՈՒՀԻ ՃՐՃՐԵԱՆ

Պ. ՊԵՐՃ ԹԱՇՃԵԱՆ

Ն Շ Ա Ն Ո Ի Ա Ծ

Մարսիլիա 21 Ապրիլ 1926

ԿՌՓԱՄԱՐՏ

Վաղը, Շաբաթ գիշեր Gymnase Christmann *Բինկի շաբաթական երեկոյթի յատուկ մաս կը կազմեն վեց Ֆրանքօ—հայկական մրցումներ:*

Վեց բառնտի վրայ Մասեհ կը մրցի Մարթէնի դէմ: Ութը բառնտի վրայ Պէշիրեան Ռօսընաի դէմ, Մելքոնեան Հունգարացի Պէրտի դէմ, Զարպհանէչեան Պարժօլէնի դէմ, Ժէն—Մաք (հայ) Վէրէի դէմ:

Իսկ գլխաւոր տասը բառնտնոց մրցումներու մէջ Թորոսեան Իտալացի Վիքթօրիօի դէմ եւ Աթեան Պէքի դէմ:

Central Sportingի *Բինկը կը գտնուի* 57 Faubourg St. Denis:

Հ. Թ.

ՅՕԻՇԱՏԵՏՐ

ԲԱՐՁՐ ՀԱՅԱՓԻ Հայրենակցական միութեան ընդհ. ժողովը կիրակի, 2 Մայիս կէս օրէ յետոյ ժամը 3ին «Ռոստոմ»ի սրահը, 131 Faubourg du Temple, խիստ կարեւոր օրակարգով:

ՏԱՐՕՆ-ՏՈՒՐՈՒԲԵՐԱՆ Հայրենակցական միութեան ընդհ. ժողովը կիրակի, 2 Մայիս ժամը 2.30ին 131 Rue Fbg. Temple:

ՇՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ.— Դաշնակահար Օր. ՏԻՐՈՒՀԻ ՋԱՒԱՓԵԱՆԻ, 5 Մայիս 1926 Չորեքշաբթի գիշեր ժամը 9ին Salle Pleyelի *մէջ* 22, Rue Rochechouart (Metro Cadet).

ՄԱՐՍԻԼԻՈՅ ՄԷՋ

«Յառաջ»ի ցրուիչն է Պ. Գեղամ Ծերիկեան.— Հասցէ Cuchman Tzerikian, Poste Restante, Marseille.

Ընկեր Սահակ Խանչելեանի շիրիմին համար Թոմանի մէջ սարքուած ձեռնարկին շահող թիւերն են, 3, 310, 130, 99, 269:

3 թիւը շահած է փարտրսիւ մը, 310ը՝ գլխարկ մը, 130ը՝ ջուխակ մը, 99ը՝ ժամացոյց մը, 269ը՝ գլխարկ մը: Դիմել Եսայի Եայլեանի, Ancien Etablissement Viebert, Rue Payssonnou, Vienne. Isère

ՏՕՔԹ. ԻԶՄԻՐԼԵԱՆ

48, rue Montmartre

(Բ. յարկ. աջ կողմը առաջին դուռը)

Ֆրանսացի կարող մանանագէտներու ընկերակցութեամբ կը դարմանէ

ՆԵՐՔԻՆ ԵԻ ԿԱՆԱՆՑ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ եւ ՄՈՐԹԱՑԻՆ ՔԻՒՔԻ, ԱԿԱՆՋԻ եւ ԿՈՂՈՐԴԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆներ

Téléph. CENTRAL 73-38

Métro : SENTIER կամ HALLES

Ընդունելութեան ժամեր՝ ամէն օր 8ԱՕ՝—10եւ. 1,30 — 8

ԿԸ ՓՆՏՈՒԻ

— Մալաթիացի Մարտիրոս և Աղապէկ Պօյաճեան եղբայրները, որդի Նափոլէոնի և Պատասխանի: Կը կարծուի թէ Մարսիլիա կը գտնուին: Գրել Մուրբլուսեանի: 1bis Passage Kurzner, Paris 19: «Հայ Սիրտ»էն կը խնդրուի արտատպել:

— Բինկ Մաղնիսացի Վարդուհի Հայրապետեանը կը փնտռէ իր եղբայրը Երուանդ Եսայեանը զոր կորսնցուցած է Իզմիրի աղէտին: Տեղեկացնել «Յառաջ»ին կամ իրեն՝ Usine Polot Villefranche (Saone).

Ատափազարցի Հբանտ Տիքլըլեան կը փնտռէ իր քոյրը Տիկին Ամբակումեանը, որ կը բնակէր 326 East 26 St. New-York: Ջորս ամիսէ ի վեր նամակ չէ առած: Գրել խմբագրութեան:

Ամերիկայի Թերթերէն կը խնդրուի արտատպել: 3-1

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Փարիզի Հայ Բժշկական Միութեան բժշկա-առողջապահական նիւթերու շուրջ երկրորդ դասախօսութիւնը տեղի կ'ունենայ Մայիս 12ին, Շորեքշբ. գիշեր ժամը 9ին, Musée Pédagogiqueի մէջ, 41, Rue Gay-Lussac (Լիւքսէնպուրկի մօտ): Պիտի խօսին Տօքթ. Գալշեան եւ Տօքթ. Գրիգորեան ջերմամիզութեան ու կակուղ կեղի մասին: Շարժանկարով եւ մոգական լապտերով ցոյց պիտի տրուին վիճակներ: Մուտքը ազատ է:

Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ

Քիչ թէ շատ ասեղնագործութիւն (ռօգօգօ) գիտցող հայ աղջիկներ: Առաջին օրէն լաւ վճարում: Դիմել տիկին Արապեանի, 94 Avenue du Centenaire, Pré St Gervais, մէթրօ ցանիւպ:

ԼԱՒ ԿԱՇԱՒՈՐՈՒԱԾ

Երկու սենեակներ վարձու են Մայիս 1էն երկու հոգիի համար: Դիմել Տիկ. Շահպազի 5, Rue Gay-Lussac (5) Լիւքսէնպուրկ պարտէզին դիմաց:

ԴՐԱՎԱՃԱՌ ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ ՊԱՒԵՆՑ

պատիւ ունի յայտարարել յարգոյ հասարակութեան Թէ իր գրատունը հաստատած է փարիզ:

ՃՈԽ ՄԹԵՐՓ

ՀԱՅԵՐԷՆ եւ ԳՐԱՆՍԵՐԷՆ

ԸՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳԻՐՔԵՐՈՒ

պ. պ. հեղինակներ եւ հրատարակիչներ կրնան իրենց երկերէն մերմօտ կեդրոնացնել իւրաքանչիւր ամիս վաճառուածներուն փոխարժէքը ստանալու պայմանաւ:

Գրատունս լիակատար գրացուցակը մամլոյ տակ է:

Հասցէ P. BALENTZ.

208 bis Rue Lafayette Paris (10e).

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԴԵՐԶԱԿ

ԳԱՐԱԵԱՆ

Tailleur Mignon

5, rue Mignon,

Métro Odéon եւ St. Michel

Յօսիէֆ Սավանճի Թատրոնին դէմ: Գարնան համար պատրաստած է ճոխ մոդելներ մը Ֆրանսական եւ անգլ. սիրուն կերպասներու:

Բաց է նաեւ կէս օրերուն, իրիկուննները մինչեւ 8.30: իսկ կիրակի օրերը մինչեւ 1.30:

ԹԷՅ. ԹԷՅ. ԹԷՅ.

Ամէն տեսակ եւ ամէն գիներով թէյի խառնուրդներ, ոգի, դակի Սէյլանէ, Հնդկաստանէ և Ջինաստանէ ներածուած: Գիները անբաղդատելիօրէն Աժան: Մրարուած թէյ՝

«THÉ YAVROU»

Աշխարհահռչակ և հանրածանօթ մարքա

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1880ԻՆ

վարձատրուած՝ Պօրտոյի 1907ի ցուցահանդէսէն
ոսկի մետալով՝ Նափոլիի 1906ի » »

Փափաքողներուն ծրար մը թէյ ձրի կը ղրկուի մէկ ֆրանքի դրոշմաթուղթի փոխարէն:

Ֆրանսայի եւ գաղութներու բոլոր կարեւոր խանութներ կը գտնուին:

Արեւելեան ճաշակով և ծաղիկ թէյով խառնուրդներ:

Թղթակցութիւն ուղղել «Thé Yavrou» 15 Rue Sénac, Marseille

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՑԻՆ եւ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ

126, Rue du Faubourg St. Denis

Metro : Gare de l'Est Téléphone : Nord 84-04

Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30-7.30—կիրակի եւ տօն օրեր՝ 9-1

ԱԴԱՄ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ՊԵՐԶԱԿ ՓԱՐԻԶԻ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

Ստացած ենք սեզոնի առաջին անգլիական եւ ֆրանսական նորանոր կերպասներ:

24, Rue Bergère, Paris (9) Թելեֆօն Provence 05-49

COMPTOIR D'OPÉRATIONS EN BANQUE

10, Place de la Bourse et 11, Rue Feydeau, PARIS

Tél. : Gutenberg 06-52 et 06-76

Հանրային սրահ, ուր րոպէ առ րոպէ կը հրապարակուին դանազան արժէթուղթերու գները, ինչպէս կ'ըլլայ Պորսայի մէջ: Դիւրութիւն կ'ընծայուի ամէն տեսակ արժէթուղթերու վրայ պարմանաժամով գործառնութիւններ ընելու հինգ ֆատով կամ աւելիով, փոխանակ առնուազն 25 հազ. ֆր., ինչպէս կը պահանջուի Պորսային մէջ, եւ յաճախորդները կարող են իրենք կեցնելու իրենց գործառնութիւնները, արձանագրուած գներուն համեմատ:

ՓՕՆԹՈՒԱՐ Տ'ՕՓԻՐԱՍԻՕՆ ԱՆ ՊԱՆՔ հաստատութիւնը իր յաճախորդներուն տրամադրութեան տակ կը դնէ շաբաթուն և կիրակի Պորսաներուն գիները զրանք հեռագրով կը ստանայ իրենց ելեւէջներով:

Իր անզուգական կազմակերպութեամբ, ՓՕՆԹՈՒԱՐը իր յաճախորդներուն կ'երաշխաւորէ ամէն ապահովութիւն ընծայող գործառնութիւններ: ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍՒԻ

ՃԱՇԱՐԱՆ COSTAS

ԱՐԻԵԼԵԱՆ եւ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԿԵՐԱԿՈՒՐՆԵՐՈՒ ՄԱՍՆԱԳԷՏ

Խնամեալ սպասարկութիւն

Ընդարձակ սրահներ

Մասնաւոր սենեակներ

54, Rue du Pont-Neuf,

BRUXELLES,

Tel. 118.44

ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏ

Ա. Ս. ԳԵՂԱՏԱՐԵԱՆԻ

արհեստագիտական եւ յանձնակատարական գրասենեակը Լոնտոնի մէջ:

Կ'ընդունի ամէն տեսակ մեքենաներ եւ ապրանքներ գնելու եւ վաճառելու ապսպրանքներ, աջակցութեամբ փորձառու մասնագէտներու, նաեւ արտօնեալ (Patent) գիւտերու տարածումն ու շահագործումը: Հասցէ A. Guedatarian, Kingsway House, Kingsway, London W. C. 2. Հեռագիր Guedatarian Kingsway House London. Հեռախօս Holborn 1055.

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ

123 Bld. Sébastopol, 123

(Métro: St Denis եւ Réaumur)

ՄԱՍՆԱԳԻՏ ԲԺԻՇԿՆԵՐ

Ջերմամիզութեան, Ֆրանկաւտի, արիւնի եւ մորթային հիւանդութեանց:

Բժշկական տարրալուծումներ

Ամէն օր ժամը 9—12 և 2—8, կիրակի՝ 9—12:

Ժողովրդական գիներ

ԲԺ. Ե. ՍԻՆԱՍԵԱՆՑ

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԱԾ

42, Rue des Acacias

Métro: Ternes կամ Etoile

Կ'ընդունի ժամը 2-4 եւ 5-7:

կիրակի օրերը 9-11:

Le Gérant : H. TEURNIER

Impr. MASSIS

208bis, Rue Lafayette Paris(10e

ՏՕՔԹՈՐ

Յ. ՏԷՐ-ԴԱՒԹԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԱՋԳԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ

120, Boulevard de Grenelle

Métro La-Motte Picquet.

Tél. Invalides 31-4

Կ'ընդունի ամէն օր 4—7

կիրակի օրերը 10.30—12

ԲԱՑՈՒԱԾ Է

"ՇԻՐԱԿ,,

ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՄԵՆԱՓԱՆԱԿ եւ ՓՈՓՐԱՓԱՆԱԿ

ձոխ մեծերանոց *Արեւելեան* ամէն տեսակ տելիքներու եւ իմելիքներու անմրցելի գիներով:

26, Rue de Trévise. Métro: Cadet Paris (9) Tél. Bérgère 38-63.

ՍԱԿԱՐԱՆ

29 Ապրիլ 1926

ԳՐԱՄՆԵՐ

Ոսկերկն.	L. St.	1
Տոլար,	Dollar	
Մարք (ոսկի)	Mark	
Թրքական Թղթ.	L. Trq.	
Թրք. ոսկի	» or	
Մէճիտիէ	Médjidié	
Լէվա 100 հատ	Léva	
Տրախմի »	Drachme	
Լիր »	» Lire	
Պելժ. ֆրանք	» Frc. Belge	
Զուից. »	Frc. Suisse	
Լէյ 100 հատ	Ley	
Չերվոնեց	(10 Roubles or)	

ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐ

Եգ. Կր. Ֆոնտէ I	Cr. Fonc. Eg.	3380
» II	»	2080
» III	»	2000
Թուրքի երկթղ.	Lots turcs	130

Comptoir Parisien de change et de Crédit

80, Rue Lafayette